EXCURSIE PE GLOB

MISSISSIPPI

PĂRINTELE APELOR

Mississippi este ca lungime (6 212 km) cel de al treilea fluviu din lume, după Nil şi Rio Amazonas, iar numele său vine de la cuvîntul *Mi-si-si-bi*, care înseamnă în limba indienilor algonkini Părintele Apelor.

Conchistadorul Alonzo Alvarez de Pinedo a fost primul european care a văzut marele fluviu în anul 1519 — în apropiere de Golful Mexic — şi i-a dat numele de Rio del Espiritu Santo. Douăzeci şi doi de ani mai tîrziu, Hernando de Soto a reuşit să înainteze, cu o luntre, din Golful Mexic pînă în aval de confluenţa lui Mississippi cu Missouri.

De abia în anul 1634 francezul Jean Nicolet, care descoperise marele lac Michingan , a auzit pe indieni vorbind despre o «apă mare» căreia ei îi spuneau Mi-si-si-bi.

*

Mississippi izvorăşte din lacul Itasko situat în mijlocul unui platou granitic din statul Minnesota. De la lac pînă la Minneapolis — cel mai mare oraş din nordul Statelor Unite — apele fluviului curg vijelioase printr-o depresiune formată din gheţari care au acoperit, cu zeci de mii de ani în urmă, această regiune.

Toată întinderea de pămînt ce pleacă de la malul apusean al lui Mississippi, spre vest şi sud, pînă la Oceanul Pacific, poartă numele de Far-West — Vestul îndepărtat.

Cîmpiile verzi — preriile — acestui imens teritoriu, au fost locuite de călăreţi sălbatici, care aveau faţa vopsită cu roşu şi capul împodobit cu o coroană de pene multicolore. Ei erau îmbrăcaţi în veşminte din piele de căprioară, vînau cu arcuri şi nu aveau sălaşuri stabile. Făceau puţină agricultură şi trăiau în corturi numite «tepees» pe care le transportau cu ajutorul unor sănii trase de cîini.

Începînd din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, indienii au fost exterminaţi de către albi, iar o sută de ani mai tîrziu, nefericiţii urmaşi ai Pieilor Roşii care altădată trăiau în libertate au fost forţaţi să locuiască în rezervaţii speciale.

Atrase de natura şi de pămîntul lor, pe care l-au iubit din totdeauna, rămăşiţele populaţiei indiene se străduiesc şi astăzi sa-şi pastreze tradiţiile şi obiceiurile.

De la Minneapolis pînă în golful Mexic, pe o lungime de 3 500 km Mississippi devine navigabil. Pădurile de stejar, arţar şi pin se întind de-a lungul ambelor maluri pînă lîngă oraşul Lasing, situat pe malul apusean. De aici spre sud încep cîmpiile fertile, cultivate cu grîu, porumb şi bumbac. În toată această regiune s-au stabilit — cu 200 de ani în urmă — emigranţi germani, irlandezi, norvegieni, suedezi, danezi, englezi şi francezi care au împins pe malul drept al lui Mississippi triburile de indieni Sioux.

Astăzi fermierii din regiune îşi transportă grînele şi bumbacul spre Saint Louis cu vaporaşele şi şlepurile care trec pe sub podul de fier de la Lasing. Pe acest pod este fixată o placă de bronz pe care stă scris: «*În memoria Şoimului*

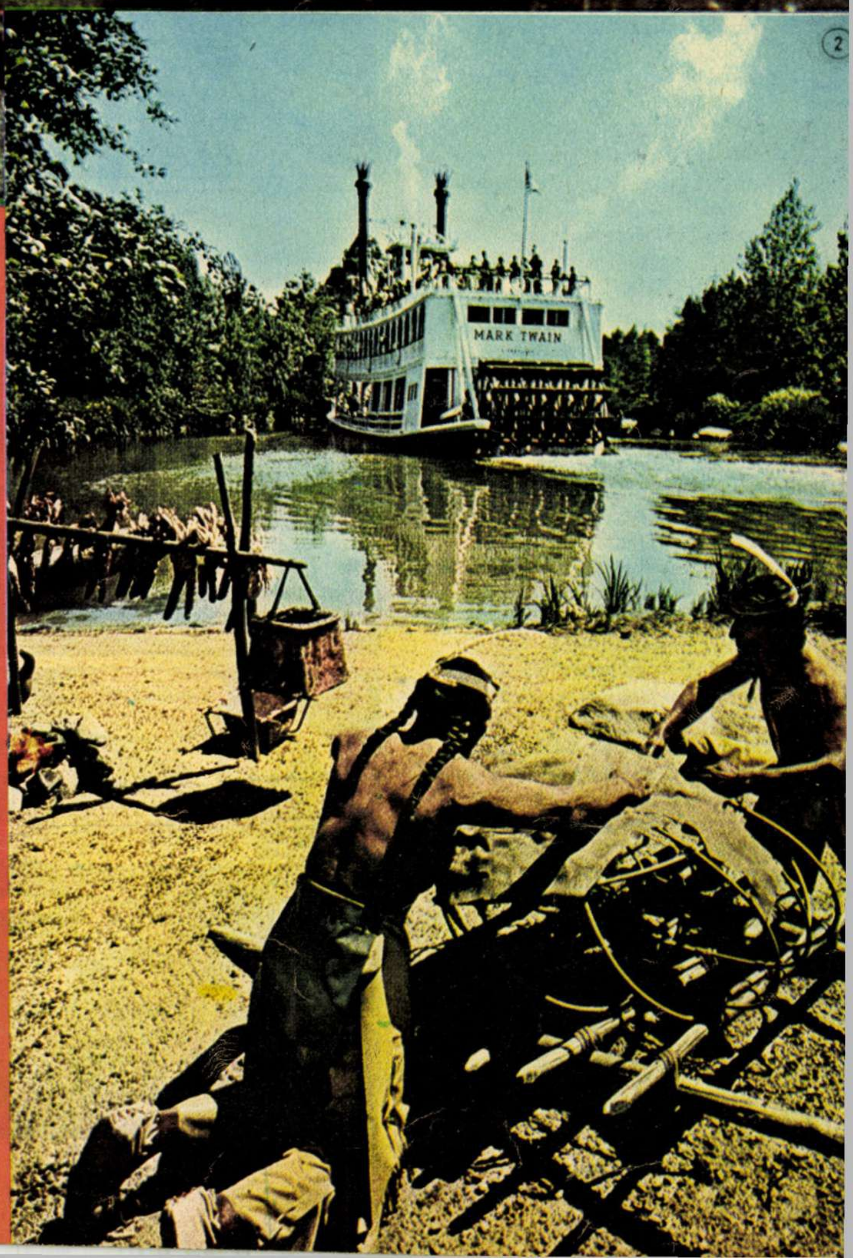

②

Negru (Blak Hawk) născut în anul 1767, mort în 1838, pentru curajul, cinstea și devotamentul arătat poporului său».

În anul 1832, Blak Hawk, împreună cu 400 de indieni a învins o armată americană formată din trei regimente. Lupta s-a dat pe malul stîng al lui Mississippi, în valea rîului Rock. In amintirea cutezătorului apărător al poporului său a fost ridicat un monument pe dealul de lîngă orașul Oregon situat în apropiere.

Prin anul 1788 francezul Julien Dubuque s-a împrietenit cu un șef de trib al indienilor — Fox — și s-a căsătorit cu fata acestuia. El și-a construit pe malul lui Mississippi o casă. Cu timpul alți albi din țări deosebite s-au stabilit în același loc și astfel a luat ființă orașul Dubuque.

Ceva mai la sud, în dreptul orașului Rock Island a fost construit lîngă orașul La Salle un canal care leagă Mississippi cu rîul Illinos. Un al doilea canal unește Illinos cu marele lac Michingan și cu orașul Chicago. Navele pot trece din Mississippi în Marile Lacuri și de aici prin canalul St Lawrence (St. Laurențiu) în Canada la Montréal si Quebec.

La 250 km spre sud de Rock Island, în orașul Hannibal și-a petrecut copilăria marele scriitor american Mark Twain autorul nemuritoarelor lucrări «Pirații de pe Mississippi» și «Aventurile lui Tom Sawyer și Huckleberry Finn».

După un drum de aproape două mii de kilometri «Părintele apelor» se întîlnește cu fratele său Missouri, la 40 km spre nord de orașul Saint Louis.

Izvoarele lui Missouri se găsesc în munții Rocky din statul Montana. În prima jumătate a cursului fluvial formează numeroase lacuri și cascade, fapt care-l face navigabil pînă în aval de confluența cu rîul Cheyenne.

În mijlocul preriilor ce se întind de-a lungul malurilor rîului Cheyenne și a afluenților săi se înalță pînă la 478 m o monumentală rocă bazaltică cunoscută sub numele de *Devils Tower* (turnul diavolilor). Mii de vizitatori vin să admire această minune a naturii, căreia geologii îi dau o vîrstă de peste 50 milioane de ani.

Aici s-au retras, de pe malurile lui Mississippi, indienii Sioux după ce au fost învinși de către colonialiști. Indienii se ocupau cu vînătoarea de bizoni, urși, căprioare și antilope. Blănurile erau întrebuințate la confecționarea îmbrăcămintii. Femeile lor le colorau hainele de piele în roșu, verde și violet.

Ultimul conducător al acestor indieni Sioux a fost *Makh-Piya-Luta* (Norul Roșu) care a purtat între anii 1888—1890 lupte îndîrjite contra colonizatorilor conduși de generalii Cuter și Crook. În cele din urmă Norul Roșu a încheiat pace judecînd că este inutil să se mai verse în continuare sînge. Profitînd de lealitatea Pieilor Roșii, aceștia i-au izolat într-o rezervație cu deserturi toride si munti stîncoși, unde conducătorul indienilor a continuat să lupte pentru dreptatea poporului său. El a militat pentru înființarea a numeroase centre de învățămînt elementar și tehnic în rezervații și în orașele limitrofe, obligînd astfel tineretul să iasă din teritoriul tribal și să se familiarizeze cu viața modernă. Norul Roșu a murit în anul 1909 aproape orb, în vîrstă de 88 de ani.

Orașul Saint Louis, cel mai mare port fluvial al Americii de Nord, a cărui populație numără 2,5 milioane de locuitori, ocupă o suprafață de 200 km². Instalațiile sale portuare se întind pe o distanță de 30 km. Prin portul Saint Louis trec spre Golful Mexic încărcate în șlepuri grînele din platoul central, cărbunele și petrolul din statele Illinois și Arkansas precum și minereurile de zinc și fier din Missouri.

Începînd de la Saint Louis fluviului Mississippi i se mai spune «Old Man River» — Bătrînul fluviu.

În dreptul orașului Cairo, Mississippi primește apele rîului Ohio, unite cu ale lui Tennessee,unul din cele mai curioase fluvii ale Pămîntului, datorită galeriilor sale subterane tăiate de apă în rocile calcaroase. Una din aceste galerii este cunoscuta «grotă a mamuților» unde s-au găsit numeroase schelete ale strămoșilor elefantilor.

Mai jos de Saint Louis se găsește orașul De Soto care poartă numele navigatorului spaniol Hernando de Soto. Acesta a ajuns în anul 1541 cu barca sa pînă în acel loc.

Sclavii negri aduși din Africa în fermele europenilor, sau pe plantațiile lor de bumbac, au denumit Mississippi «Fluviul diavolului» din cauza curenților și revărsărilor sale, care provocau inundații catastrofale. Cu timpul, negrii s-au obișnuit cu năvalnicul Mississippi. «*Bătrînul fluviu ce curge fără să se sinchisească de durerile oamenilor*» cum i se spune în cîntecele negrilor este mult îndrăgit de aceștia.

În aval de Cairo, pe malul răsăritean al lui Mississippi, într-o fermă unde azi există un muzeu a trăit celebrul erou american Davy Crockett, devenit un personaj de legendă. Ales deputat în anul 1829, Davy Crockett a protestat în fața Congresului american contra tratamentului inuman la care erau supuși indienii. El a numit rezervațiile în care aceștia erau obligați să-și petreacă viața «Văile lacrămilor».

Scîrbit de măsurile luate contra acestui popor nobil și mîndru, Davy Crockett s-a retras la ferma sa și a luptat în continuare pentru cauza indienilor americani.

Ajuns în cîmpie, din dreptul orașului Memphis pînă în portul New Orleans, Mississippi curge paralel cu meridianul de 90°, fapt pentru care geografii l-au numit «Meridianul în mișcare». Albia sa este plină de insule, care nu poartă nume, ci numai un număr de ordine. Insulele își măresc sau își micșorează suprafața, iar cînd apele vin năvalnice, chiar «se mută» în alt loc.

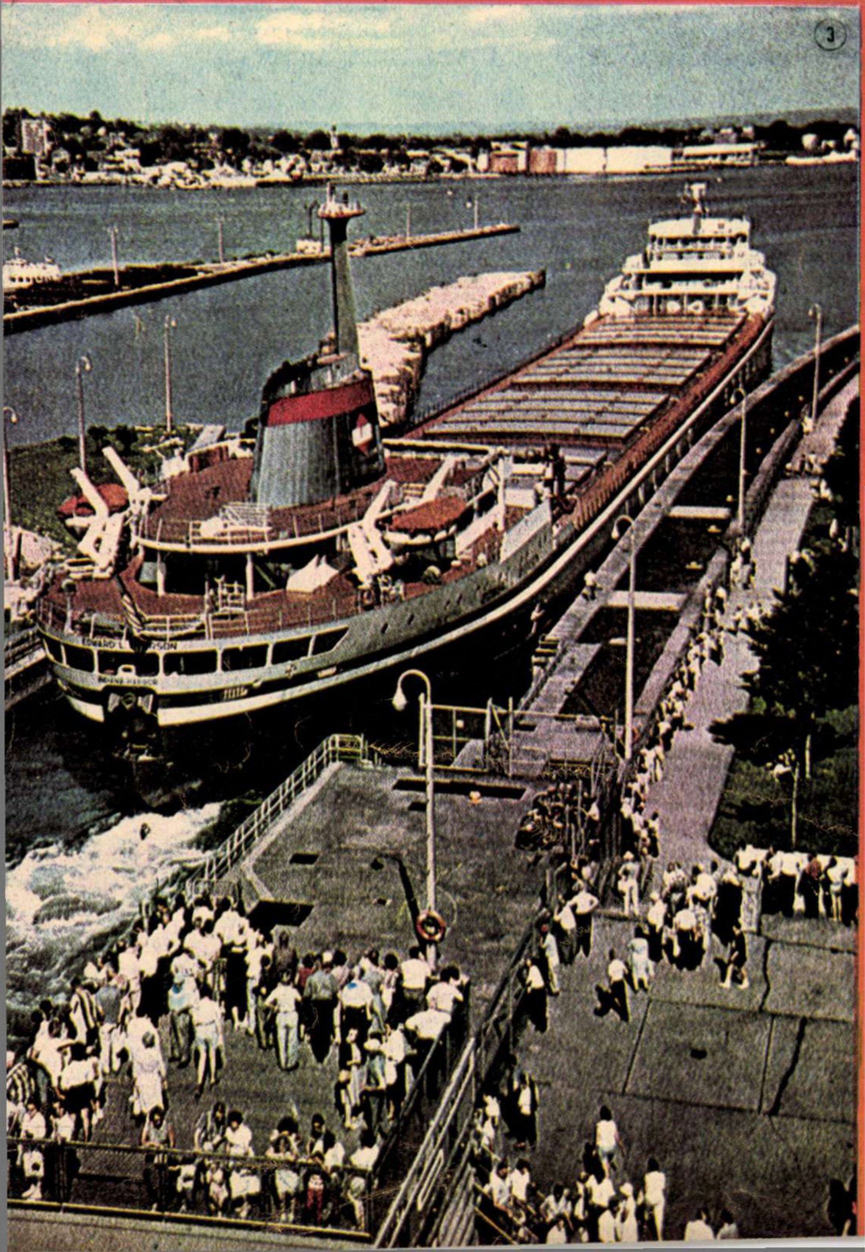
③

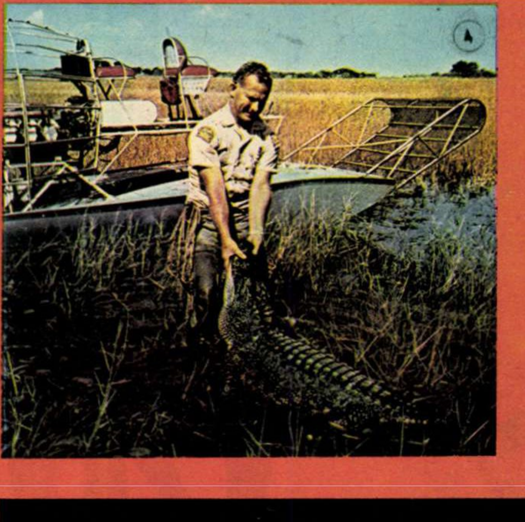
④

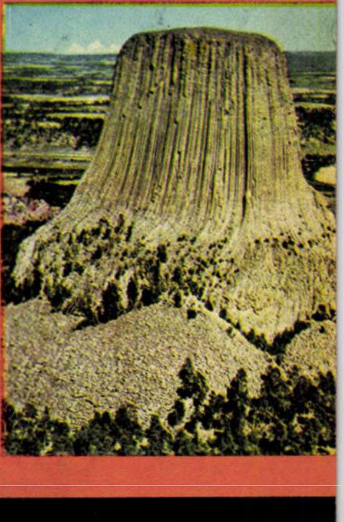

1. Davy Crochett cu nelipsita lui căciulă de castor.
2. Pe rîul Missouri, vasul «Mark Twain» — copie fidelă a aceluia pe care acum mai bine de 100 de ani, marele scriitor Mark Twain își făcea meseria de pilot. Pe mal se poate vedea o rezervație a indienilor Sioux.
3. Canalul care leagă Marile Lacuri cu orașul Montréal din Canada.
4. Vînătoarea caimanilor, în delta fluviului Mississippi, se face cu vase speciale care pot străbate cu ușurință prin păpuriș.
5. «Turnul diavolilor» de la Belle Fourche, declarat monument al naturii.

După ce primește dinspre apus apele lui Arkansas, ultimul rîu mai mare, Mississippi trece prin mijlocul unei păduri de sonde care extrage petrolul din zăcămintele ce se întind pînă în apele golfului Mexic.

New Orleans, cel mai mare port la Golful Mexic, este apărat de inundații prin diguri de beton. Orașul dispune de nenumărate complexe industriale, uzine chimice și rafinării de petrol. Cea mai mare parte a orașului se găsește între malul stîng al lui Mississippi și malul sudic al lacului Pontchartrain. Un pod gigantic leagă New Orleans cu orașul Mandeville situat lîngă țărmul de nord al lacului Pontchartrain.

Delta fluviului Mississippi lungă de peste 120 km are o adîncime de 12 m astfel că vasele oceanice pot merge pînă la New Orleans. Mlaștinile din deltă sînt populate cu păsări, șerpi, broaște țestoase și caimani. Dintre aceștia, cel mai des întîlnit este *caimanus mississippiensis*, lung de aproape 4 m a cărui piele are o mare importanță industrială.

AUREL LECCA

„Cinema”

de FLORIN MUGUR

Veniți, frumoșilor bărbați din filme,
veniți călărind,
sprijiniți-vă de stînci cu picioarele voastre
hazliu arcuite
printre care se zărește soarele foarte vesel
așa, ciuruit de gloanțe cum e.
Ascundeți-vă după cai și ochiți
în inima răutății
care leagă fete frumoase de fiecare copac.
Veniți să scăpăm biata bătrînă
de cuvintele amenințătoare
înconjurînd-o cu săgețile
ca niște piei roșii.
Să fugim pe cîmpiile mari, fără zgomot,
împodobindu-ne cu-o pană albă,
să călărim, să călărim...

Apoi să dormim obosiți la un han,
cu calul sub fereastră
lîngă mișcările serii
care desface nori tineri de aburi
pe fîntîna de piatră,
să dormim,
cu calul izbind în treptele de lemn,
calul nostru care aleargă de cincisprezece veri
și n-a mîncat niciodată,
să dormim toată noaptea
cu marea pălărie pleoștită alături,
luminînd de soare și praf.

Dimineața, ne-așteaptă dimineața
în curtea hanului
ca un cal alb
văzut printr-un geam de cristal.

XI-A OLIMPIADĂ INTERNAȚIONALĂ DE MATEMATICĂ 5-20 IULIE 1969

OLIMPIA CIFRELOR

«O competiție a inteligențelor», iată cum a fost supranumită Olimpiada internațională de matematică desfășurată recent în țara noastră. Au luat startul 112 tineri, cei mai buni matematicieni din școlile a 14 țări europene — Anglia, Belgia, Cehoslovacia, Franța, R.D. Germană, Iugoslavia, R.P. Mongolă, Olanda, Polonia, România, Suedia și Uniunea Sovietică, selecționați prin concursuri naționale, supuși la severa triere a două serii de probleme verificate de un juriu format din matematicieni de reputație internațională. În legătură cu valoarea participanților amintim cuvintele rostite la festivitatea de premiere de academicianul *Grigore Moisil*, președintele Societății de științe matematice din Republica Socialistă România: «Fără îndoială, mulți dintre acești tineri vor deveni mîine adevărați savanți, oameni de știință cărora le putem încredința cu toată siguranța soarta dezvoltării științelor matematice.»

Ediția din acest an a Olimpiadei internaționale de matematică, cea mai exigentă dintre cele 11 întreceri de acest fel disputate pînă acum, s-a soldat cu acordarea a 44 de premii. Premiul I a fost obținut de elevii Simon Norton din Anglia, Tibor Fiala din Ungaria și Vladimir Ghermanovici Drinfeld din Uniunea Sovietică. Ei au realizat maximum de puncte posibile.

Țara noastră a participat cu un lot de 8 elevi. Dintre aceștia 4 s-au situat printre cei 20 de concurenți care au fost distinși cu premiul II: Barbu Berceanu de la Liceul «Mihai Viteazul» din București, Horia Călin Pop de la Liceul «Alex. Papiu Ilarian» din Tg. Mureș, Voicu Boșcaiu de la Liceul nr. 1 din Arad și Constantin Sevici de la Liceul «Traian» din Tr. Severin. Alți doi membri ai lotului nostru — Vlad Sergiescu de la Liceul «Gh. Lazăr» din București și Ștefan Grădinaru de la Liceul nr. 2 din Tr. Severin — au obținut premiul III.

Ne propunem să vă prezentăm în această pagină pe cei 6 tineri care au reprezentat cu succes țara noastră în această dificilă întrecere internațională.

Barbu Berceanu, proaspăt elev al clasei a XII-a a Liceului «Mihai Viteazul» din București, este cel mai experimentat dintre concurenții noștri, avînd la activul său un premiu obținut la Olimpiada internațională de anul trecut. Deși dovedise încă de mic unele aptitudini pentru studiul matematicii, înclinația sa pentru această știință s-a remarcat în mod mai pregnant la vîrsta de 16 ani, fiind stimulat cu multă căldură de profesoara Florica Ionescu. Din același an — 1967 — datează și primele succese ale lui Barbu Berceanu, la Concursul republican de matematică al elevilor. «*Soluțiile date problemelor de acest tînăr matematician român — ne spune prof. F.R. WATSON, conducătorul delegației engleze, căruia i-am solicitat părerea în acest sens — sînt expresia unei gîndiri matematice mature și profund analitice, a unei deosebite subtilități și originalități în abordarea problemelor*».

Dorind să se consacre pe viitor studiului matematicii, Barbu Berceanu speră să poată deveni, sub îndrumarea profesorilor de prestigiu care-i arată interes și încredere, un cercetător de nădejde.

Horia Călin Pop a obținut primele succese rezolvînd problemele propuse în «Gazeta matematică» seria B (pentru elevi).

— *Nu-mi găseam liniștea pînă nu le rezolvam pe toate, ne mărturisește el.*

— Se pare însă că, după un timp, nici rezolvarea acestor probleme nu te mai satisfăcea.

— *Într-adevăr, simțeam și simt în mine un neastîmpăr continuu, nerăbdarea de a mă familiariza cu probleme inedite, de-a le rezolva, de a pătrunde în încăperi încă necunoscute din marele palat al matematicii.*

Horia Călin Pop consacră zilnic 3—4 ore studiului matematicii. Biblioteca lui de specialitate este de pe acum impresionantă, dar premiantul Olimpiadei se arată nemulțumit: «*Prea puține cărți și prea puțin timp pentru a le studia.*»

Voicu Boșcaiu ne spune emoționat: «*În primul rînd vreau să mulțumesc profesorului Justin Cornea, care m-a încurajat și m-a sprijinit să-mi cultiv talentul matematic. Fără grija pe care mi-a arătat-o profesorul meu de matematică nu aș fi putut să obțin acest succes. Pentru viitor, în legătură cu rezultatele tot mai bune pe care sper să le obținem la Olimpiadele ce urmează, cred că formarea claselor de matematică cu programe speciale, mai ample și mai aprofundate, îi va ajuta pe reprezentanții noștri să realizeze mai mult decît noi.*»

Constantin Sevici este nedespărțit de colegul său Ștefan Grădinaru, care a obținut premiul III la Olimpiadă. El ține să sublinieze cu îndreptățită mîndrie că, în afara Capitalei, Turnu Severin este singurul oraș care are doi reprezentanți printre premianți.

«*Consider aceasta drept o dovadă a atenției acordate în școlile orașului nostru studiului matematicii, ne spune Constantin Sevici. Avem cercuri în care se studiază diferite capitole ale acestei discipline, rezolvăm probleme și alcătuim probleme originale, numărîndu-ne printre colaboratorii permanenți ai «Gazetei matematice». Sînt sigur că vă veți putea convinge tot mai mult pe viitor, în concursurile naționale și în Olimpiadele internaționale, de rezultatele acestei activități.*

Vlad Sergiescu ne-a declarat cu o ușoară amărăciune: «*Mă simțeam atît de aproape de obținerea unor rezultate superioare! Voi încerca să fac mai mult pe viitor. Olimpiada a constituit nu numai o întrecere a capacităților matematice, dar și un mijloc de cunoaștere, de strîngere a legăturilor între tinerii din lume interesati de studiul matematicii. Mi-am format mulți prieteni în Franța, în Uniunea Sovietică, în Polonia și în Belgia, tineri matematicieni cu care voi putea întreține strînse legături prin scris.*»

Drept încheiere, o declarație despre participanții români la Olimpiadă făcută de un observator de prestigiul profesorului austriac Dr. *Willi Flick*: «*Reprezentativa României s-a dovedit o formație deosebit de omogenă, alcătuită din elevi remarcabil de talentați. Întreaga Olimpiadă a fost o competiție impresionantă, care a relevat forțe și talente cu mari perspective pe tărîmul matematicii. Tuturor le urez deplin succes în viață și în cariera lor viitoare.*»

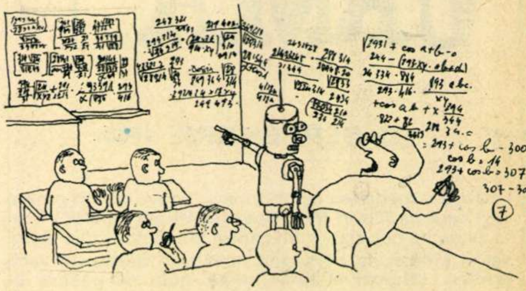

H. LEREA

DA

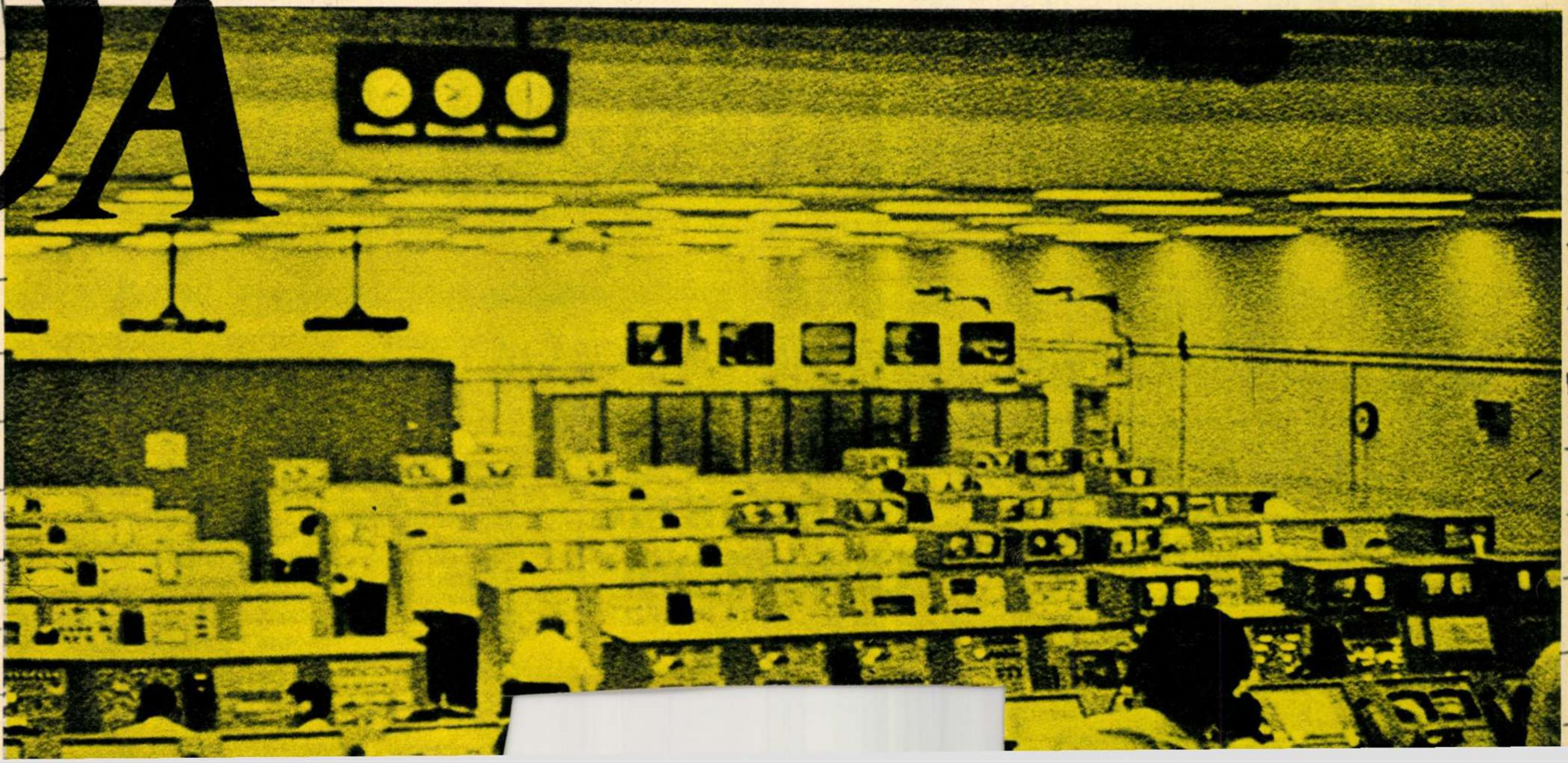

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ IV

25 SEPTEMBRIE 1944

După expedierea celor două scrisori, mi-am propus să-l caut pe Florin Racoviceanu. Mi-am amintit că am la Evidența populației din cadrul Inspectoratului General al Miliției, în persoana maiorului Sârbu un vechi prieten. «Numai el m-ar putea ajuta să găsesc un ac într-un car cu fîn». I-am dat un telefon, l-am întrebat cînd pot să-l deranjez. «Oricînd, mi-a răspuns. Și acum dacă vrei». N-am mai stat prea mult pe gînduri. Maiorul Sârbu, un bărbat înalt, slab, deșirat, puțin miop, mă aștepta. S-a bucurat cînd m-a văzut.

— Ți-am citit cartea «Ochii doctorului King». Dacă nu mă înșel, începu el să-mi vorbească în timp ce-mi scutura brațul, are o mulțime de greșeli...

Am tușit brusc de parcă aerul din birou m-ar fi stingherit. Pe fața ofițerului de miliție s-a ivit un zîmbet ironic și s-a grăbit să adauge:

— ...de tipar. Șezi. Nu te-am mai văzut de mult. Ce vînt te aduce pe la mine? Nu cumva o nouă carte?... Sau poate că ai pierdut Buletinul de identitate și ai vrea să scapi de amendă? Uite, ți-o spun din capul locului, nu pot și nici nu vreau să intervin...

Glumea. Îmi era drag omul acesta pentru aerul său mucalit, pentru verva sa. I-am spus de oful meu. M-a privit cu luare aminte făcîndu-și ochii mici. Nu înțelegeam de ce refuza să-și pună ochelarii. A silabisit îngîndurat:

— Ra-co-vi-cea-nu... Flo-rin... Mda! Asta e tot ce știi despre dînsul? Numele tatălui, al mamei? Sau poate anul nașterii...

Am înălțat din umeri.

— Nu-l știu... Nu l-am cunoscut, dar am mare nevoie de dînsul. În orice caz, am continuat eu gîndindu-mă la anul nașterii lui Puiu Tudoran, trebuie să fie un bărbat la vreo 48—50 de ani.

— Mulțumesc! a izbucnit maiorul zeflemitor. Mă, tu ce crezi despre noi? Că sîntem mașini cibernetice? Că zici Florin și noi ți-l scoatem pe loc pe Florin Racoviceanu al tău?! Tu ce crezi, la un ocean — mă refer la Evidența noastră — de 10—12 milioane cam cîți de Florini există? Dar de Racoviceanu?

— Credeam că poți să mă ajuți, am oftat eu sincer, dezolat.

Maiorul observase descumpănirea mea și, lăsînd la o parte gluma, a ținut să precizeze...

— Eu n-am spus că nu pot sau nu vreau să te ajut. Ei, dar sensibili mai sînteți voi, scriitorii! Am vrut doar să-ți demonstrez că și tu procedezi la fel ca «nea cutare» care expediază din provincie o scrisoare, scriind adresa cam așa «Ghiță Popescu. București...»

Am rîs. Iar rîsul ăsta mi-a amintit de un amănunt.

— Ai dreptate! am exclamat. Dar dacă aș spune cam așa: Florin Racoviceanu care în anul 1945 a locuit în orașul X, strada Y, ți-ar fi mai ușor să mi-l găsești?

— Mai întrebi?! Dintr-o dată munca lucrătorului nostru se reduce cu 75%...

— Nu glumești?

— Asta-i bună! Tovarășe scriitor, țiu să-ți atrag atenția că sînt în exercițiul funcțiunii...

Aveam pe atunci obiceiul să umblu cu documentele trimise de Sorin Tudoran asupra-mi. Am scos plicul scrisorii lui Racoviceanu.

— Notează-ți!... În 1945, a domiciliat în R. Vîlcea, str. Anton Pann, 103.

— Vino să te pup! a sărit de pe scaun maiorul Sârbu după ce și-a notat într-un bloc-notes adresa celui în cauză. Așa mai merge, domnule.

— A, și încă un amănunt. În timpul războiului a fost aviator... pilot de vînătoare... locotenent...

— Vezi?! Știi o mulțime de lucruri. În condițiile astea ți-l găsim. Dacă mai trăiește... Ce nu facem noi pentru un scriitor de literatură polițistă?... În 48 de ore îți comunic rezultatul. Dacă aflu ceva mai devreme, îți dau un telefon...

Scurta convorbire cu maiorul Sârbu m-a reconfortat; nu știu de ce, dar din clipa aceea dracu nu mi s-a mai părut chiar atît de negru. Am ieșit de la I.G.M. cu o poftă strașnică de a acționa. Am oprit primul taxi care mi-a ieșit în cale și i-am cerut șoferului să mă ducă pe «13 Septembrie», la Arhivele Marelui stat major. Trebuie să știți, dragi cititori, că, în vreme de război, orice unitate militară este obligată să țină un «jurnal de operații» în ale cărui pagini sînt consemnate orice mișcare a trupelor în subordine, victoriile și înfrîngerile, pierderile sau capturile. Aceste mărturii sînt apoi predate spre păstrare Arhivelor militare devenind astfel documente principale ale istoriei armatei noastre.

Deplasîndu-mă la Arhive, intenționam să cer spre consultare Jurnalul de operații al «Grupului 2 vînătoare». Dețin un permis permanent de intrare, așa că accesul la Arhivă nu a fost greu. Am avut, ce-i drept, și un pic de noroc. Ultimul loc în sala de studii eu l-am ocupat. M-am așezat lîngă un bărbat de vreo 48 de ani, cu fața energică, dăltuită parcă în piatră. Și-a întors pentru o clipă privirile spre mine, mi-a zîmbit amabil, apoi și-a reluat îndeletnicirea. Fără să vreau, așteptînd să mi se aducă ceea ce solicitasem, ochii mi s-au oprit pe mapa vecinului meu. Am putut desluși de la distanță titlul cîtorva documente privitoare la acțiunile Batalionului de parașutiști. «Ce coincidență, mi-am spus, eu cu aviația de vînătoare, el cu parașutiștii... Am aterizat amîndoi pe același aerodrom».

Nu după mult timp, custodele mi-a adus «Jurnalul de operații al Grupului 2 vînătoare». Pe o etichetă mare, dreptunghiulară, cineva scrisese mare, cu cerneală, «7.09.44—25.10.944». Vă închipuiți emoția care m-a cuprins în momentul în care am început să-l răsfoiesc. Căutam o pagină... o filă de calendar... 25 septembrie... Am găsit-o. Iată acum cuvînt cu cuvînt ce scrisese la acea dată mîna unui cronicar anonim.

«Ora 10. Timp de zbor bun. Două aparate «I.A.R.-81», pilotate de locotenenții Puiu Tudoran și Aurelian Huțan din escadrila 69 primesc misiunea de a executa o misiune de luptă deasupra Clujului. Misiunea a fost îndeplinită. La înapoiere, avionul pilotat de locotenentul Puiu Tudoran este lovit de antiaeriana inamicului și se prăbușește în flăcări în zona ocupată de dușman. Soarta pilotului necunoscută».

Atît și nimic mai mult. Un adevăr tragic era exprimat în fraze laconice și seci. Nu trebuie să vă mire. Acesta era și este stilul tuturor «jurnalelor de operații». Am stat multă vreme cu ochii ațintiți pe pagina aceea îngălbenită de vremi, încercînd să-mi imaginez acea zi de toamnă transilvană, cu timp bun de zbor, și cele două avioane de vînătoare, spintecînd cerul, dar n-am izbutit. Ceva mă nemulțumea și nu-mi era clar ce anume. Am mai răsfoit o vreme «Jurnalul». La 30 septembrie, se consemnau următoarele: «Locotenentul Puiu Tudoran este dat dispărut fără urmă». De astă dată, laconismul cronicarului m-a scos din calmul meu proverbial. M-am foit nervos, l-am deranjat pe vecinul meu din dreapta, i-am cerut scuze. Știam că nervozitatea mea nu prea era îndreptățită, dar în clipa aceea aș fi dorit ca să găsesc în paginile «Jurnalului» descrisă cu lux de amănunte viața și moartea pilotului Puiu Tudoran. Ca să-mi stăpînesc nervii, mi-am scos pipa și am început să sug din ea. «Deci avionul a fost lovit și s-a prăbușit în flăcări în zona inamicului», mă gîndeam privind fix cuvintele așternute pe hîrtie cu o cerneală proastă. Desigur, ancheta mea s-ar fi putut termina aici cu acea explicație pe care o oferea «Jurnalul». Aș mai fi putut să-i scriu doctorului Sorin Tudoran că tatăl său și-a găsit sfîrșitul în flăcările avionului.

Aș fi pășit atunci, fără îndoială, pe calea celei mai ușoare rezistențe. Detest această cale. Tot recitind «Jurnalul», am simțit deodată cel puțin două elemente iradiind într-un mod ciudat de parcă ar fi vrut să mă îmbărbăteze: «Nu abandona... Fii cu băgare de seamă! E aici, printre rînduri, o urmă... Caut-o!

(Va urma)

CÎȘTIGĂ UN CART NUMAI CINE PARTICIPĂ LA...

SALONUL AUTO MOBILISTIC

Cutezătorii

Prezintă

PROF. PARBRIZ

Se numește «33» și e foarte mîndră de blazonul familiei (Alfa Romeo), de înfățișarea sa (o caroserie desenată de «il stilista» Scaglione) în fine, de faptul că, anul trecut, a reușit să se remarce chiar și în compania vedetelor cursei de 24 de ore de la Le Mans. Are 8 cilindri în V, cu o capacitate de 2 000 cm^3, e puternică — 245 CP (SAE) — și foarte... grăbită: 260 km pe oră.

CORESPONDENȚA «SALONULUI»

Iarăși am primit un teanc de scrisori de la cititori! Mulți pun aceeași întrebare: *cînd a început concursul?* Le răspund: regulamentul a fost publicat în nr. 28, iar prima întrebare în nr. 29. Pe scurt, în fiecare număr, pînă la nr. 43 inclusiv, va apărea cîte o întrebare. Voi trebuie să răspundeți, apoi să decupați desenul și, la sfîrșitul concursului să ne trimiteți la redacție *toate* desenele odată. firește, cu răspunsurile completate. Nu se admit decît desenele (numerotate de la 1 la 15) decupate din revistă. Marele premiu: un CART, un echipament de PILOT și dreptul de a participa la cel mai apropiat RALIU pionieresc de carturi.

Atelier literar

ÎNCEPÎND DIN ACEST NUMĂR REVISTA «CUTEZĂTORII» DESCHIDE, PENTRU TOȚI CITITORII SĂI, PORȚILE UNUI «ATELIER LITERAR» SUB ÎNDRUMAREA POETULUI VIRGIL TEODORESCU... AȘADAR, ÎI RUGĂM PE TOȚI TINERII UCENICI AI CONDEIULUI SĂ NE TRIMITĂ ÎNCERCĂRILE LOR LITERARE, MENȚIONÎND PE PLIC PENTRU RUBRICA «ATELIER LITERAR».

Mihăescu Ioana — Reșița.

Ne pare bine că ai luat examenul de admitere în liceu, cu nota 9,20. Felicitări. Cît despre «Andi și Tavi»... Naivele farse și păcăleli, al căror tartor rămîne Oșlobanu din «Amintirile lui Ion Creangă», pot deveni literatură numai atunci cînd cel care le scrie se ridică deasupra lor, avînd putința de a concentra și doza umorul, făcînd din el un element de surpriză. Narațiunea «Andi și Tavi în vacanță» este, ce-i drept, scrisă cursiv, cu oarecare îndemînare, dar ridiculizarea lui Andi de către Tavi, cu ajutorul superiorității cunoștințelor sale în domeniul chimiei, se întinde, inutil, pe prea multe pagini. Povestirea se diluează prin reluarea aceluiași motiv și slăbește prin insistența cu care vrei să ne faci să rîdem cu orice preț, fie că ne arde de rîs sau nu. Încearcă să afli mecanismul care provoacă rîsul, acel alement surpriză de care vorbeam mai sus și concentrează povestirea eliminînd tot ce este de prisos. Dacă ți se pare că exercițiul ți-a reușit, trimite-ne rezultatul.

Ene P. Nicolae — com. Plosca, jud. Teleorman

Incercarea literară se resimte prea mult de influențele din afară. Modelul utilizat pare să fie Sadoveanu, ceea ce nu e rău. Cred că ești în faza în care nu poți însă distinge ce îți aparține și ce ți se oferă. E desigur o *fază de lucru*, deloc de disprețuit atunci cînd e tutelată de modele strălucite. Dar este și un moment de răscruce. Nu poți scrie ceva demn de luat în seamă pînă nu depășești această etapă fiind pe deplin conștient că ai depășit-o.

În altă ordine de idei, te anunț că faci serioase greșeli de gramatică. Nu se spune, de pildă, «turla mici biserici» căci adjectivul atunci cînd stă înaintea substantivului trebuie să fie articulat. Apoi: «prieteni lor de totdeauna». Substantivul, care este și subiect, trebuie de asemenea articulat etc.

Încearcă să scrii ferindu-te să imiți pe cineva anume.

Tudor Liliana — Galați

Înduioșătoare întîmplare, dar neconcludentă. E *un fapt*, o întîmplare care nu s-a transformat în scriere literară. Încearcă să transmiți emoțiile pe care le resimți folosind procedee specifice literaturii și pe care le vei afla citind cu luare aminte cărți noi și mai vechi scrise de Odobescu, Creangă, Matei Caragiale, Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Geo Bogza, Tudor Arghezi, Zaharia Stancu. Marin Preda.

Chivulescu N. Sorina, satul Picior de Munte, comuna Dragodana, jud. Dîmbovița.

Poeziile nu sînt izbutite. Se observă lipsa de lectură, graba. Versurile par a fi scrise în secolul trecut. Te-aș ruga să începi să citești poezii. Dar nu la întîmplare. Citește deocamdată, pe lîngă Eminescu, Arghezi, și poezia contemporană de bună calitate.

Piesa de teatru moralizează prea mult. În literatură trebuie să fii moralist fără să se vadă că ești. Să știi că nu se spune în românește «ca să te aperi pe din dos», nici pe din față. Citește, Abia pe urmă așterne pe hîrtie ceea ce simți.

Guțu Anca Monica — București

Poeziile sînt pline de simțire, dar plătesc tributul unei imagistici vechi. Oricît ar fi de mare Alecsandri, de la el pînă azi s-au făcut pași însemnați înainte în domeniul poeziei. Simțirea trebuie să fie turnată în forme noi. Deci: lectură în primul rînd. Lectură atentă.

Popa A. Vasilica — Satul Negoești, com. Brazi, jud. Prahova

Nevinovăția vîrstei împrumută farmec poeziei. Nu e însă o poezie adevărată. De ce crezi că privighetorile și greierii te-mpiedică să-ți fie dor. Dimpotrivă. Te poate împiedica cel mult cățelușul care latră în neștire.

Barosu Diana — București

Nu cunosc răspunsul «f. bun» pe care l-ai primit. «Ploaie de vară tîrzie» după părerea mea e o compoziție la limba română, destul de bună, dar atîta tot. Aș nota-o cu maximum 8. Poezia «Pastel» este scrisă cu îndemînare. Denotă simț muzical. Dar să nu mai spui niciodată: «E a laptelui cărare» (!)

Una e *Calea laptelui* cu C mare și cu totul altceva această ciudată potecă pe care se pare că laptele își face plimbarea. Mai trimite.

Dudaș Dan — Sighișoara

Simțăminte demne de laudă. Mai puțin modul cum sînt exprimate. Spune-mi: Ai auzit vreodată ca vreun stejar, pe lîngă furtuni, să fi înfruntat și «fum»? Ai grijă să îmbini corect cuvintele. Și scrie mai departe.

Zaharia Dan — Mogoșești — Siret, jud. Iași

Se vede că ești un băiat harnic, activ și entuziast. Ne scrii că frumoasele realizări, la care ai contribuit cu atîta rîvnă, nu s-au bucurat de vizita Consiliului organizației de pionieri din jud. Iași. Ești amărît și îți înțeleg amărăciunea. Cu toate astea sînt nevoit să-ți aduc la cunoștință că poezia pe care ne-o trimiți nu e la înălțimea realizărilor, despre care vorbești, fiind o simplă înșiruire de pseudo-rime. Înainte de a te apuca să scrii, citește. Dovedește și aici aceeași hărnicie și rîvnă.

Vișinescu Ilina — Corbeni — Argeș

Lecturile sînt de bună calitate. Dar amestecate. Fără alegere. (Știu. Ai să spui: «Ei și!») Deși te ironizezi îți cam place să te lauzi. Versurile sînt pline de promisiuni. Citez: «Sîntem avîntul munților sălbatici», sau «Ci astronava dorurilor tale». Te sfătuiesc să locuiești «pe mai departe pe «Insula visurilor» și să te împaci cu verișoara d-tale. Care poezie îți place mai mult din volumul «Nevoia de cercuri»? Și de ce?

Popescu Dan — Ploiești

«Spionul» nu merge. Desenul nu e urît. Iar gluma e bună (fără desen). O reproduc: «Intre roboți: «Domnule, v-ați pierdut un șurubel!»

Chirtoacă I. Maria — Stîlpeni — Argeș

Poezia e o imitație palidă. Cum vine asta: «Amurgul galben se aprinde/ Și flacăra-i țîșnește în vine»? Deocamdată citește. Cît mai multă poezie bună.

Corneliu Ciobanu — Ploiești

Continuă să scrii. Și mai trimite.

Stoica Valeriu — Liceul Gh. Lazăr — București

Scrii versuri frumoase. Aș zice chiar remarcabile. Imagini aerate, puternice, moderne. Dintre cele cinci poezii trimise îmi place mai mult poemul intitulat «Bucurie de Octombri». Te sfătuiesc să încerci să publici la revistele noastre literare. Aș vrea să stăm de vorbă. Reproduc astăzi poezia «Somn».

VIRGIL TEODORESCU

Somn

Ți-am văzut trupul
În toate rîurile
Printre pietrele —
Vechile, sfintele.
Somnul îți furase cuvintele.

Așa de limpede
Peștii prin tine treceau,
Cu solzi te-nveleau —
Solzii cu miros de adînc,
De nămol...
Solzii — lacrimi de pești.

Apoi rîurile s-au închis
Peste tine —
Pleoape de cer,
Pleoape de ape...
Ochii
S-au încălzit în nisip,
Înecați în lumină.

Pe mal
Pietrele răsunau
De copitele cailor morți,
Cailor surzi,
Cailor muți...

Valeriu **STOICA** cl. a IX-a H Liceul «Gheorghe Lazăr»

„Marele drum al INCAŞILOR” 4

Rezumatul capitolului precedent: Sosit în piaţa din faţa palatului lui Atahualpa, Francisco Pizarro îi înmînează acestuia Biblia. Atahualpa refuză. Tupac şi Manco l-au făcut prizonier pe vărul lor, Tampu, trecut în tabăra duşmană.

Scenariu: DARIE NOVĂCEANU
Desene: MIHAI SÎNZIANU

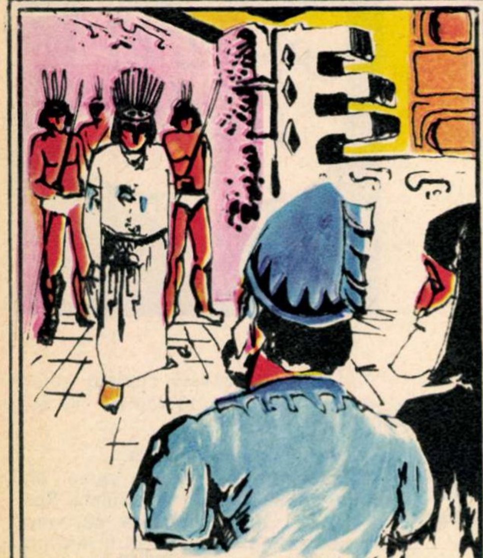

Nehotărîţi încă, Atahualpa şi Pizarro stau faţă-n faţă.

— Supune-te, Atahualpa. Altă ieşire nu-i, spune Pizarro.

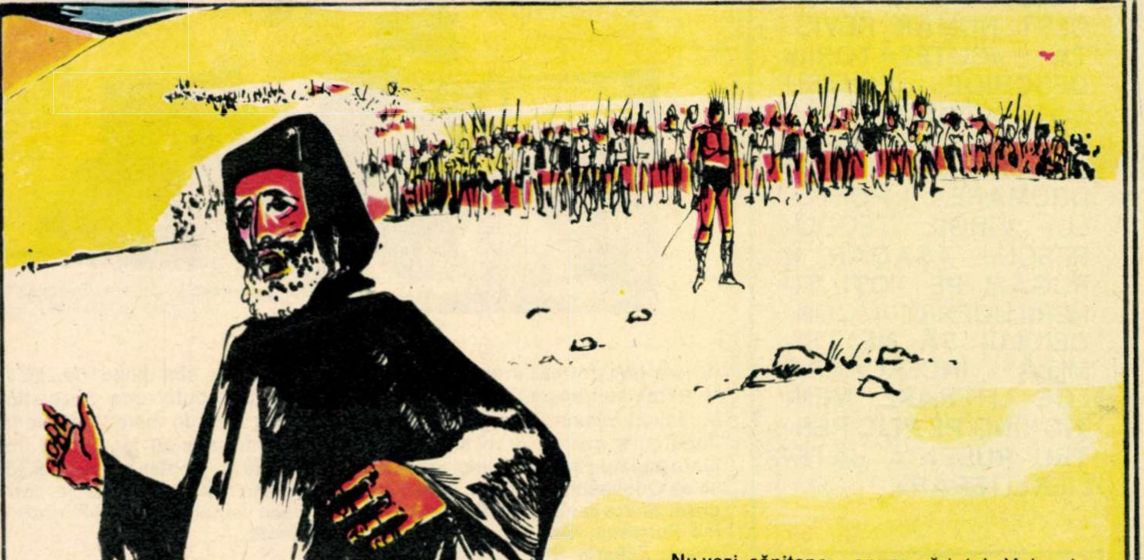

— Nu vezi, căpitane — spune părintele Valverde —, că stăm în zadar de vorbă cu acest cîine plin de mîndrie, iar cîmpurile se umplu de indieni? Începe atacul degrabă. Biserica îţi dă dezlegarea aceasta.

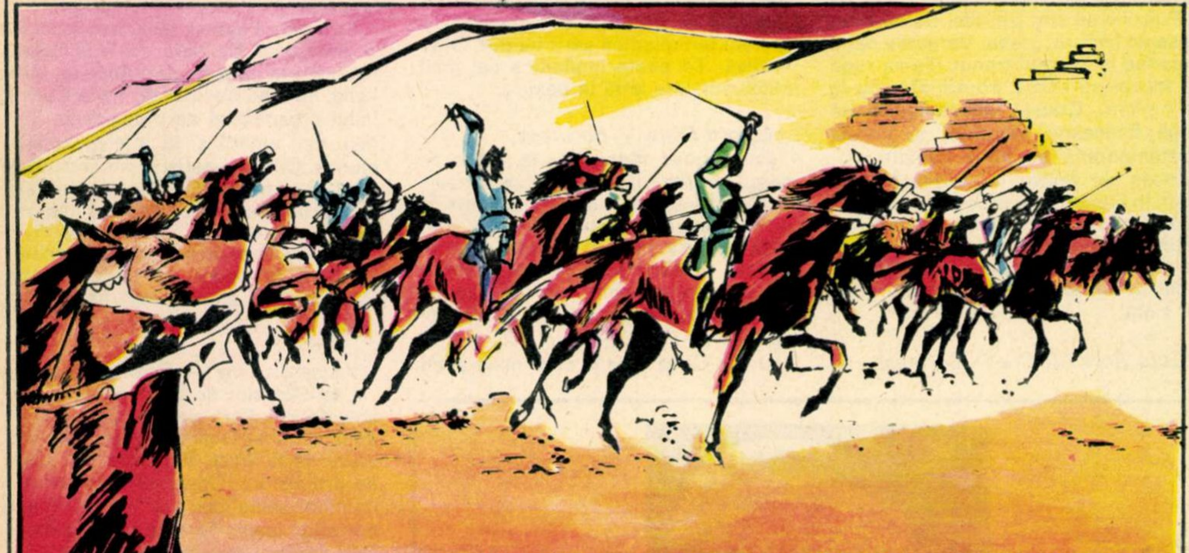

Călări, soldaţii lui Pizarro aud trompeta lui Pedro de Alcancel şi se năpustesc, prin surprindere, asupra incaşilor.

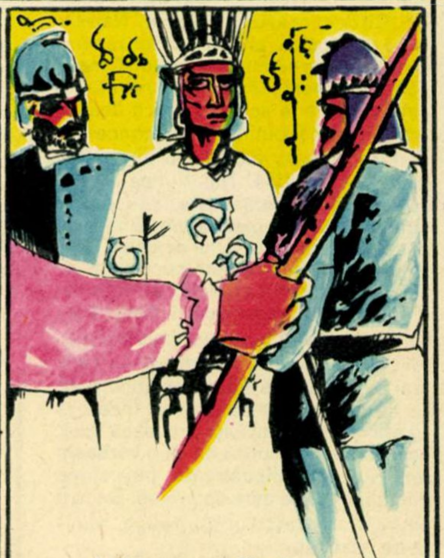

Atahualpa este făcut prizonier.

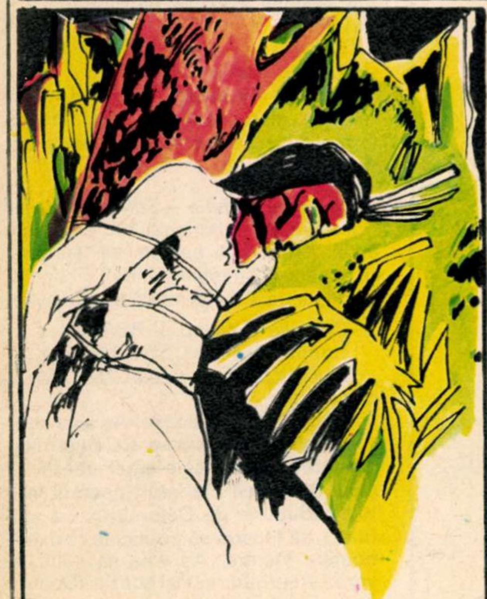

Tupac şi Manco l-au legat pe Tampu de un copac, în calea furnicilor roşii.

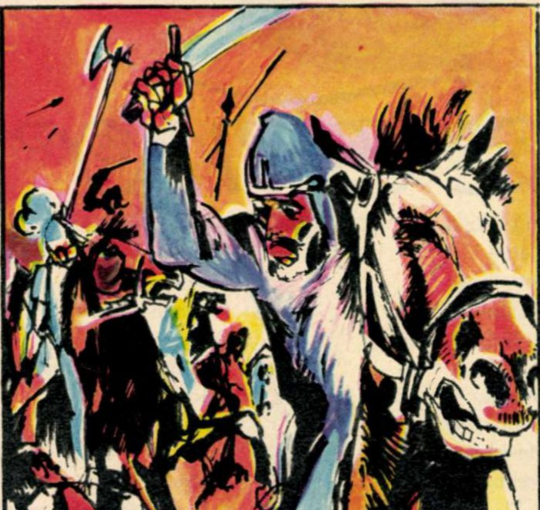

Lupta dintre soldaţii lui Pizarro şi războinicii lui Atahualpa continuă, dar incaşii, fără de arme, pier cu sutele.

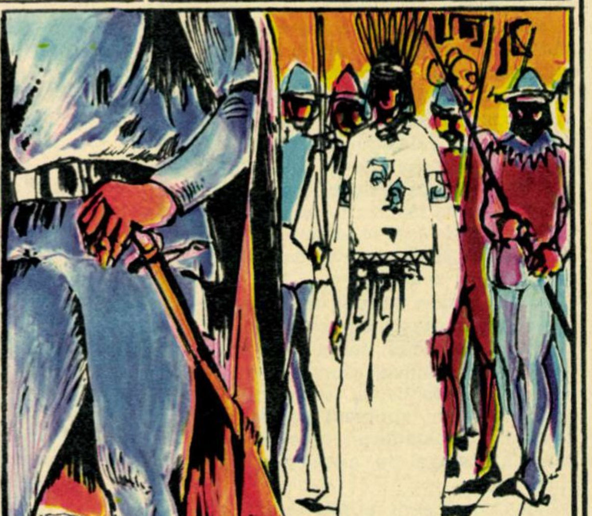

Pizarro intră triumfător în palat. În spatele lui, legat, vine Atahualpa, păzit de patru spanioli.

(VA URMA)

(CRIPTOGRAFIE: 5, 1, 6, 5)

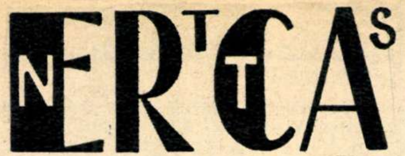

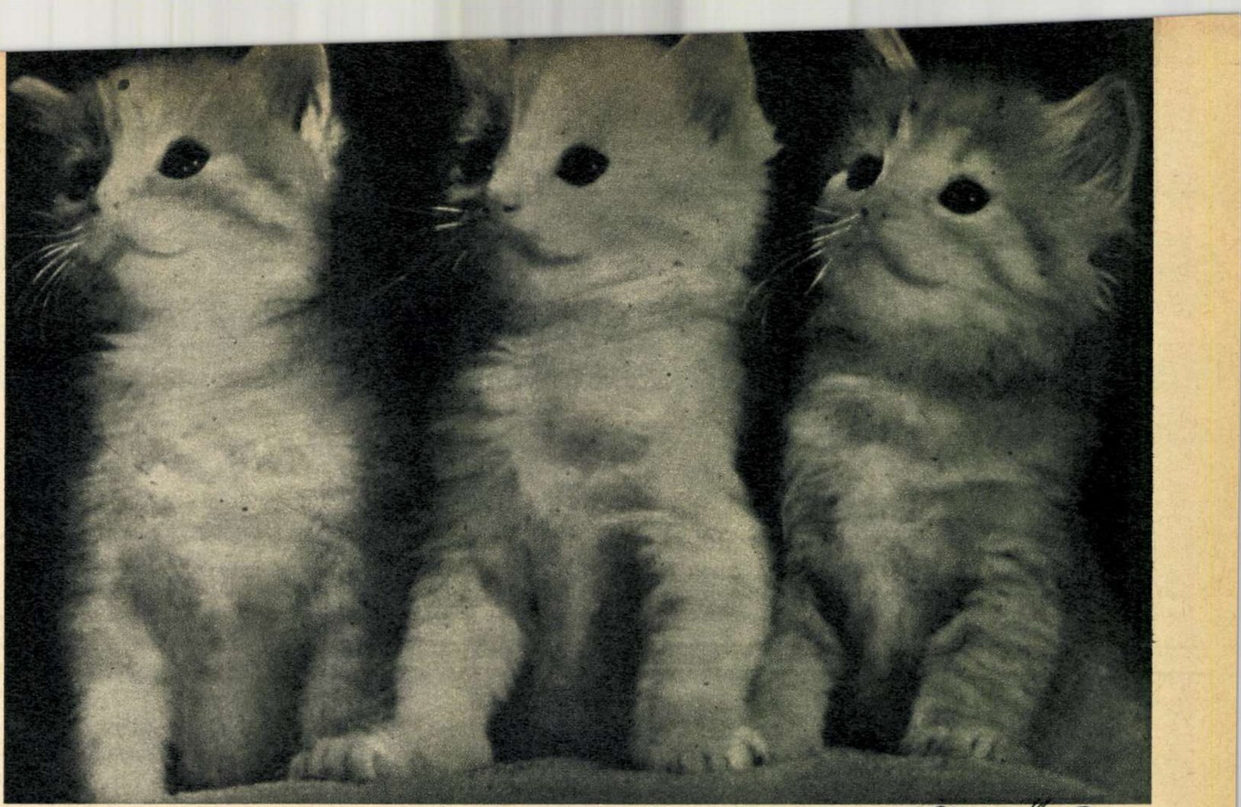

LA FOCUL DE TABĂRĂ

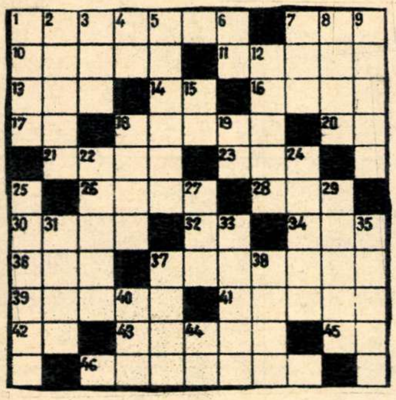

UN DRUM INGUST (25 vert.) care merge **TOT ÎN SUS** (33 vert.) ne poartă prin pădure către luminişul unde se află **REŞEDINŢA DE VARĂ** (5 vert.) a pionierilor din diverse **CENTRE POPULATE** (2 vert.) ale ţării.

Iată-ne ajunşi... Ne întîmpină **VOIA BUNĂ** (36 oriz.) care însoţeşte jocul copiilor în plăcuta **ATMOSFERĂ** (23 oriz.) de munte. Vizităm corturile, cantina, biblioteca plină de **VOLUME** (29 vert.) şi asistăm la instalarea unei antene de către tinerii radiofonişti care vor să păstreze şi în timpul vacanţei legăturile prin **VĂZDUH** (21 oriz.) cu prietenii lor din alte ţări.

Viaţa în tabără este excelent organizată şi din discuţiile cu tinerii noştri prieteni, aflăm că se simt ca **ÎN SÎNUL FAMILIEI** (39 oriz.). Un pionier de serviciu, **NICOLAE** (27 vert) ne invită pentru seară la **PROGRAMUL ARTISTIC** (37 oriz.) pe care îl vor prezenta **SUB CERUL LIBER** (11 oriz.) la focul de tabără.

Serbarea începe cu cîntecul «Mulţumim din inimă partidului» aparţinînd unui **CUNOSCUT COMPOZITOR** (24 vert.). Apoi s-a amintit despre castelul din basme al zmeului alcătuit din... (10 oriz.) povestit de un micuţ purtător al cravatei roşii. După aceea copiii au dansat în jurul focului în... (7 vert.) de bătută, un frumos dans popular.

Am urmărit în continuare scenetele «Urmele» de Mircea Sîntimbreanu, «Un erou fără glorie» de Virgil Stoenescu şi «Prietenie» de Monica Pillat în care pionierii au interpretat cu mult talent rolul unui **PERSONAJ CARE S-A STRICAT DE RÎS** (1 oriz.), pe **NEPOŢELUL MĂTUŞII** (1 vert.) şi pe **ELEVUL DIN CLASA A X-A** (13 oriz.), după care am ascultat cum se **INTERPRETEAZĂ** (41 oriz.) la muzicuţe «Ciocîrlia» de către pionierii orchestrei **INSTITUŢIEI CU CARACTER SOCIAL-CULTURAL** (18 oriz.) din **AŞEZAREA OMENEASCA** (37 vert. pl.) din apropiere.

Un micuţ pionier a spus cîteva ghicitori din care am reţinut trei şi pentru voi: «Jos copac, la mijloc poloboc, sus coada vulpii smoc» (46 oriz.); «Ce-mi cere le dau. la nimeni nu stau» (3 vert.); «Cine merge dimineaţa în patru picioare, la prînz în două şi seara în trei» (4 vert.).

Cu un fragment din piesa «Paşaport pentru vacanţă» de Viorel Burlacu în care am aplaudat pe interpretul **UNUIA DIN CEI TREI L** (Lei cum vor să li se spună — 31 vert.), s-a încheiat prima parte a programului.

Partea a II-a s-a deschis cu un concurs de «ghicitori literare». S-au recitat poezii şi s-au citit fragmente de către un pionier cu un **NUME ISTORIC** (16 oriz.), cei prezenţi urmînd a indica autorii lor, după cum urmează: poezia «Ciopîrţilă» (26 oriz.), fragment din povestirea «Amfora Sabină» (7 oriz.), spicuiri din «Cartea cu ochi albaştri» (9 vert.) şi fragment din romanul «Ningea în Bărăgan» (35 vert.).

S-au mai pus în continuare cîteva întrebări turistice dintr-o **CARTE CU HĂRŢI** (43 oriz.), s-au cîntat bucăţi de muzică populară românească la acordeon şi au fost prezentate cîteva momente satirice vizînd pe cei cîţiva elevi mai puţin atenţi faţă de îndatoririle vieţii de tabără.

În încheiere a urmat comedia «Acţiunea F.D.» de Alexandru Adrian, în care rolul **UNUIA DIN CEI ŞASE COPII** (12 vert.) m-a încîntat cel mai mult fiindcă era interpretat de... fiul meu.

A fost o seară de neuitat. La înapoiere am rugat pe tovarăşii mei de drum să mă ajute să definesc cuvintele care au rămas în afara programului de la focul de tabără pentru ca voi, dragi pionieri care dezlegaţi acest careu, să-l puteţi termina.

ORIZONTAL: 14) Negaţie; 17) Începe şi sfîrşeşte un urcuş! 20) 50 şi 100 la romani; 28) Spaţiu; 30) Lînă încurcată; 32) Vai; 34) N-am inversat; 42) Radiu; 45) Ion Ghiţescu. **VERTICAL:** 6) Nota diapazonului; 8) În viu grai; 15) Antemeridian; 18) A parcurge un text; 19) Serveşte; 22) Cu lîna tăiată; 38) Joc de copii sau diminutiv feminin; 40) Ţopăi; 44) Lică Sava.

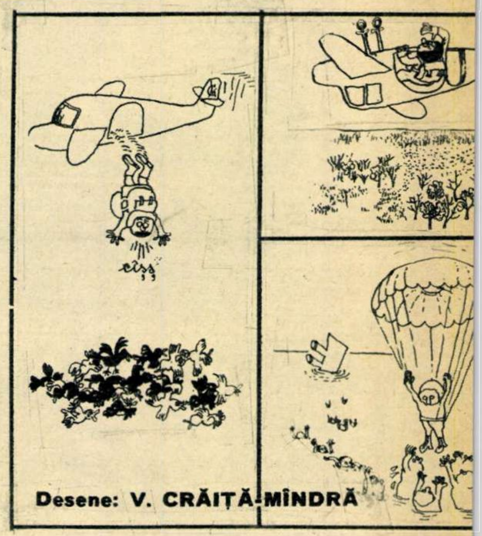

Desene: V. CRĂIŢĂ-MÎNDRĂ

● ●

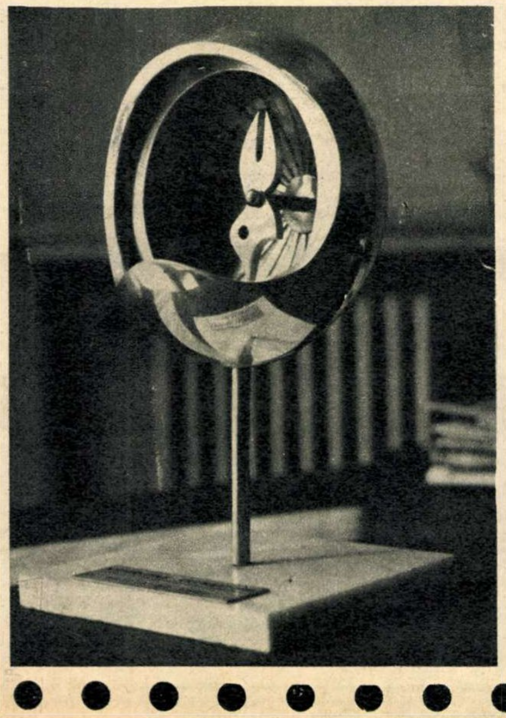

O VESTE BUNĂ PENTRU «EXPEDIŢIILE CUTEZĂTORII»

În timp ce acest număr se afla la tipar, colaboratorul nostru, arhitectul **DORIN DIMITRIU** ne-a adus trofeele pe care le vom oferi cîştigătorilor marii competiţii «EXPEDIŢIILE CUTEZĂTORII». Ne grăbim să vă prezentăm aceste frumoase obiecte de artă, realizate din metal.

De la stînga la dreapta: *Busola de aur, Cortul de mătase, Scutul dacic, Termosul de argint, Sfinxul Carpaţilor,, Caseta de cristal.*

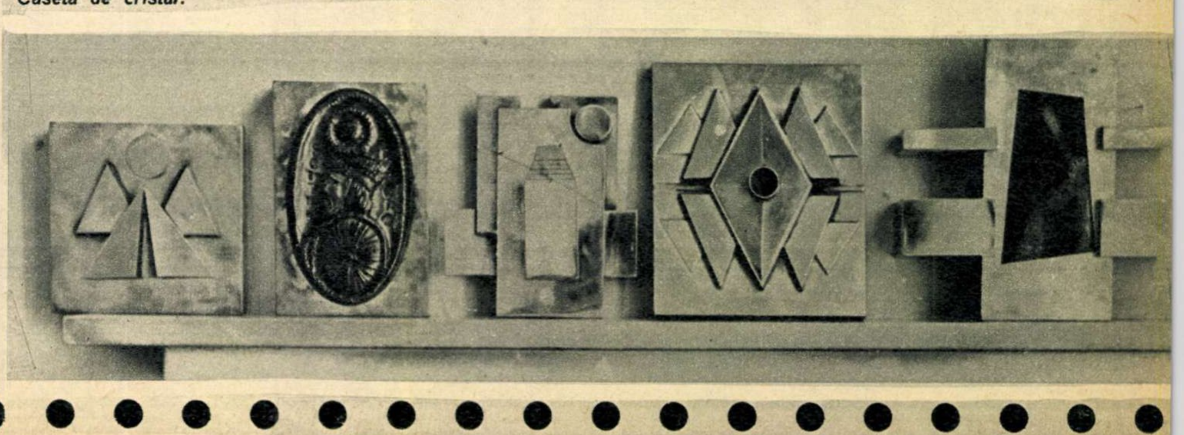

● ●

ȘOIMII CARPAȚILOR

6

Desene: POMPILIU DUMITRESCU ● **Scenariu: PETRE GHELMEZ**

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

DUPĂ CE REUȘESC SĂ-L SALVEZE PE CODRUȚ DIN MÎINILE HITLERIȘTILOR, ANDREI, VEVERIȚA ȘI URSUL PITIC AJUNG LA CASA PĂDURARILOR. SUB COMANDA UNCHIULUI MATEI OAMENII DE AICI ÎNTÎMPINĂ ATACUL HITLERIST.

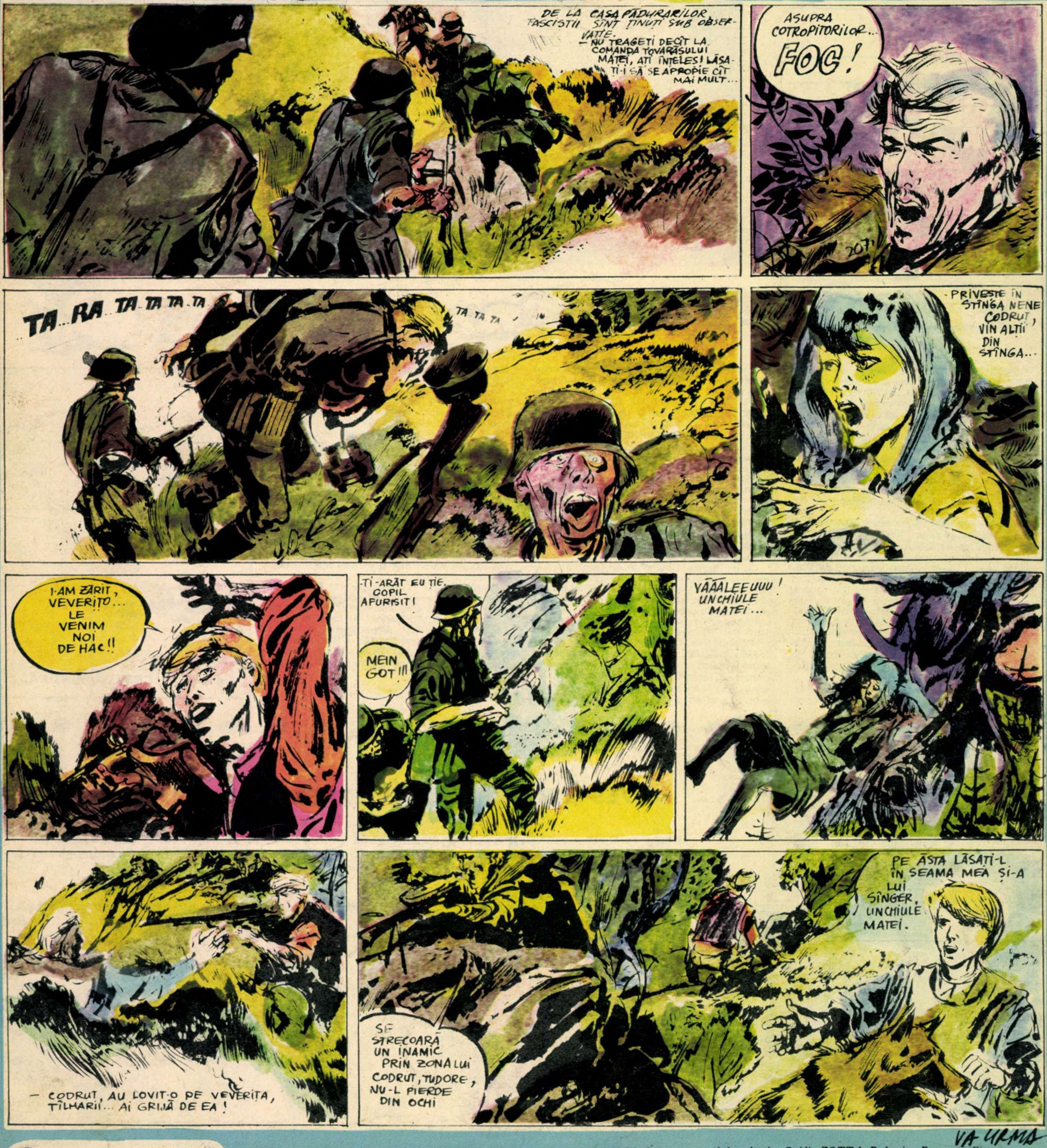

DE LA CASA PĂDURARILOR FASCIȘTII SÎNT ȚINUȚI SUB OBSERVAȚIE.
— NU TRAGEȚI DECÎT LA COMANDA TOVARĂȘULUI MATEI, AȚI ÎNȚELES! LĂSAȚI-I SĂ SE APROPIE CÎT MAI MULT...
ASUPRA COTROPITORILOR... FOC!
TA... RA TA TA TA TA
TA TA TA
-PRIVEȘTE ÎN STÎNGA NENE CODRUȚ, VIN ALȚII DIN STÎNGA...
I-AM ZĂRIT, VEVERIȚO... LE VENIM NOI DE HAC!!
-ȚI-ARĂT EU ȚIE, COPIL AFURISIT!
MEIN GOT!!!
YĂĂĂLEEUUU! UNCHIULE MATEI...
— CODRUȚ, AU LOVIT-O PE VEVERIȚA, TÎLHARII... AI GRIJĂ DE EA!
SE STRECOARĂ UN INAMIC PRIN ZONA LUI CODRUȚ, TUDORE, NU-L PIERDE DIN OCHI
PE ĂSTA LĂSAȚI-L ÎN SEAMA MEA ȘI-A LUI SÎNGER, UNCHIULE MATEI.

VA URMA

Cutezătorii

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII, Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor. Rozalia BARANY.

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă. 41033

1 LEU

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

36

JOI 4 SEPTEMBRIE
1969, ANUL III

(102)

Diseară,
în tabără,
reuniune
pionierească...

SĂRBĂTOAREA CÎNTECULUI ŞI JOCULUI POPULAR

Timp de aproape zece zile viața noastră artistică a fost dominată de un prestigios eveniment cultural: Primul Festival și Concurs internațional de folclor «România '69». Inaugurată la București, această sărbătoare internațională a cîntecului, a dansului și a portului popular își propune instaurarea unei tradiții în cunoașterea spiritualității poporului român precum și a valorilor spirituale create de-a lungul veacurilor de artiștii populari ai celorlalte popoare.

Alături de Concursul și Festivalul «George Enescu» și de colocviul «Constantin Brâncuși» Festivalul și Concursul de folclor se înscrie ca o nouă contribuție la cunoașterea cît mai largă a comorilor de artă pe care popoarele le-au făurit de-a lungul istoriei. El contribuie la înflorirea tot mai puternică a sentimentelor de respect și prețuire reciprocă, a prieteniei între popoarele din toată lumea, a păcii și colaborării internaționale.

Cinstea de a deschide marea întrecere folclorică a revenit unuia dintre cele trei colective care reprezintă țara noastră în concursul «România '69»: ansamblul «Poienița» din Brașov.

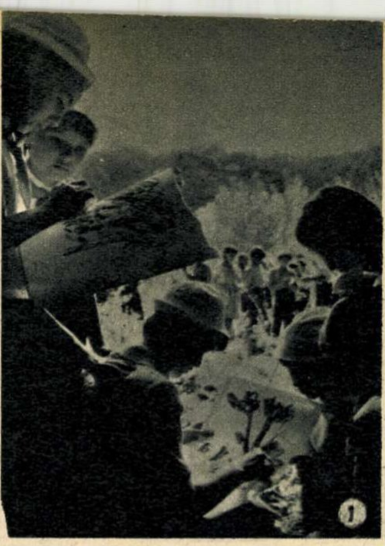

1

2

DE PE MELEAGURILE VACANȚEI

Zilnic, pe birourile redactorilor noștri poposesc zeci de scrisori în care copiii își povestesc impresiile din taberele în care și-au petrecut o parte din vacanța de vară. Mulți dintre ei au trimis și fotografii reprezentînd unele acțiuni interesante, cu rugămintea de a le prezenta și cititorilor noștri.

Frumusețea peisajului carpatin a impresionat atît de mult pe pionierii amatori de pictură, încît au organizat cercuri de pictură ad-hoc și au surprins în culori, pe luciul cartoanelor, cîteva peisaje de neuitat (foto 1).

Cu toate că pionierii din Bușteni cunosc bine frumusețile de pe Valea Prahovei, în fiecare vară ei pleacă în noi excursii de cunoaștere. Iată-i pe unii dintre ei făcînd un popas la Azuga (foto 2).

Minitehnicienii premiați și menționați la concursul «Minitehnicus» al revistei noastre s-au bucurat în această vară de priveliștile minunate ale împrejurimilor Sinaiei. În tabăra special organizată pentru ei au participat printre altele și la un original raliu de carturi. Iată-i în momentul plecării (foto 3)

3

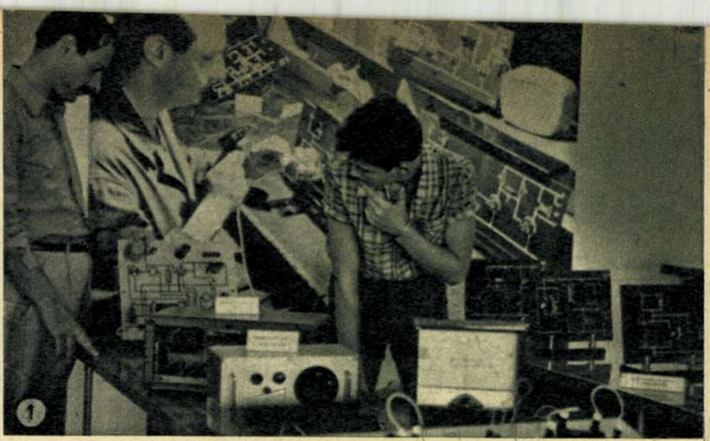

1

EREN '69

În pavilionul din parcul Herăstrău, «Didactica» prezintă aparatură și material didactic modern, cu care sînt înzestrate instituțiile de învățămînt din patria noastră. Iată un laborator de lingvistică, în care limbile străine sînt însușite de elevi cu mai multă ușurință (foto 1) și cîteva aparate cu care sînt înzestrate laboratoarele de fizică din școli (foto 2).

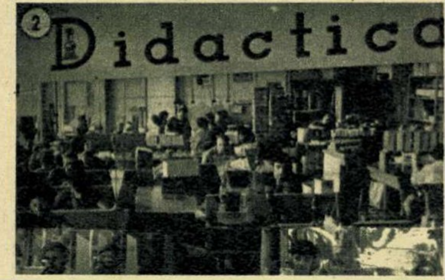

2

Bucuria

De obicei, de cele mai multe ori, cînd omul își termină lucrul asupra căruia a stăruit îndelung, el are marea bucurie de a putea cuprinde numaidecît în palme, spre dezmierdare, fructul talentului și travaliului său. Așa se întîmplă cu un strungar sau cu un tipograf, cu un sculptor sau cu un ceramist, pe scurt, cu toți aceia care lucrează nemijlocit asupra materiei, supunînd-o uneltei care prelungește virtuțile creatoare ale mîinii omenești. Dar arhitectul?

Între hîrtia subțire, translucidă, pe a cărei suprafață își așterne el, traduse în linii subțiri ca firul de păianjen, visurile cumpănite în săptămîni, luni, ani — și momentul cînd aceste linii se transformă în schele îndreptate spre cer, trec alte săptămîni, luni, ani. Timp în care opera arhitectului devine obiectul de studiu al calculelor inginerești, fiecare milimetru de calc desenat de vîrful ascuțit al creionului prefăcîndu-se în cantități bine determinate de fier, pietriș, ciment, cărămizi, lemn, sticlă, material plastic.

Sufletul arhitectului vibrează, așteptînd înfrigurat împlinirea fiecăreia din aceste etape. Frumoasele lui viziuni vor trece cu bine examenul realității? El a rotunjit în minte cupole, el a unduit în gînd scări, el a deschis lăuntric ferestre, el a plantat imaginar spații verzi. Cum vor arăta toate acestea, odată plecate din lumea lui de gînduri pentru a deveni bunuri materiale, construite aievea, dăruite oamenilor, menite să-i slujească pe oameni? Unde e punctul de echilibru al

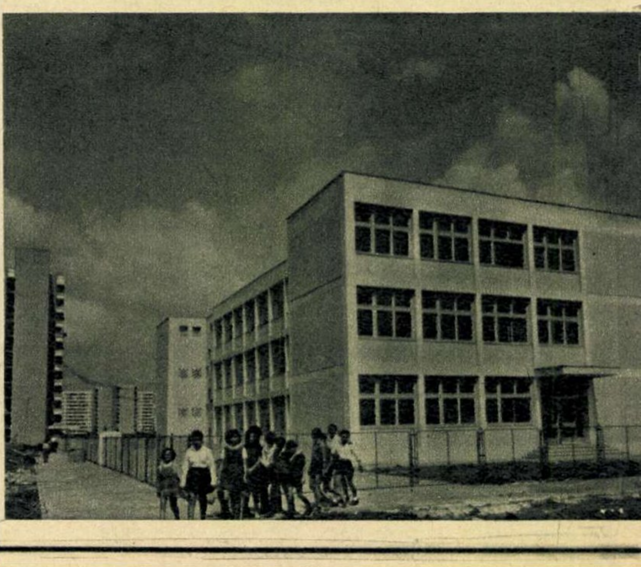

Partid

În chipul cel mai simplu rostim acest cuvînt;
Aşa cum spunem soare, bărbat şi bucurie,
Lumină,stea şi floare; pe strămoşesc pămînt
Noi l-am clădit în inimi, din noi i-am dat tărie.

Acest cuvînt nu-l caut în cronici, pergamente,
E-n firea noastră calmă, puternică prin vreme.
În litera fierbinte gravată-n Documente,
Credinţă neclintită în marile poeme.

În chipul cel mai simplu şi mai firesc din lume
Acest cuvînt răsfrînge tot ce gîndeşte-o ţară,
Poporul ei, cu nobil şi mîndru steag şi nume,
Urcînd din veac de iarnă în veac înalt de vară.

E aliaj de visuri ce-n albe flăcări cresc,
Ecoul nostru amplu, şi e puterea ţării.
Acest cuvînt e versul cîmpiilor şi-al zării,
Izvor de apă vie din solul românesc.

AUREL BUTNARU

Cîntec

Vulcanice pietrele pe care trecem în zori
recapătă febra în ele
am crescut atît de înalţi că pămîntul
măsoară prin noi
distanţa dintre arbori şi stele.
Ne revendicăm din iubiri şi legende;
trecînd la vad spre cumpăna apei,
strămoşii apucă vremuri prin noi
şi mîinile au duritatea sapei...
Credem în lumina de zi
— şi timpii ne veghează destinul,
munţii vin spre ape desculţi
cerului purtîndu-i seninul...
Cinstim în cînt această vară,
învăţăm demnitatea culorilor
din anotimp alegînd
vremea simplă a florilor.
Ştim un drum spre Idee
din demnitatea axului solar,
iubirea pentru ţară înălţînd-o
la rang de sentiment fundamental.

TITUS VÎJEU

creației

acestei cumpene — fantezia artistului — nevoia societăţii în aşa fel încît **frumos** şi **necesar** să fie cele două aripi ale aceleiaşi păsări născocite? Şi pe urmă, ce vor zice urmaşii, moştenitorii acestor ziduri, se vor mai bucura privindu-le, îşi vor aminti de crezul fierbinte al constructorului?

Ca să răspundem cît mai pe scurt şi cît mai cuprinzător totodată la aceste multe şi grele întrebări, e de ajuns să luăm, dragi prieteni ai «Cutezătorilor», exemplul unui creator comunist — arhitectul OCTAV DOICESCU — şi al unei opere — Institutul politehnic din Bucureşti.

Omul, cu creştetul lui de argint, cu privirea adumbrită de gînduri, poate fi cel mai adesea întîlnit în mijlocul studenţilor săi, cărora le trece bucuros o experienţă profesională de o viaţă întreagă. Dar mai poate fi găsit la masa de lucru uneori în momente de inspiraţie, alteori mistuit de focul creaţiei.

Arhitectul comunist Octav Doicescu, în dorinţa de a dărui poporului construcţii pe măsura nevoilor sale, rămîne adeseori zile şi nopţi aplecat asupra unor studii complicate, asupra unor nesfîrşite calcule.

Una din operele sale şi-a început de cîteva anotimpuri existenţa autonomă pe malul stîng al Dîmboviţei, în preajma Uzinelor «Semănătoarea» desfăşurîndu-se pe o sută de hectare de pămînt bucureştean. O primă parte din ea este acum gata. Începînd cu toamna acestui an, al 25-lea de la eliberarea patriei, mii de studenţi din anul I şi II vor trece pragul acestui palat al soarelui, ca să înveţe acolo mecanica sau automatica, energetica sau metalurgia, electronica sau transporturile. Ei vor urca în amfiteatre sculptate de linişte ca să asculte prelegerile maeştrilor tehnicii; vor pătrunde în vaste laboratoare, să cerceteze cum funcţionează principiile şi legile tehnicii; se vor retrage în săli de desen, ninse de lumină, deasupra planşetelor, la profesia lor minunată. Ei se vor întîlni, în pauzele dintre cursuri, în holuri imense, păşind pe dale de marmură, se vor plimba pe alei unduitoare admirînd armonia clădirilor care nu-şi seamănă, dar se completează, cînd masive, cînd zvelte, mereu de o subtilă simplitate şi vor lua astfel, pe neobservate, în însuşi mediul lor studenţesc, lecţia împletirii moderne dintre util şi estetic.

Atunci arhitectul îşi va îmbrăţişa cu adevărat opera. Atunci el, şi miile de oameni care au materializat-o dăruind-o patriei, viitorului, comunismului, vor simţi, cu o unică bucurie, că au dat răspunsul exact marilor întrebări creatoare.

ŞTEFAN IUREŞ

▲ **CASTELUL BRAN — de la echipajul «DANUBIUS '69»**

▼ **VALEA OLTULUI - MASIVUL FĂGĂRAŞ — de la echipajul «GENŢIANA» — Piteşti**

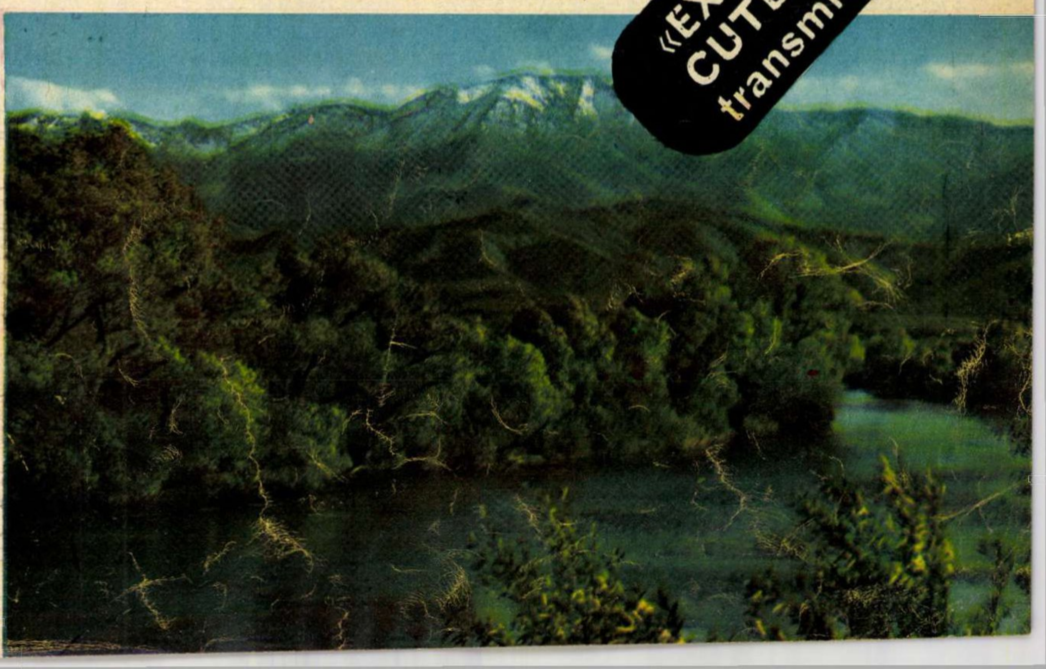

«EXPEDIŢIILE CUTEZĂTORII» transmit

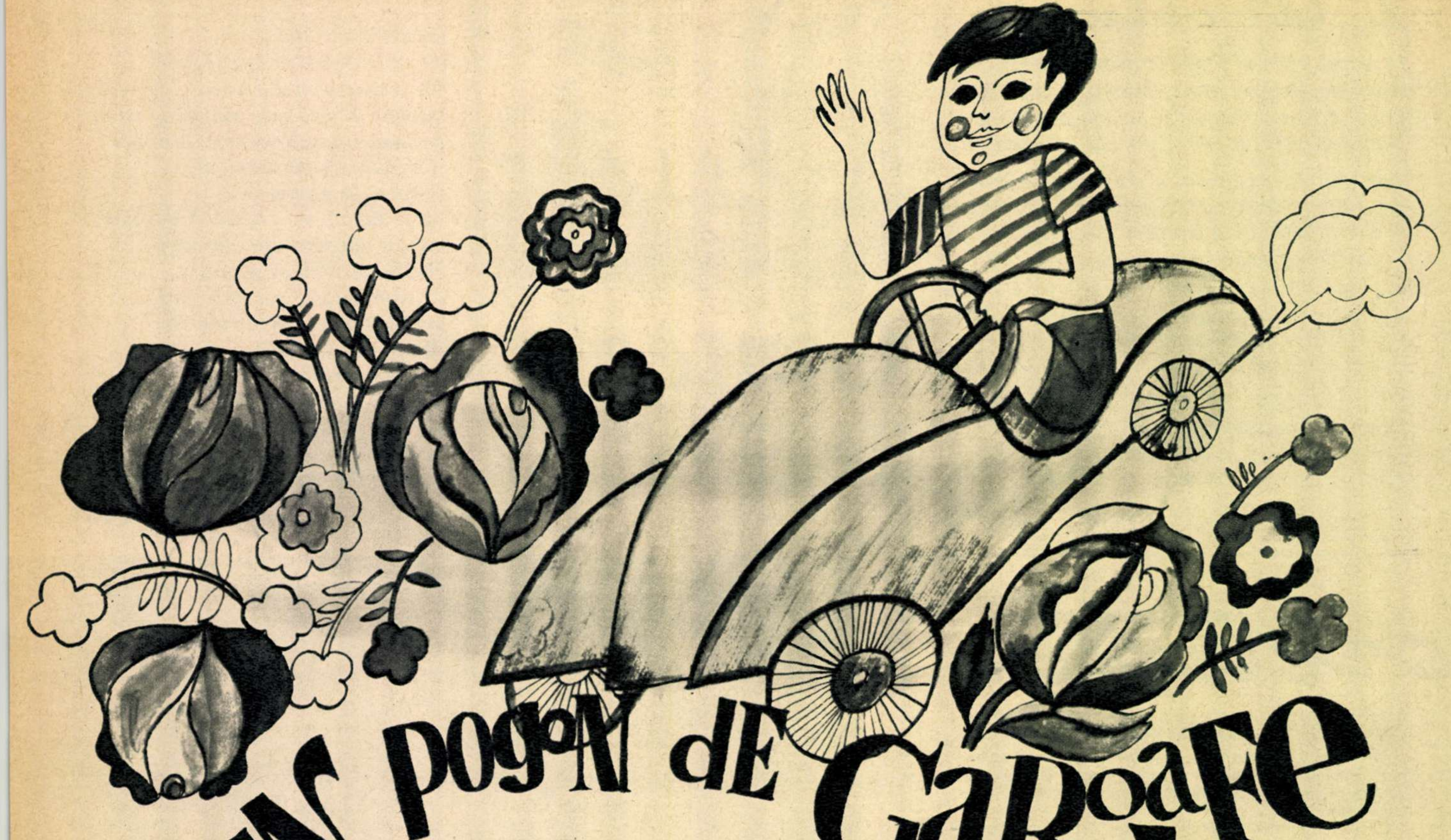

UN POGON DE GAROAFE

de **IULIU RAȚIU**

Să rupi acolo, cîteva flori, hai, mai merge... Dar să toci un pogon de garoafe și gladiole și trandafiri, parcă e prea mult. Și, mă rog, pentru ce?

Pentru că cineva apăsase un pic mai mult pe acceleratorul cartului, iar acesta, cuminte, în loc să intre în bordura trotuarului, trecuse în 61 secunde și 8 zecimi linia de sosire. Un adevărat record! Nu, nu-i nici o glumă. Înregistrase, într-adevăr, un mare record cu acel motor de capacitate redusă. Un record care făcuse vîlvă: aproape 55 kilometri pe oră... Pornise de pe linia de start cuprins de o vagă, dar persistentă neliniște. Nu, nu: nu putea să învingă. Alții aveau motoarele mai bune, iar linia caroseriei carturilor lor cu mult mai aerodinamică decît a lui... Dacă ar fi fost după el s-ar fi retras din concurs, ar fi venit acasă și ar mai fi ciocănit cîteva luni la cart. I-ar fi modificat și angrenajul de frînare, care acum atîrnă cam greu și zdrăngănește, din toate încheieturile, de te asurzește. Ba, poate ar mai fi umblat puțin și la volan, să-l «sensibilizeze», că răspunde cu întîrziere la comenzile lui. În sfîrșit, mai erau atîtea de făcut și totuși, cînd apăsase pe accelerator simțise că pornește cu toată viteza și pînă să se dezmeticească trecuse linia de sosire. Urmaseră îmbrățișări, sărutări și, bineînțeles, cupa aceea, în formă de triunghi (el își închipuie, întotdeauna, că orice cupă are forma unei... cupe) pe care, ca să o poată duce, l-a ajutat și profesorul Dobrescu. Iar peste cîteva ore se va petrece primirea lui — ca să zic așa — oficială. Probabil cu discursuri și, bineînțeles, cu flori. Un pogon de flori pentru că reușise să atingă uluitoarea viteză de 55 kilometri, pe un cart de construcție întrucîtva proprie. Era, ce-i drept, o realizare, dar nu merita pentru asta să sacrifici atîtea flori. Le văzuse pe la miezul nopții, cînd depozitase cartul la școală. Erau așezate în vreo douăzeci-treizeci de căldări de apă: flori proaspete, palide, totuși strălucitoare ca Luna. De cînd le-a văzut, în zadar se străduie să doarmă... Se răsucește în pat fără pic de somn sub pleoape. Asta mai pățise doar în noaptea aceea, cînd așteptase să-i vadă pe Neil și Edwin pășind pe Lună. Și meritase! Pașii aceia uluitori prin pulberea stelară reprezentau un început de istorie. Dar acum? De ce n-ar putea dormi acum? Oare din pricina florilor? Auzi, un pogon de flori pentru 55 kilometri pe oră! Parcă e prea mult! Și totuși, pe undeva, i se părea că merită atenția pe care voiau să i-o acorde colegii lui, ba poate chiar și ceilalți din comună. Găsise cu vreo șase luni în urmă, în magazia lui taică-său un motoraș vechi de motocicletă; îl reparase cum se pricepuse și ciocănise o iarnă și o primăvară, împreună cu Dorel, la caroseria cartului. Toți râseseră de visele lui, dar el reușise să aducă acasă cupa aceea triunghiulară. Era ceva! Nu? Probabil că se dăduseră cîteva secvențe din concurs și la televizor, pentru că cineva, în tren cu cîteva ceasuri în urmă, îi spusese:

«Mi se pare că *dumneata* ai cîștigat un concurs...»

«Da, eu!» — făcuse el, simțindu-și glasul îngroșat de o neașteptată mîndrie.

«Bravo!»

Tot de la televizor trebuie să fi aflat și cei din sat și acum urmează... primirea... Un pogon de garoafe pentru... Și el o să pice de somn, cu florile în brațe! Auzi: să nu poată închide un ochi de atîtea ore!

Se luminase de mult de ziuă și pe afară auzea zvon de glasuri. Privi pe fereastră. Zări cîțiva colegi de-ai lui îndreptîndu-se spre școală.

«Hm! Se pregătesc pentru...»

Dar chiar atunci intră în cameră — ca un vîrtej — Dorel:

— Ce, tu nu mergi?

— Eu?

— Da, chiar tu! Ce, vrei ca tocmai campionul...

— Ai auzit deci...

— Păi se putea să nu aud! Toți, toți știu... și nu se face ca tocmai tu să lipsești...

— Și florile?

— Măi, da' grozav mai ești! Toate le vezi... Le-am cules ca să-i întîmpinăm cum se cuvine pe elevii din Mediaș, care vin la noi în excursie... Tu o să-i întîmpini cu cartul... Știi, face impresie...

Ilustrație de **MAGDA BÎRSAN**

Vară pionierească
EXPEDIȚIILE «CUTEZĂTORII»

Atenţiune! Atenţiune!

Temerarii călători avîntaţi în «Expediţiile Cutezătorii» transmit:

«PESCĂRUȘII» AU ATINS VÎRFUL OMUL!

Da, da, este adevărat. Nu zîmbiţi. Nu facem nici o glumă. «Pescăruşii» crescuţi pe malul mării, bronzaţi de soare, scăldaţi de apele albastre se avîntă de data aceasta spre înălţimile munţilor. Fete şi băieţi din echipajele «**PESCĂRUŞ**» I şi II din Constanţa iau cu asalt masivul Bucegi. Să-i vedeţi numai sus, în vîrf; pălăriuţele albe de plajă, ale membrilor echipajelor, se confundă cu albul imaculat al zăpezilor. Decorul neobişnuit pentru ei nu îi intimidează.

Pescăruşii îşi continuă zborul!

X-XXV — R. 200

E seară. Pe masivul Ţarcului vîntul vuieşte neprietenos. La staţia meteorologică din vîrf se aprind luminile. Echipajul expediţiei din Reşiţa, alcătuit din elevi ai Liceului nr. 2 din oraş, transmite prin radio. Mesajul străbate fulgerător distanţele şi se interceptează: «Sîntem în vîrful muntelui. În cinstea Congresului al X-lea al partidului, a celei de a XXV-a aniversări a eliberării patriei şi a sărbătoririi a 200 de ani de exploatare metalurgică reşiţeană, membrii echipajului vor fixa o placă, pe piatra muntelui, cu inscripţia X-XXV — R. 200.»

*Spre gheţarul «Scărişoara» echipajul «**ÎNDRĂZNEŢII**» din Turda.*

«MIORIŢA» DIN MUNŢII BIHORULUI

Pe cer se aprind, una după alta, primele luminiţe ale nopţii. Întunericul devine tot mai îndrăzneţ, în timp ce focul de la stîna baciului Miron încălzeşte obrajii fetelor şi băieţilor ce-l înconjoară. Par grăbiţi să termine jintiţa din blidele de pămînt ale baciului, cînd soseşte un oaspete: badea Traian, staroste la nunţi în Stînceşti. De la el aud folcloriştii pentru prima dată hora miresii din Stînceşti. Pionierii notează, bătrînul deapănă firul povestirilor auzite de la moşii lui: «Pe Grumazul Bătrînii scoborau trei turme de oi...» De necrezut. Aici, în Munţii Bihorului, se întîlnesc...

«Pe-un picior de plai
Pe-o gură de rai»:

...cu eroii Mioriţei. Un baci bihorean, altul crişan, iar altul măgurean. Glasul baciului tărăgăna cîntecul baladei, într-o versiune necunoscută de copii:

«Nu mă tăiaţi, nu mă împuşcaţi
Numai capul mi-l luaţi,
Şi apoi mă îngropaţi
În mijlocul oilor,
În jocuţul meilor...»

File după file acoperă cu însemnări folcloriştii din echipajul «Şoimii lui Iancu» din Măguri, judeţul Cluj. Balade, bocete, oraţii de nuntă vin să întregească imaginea lor despre frumuseţea naturii şi a oamenilor acelor locuri.

Echipajul «TEMERARII», din Arad. Pornim la expediţie.

...am ajuns la Alba-Iulia...

...iată-ne şi la Vaţa de jos.

POŞTA «EXPEDIŢIILOR»

Pentru că spaţiul nu ne permite să publicăm toate mesajele primite din partea expediţionarilor, transmitem, de data aceasta, mulţumirile noastre pentru ilustratele şi corespondenţele interesante trimise de echipajele: «**DRAGOŞ**», «**BUCUR 69**», «**DONARIS**», «**CUCONII**», «**TULNIC**» şi «**BALTAGUL**».

LIDIA NOVAC

TELEGRAMA
= REVISTA CUTEZATORII PIATZA
SCINTEII BUCURESTI
LOC 2 DIN SARMISEGETUZA 5 19 4 1030
= DIN ULPIA TRAIANA VA TRANSMITEM UN EMOTZIONAT
SALUT VOIOS = ECHIPAJUL ZORILE LICEUL SARMAS MURES

AVENTURA LA SOVEJA

Globul roşietic al soarelui a coborît de mult. De sus, de pe Zboina Verde, de după vîrfurile ascuţite ale brazilor, se lasă grăbite umbrele serii. În tabără e linişte, linişte...

— Pssss!... Pssss!... se aude o voce de după colţul vilei. Se vede doar o mînă. Acelaşi glas îndeamnă: «Hei, veniţi încoa!». Ca prin farmec, trei băieţi, în pijamale, brăzdează întunericul pentru o clipă şi... dispar. În spatele unui frunziş, nu prea înalt, stau înghesuiţi unul într-altul.

— Lăsaţi-vă mai jos, şopteşte unul care pare să fie «şeful».

Fără să răspundă, ceilalţi doi se execută. Din locul în care se află privesc poieniţa din spatele vilei. Luna plină şi albă luminează ca ziua. Toţi ascultă. Vîntul nu bate şi totuşi, în aer, se aude foşnetul pădurii şi vuietul continuu al Suşiţei: şşşş... şşşşşşş...

— Aşteptăm mult? şopteşte unul.

— Mult, puţin, om vedea, se mînie cel mare. Stăm aici pînă vin.

Cîteva minute de tăcere şi primul întrebă iar:

— Da' cine ţi-a spus că i-a văzut?

— Un băiat! vine supărat răspunsul, îl ştii din excursia la izvoare, băiatul ăla blond, care pe căldura aia înăbuşitoare stătea îmbrăcat cu jerseul, cu bluza de trening şi cu haina pe deasupra, iar seara, după ploaie, a venit doar în cămaşă... Nu rîdeam noi de el?

— Aaaa, Pompilică! m-am lămurit...

— Tăceţi!

La marginea poieniţei apărură doi iepuri. Ţopăiră către un loc anume. Ronţăiră ce ronţăiră cînd, unul înălţă capul, ciuli urechile şi... pe-aci ţi-e drumul. Cît ai clipi, s-au făcut nevăzuţi. De sub brazi se ivise o căprioară...

*

A doua zi, tabăra vuia de veşti: Cătălin, Adrian şi Nicu dintr-a III-a au trăit o aventură! Au văzut doi iepuri şi-o căprioară de-adevărat. Fetele de la vila nr. 1 ziceau c-au văzut un urs. Da, da, tot de-adevărat!

Uite aşa au descoperit cei peste 240 de copii din tabăra de la Soveja că, aici, pădurea le-a arătat tot ce are mai frumos, cu adevărat. S-au convins că savantul Simion Mehedinţi, despre care au aflat multe în zilele de tabără, avea dreptate cînd scria despre locurile natale: «Satul Soveja este aşezat tocmai în creierii muntelui. Cînd ajungi la Culmea Răchiteşului, îl vezi tot, dintr-o dată, în mijlocul codrilor de brad. Mai departe, pînă la hotare, nu se află ţipenie de om, doar cerbi prin poiene, urşi prin tihării şi vulturi pe seninul cerului. Slăvit loc pe valea aceasta!»

N. CRISTIAN

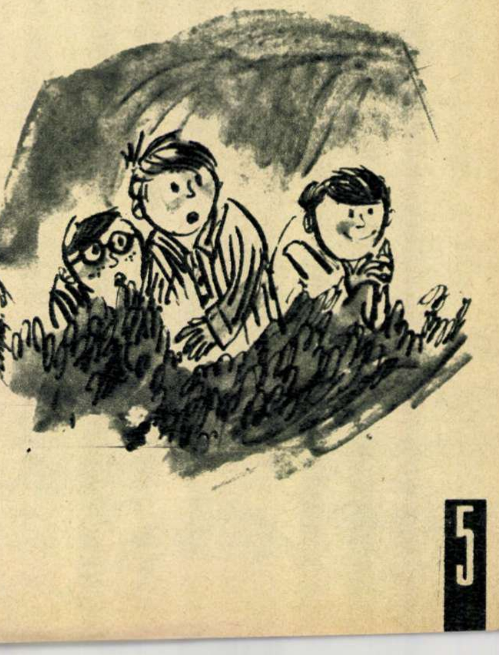

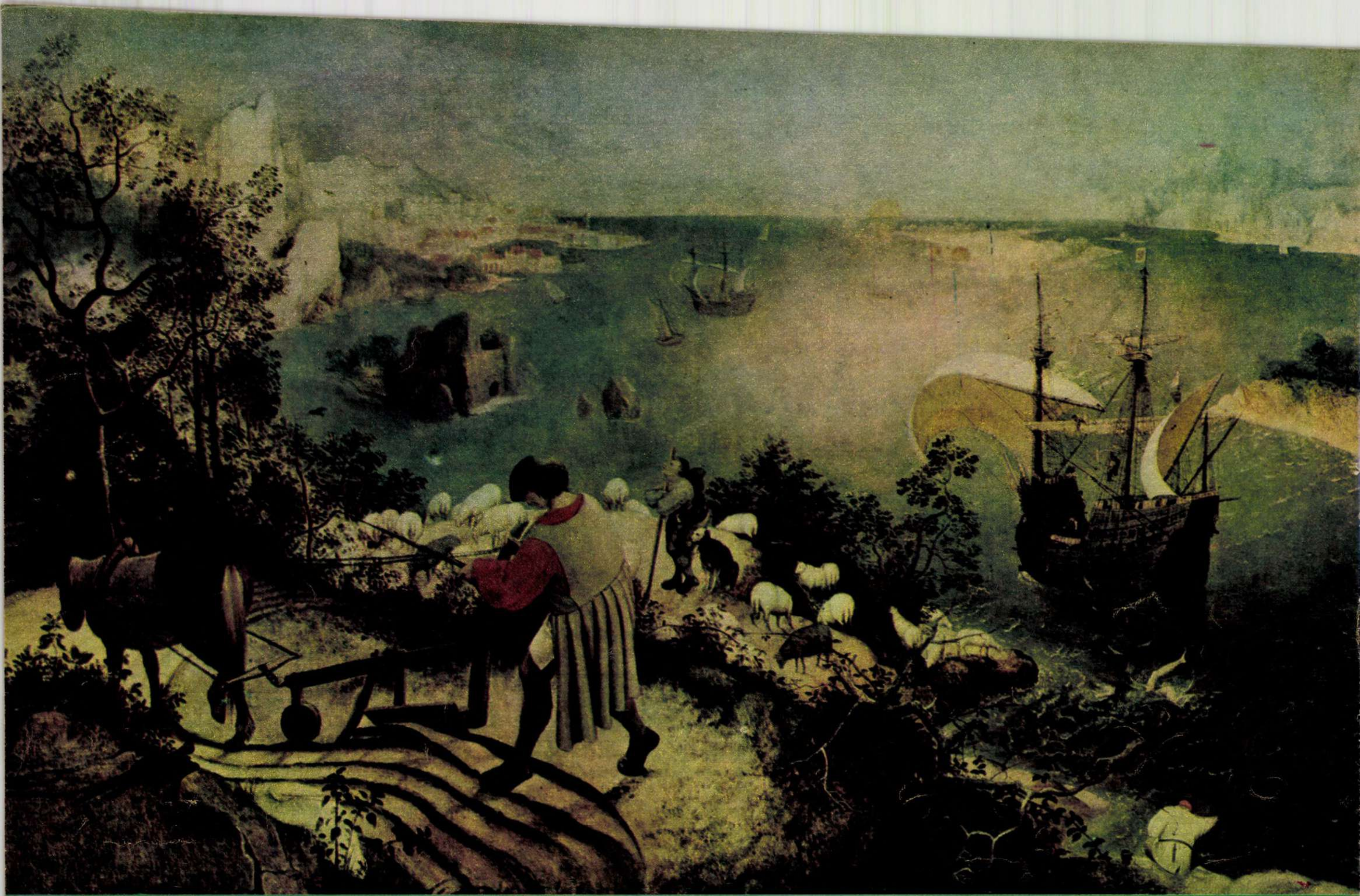

▲ «Căderea lui Icar»

Lumea lui BRUEGHEL

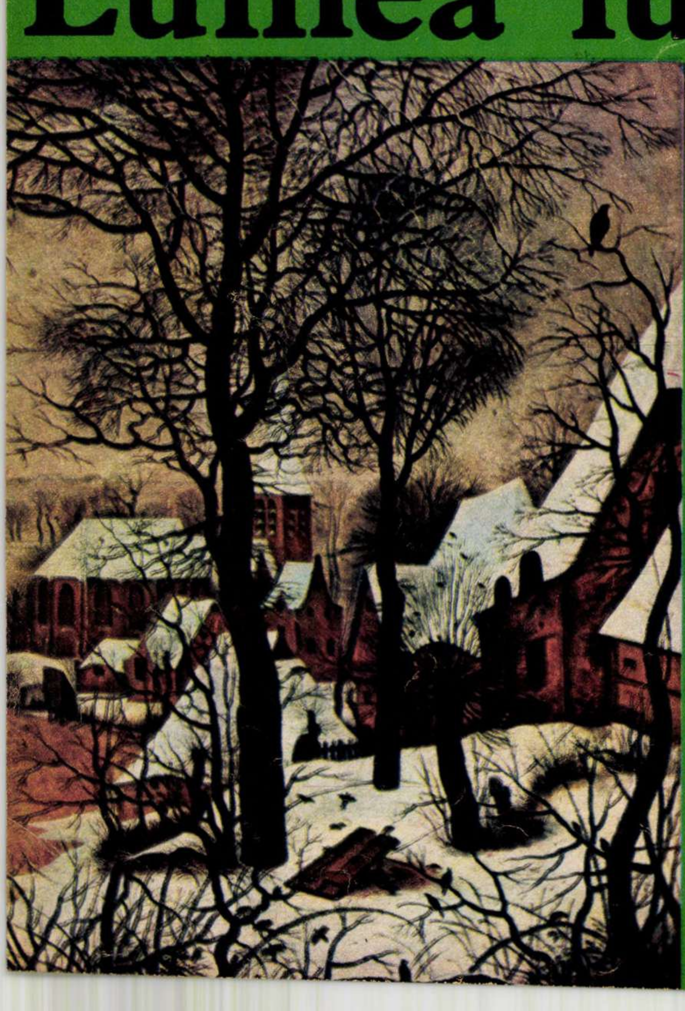

◀ **Peisaj de iarnă cu patinatori și cursă de păsări** *(detaliu)*

Cu patru sute de ani în urmă, în 1569, a încetat din viață pictorul Pieter Brueghel cel Bătrîn, despre care s-a spus că a adus în pictură, după o încremenire de secole de artă religioasă, rîsul sănătos al poporului. Într-adevăr, el a reprezentat, ca nimeni altul, Flandra vremii lui, a secolului XVI. În afară de faptul că a trăit și a lucrat la Anvers și la Bruxelles și că a făcut o călătorie în Italia, ca mai toți pictorii vremii lui, se cunosc puține date despre viața sa. În schimb, tablourile vădesc cît de legat a fost Brueghel de viața poporului în mijlocul căruia a trăit, de evenimentele care i-au frămîntat epoca, de toată mișcarea intelectuală care l-a format. El a surprins nu numai caracterul și apucăturile oamenilor din jur, bucuriile și necazurile lor, în imagini de neuitat, dar și fantezia lor debordantă, legendele, basmele și proverbele lor, pe care le-a înfățișat în fantastice compoziții. El a iubit și a prezentat totodată lumea copiilor, a jocurilor lor, precum și frumusețea peisajelor flamande, în diferitele anotimpuri.

Puțini sînt pictorii care, ca Brueghel, să fi cunoscut și cuprins atît de mult și profund lumea în care au trăit, și s-o prezinte cu atîta poezie, cu o urmă de haz uneori, cu o cutremurătoare înțelegere a durerii adeseori.

Cele mai multe tablouri ale lui conțin adevărate povestiri, în care se petrec o mulțime de întîmplări, iau parte o mulțime de personaje, uneori în grup, alteori singure, dar avînd totdeauna trăsături proprii. Peisajele în care se petrece acțiunea se văd întinzîndu-se pînă departe, cu case, ape și munți. Scoțînd fragmente din aceste tablouri, nenumărate alte tablouri îți apar, la fel de închegate și frumos dispuse în toate componentele lor.

În tabloul pe care îl reproducem, «Căderea lui Icar», eroul vechii legende — cel care a căutat să zboare cu aripi meșteșugite și soarele i le-a desfăcut, iar el a căzut în mare — nu este decît un pretext, care ocupă un loc infim în toată larga desfășurare de orizonturi: pămînt, cer, apă (Icar scufundat în apă, lîngă corabie, aproape că nu se mai vede). În față, ocupînd un loc cu mult mai important, dominînd întreaga pînză, se afla un țăran ce-și ară liniștit pămîntul.

Este semnificativ acest țăran, întors cu spatele la privitor, pe care tragedia lui Icar, a unuia dintre cele mai mărețe figuri de legendă, și care se petrece undeva, alături de el, nu-l întrerupe din munca sa. El reprezintă tipul țăranului surprins de Brueghel în tablourile sale, într-o infinitate de atitudini și situații, înfrățit cu natura într-o legătură indisolubilă, rezistînd și ducîndu-și rosturile sale, trudind, dincolo și peste toate cataclismele care răvășesc spețа umană.

NINA STĂNCULESCU

PORTRET LITERAR

LIVIU REBREANU

însemnări de VALERIU RÎPEANU

Unul din cei mai de seamă scriitori ai acestei țări, Liviu Rebreanu, și-a legat în mod firesc numele nepieritor de cîteva cărți ce ne sînt prieteni de-a lungul întregii noastre vieți. Se numesc simplu: Ion, Răscoala, Pădurea spînzuraților *și ele au intrat în conștiința noastră, a tuturor, precum au intrat încă din copilărie poeziile lui Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, St.O. Iosif, Octavian Goga, piesele și schițele lui Caragiale, romanele lui Mihail Sadoveanu. Ele au început încă de la apariție să facă parte din bogăția noastră națională, precum rapsodiile lui Enescu, picturile lui Grigorescu și Luchian, sculpturile lui Brâncuși. Pentru că un popor așa cum este poporul român nu numără printre avuțiile sale numai bogățiile mănosului său pămînt și ale subsolului, atîtea veacuri scoase la lumină și fructificate prin munca fără preget a harnicilor săi fii, ci și zestrea spirituală păstrată și fructificată fără preget. De la cîntecul păstorului, la țesăturile și alesăturile țărăncii, la stîlpul porților și la haina de sărbătoare pînă la operele de artă amintite mai sus, această bogăție a sufletului, a minții și a ochilor ne este dragă precum ne sînt dragi pajiștile și cîmpiile, munții și apele, frumusețile nepieritoare ale țării.*

Rebreanu a început prin a publica nuvele inspirate din viața satului ardelean, a micilor funcționari năcăjiți și oropsiți, a oamenilor ținuți la periferia societății. Ceea ce ne impresionează și astăzi în nuvelele lui este simpatia nedesmințită pentru oamenii simpli, pentru cei ce sufereau înjosirile și umilirile celor puternici, pentru cei ce-și făceau visuri care se spulberau apoi nemilos. După primul război mondial, Liviu Rebreanu își va da adevărata măsură a talentului său, cele trei romane: Ion, Răscoala, Pădurea spînzuraților. *Le-aș numi pietre de temelie ale prozei noastre, deoarece ele rămîn și astăzi, la atîtea decenii de la publicarea lor, un model neasemuit de construcție, de economie a mijloacelor artistice, de perfectă caracterizare a personajelor. Aceste trei romane fac un tot și ele constituie împreună o adevărată epopee a vieții poporului român.* Ion *este nu numai un roman desăvîrșit din punct de vedere artistic, ci și o sintetizare a dramei țăranului român, silit în împrejurările sociale de atunci să-și jertfească totul. E o dramă care a sfîșiat generații și generații de oameni, încleștați în această neostenită luptă pentru existență.* Răscoala *reprezintă momentul supremei desnădejdi, cînd mii și zeci de mii de Ioni s-au ridicat în 1907, să-și facă singuri dreptatea zadarnic așteptată de la cei mari. Iar* Pădurea spînzuraților *reprezintă unul din momentele cruciale ale istoriei poporului român, întregirea ființei noastre naționale, ca urmare a primului război mondial. Personalitatea lui Apostol Bologa, silit să lupte în armata austro-ungară împotriva propriilor săi frați, zbuciumul și frămîntarea, sfîrșitul lui tragic îl înscriu printre personajele cele mai reprezentative și mai complexe ale literaturii românești.*

Tot ce a scris Liviu Rebreanu reprezintă nu numai dovada unei excepționale înzestrări artistice, a unui talent literar cum puține a avut literatura română, ci și a unei puteri și dragoste de muncă exemplare. Mărturisea că scrie noaptea în singurătate pînă cînd zorile se iveau în fereastră. Și după ce așternea pe hîrtie romanul întreg, dintr-o răsuflare, începea apoi să-l șlefuiască cu răbdarea unui adevărat giuvaergiu. A fost asemenea lui Eminescu, Caragiale și Tudor Arghezi un muncitor neobosit deasupra filei de hîrtie. Variantele romanelor și nuvelelor sale sînt elocvente în acest sens — și pentru noi toți Liviu Rebreanu rămîne un exemplu nepieritor de muncă și abnegație pentru a atinge culmile desăvîrșirii, pentru a ne da tot ce are mai bun ființa noastră semenilor noștri.

A fost un om entuziast și devotat ideii de cultură și nu a precupețit nici un efort pentru afirmarea literaturii și artei românești, ajutîndu-și colegial confrații mai tineri.

S-a stins din viață în urmă cu douăzeci și cinci de ani, în prima zi a lunii septembrie, după o viață dedicată artei, trăită sub semnul muncii și al devotamentului față de poporul său.

MICRODOCUMENTAR

Fanny Rebreanu, soția scriitorului Liviu Rebreanu — cea care timp de trei decenii și jumătate a stat alături de marele scriitor, i-a cunoscut bucuriile, frămîntările, durerile, a fost martora nașterii unor mari cărți ale literaturii noastre — și-a închegat amintirile ei într-o interesantă carte, dedicată marelui scriitor dispărut, tovarășului ei de viață. Am ales pentru voi cîteva documente cuprinse în carte.

1

Părinții scriitorului: Ludovica Rebreanu și Vasile Rebreanu (foto 1). Tineri fiind, cei doi și-au statornicit familia într-un sat din nordul Ardealului la Tîrlișoara, unde, într-o casă modestă, s-a născut primul lor fiu, Liviu. Tatăl era învățător, iar mama avea puternice înclinații artistice și literare. În muzeul «Liviu Rebreanu» din Năsăud se află un caiet al Ludovicăi cu cîntece populare și patriotice strînse de ea. Dar, cu adevărat, satul copilăriei lui Rebreanu a fost Maieru, unde s-a mutat cu părinții cînd avea vîrsta de 3 ani. Era o așezare de o rară frumusețe, pe care scriitorul n-o va uita pînă la sfîrșitul vieții. «În Maieru am trăit cele mai frumoase zile ale vieții mele», mărturisește Liviu Rebreanu.

3

În a doua secvență (foto 2) puteți vedea casa din Prislop a învățătorului Rebreanu. Cînd a împlinit 10 ani, Liviu avea să părăsească Maieru pentru a urma cursurile Liceului de la Năsăud. Vacanțele și le petrecea la Prislop unde părinții săi se mutaseră. În verile lungi, pe care le-a petrecut acasă, a înțeles cît de grea era viața țăranului sărac, cît de puternică era dorința de a avea pămînt. De altfel, o parte din acțiunea romanului «Ion» se petrece în aceste locuri, iar Ion al Glanetașului nu este altul decît un coleg de la Liceul din Năsăud, pe care apoi, el îl va reîntîlni în vacanțele de la Prislop și de care se va simți legat prin tainice fire.

2

În anul 1900 se înscrie la Liceul militar din Sopron (oraș așezat la granița dintre Austria și Ungaria) unde își va lua examenul de bacalaureat cu note excepționale. Din acea perioadă datează fotografia pe care o vedeți în pagină (foto 3).

În anul 1909, Liviu Rebreanu se află la București unde cunoaște pe mulți din scriitorii epocii: pe Victor Eftimiu, Mihail Sorbul, St. O. Iosif, Emil Gîrleanu. De acesta din urmă, mai ales, l-a legat o prietenie caldă și plină de duioșie. La București Liviu Rebreanu se va căsători, (iată o fotografie care datează din anul 1914 — și care-l prezintă pe scriitor (foto 4), împreună cu fiica lui Puia),

4

În anul 1919, Liviu Rebreanu desăvîrșește unul din marile sale romane, «Ion». Iată proiectul de copertă pe care l-a conceput atunci însuși autorul (foto 5).

Casa de la Valea Mare, casă veche, bătrînească, cu pridvor, cu o grădină largă, învăluită în tăcere a fost scumpă inimii lui Liviu Rebreanu. Aici a petrecut el multe ceasuri de adîncă meditație și de febrilă muncă asupra manuscrisului. Aici a pus el primele jaloane ale marelui roman «Răscoala» și tot aici, în săptămîni și luni de trudă neîntreruptă, a încheiat ultima frază (foto 6).

«Rebreanu scria numai noaptea — povestește Fanny Rebreanu. Obișnuia să lucreze 12 și 14 ore fără întrerupere. Scria totdeauna la biroul lui pe care-și așeza hîrtia de un format special, tăiată — după dorința lui — de mărimea unui caiet mai mare. Cred că era unul din cei mai ordonați scriitori. Foarte îngrijit în scris. Nu rupea hîrtia, nu păta filele, nu făcea ștersături. Manuscrisele lui sînt de o rară vizibilitate și îngrijire pînă în cele mai mici amănunte». (foto 7).

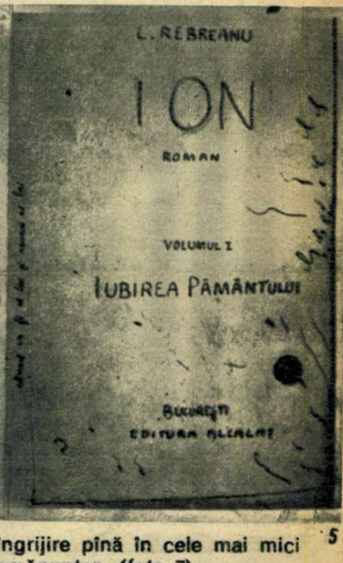
L. REBREANU

ION

ROMAN

VOLUMUL I

IUBIREA PĂMÂNTULUI

BUCUREȘTI

EDITURA ALCALAY

5

Liviu Rebreanu a murit în casa de la Valea Mare, după luni de grele suferințe.

6

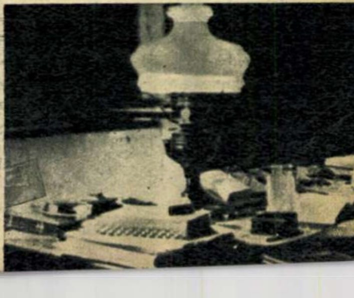
7

EXCURSIE PE GLOB

IRAN

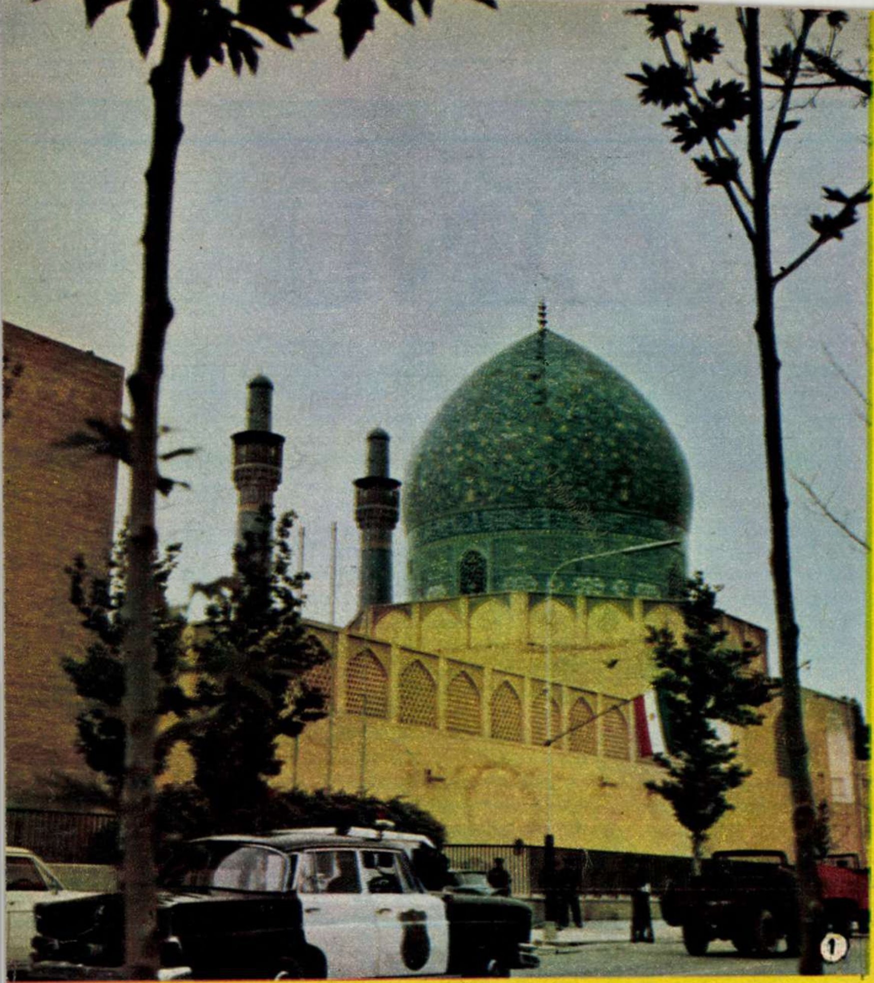

De la Marea Caspică la Golful Persic, Iranul desfăşoară un pămînt plin de contraste: văi şi oaze înverzite se întrerup deodată, lăsînd loc unor înălţimi pustii, ca nişte brazde trase de un plug uriaş, între care însă, după arat, nimeni n-a semănat vreo plantă. De la Teheran, o şosea modernă te poartă spre ţărmul caspic peste munţii Elbrus care ating, în masivul Demawend, 5 604 metri înălţime. Călătoria este de neuitat, deşi, pînă ajungi pe versantul nordic, nu vezi, de jur-împrejur, măcar un fir de iarbă. După imaginile transmise de pe Lună de expediţia «Apollo-11», numai comparaţia cu deşerturile selenare ar putea sugera desăvîrşita goliciune a coloşilor pămîntoşi pe care i-ai străbătut mereu la marginea prăpastiei, într-un furnicar de automobile şi autocamioane grele cu care, cînd te întîlneşti la curbe, îţi sare inima din loc. Apoi calea scoboară, intră în păduri, trece pe ţărmuri de rîuri, pentru ca în cele din urmă să pătrundă în şesul fertil al limanului Caspicei. Livezi de pomi mediteraneeni, ogoare cultivate cu orez, aşezări omeneşti numeroase îţi alungă din minte imaginea pustiului pe care, cu cîteva ceasuri mai înainte, îl traversai. Ai ajuns la polul fertil al Iranului, înnoit astăzi de munca plină de nădejdi a ţăranilor împroprietăriţi după reforma agrară.

La celălalt pol al ţării, în sud, ţi se înfăţişează aceeaşi goliciune ca şi a munţilor Elbrus. Numai că, în acele locuri, pustiul ascunde sub scoarţa lui zăcăminte de petrol care alcătuiesc una din cele mai însemnate resurse ale Iranului. La Abadan, pe o suprafaţă de zeci de hectare se întinde o vestită rafinărie (printre primele din lume ca mărime), apoi încep cîmpurile de sonde, se înşiruie instalaţii destinate prelucrării ţiţeiului, porturi de încărcare a vaselor ce duc peste mări petrol brut sau derivate, spre a hrăni industrii, spre a pune în mişcare automobile şi avioane.

Cînd cobori din avion la Abadan, parcă ai intra într-o etuvă. În cîteva clipe hainele se umezesc, broboane de năduşeală ţi se preling pe frunte şi obraz, răsufli ca în baia de abur, osteneşti fără să fi făcut doi paşi. Pe asemenea arşiţă în rafinărie, în birouri şi magazine, iranienii lucrează ca în elementul lor. Lingă oraş, pe cîmpia ce se întinde pînă departe, un mic cartier de locuinţe pentru funcţionarii rafinăriei. Mici case cubice de cărămidă, bine finisate, cu aer condiţionat, dar fără pic de verdeaţă în jurul lor. Nimeni nu stă în curte ori pe terase. Poate noaptea.

Pe lingă rafinărie curge vestitul fluviu Arwandroud (Chatt-el-Arab) pe ţărmurile căruia — adevărate păduri — cresc culturile de palmieri, printre care stau pitite satele. Casele sînt tot mici şi tot cubice — dar nu din cărămidă arsă, ci din lut. Localnicii sînt favorizaţi că apa li-e aproape. În unda de un galben-întunecat a Arwandroud-ului copiii se scaldă zbenguindu-se, femeile spală rufe sau blide, bărbaţii pescuiesc. Din aceeaşi apă, transportată acasă, se pregăteşte mîncarea. Fluviul e viaţa lor şi a culturilor. Fără dînsul, pustiul ar cuceri noi domenii. Ploile sînt extrem de rare. De altfel, dacă ar ploua mai mult, casele s-ar mistui repede, topite de apă. Oamenii sînt încă săraci. Totuşi veseli şi prietenoşi, îndeosebi copiii care, la trecerea noastră cu şalupa pe fluviu, ne fac semne

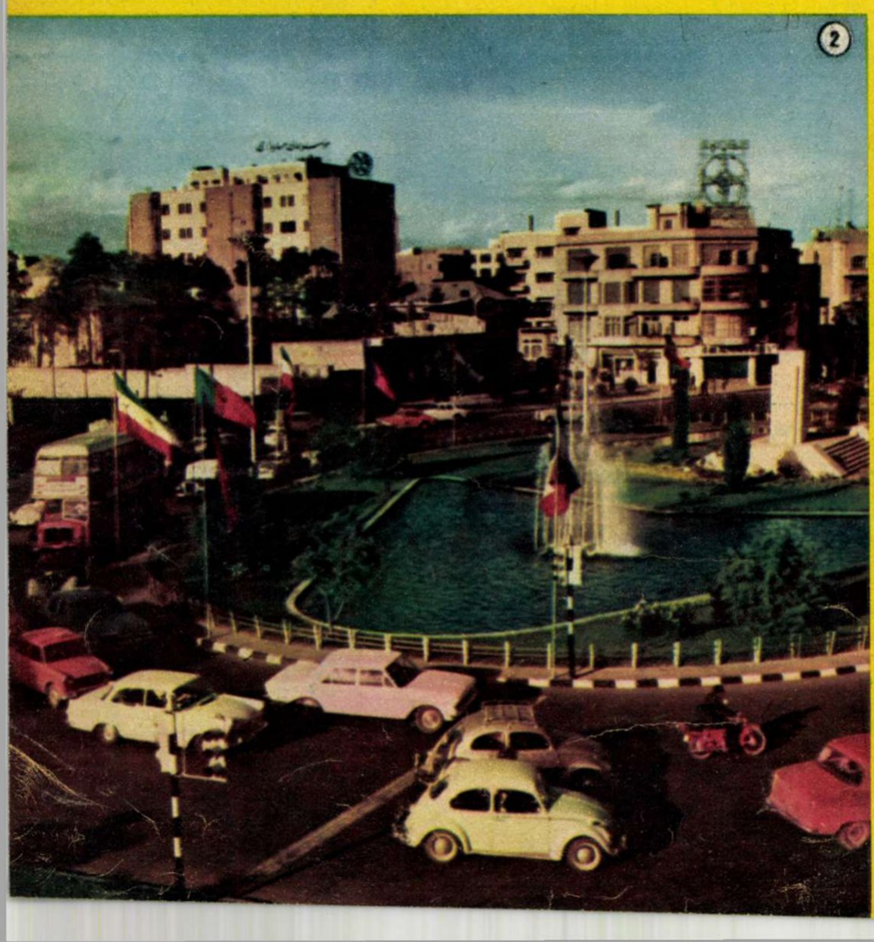

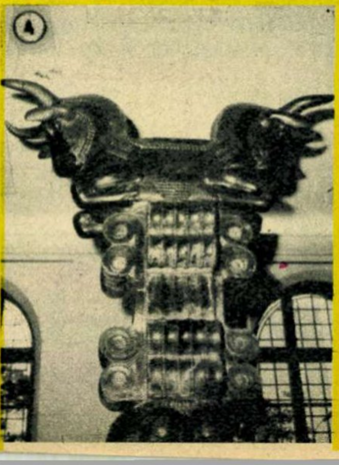

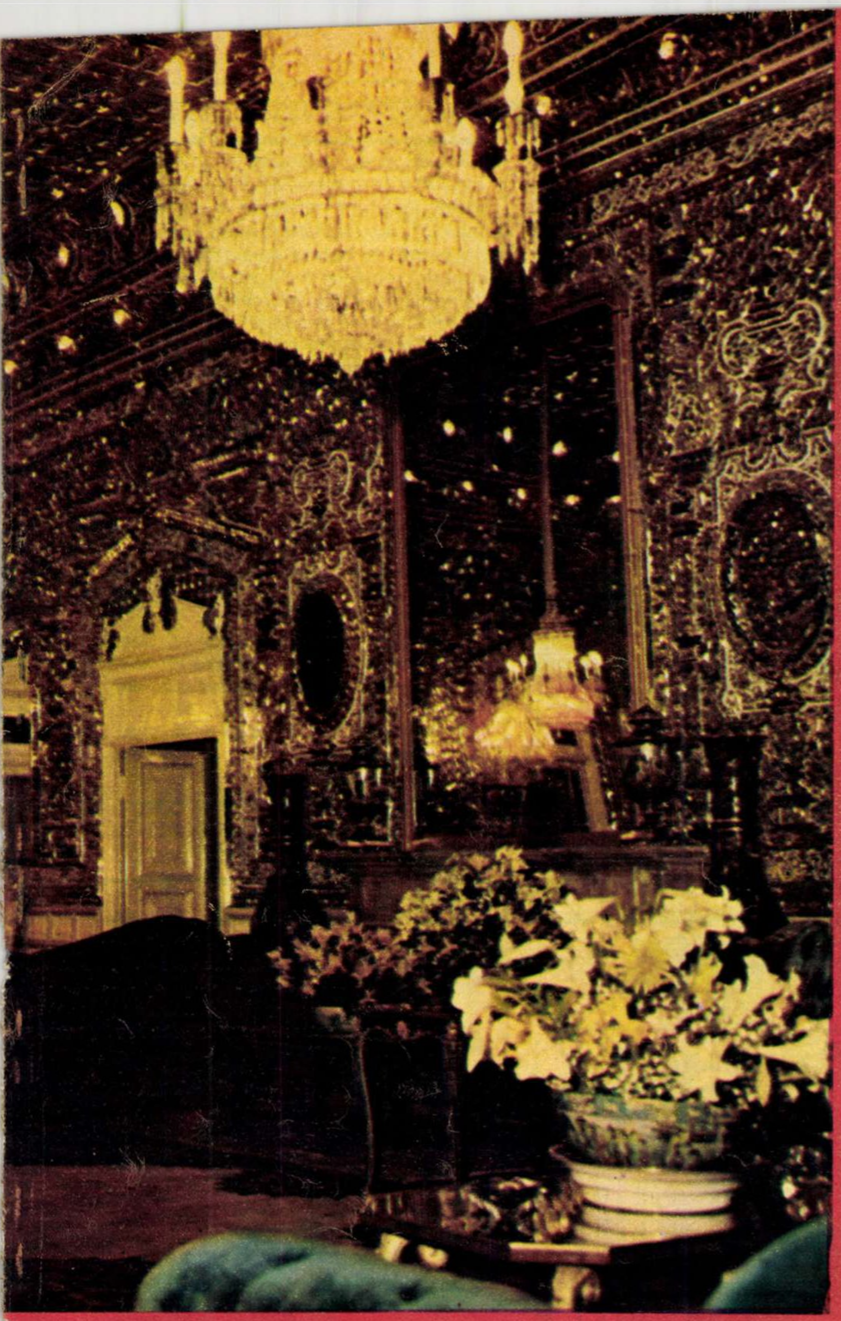

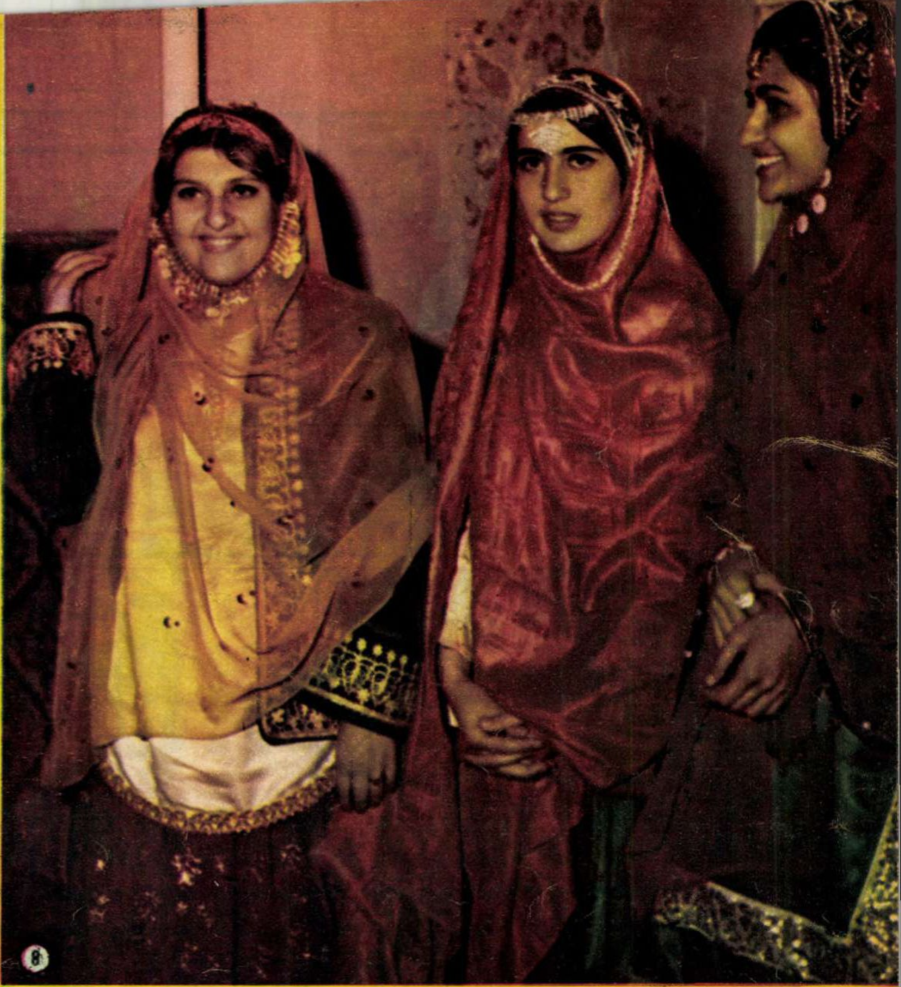
⑧

Ornamentele de pe cupola acestei moschei iraniene sînt executate din mozaic ceramic (foto 1). Instantaneu de pe unul din bulevardele capitalei Iranului (foto 2). Palatul imperial — sala oglinzilor (foto 3). Arta și cultura au cunoscut în Iran o puternică înflorire încă cu milenii în urmă. Iată cîteva mărturii (foto 4, 5, 6, 7, 9). Tinere iraniene în costume tradiționale (foto 8); Seara, marile bulevarde sînt inundate de lumina multicoloră a becurilor și a reclamelor de tot felul (foto 10).

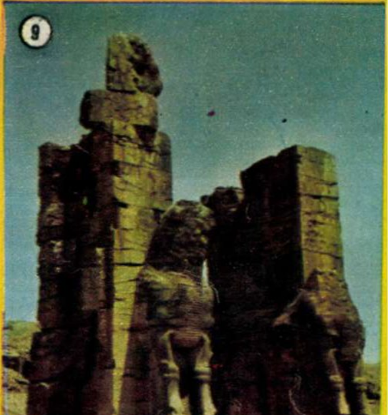
⑨

⑩

și se bucură cînd le răspundem. Pentru un om trăitor într-o țară cu climă temperată e foarte greu de înțeles viața pe acele meleaguri. Gîndindu-te la munții acoperiți de păduri verzi, la pajiștile înflorite, la izvoarele reci și limpezi, la rîurile și pîraiele în care se zbenguiesc păstrăvii, la cîmpiile pline de holde pînă în cele patru zări, ți se pare de necrezut că semenii tăi viețuiesc într-o ambiantă atît de puțin confortabilă. Stînd de vorbă cu ei, începi să-i înțelegi. Sînt locuri care, abia de puțini ani, au început să intre pe făgașul unei noi existențe. Treptat, fertilizarea Iranului va aduce și aici prefaceri, putința de a evita asprimile climei ,va desprinde oamenii din încremenirea unui trecut amar.

Dacă, pentru generațiile mai vechi, această desprindere este mai anevoioasă, pentru cele noi ea devine o necesitate. Feciorii țăranilor din satele ascunse printre palmieri au început să învețe. Pe unii i-am văzut în atelierele școlii de meserii a rafinăriei din Abadan. La Shiraz am fost martorul unei scene impresionante, dovadă a rîvnei cu care învață tînăra generație iraniană. După o zi călduroasă, seara ne-am așezat pe terasa hotelului, să profităm de răcoare. In fața clădirii — o piață mare, cu parcele de iarbă. Erau adunați acolo, sub luminile becurilor electrice, vreo douăzeci-treizeci de adolescenți. Învățau de zor, unii singuri, alții cîte doi-trei. Își puneau întrebări, cercetau cărțile și caietele. Unii își aduseseră pături, alții de mîncare. Au rămas pînă noaptea, tîrziu. Erau, de bună seamă, fii de oameni modești, de prin partea locului, care, acasă, n-aveau condiții să învețe și noaptea. În zilele următoare trebuiau să se prezinte la examene.

Am admirat atunci această tenacitate. Ea este garanția că Iranul modern își va spori necontenit tezaurul de minți pricepute și bine pregătite, ce vor duce mai departe făclia dezvoltării țării. Realizările dobîndite pînă azi deschid perspectivele de progres și concentrează energiile întru împlinirea lor. Pentru că în pofida potrivniciilor îndurate de-a lungul istoriei sale zbuciumate, iranianul este nu numai încrezător, ci și mîndru de forțele sale creatoare. Atîtea mărturii vechi și noi ale acestei forțe de creație îți ies în cale cînd călătoresti pe meleagurile persane. Persepolis, cu splendidele sale ruine, Isfahanul cu moscheile sale în care s-a finalizat o artă fără egal, capodoperele literaturii, picturii și artizanatului. Toate la un loc, expresii ale unei civilizații strălucite, alcătuiesc temeiul de la care se reclădeste Iranul contemporan.

RADU VASILIU

⑥

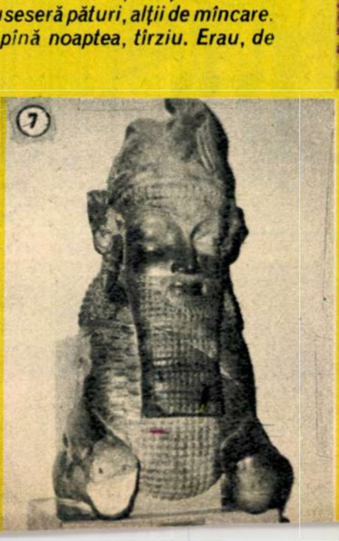
⑦

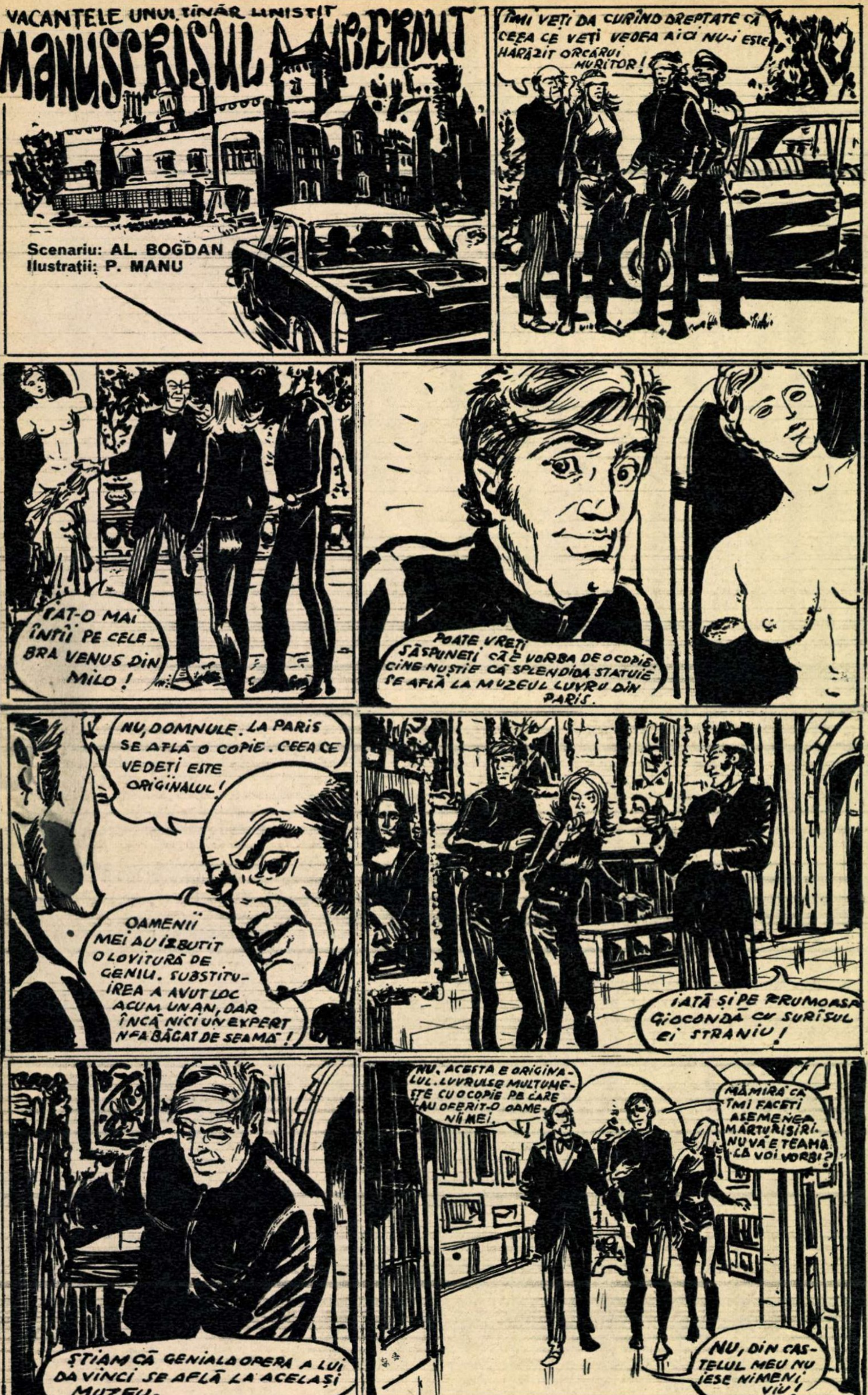
VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT
MANUSCRISUL PIERDUT
ÎMI VEȚI DA CURÎND DREPTATE CĂ CEEA CE VEȚI VEDEA AICI NU-I ESTE HĂRĂZIT ORCĂRUI MURITOR!
IAT-O MAI ÎNTÎI PE CELEBRA VENUS DIN MILO!
POATE VREȚI SĂ SPUNEȚI CĂ E VORBA DE O COPIE. CINE NU ȘTIE CĂ SPLENDIDA STATUIE SE AFLĂ LA MUZEUL LUVRU DIN PARIS.
NU, DOMNULE. LA PARIS SE AFLĂ O COPIE. CEEA CE VEDEȚI ESTE ORIGINALUL!
OAMENII MEI AU IZBUTIT O LOVITURĂ DE GENIU. SUBSTITUIREA A AVUT LOC ACUM UN AN, DAR ÎNCĂ NICI UN EXPERT N-A BĂGAT DE SEAMĂ!
IATĂ ȘI PE FRUMOASA GIOCONDĂ CU SURÎSUL EI STRANIU!
ȘTIAM CĂ GENIALA OPERĂ A LUI DA VINCI SE AFLĂ LA ACELAȘI MUZEU.
NU. ACESTA E ORIGINALUL. LUVRUL SE MULȚUMEȘTE CU O COPIE PE CARE AU OFERIT-O OAMENII MEI.
MĂ MIRĂ CĂ ÎMI FACEȚI ASEMENEA MĂRTURISIRI. NU VĂ E TEAMĂ CĂ VOI VORBI?
NU, DIN CASTELUL MEU NU IESE NIMENI VIU!

Scenariu: **AL. BOGDAN**
Ilustrații: **P. MANU**

(Va urma)

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

Atenție, dragii mei copii!

de **MIHAI STOIAN**

Am așteptat, cu magnetofonul la mine, la Stația de Salvare, un apel în care să fie vorba de un copil. Deși timpul reporterului este prețios, aș fi preferat să-l pierd; însă, din nefericire, n-am așteptat mult. Am străbătut o parte a orașului în goană, la bordul ambulanței. Accidentatul era băiatul B.I., *de 11 ani. Traversase unul din bulevardele Bucureștiului printr-un loc nemarcat, apăruse brusc de după un autocamion care staționa, în fața altui autocamion care mergea: frînă, țipete, gesturi disperate și inevitabilul accident* (inevitabil, căci nerespectarea unor reguli duce întotdeauna — s-a văzut — la asemenea triste întîmplări).

I-am așteptat, a doua zi, pe părinții copilului la spital și, deși momentul, pentru ei, era atît de dureros, am ținut să le aud atunci, acolo, părerea.

Mama: *Ionel, e, întotdeauna, iute din fire. Întîi face un lucru și abia pe urmă se gîndește la ce a făcut!*

Tatăl: *N-aș mai fi crezut că-i nevoie, la anii lui — intră doar în clasa a VII-a! — să-i mai atragem atenția asupra regulilor de circulație. Cît a fost mic de tot îl însoțeam, îl țineam veșnic de mînă, chiar și pe trotuar, dar acum...*

Rep.: *Am stat de vorbă și cu el, după operație. Dacă vreți pot să vă pun banda de magnetofon, s-o ascultați. Vă adresează cîteva cuvinte.*

Le-am pus banda și amîndoi au ascultat-o cu lacrimi în ochi:

Ionel B.: *Iertați-mă, vă rog să mă iertați pentru necazul pe care vi-l fac. Nu știu dacă țineți minte, cînd eram de patru ani, de ziua mea, am primit cadou un joc de circulație. M-am jucat cu el pînă după șase ani. Pe urmă l-am uitat, a început școala, a trebuit să știu alte reguli. Le-am învățat. Celelalte parcă s-au șters din minte. Am făcut rău de tot.*

Tatăl: *Bietul băiat! Tocmai lui să i se întîmple una ca asta.*

Mama: *Un băiat avem și-a fost la un pas de moarte.*

Am vizitat apoi cîteva saloane ale spitalului, în care-am dat, printre oamenii mari, și de prea mulți copii imobilizați în pat, cu brațele sau picioarele, ori cu capul sau trunchiul în ghips, majoritatea victime ale propriei lor neatenții. Unul din medici a ținut să-mi împărtășească părerea sa.

Doctorul: *Lucrez de nenumărați ani în domeniul acesta. Oricum, munca noastră aici e o muncă aspră, avem de-a face cîteodată cu accidentați pe care, pur și simplu, parc-ar trebui să-i*

(Continuare în pag. 13)

СЕПТЕМВРИЙЧЕ

GAZETA PIONIERILOR BULGARI, ÎN VIZITĂ LA Cutezătorii

Şaisprezece premii

De curînd, copiii bulgari au primit o veste îmbucurătoare din îndepărtata Japonie: şaisprezece din desenele lor au fost premiate la concursul international «Pentru cel mai frumos desen», concurs la care au participat peste cincizeci de ţări. Cea mai mare mîndrie şi bucurie au simţit-o însă pionierii din oraşul Pernic, deoarece 14 din cele şaisprezece premii au revenit micilor desenatori de la Casa pionierilor din oraşul lor. De fapt,membrii cercului de pictură ai Casei pionierilor din Pernic nu sînt la primele lor succese internaţionale. Ei au mai participat la multe concursuri de acest fel, obţinînd premii şi distincţii. La concursul organizat cu ocazia celui de al IX-lea Festival mondial al Tineretului şi Studenţilor, desenul lui Mihail Asenov a obţinut medalia de aur. Cu doi ani în urmă, la concursul organizat în cinstea celei de a 50-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie au obţinut un premiu II şi alte distincţii.

SPORT

Printre cei mai populari sportivi ai Bulgariei se numără atacanţii echipei naţionale de fotbal: Gheorghi Asparuhov, Dimităr Iakimov, Nikola Kotkov. Dar şi atacanţii de la «Steagul Septemvrice» au marcat într-un an adversarilor 36 goluri şi au primit distincţia «Papucul de aur», titlu ce se atribuie celui mai bun golgeter din Europa.

*

În Bulgaria sînt în prezent peste cincizeci de stadioane, douăzeci şi cinci săli moderne de sport, 150 terenuri sportive. Paraşutiştii îşi au unicul şi originalul lor stadion — cerul, unde se nasc zilnic noi recorduri.

*

Una dintre preocupările cele mai îndrăgite de pionierii bulgari este «schimbul fotbalistic». La această competiţie participă aproape toate echipele de cartier şi de stradă. Cu ce se ocupă în schimb fetele? Nici o grijă. Ele se antrenează pentru «Patinele zburătoare».

Vacanţă la mare

Mingi, tricouri colorate,
rîsete şi voioşie,
valuri jucăuşe-nalte —
ia ghiciţi, ce va să fie?

Să vă spun: e malul mării,
apa mării-nvolburată
Şi copiii petrecîndu-şi
o vacanţă minunată.

PLAMEN ATANASOV,
cl. a VII-a,
Satul Nadarevo

Dans popular, interpretat de pionierii bulgari.

GÎNDURI DESPRE ORAŞUL MEU NATAL

În trecutul îndepărtat, un călător arab, trecînd prin oraşul meu, a spus: «Văzînd această privelişte, n-o poţi uita o viaţă întreagă.» Într-adevăr: Tîrnovo e un oraş atît de frumos, încît încîntă pe oricine. Venind pentru prima dată în capitala de odinioară a Bulgariei, ai impresia că păşeşti într-un vechi amfiteatru.Casele înnegrite de timp sînt construite pe dealuri ca pe nişte trepte. Jos, în apropiere, curge rîul Iantra, iar deasupra se află rămăşiţele unui zid de piatră şi podul ce amintesc de timpurile cînd bravi călăreţi bulgari au înscris pagini de glorie în istoria ţării mele.

Dar oraşul meu natal nu e bogat doar în monumente istorice şi panorame încîntătoare. El e vestit şi ca «Izvor al cîntecului». Aparatele de radio construite aci sînt prezente în Ungaria, R.D.G., Grecia, Siria Mobila, maşinile construite la Tîrnovo ajung pînă pe malul Oceanului Pacific. Dacă deschid cartea de istorie, citesc şi acolo despre Tîrnovo, unul din cele mai vechi oraşe ale Bulgariei. Dar pentru mine e în acelaşi timp şi unul dintre cele mai noi oraşe. De ce? Pentru că în el trăiesc, muncesc şi învaţă mii de tineri. Aici sînt zeci de şcoli elementare, generale şi speciale, universitatea «Kiril şi Metodiu» în care, cînd mă voi face mare, voi învăţa şi eu. Pentru aceasta însă trebuie — înainte de toate, să învăţ bine.

Acesta e oraşul meu. E plăcut să trăieşti aici, unde trecutul şi viitorul merg mînă în mînă.

Dimităr RUSEV cl. a VI-a,
Tîrnovo

FLOTĂ PIONIEREASCĂ

— Iată iahturile noastre — arătară băieţii spre micile ambarcaţiuni albe.

Mă aflu la clubul marinarilor-pionieri din Burgas. Ştiam că acest club poartă numele căpitanului de rangul I. Dimităr Dobrev, comandantul celor patru corăbii bulgăreşti care au înfrînt cîndva crucişătorul turc «Hanidie». Deviza clubului e: «Înainte, pe toate paralelele şi meridianele!» Cunoaştem, de asemenea, faptul că Plamen Vasilev salvase un copil mic de la înec cu ocazia unui concurs al navomodeliştilor pe malul Mării Negre...

Iată şi marea. E liniştită, vîntul abia adie. Cîteva iahturi — ca nişte lebede albe — plutesc pe valurile mării. Ele sînt teleghidate de către copii.

— Priviţi la corabia noastră «Pionier» — mi se atrage atenţia. Întreg echipajul e e format din pionieri, din care fac parte Stoian, Violin, Mariana. Comandamentul e format din Petăr, Kosta şi Bojil. Sînt băieţi de nădejde, căliţi prin sport. Dar nu numai ei, ci toţi membrii clubului sînt ca nişte adevăraţi marinari. Însă visul fiecăruia e să ajungă căpitan.

Apoi intru în clubul propriu-zis. Cîţiva pionieri, sub îndrumările profesorului Iankov, construiesc primul iaht din noua serie cu numele «Kadet».

Urmează apoi construcţia seriei «Optimist». Membrii clubului «Tinerii constructori de corăbii» sînt în plină activitate.

— Peste cîţiva ani vom avea o adevărată flotă. Cînd veţi mai veni pe la noi, vara, veţi găsi o «pădure» de iahturi şi diferite vase maritime — în miniatură. Va fi frumos, nu-i aşa? mi-au spus pionierii cînd ne-am luat rămas bun.

TOMA BINCEV

DIN ROMANELE LUI JULES VERNE

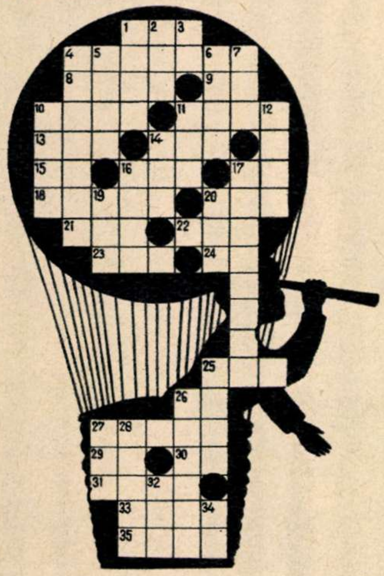

ORIZONTAL: 1) Punea mereu pariuri cu Paganel («Copiii căpitanului Grant»). 4) Maladie de care Fergusson l-a vindecat pe Kennedy, urcînd balonul la o înălțime mai mare («Cinci săptămîni în balon»). 8) «Împrejurul... ei» este titlul unui roman de Jules Verne. 9) Olga Neagu. 10) «...de granit», locuința naufragiaților pe «Insula misterioasă». 11) Golful de unde se aproviziona Căpitanul Nemo cu aur din fundul mării, spre a ajuta pe luptătorii pentru libertate din toate colțurile lumii. 13) De față. 14) Fiul negrului Tom («Căpitan la 15 ani»). 15) Notă muzicală. 16) Regele vînătorilor cu cangea («20 000 de leghe sub mări»). 17) Șase la romani. 18) Al treilea pasager al proiectilului-vagon («De la Pămînt la Lună»). 20) Îl urmărește pe Passepartout în «Ocolul Pămîntului în 80 de zile». 21) Nume masculin. 22) Armă pentru săgeți. 23) Din nou. 24) Yvonne Thomas. 25) A învățat pe maimuța Jup să gătească și să servească la masă («Insula misterioasă»). 26) D. 27) Văduva care a lăsat moștenire 500 milioane. 29) A reușit să cucerească Luna. 30) Nicu Oprescu. 31) Cu coada scurtă. 33) Prietenul lui Harry (Indiile negre). 35) Oraș în Niger.

VERTICAL: 1) Aberfoyle din romanul «Indiile negre». 2) Comandant otoman. 3) Cupru. 4) «Arhipelagul în...». 5) «Aventurile a 3... și 3 englezi». 6) Roire. 7) Inginer (abr.) 10) Sub puntea navelor. 11) Mal. 12) Piatră prețioasă. 14)... Yoyce, personaj din «Copiii căpitanului Grant». 16) ...Sahib, personaj din «Elefantul de oțel». 17) Numele balonului celor 5 zburători («Cinci săptămîni în balon»). 19) «...ani pe un sloi de gheață». 20) Prietenul nedespărțit al lui Craig («Interesantele aventuri ale unui chinez»). 25) Căpitanul submarinului Nautilus. («20 000 de leghe sub mări»). 26) Vasul cu care au călătorit copiii căpitanului Grant. 27) Găsit în căptușeala hainei lui Harbert, a constituit recolta de grîu de mai tîrziu a celor 5 locuitori și a cîinelui Top de pe «Insula misterioasă». 28) Tînărul astronom din «Aventurile a 3 ruși și 3 englezi»... 32) Oraș în Anglia. 34) Nae Ionescu.

Dicționar: Yeni, Rye.

TURNUL EIFFEL A ÎMPLINIT 80 DE ANI

Turnul Eiffel, semnul distinctiv al Parisului, a împlinit, anul acesta 80 de ani.

Construirea faimosului turn a fost terminată la 31 martie 1889 de către o echipă condusă de arhitectul Jules Eiffel și a fost inaugurat oficial cinci săptămîni mai tîrziu, la Expoziția internațională de la Paris, pentru care de fapt fusese construit.

În ciuda succesului său imediat și rapid pe lîngă marele public, turnul nu a fost pe placul intelectualilor. O petiție care descria turnul Eiffel ca «inutil și monstruos» și «o rușine pentru Paris» purta semnăturile unor celebrități ca Alexandru Dumas, Guy de Maupassant și Georges Clémenceau.

În cursul Expoziției din 1889, turnul, care fusese construit cu trei ascensoare a fost vizitat de 1 896 987 persoane, cifră care n-a mai fost depășită pînă în 1963. În 1964, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a construcției turnului, el a fost vizitat de aproape 2,2 milioane turiști. Astăzi, turnul Eiffel mai îndeplinește trei funcțiuni principale: ca stație telegrafică, ca turn de televiziune și ca ghid pentru avioane.

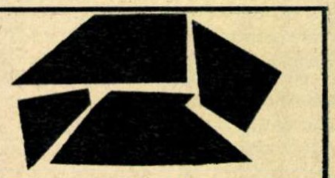

Tăiați patru bucăți de carton întocmai celor din desen și formați din ele litera T.

CELE MAI... CEI MAI...

- Cele mai grele șiraguri și salbe erau purtate la începutul secolului al XX-lea de către negrii din tribul mongo, din bazinul Congo-ului, lîngă rîul Lulong. Aceste șiraguri cîntăreau cîte 12 kg.

- Cei mai mari amatori de inele au fost curtenii de pe vremea Imperiului roman. Aceștia purtau cîte două inele la fiecare deget de la mînă, cu excepția degetului mijlociu. Seturile de inele se schimbau după anotimp, cele de vară erau mai mici și mai ușoare, iar cele de iarnă mai grele.

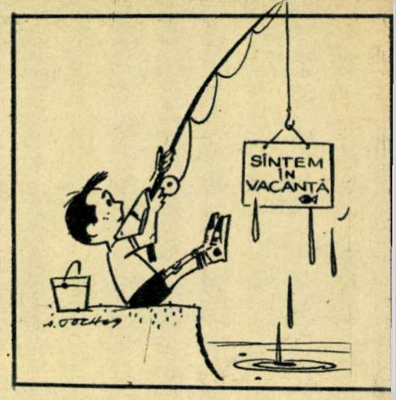

- Cele mai complicate pieptănături se făceau pe la mijlocul secolului al XVIII-lea. Pentru elaborarea unei asemenea pieptănături se foloseau 1 kg de pomadă, 1,5 kg de pudră și 12 m de tüll.

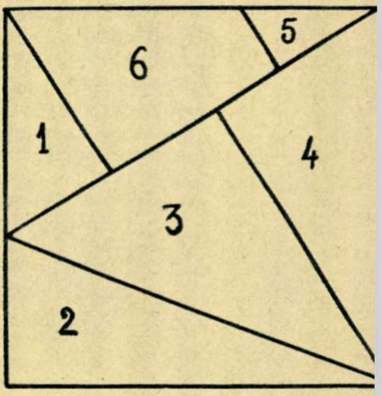

Decupați pătratul după liniile indicate. Din părțile decupate se pot construi alte două noi pătrate. Încercați și voi.

SFINX o SFINX o SFINX o SFINXo SFINX o SFINX o SFINX o SFIN

O PROBĂ ORIGINALĂ LA... SALONUL AUTO-MOBILISTIC

Prezintă
PROFESORUL PARBRIZ

În junglă, la vînătoare de rinoceri? Nu. Cel mult, la vînătoare de... cumpărători, în Franța. Avem de-a face cu o fotografie de reclamă a practicii și ingenioasei mașini «Mehari», produsă de «Citroën». E un turism destinat drumurilor și scopurilor de tot felul. Modest (o cilindree de numai 602 cm³) e totuși foarte harnic: poate transporta o încărcătură de 400 kg. Are un apetit convenabil — între 5 și 6 litri de benzină la suta de kilometri — și e îmbrăcat în «haine» comode: o caroserie de material plastic, ale cărei elemente pot fi lesne înlocuite în caz de avarie.

CORESPONDENȚA «SALONULUI»

Mă grăbesc să răspund la patru întrebări care apar frecvent în scrisorile voastre.

1. «Definiția umoristică a automobilului — care constituie prima probă din concurs — trebuie să se refere numai la mașina Ferrari apărută în același număr?»

Nu, copii! Această definiție umoris tică se va referi (ca de altfel și tem nr. 8, de astăzi) la automobil în genera

2. «Ce se întîmplă dacă mai mul cititori dau răspunsuri excepționale?»

În acest fericit caz, dragii mei, vo aplica două soluții: vom atribui cart și echipamentul prin tragere la sor

CUPON DE PARTICIPARE

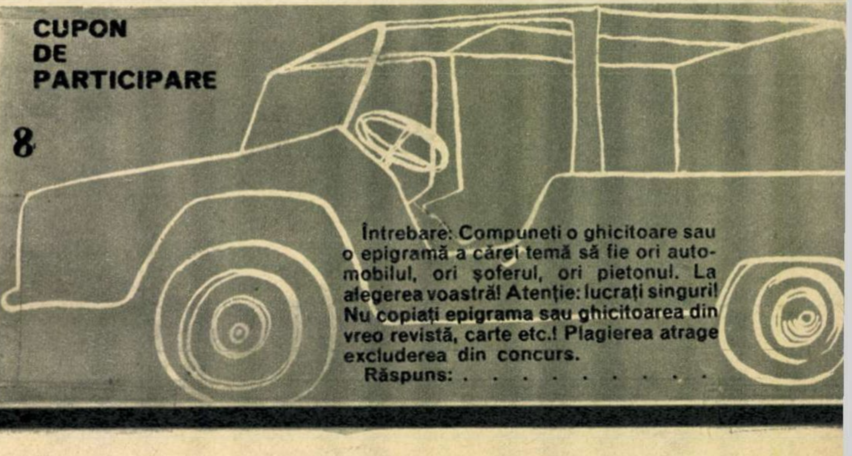

8

Întrebare: Compuneți o ghicitoare sau o epigramă a cărei temă să fie ori automobilul, ori șoferul, ori pietonul. La alegerea voastră! Atenție: lucrați singuri! Nu copiați epigrama sau ghicitoarea din vreo revistă, carte etc.! Plagierea atrage excluderea din concurs.

Răspuns: . . . .

o SFINX o SFINX o SFINX o o SFINX o SFINX o

PE DUNĂRE

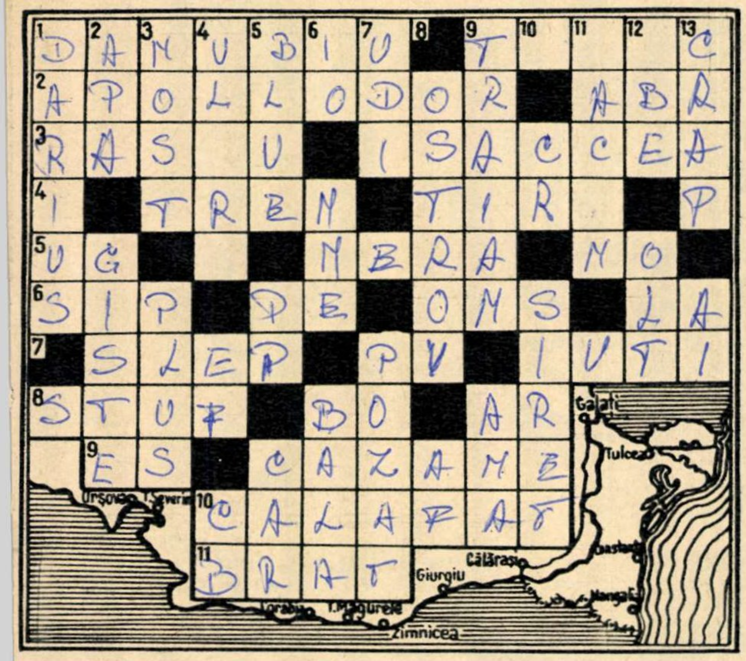

ORIZONTAL: 1) Nume roman al Dunării de la izvoare pînă la Porţile de Fier. 2) Arhitect din Damasc, constructorul podului de peste Dunăre de la Drubeta (Tr. Severin) — Abreviaţie! 3) Baltă în Lunca Dunării situată în sudul Olteniei — Port la Dunăre între Galaţi şi Tulcea înconjurat de lanuri de grîu şi podgorii renumite. 4) Mijloc de transport care a fost inaugurat în ţara noastră în anul 1868, pe linia Bucureşti şi portul de la Dunăre, Giurgiu. Puiet de scrumbii albastre pînă la 20 cm. 5) În fugă! Afluent al Dunării ce izvorăşte din munţii Semenicului şi drenează depresiunea Bozovici — Nicu Oprea. 6) Canal construit în lungul malului iugoslav la Porţile de Fier unde navigaţia era extrem de dificilă, pentru a asigura trecerea vaselor — Peşte — Insulă spaniolă — Notă muzicală. 7) Navă trasă de remorcher, folosită pe Dunăre şi pe afluenţii săi pentru transportul mărfurilor — Paul Vasiliu — Ca apele Dunării la Cazane. 8) Marea bogăţie vegetală a bălţilor şi Deltei Dunării a cărei «capitală» este localitatea Maliuc, din ostrovul cu acelaşi nume — În zbor! — 10 mp. 9) S. — Sectorul dintre Baziaş şi Turnu Severin cunoscut şi sub numele de Defileul Dunării sau Porţile de Fier, unde este în curs de construire un grandios sistem hidroenergetic şi de navigaţie. 10) Port la Dunăre în Oltenia cu puternică rezonanţă istorică. 11) Chilia, Tulcea, Sulina şi Sf. Gheorghe ale Deltei Dunării (sing.).

VERTICAL: 1) Rege al perşilor care a întreprins o expediţie contra sciţilor din nordul Pontului Euxin, trecînd Dunărea pe un pod de vase prin vadul Isaccea. 2) Acoperă o mare parte a Deltei — Principal vînat cu pene din Delta Dunării. 3) Nostru (reg.) — Semn matematic. 4) «Violetele» din plaja din zorii zilei — F — Costel Barbu. 5) Rîu în Canada — Vitamină — Există şi unul naval. 6) Zece — Nord-nord-est — Braţ ce uneşte Dunărea principală cu braţul Borcea. 7) A prisosi (reg.) — Fotografiat. 8) Comună situată pe terasele Dunării cu întinse suprafeţe de vii, care dau o producţie excelentă de struguri de masă, în special din soiul afuz-ali — Al fine. 9) Împărat roman care trecînd Isterul (numele roman al Dunării de la Porţile de Fier la vărsare) a învins pe daci, transformînd Dunărea într-un fluviu roman — Frînghie cu plute folosită de pescari. 10) Jumătate de crap! — Afluent al Dunării ce se varsă între Brăila şi Galaţi. 11) Braţ al Dunării între Hîrşova şi Brăila, lung de 115 km şi port pe malul drept al Dunării în faţa Brăilei. 12) Oraş în Afganistan — Impetuosul rîu ce se varsă în Dunăre între Islaz şi Tr. Măgurele. 13) Peşte cu o mare valoare economică, foarte răspîndit în bălţile şi Delta Dunării — Posezi.

Dicţionar: Nost, Blue.

CEAS VEŞNIC

Un ceas «veşnic», deosebit de interesant, a construit meşterul japonez Tanaka Hisasige, în anul 1852. El a funcţionat, fără să fie întors, 9 600 ore. Ceasul avea şase cadrane. Ele indicau ora după vechiul sistem de calcul japonez, ora europeană, zilele săptămînii, anotimpurile şi lunile anului, fazele lunii...

o SFINX o SFINX o SFINX o SFINX o SFINX o

şi în acelaşi timp vom oferi premii suplimentare, spre a răsplăti munca unui cît mai mare număr de participanţi merituoşi! De asemenea, pentru unele teme (de ex., tema nr. 1, tema nr. 8 şi o temă de desen, care va apărea în curînd) se vor oferi premii speciale. Se poate deci ca un participant să primească şi cartul, şi un premiu special, sau numai premiul special.

3. «Conform regulamentului acestui concurs, trebuie să expediem la redacţie cele 15 răspunsuri, toate odată, în cel mult 3 zile de la apariţia celui de al 15-lea cupon. Or, în anumite localităţi revista soseşte nu joi, ci vineri şi chiar şi sîmbătă. Deci: cum să procedăm noi pentru a respecta regulamentul concursului?»

Aveţi dreptate, copii. Iată ce vom face. Considerînd că vineri, sîmbătă şi duminică sînt cele trei zile rezervate pentru a vă procura revista şi a răspunde la ultima întrebare — redacţia va considera că se încadrează în regulament acei participanţi pe ale căror plicuri se află ştampila poştei (oficiul de expediţie) din oricare aceste zile, inclusiv luni, 27 oct. 1969.

4. «Dacă cuponul nu ne ajunge pentru scris, îi putem ataşa o foaie de hîrtie?»

Desigur!

SEMNAL

PESTE DOUĂ SĂPTĂMÎNI NE ÎNTÎLNIM ÎN... 32 DE PAGINI!

O veste bună prieteni! Numărul 38, de joi 18 septembrie 1969 al revistei «Cutezătorii» va apărea **ÎNTR-UN NUMĂR DUBLU DE PAGINI.** Iată numai cîteva din surprizele care vă aşteaptă: reportajele **«ORAŞE GIGANT»**, **«DOI SCRIITORI PE... BICICLETĂ!»** şi **«DIN NOU DESPRE FARFURIILE ZBURĂTOARE»**; primul episod din **«AVENTURILE PROFESORULUI PARBRIZ»** (două pagini vesele şi... pline de aventuri»); povestiri, schiţe, două pagini de sport, umor, un **JOC COSMIC,** şi multe, multe noutăţi.

Abonaţii vor primi acest număr în mod normal.
La chioşcuri se va difuza cu preţul de 2 lei exemplarul.

A PLECAT LA TIPAR «RACHETA CUTEZĂTORILOR» NR. 2.

In curînd, veţi găsi la chioşcuri (abonaţii îl vor primi desigur acasă) nr. 2 al «Rachetei Cutezătorilor». Din cuprins: **«ASALTUL PLANETEI MARTE A ÎNCEPUT!»**, **«FOTOGRAFIA TRIDIMENSIONALĂ»**, **«RETORTA MAGICĂ»**, **«GALERIA COSMONAUŢILOR».**

Numeroase construcţii ingenioase pe care le puteţi realiza singuri.

Numărul cuprinde **COMUNICĂRI FOARTE IMPORTANTE** pentru cei care vor să participe la **CONCURSUL «MINITEHNICUS,»** ediţia 1970.

Atenţie, dragii mei copii!

(Urmare din pag. 10)

punem la loc, să-i «montăm», bucăţică cu bucăţică. Dar cînd e vorba de un copil, lucrul este şi mai dureros. Iar adevărul este că, mai cu seamă în ultimul timp, numărul copiilor accidentaţi a crescut. Bineînţeles, prima vină le aparţine lor şi părinţilor. De-a lungul anilor am discutat atît cu copiii accidentaţi, cît şi cu părinţii lor. Aceştia din urmă fac greşeala, cred eu, că le acordă copiilor prea multă independenţă, şi prea devreme. Adică: cheiţa apartamentului pe o sforicică, în jurul gîtului, şi gata, afară, pe stradă, la joacă. De cîte ori n-am oprit cu maşina mea, ca să le atrag atenţia unor copii să nu mai joace fotbal în mijlocul străzii, pe unde trec maşini. şi ce mutră mirată au făcut aceştia... Probabil că ai lor nu-i gonesc, da, da, nu-i gonesc, aşa cum se cuvine din mijlocul străzii. Sau alţi părinţi, am observat, cad în cealaltă greşeală şi îi păzesc prea straşnic, adică stau tot timpul după copil, mult după vîrsta la care ar fi normal, şi nu-i pregătesc de loc pentru «ciocnirea» cu o realitate a vieţii moderne, circulaţia, care a devenit la fel ca aerul şi lumina, un lucru pe care trebuie să-l accepţi şi faţă cu care trebuie să ştii să te descurci încă de mic copil. Dar dacă părinţii te ţin într-una, pînă la 14 ani, de mîna, şi nu-ţi creează ţie, copil, reacţiile, mijloacele de-a te descurca mai cu seamă atunci cînd eşti singur faţă-n faţă cu circulaţia, accidentul apare inevitabil. Este exact ca şi cum ani de-a rîndul nu l-ai lăsa pe un copil să înveţe înotul, şi-apoi, din senin, avînd totuşi de trecut o apă (şi ce apă adîncă şi complicată, de trecut, este circulaţia la ora actuală!) l-ai obliga pe copil să se arunce într-însa.

Rep.: *Dacă înţeleg bine, atrageţi atenţia copiilor şi părinţilor, prin intermediul nostru, să nu cadă într-una din cele două greşeli mari, posibile: 1. ideea că circulaţia merge «la noroc», că dacă ştii că te «descurci» poţi să nu-i respecţi regulile, acţionînd prea independent faţă de ai tăi şi faţă de toţi ceilalţi şi tot ce se întîmplă în jur; 2. ideea că, atîta vreme cît eşti copil, alţii răspund de propria ta deplasare în spaţiu, trebuie să te ducă de mînă, să te ferească, să te avertizeze într-una...*

Doctorul: *Întocmai.*

Copilul B.I. a scăpat cu viaţă, însă i s-a amputat piciorul stîng, de la genunchi în jos. L-am văzut, la ieşirea din spital, în cîrje. Atenţie, mare atenţie, dragi copii!

„Marele drum al INCAŞILOR”

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: FĂCUT PRIZONIER, ATAHUALPA MERGE ÎN SPATELE LUI PIZARRO, PĂZIT DE PATRU SPANIOLI, SPRE PALATUL ÎNFRÎNT.

Scenariu: **DARIE NOVĂCEANU**

Desene: **MIHAI SÂNZIANU**

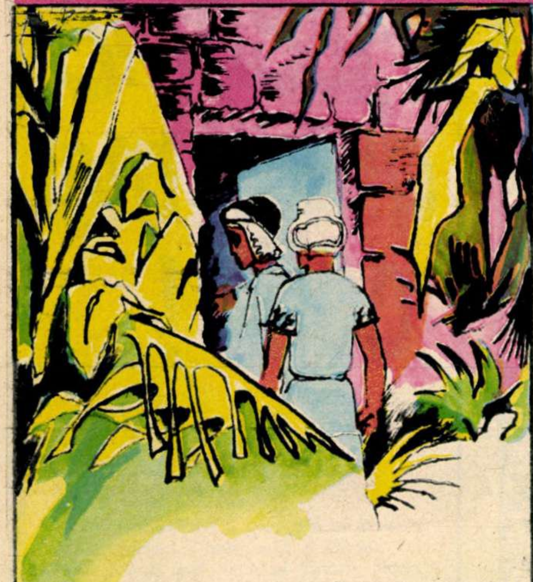

TUPAC ŞI MANCO INTRĂ ÎN PALAT PE O UŞĂ SECRETĂ.

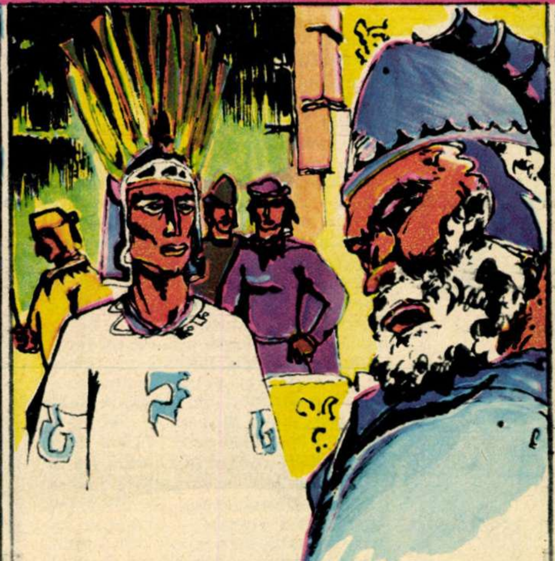

— ÎŢI FĂGĂDUIESC VIAŢA, ATAHUALPA — SPUNE PIZARRO. AM NEVOIE DE AURUL ŞI DE SUPUNEREA TA.

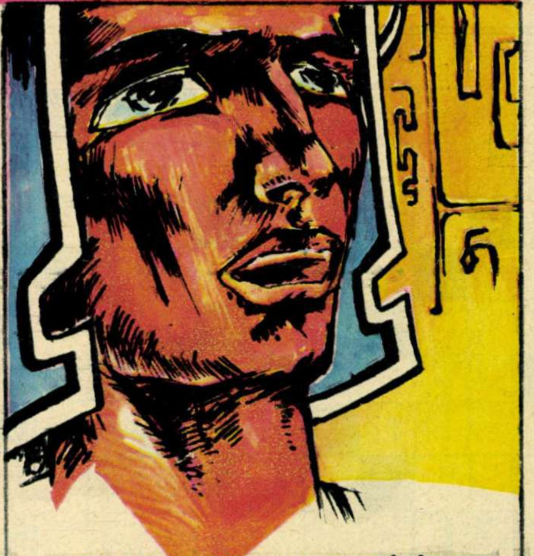

— VEI AVEA AUR MAI MULT DECÎT ÎŢI TREBUIE, NEMERNICULE. DAR SUPUNEREA MEA, NICIODATĂ. CINE VĂ DĂ VOUĂ DREPTUL SĂ SUPUNEŢI IMPERIUL SOARELUI?

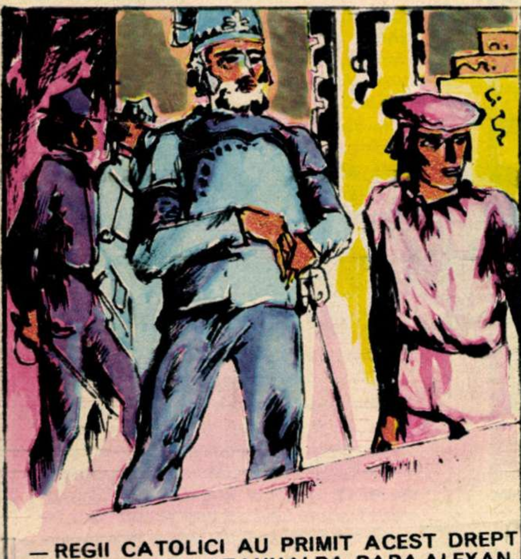

— REGII CATOLICI AU PRIMIT ACEST DREPT DE LA DUMNEZEU, ATAHUALPA. PAPA ALEXANDRU AL III-LEA A ÎNTĂRIT ACEST DREPT, IAR NOI ASCULTĂM DE CUVÎNTUL DIVIN.

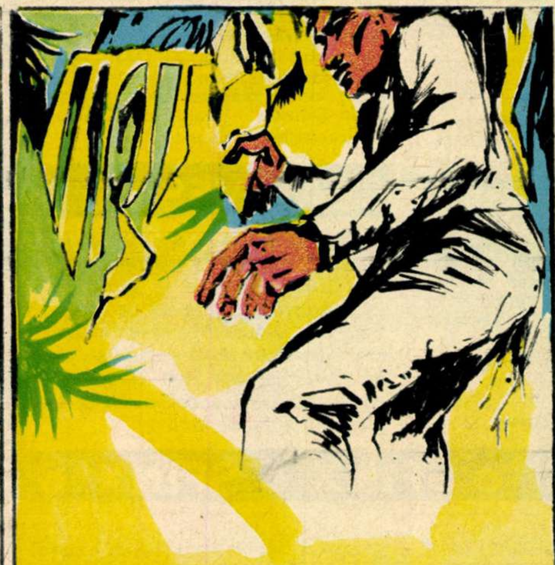

TAMPU REUŞEŞTE SĂ SE DEZLEGE DE COPACUL DE CARE FUSESE LEGAT ŞI FUGE.

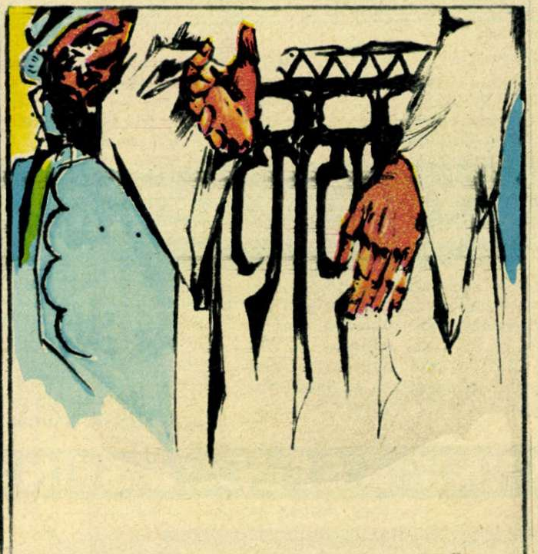

— ÎN ACEASTĂ PARTE DE LUME, CUVÎNTUL DIVIN SÎNT EU, SPUNE ATAHUALPA.

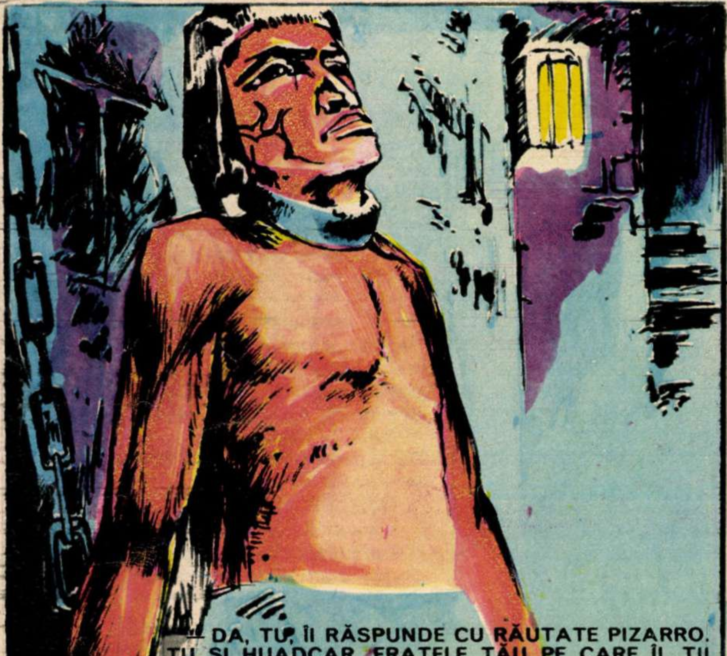

— DA, TU, ÎI RĂSPUNDE CU RĂUTATE PIZARRO. TU ŞI HUADCAR, FRATELE TĂU PE CARE ÎL ŢII FERECAT ÎN LANŢURI.

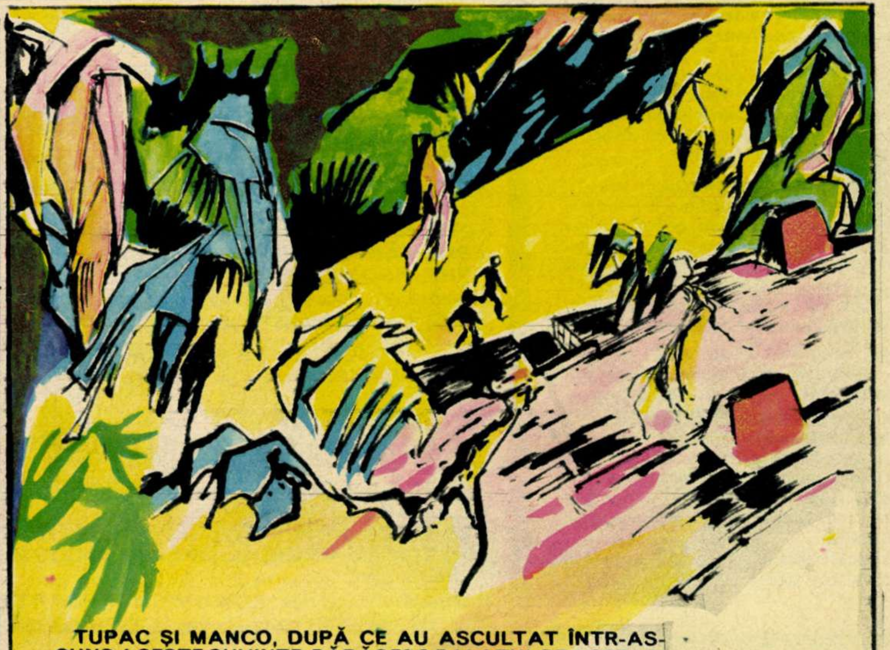

TUPAC ŞI MANCO, DUPĂ CE AU ASCULTAT ÎNTR-ASCUNS ACESTE CUVINTE, PĂRĂSESC PALATUL PE ACEEAŞI UŞĂ SECRETĂ.

(Va urma)

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

V

CAIETELE PARAŞUTISTULUI

«Deci, în ziua aceea, la 25 septembrie, îmi spuneam eu trăgînd din pipa fără de tutun, Puiu Tudoran n-a zburat singur, ci în compania unui camarad, Aurelian Huţan. Omul acesta trebuie să fi văzut cu ochii săi cum avionul lui Tudoran se prăbuşise în flăcări. Mai trăia oare acest martor ocular?».

Mi-am notat apoi în carneţelul meu cuvintele «Trebuie să stabileşti dacă A. Huţan mai este în viaţă». În eventualitatea că mai trăia, Huţan ar fi putut să-mi furnizeze amănunte concrete în legătură cu sfîrşitul tragic al camaradului său. El şi nimeni altul trebuie să fi raportat la înapoierea din misiune că Tudoran s-a prăbuşit.

Deodată, am simţit că vecinul din dreapta mea îşi fixase şi el ochii pe «Jurnalul» deschis la 25 septembrie 1944. M-am întors spre dînsul, cu gîndul să-l mustru din priviri, dar el mi-a zîmbit atît de blînd şi prietenos, încît mi-a pulverizat intenţia. Avea nişte ochi mari, de un albastru intens. Mi-a şoptit cu o uşoară nostalgie în glas:

— Am cunoscut pe mulţi dintre ei.

— Vă referiţi la aviatori?

— Da.

În clipa aceea, cineva s-a impacientat că şoaptele noastre tulburau liniştea sălii de lectură.

— Ieşim să fumăm? — am propus.

— Da, a încuviinţat necunoscutul.

Se numea Dragoş Balaban şi fusese ofiţer în Batalionul de paraşutişti, unde comandase un pluton. Am încercat să-l trag de limbă şi să aflu ce ştia despre aviatori, dar el a împins discuţia într-o altă direcţie; mi-a mărturisit că-i suferind, că a fost pensionat şi că, neavînd ce face, s-a apucat să scrie. În continuare, nici nu bănuiţi ce s-a întîmplat; m-a rugat să mă uit prin caietele sale şi să-i spun dacă ce a scris avea sau nu vreo valoare. Am găsit în caietele sale o poveste care mi-a fost de folos, de aceea o şi reproduc:

«BOTEZUL FOCULUI» 24 august 1944

«Înainte de a intra în dispozitivul de luptă, Virgil Noran, comandantul Grupei de mitraliere a Companiei a 9-a îşi adună în jurul său paraşutiştii şi-i împărţi în două grupe: în timp ce una din ele avea să simuleze un atac atrăgînd asupra lor inamicul,

cealaltă grupă trebuia să cadă prin surprindere din spate, asigurînd astfel elementul surpriză al atacului.

Comandantul avea toate motivele să fie mulţumit, chiar dacă nu fuseseră lansaţi din avion, atîrnînd sub cupola paraşutelor, aşa cum fuseseră pregătiţi sufleteşte să intre în foc. Acţionau totuşi ca nişte adevăraţi paraşutişti, hărţuindu-şi inamicul. Curăţară, astfel, în jurul aeroportului Pipera cîteva cuiburi de rezistenţă, apoi primiră misiunea ca, făcînd un ocol peste cîmp, să se îndrepte spre aerodromul Băneasa.

Înaintau în unghi. O! De cîte ori la aplicaţii nu se avîntaseră în necunoscut în acelaşi stil, cu comandantul în frunte, la o distanţă de vreo zece metri de cele două laturi ale unghiului, desfăşuraţi ca două aripi! Se opreau ori de cîte ori comandantul se oprea şi el pentru a scruta cu binoclul întinderile.

Pe neaşteptate, înaintarea le fu oprită de împuşcături răzleţe de arme, sprijinite de clănţănitul unor mitraliere. Se trîntiră la pămînt, iar Virgil Noran se apucă să cerceteze şi să stabilească locul de unde se trăgea asupra lor. Lentilele binoclului îi apropiară depărtările; îl descoperi pe inamic la vreo 400—500 de metri, pitit pe după stoguri de grîu şi de paie.

Paraşutiştii se furişară la adăpostul porumbului, străbătură o depresiune a terenului, apropiindu-se astfel foarte mult de inamic. Dacă-i mai despărţeau o sută de metri. Comandantul trecu în locul unui trăgător de la mitralieră, înlocui banda de cartuşe cu una de cartuşe trasoare.

— Ce vrei să faci? îl întrebă mitraliorul.

— O să dau foc la stogurile alea, îi explică comandantul, aplecîndu-se asupra mitralierei şi ţinti cu precizie. Stogurile luară foc. În momentul următor, paraşutiştii îi văzură pe ostaşii germani zbughind-o de prin ascunzători, devenind astfel o pradă uşoară.

Comandantul însă nu trăi pînă la capăt bucuria victoriei. Un glonte vrăjmaş îi ciurui casca, iar el se prăbuşi fără cunoştinţă într-un hău, al cărui fund luase foc. Încercase să se smulgă şi se pomeni pe un cîmp lin de stoguri. «Sînt salvat!» îşi zise, dar o mînă nevăzută apăsase pe trăgaciul unei mitraliere şi o rafală de cartuşe trasoare aprinse stogurile. Paiele ardeau cu flăcări înalte. Vîlvătaiele, izbucnite jur-împrejurul său, înaintau puţin cîte puţin spre dînsul. Dogoarea focului îi pătrunse prin uniformă în carne, iar din carne în sînge. Se usca sau ardea, nu-şi dădea seama; i se uscase cerul gurii, limba, buzele. Flăcările înaintau spre dînsul, iar el nu avea cum să scape de jarul lor. «E grîu... e pîine... Arde pîinea!» striga cineva. Cine oare striga? Al cui era glasul? I se părea tare cunoscut. Şi dacă omul acela se găsea atît de aproape de dînsul, de ce oare nu voia să-i întindă bidonul de apă? Deodată, avu senzaţia că lîngă dînsul se afla Nicu de la mitralieră. Flăcările se stinseră brusc şi deschise ochii. La început nu pricepu ce-i cu el; vedea bulgări de pămînt uscat. Îşi simţi gura iască şi-şi aminti de vîlvătăile care, în delir, erau cît p-aci să-l pîrjolească. Cine le

stinsese? Se răsuci pe spate. O durere cumplită îi cuprinse capul. Gemu. Izbuti însă să se răsucească. Descoperi înaltul cerului, apoi încet, din pricina durerii, se ridică în capul oaselor. Îşi aminti de ciocnirea cu nemţii, apoi gemu: «M-au crezut mort!» Paraşutistul Virgil Noran căzu din nou pe spate şi rămase sleit, cu ochii închişi...

Într-un tîrziu simţi nişte mîini pipăindu-l ca şi cînd ar fi vrut să-i descheie bluza. Avu senzaţia că visează şi nu deschise ochii. Auzi însă cuvintele: «Camarade, camarade...» şi, în sfîrşit, înţelese că cineva se afla la căpătîiul său. Deschise ochii şi văzu foarte aproape de dînsul chipul unui necunoscut. «Trăieşti, camarade, trăieşti», auzi Noran. În acelaşi timp, faţa necunoscutului se destinse într-un surîs larg. «Apă!» murmură paraşutistul. «N-am!» răspunse sec celălalt. «Poţi să umbli?» «Nu cred», murmură Noran şi încercă fără succes să se ridice. «Nu-i nimic», zise necunoscutul, te scot eu de aici». Abia atunci rănitul se uită mai atent la salvatorul său: era un bărbat tînăr, îmbrăcat în uniformă de aviaţie; îşi pierduse, pe semne, chipiul, iar părul negru şi moale i se lipise pe frunte din pricina transpiraţiei. «Am să te iau în spinare», zise aviatorul. O să mă lipesc de tine, iar tu o să te răsuceşti într-o rînă... Ai înţeles?» «Mi-e sete!» murmură rănitul. «Rabdă, frăţioare... Te scot eu de aici şi o să bei o cofă cu apă». «Cine eşti?» întrebă Noran. «Lasă vorba şi adună-te lîngă mine.» «Cine eşti?» stărui Noran gîfîind. «Un pilot rătăcitor». Noran se apucă cu ambele braţe de umerii necunoscutului. Se săltă, gemu... «Eşti cam greu!» murmură necunoscutul după ce se ridică mai întîi în genunchi.

Soarele fierbinte asfinţea. Depărtările parcă luaseră foc. Înaintînd cu povara paraşutistului în spinare, necunoscutul răsufla greu. Se auzeau împuşcături. «Unde mă duci?» întrebă abia auzit rănitul. «La Mogoşoaia... nu-i departe de aici...» Rănitul simţi cum braţele i se înmoaie şi devin neputincioase. «Ţin-te bine! îl îmbărbătă aviatorul. «Cine eşti, că pe cei de la Pipera îi cunosc... pe tine nu te cunosc»... «Mai taci dracului din gură, se enervă aviatorul. Abia îţi mai tragi sufletul şi vrei să ştii cine sînt... Zi mersi că nu sînt neamţ...» Apoi, după o pauză, adăugă, ceva mai înţelegător: «N-ai de unde să mă ştii, frăţioare, sînt de la o altă bază».

«Mi-e sete!» gemu rănitul, după care închise ochii şi se lăsă în voia ameţelii. Îi redeschise numai după ce simţi pe buze stropi de apă. O femeie în halat îl susţinea pe după umeri şi-i dădea să bea dintr-o cană ţărănească. Noran bău, apoi făcu ochii mari şi ca şi cînd şi-ar fi amintit de ceva, întrebă: «Aviatorul?! Unde-i aviatorul?» «Şezi liniştit», îl îndemnă femeia în halat alb... Şezi liniştit»... «Unde-i aviatorul?» stărui Noran. «A zburat!» îi şopti ea dornică să-l liniştească. Însă paraşutistul nu delira aşa cum îşi închipuia femeia. Gîndea cu tristeţe. «Unde a dispărut aviatorul?» Oare o să-l mai întîlnească vreodată?» «A zburat aviatorul» spuse din nou femeia ca o mamă care se joacă cu odrasla sa. «Da, a zburat», suspină şi paraşutistul în sinea sa.

(Va urma)

POŞTA
REDACŢIEI

De la o vreme, prietenii noştri caricaturişti, epigramişti, cei care fac sau colecţionează glume şi întîmplări hazlii ne asaltează cu producţiile lor. «Vrem să vă înveselim», ne scriu ei, scuzîndu-se parcă puţin pentru productivitatea lor.

Chiar azi, unul dintre ei ne anunţa: «Am să vă trimit zilnic cîte o caricatură, cîte o glumă, cîte»...

A, nu, dragi umorişti. Nu se mai poate! Ne-am hotărît; decît să ne «înveseliţi» în fiecare zi, să rîdem, aşa de unii singuri, mai bine o singură dată şi atunci împreună cu voi, ceilalţi prieteni ai rubricii.

Atenţiune! Derulăm banda veseliei!

GLUME

Tatăl le întreabă pe cele două gemene:

— Ce notă aţi luat astăzi?

— Zece!

— Bine, am să vă dau la fiecare cîte o prăjitură.

— Nu, tată, dă-ne numai una, o împărţim, pentru că şi nota am împărţit-o!

Nicuşor a fost la doctor. De atunci nu vrea să se mai spele.

— Ce ţi-a spus doctorul? — îl întrebă mama desperată.

— Mi-a spus că am o sănătate de fier. Dacă o ud, s-ar putea să ruginească.

BARANGĂ IONELIA — Cîmpina

La ora de geografie, Ionel iese la lecţie

Profesorul: Ce ştii despre Munţii Carpaţi?

Ionel: Păi... Carpaţii... Carpaţii sînt cu filtru şi fără...

MIHAI MUREŞAN — Cluj

EPIGRAME

(Unui codaş lăudăros)

Ne-nvăţînd, se lăuda
Că un opt el va luă
Chiar aşa a fost, măi frate.
A luat un opt. (În rate)

(Unui sportiv slab la muzică)

De n-ai fi jucat ieri fotbal,
Ai fi ştiut azi cheia sol.
Scorul ţi-e defavorabil;
Ai la muzică un... gol.

STELIAN CAZACU — Gura Humorului

7

ȘOIMII CARPAȚILOR

Scenariu: **PETRE GHELMEZ** Desene: **POMPILIU DUMITRESCU**

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:
UNCHIUL MATEI ÎMPREUNĂ CU OAMENII LUI DUCE O LUPTĂ DÎRZĂ ÎMPOTRIVA HITLERIȘTILOR AJUNȘI LA CASA PĂDURARILOR. UNUL DINTRE DUȘMANI SE FURIȘEAZĂ ÎN ZONA DE APĂRARE A PATRIOȚILOR. URSUL PITIC ÎMPREUNĂ CU SÎNGER PORNEȘTE ÎN ÎNTÎMPINAREA DUȘMANULUI.

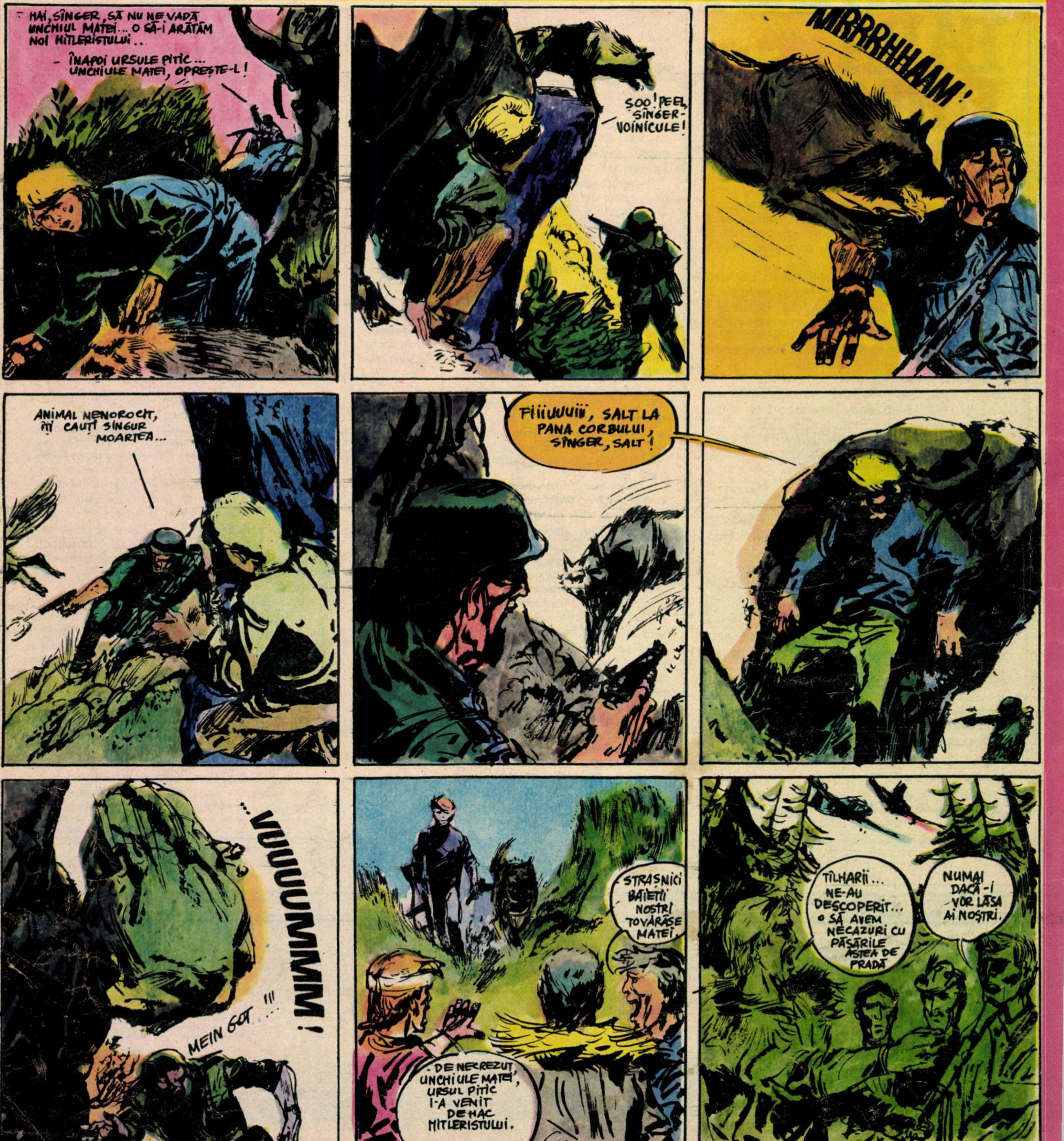
- HAI, SÎNGER, SĂ NU NE VADĂ UNCHIUL MATEI... O SĂ-I ARĂTĂM NOI HITLERISTULUI..
- ÎNAPOI URSULE PITIC... UNCHIULE MATEI, OPREȘTE-L!
SOO! PEEL, SÎNGER - VOINICULE!
MRRRHHAAM!
ANIMAL NENOROCIT, ÎȚI CAUȚI SINGUR MOARTEA...
FIIIUUUIII, SALT LA PANA CORBULUI, SÎNGER, SALT!
...VUUUUMMMM!
MEIN GOT...!!!
STRAȘNICI BĂIEȚII NOȘTRI TOVARĂȘE MATEI.
- DE NECREZUT UNCHIULE MATEI, URSUL PITIC I-A VENIT DE HAC HITLERISTULUI.
TÎLHARII... NE-AU DESCOPERIT... O SĂ AVEM NECAZURI CU PĂSĂRILE ASTEA DE PRADĂ
NUMAI DACĂ-I VOR LĂSA AI NOȘTRI.
VA URMA

Cutezătorii

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr.1 telefon 176010 Administrația: Editura Scînteia, București, Piața Scînteii nr.1 telefon 176010 Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor de număr: Al. Dinu IFRIM. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Rozalia BARANY.
de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033

1 leu

108 V

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

37 (103)

JOI, 11 SEPTEMBRIE, 1969, anul III

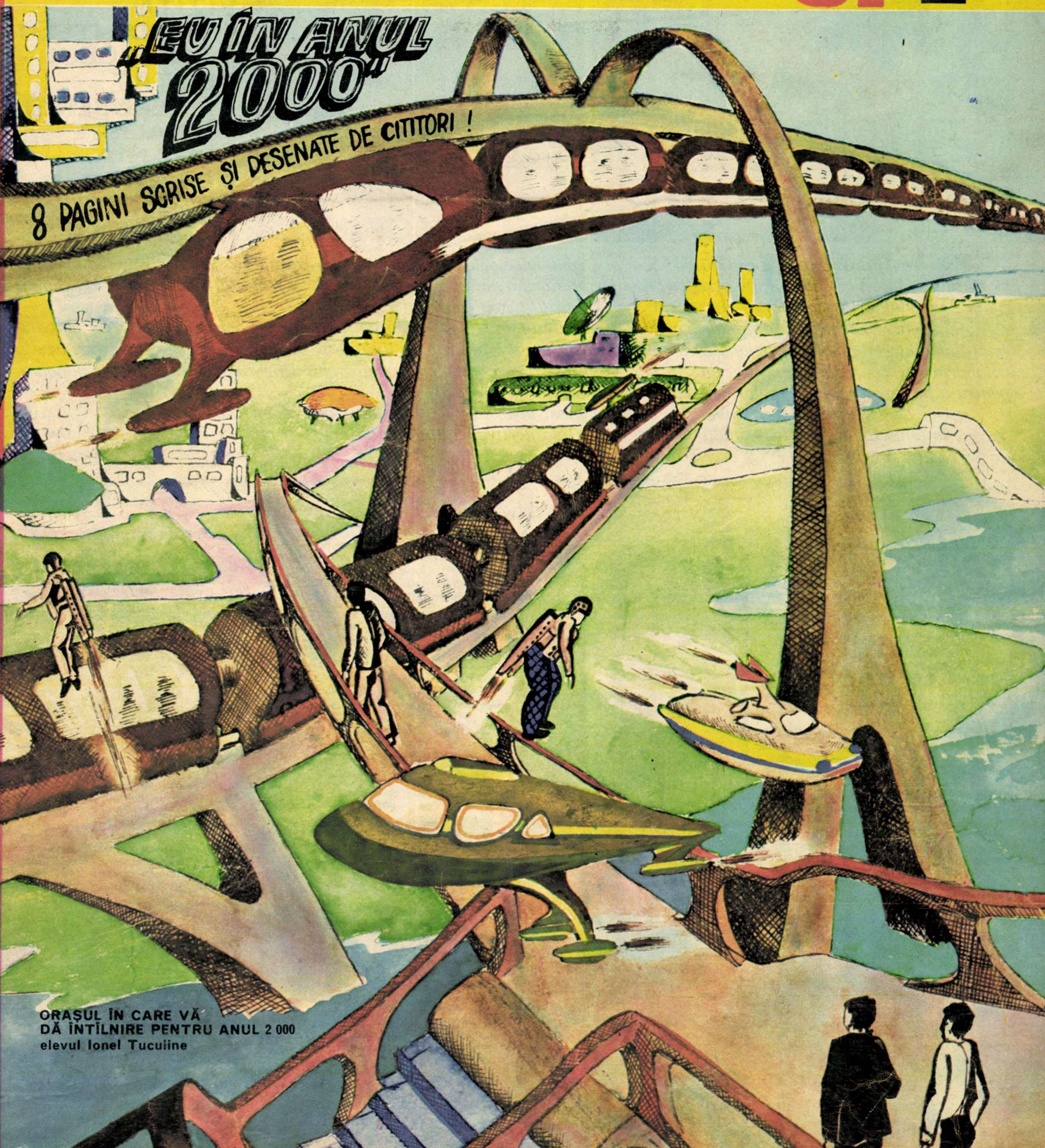

„EU ÎN ANUL 2000"

8 PAGINI SCRISE ȘI DESENATE DE CITITORI !

ORAȘUL ÎN CARE VĂ DĂ ÎNTÎLNIRE PENTRU ANUL 2 000
elevul Ionel Tuculine

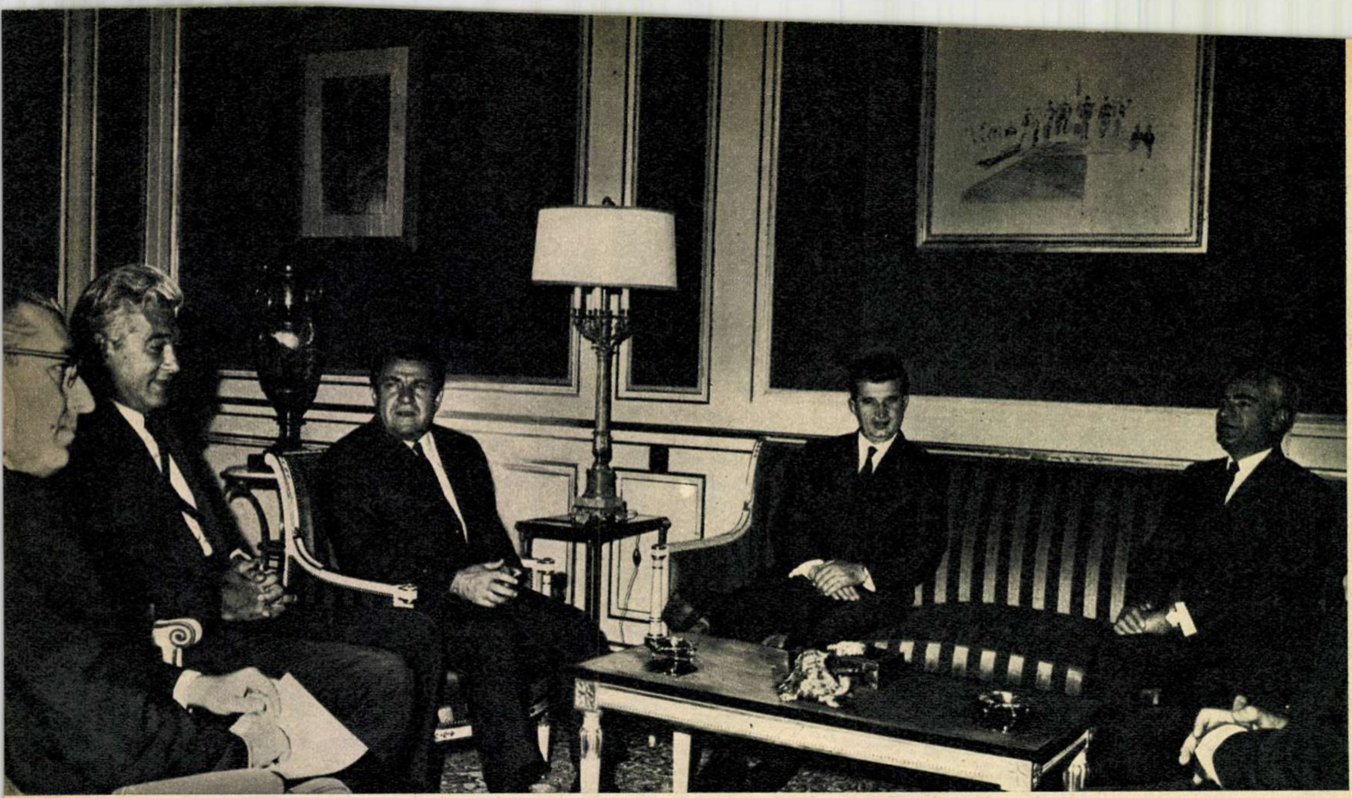

VIZITA PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, NICOLAE CEAUȘESCU, ÎN IRAN

Recent, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu soţia, Elena Ceauşescu, şi alte persoane oficiale au făcut o vizită în Iran, la invitaţia Majestăţii Sale Imperiale Şahinşahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr şi a Majestăţii Sale Împărăteasa Iranului.

În cadrul convorbirilor oficiale, cei doi şefi de stat au făcut un larg şi rodnic schimb de vederi în legătură cu stadiul relaţiilor dintre Republica Socialistă România şi Iran cu privire la posibilităţile şi perspectivele dezvoltării continue a colaborării şi cooperării multilaterale în domeniile politic, economic şi tehnico-ştiinţific, în folosul ambelor popoare, pentru a promova apropierea lor şi o mai bună cunoaştere reciprocă.

Cei doi şefi de state au abordat, de asemenea, probleme actuale ale situaţiei internaţionale.

În timpul şederii în Iran, înalţii oaspeţi au vizitat diferite localităţi, unde au fost primiţi cu entuziasm şi sentimente de prietenie şi stimă.

Pretutindeni trăiesc copii!

După cum bine vedeți, acești tineri japonezi, înarmați cu sulițe și puști de vînătoare și costumați specific unor anume zone geografice, se află în mijlocul junglei. Dar ca să ajungă aici n-au străbătut mii de kilometri, cum s-ar crede, ci au urcat doar cu liftul pe terasa unui mare magazin din Tokio unde se află amenajat un autentic colț de pădure ecuatorială. Deci, dacă ne este peste mînă să mergem în junglă, atunci să vină ea la noi!...

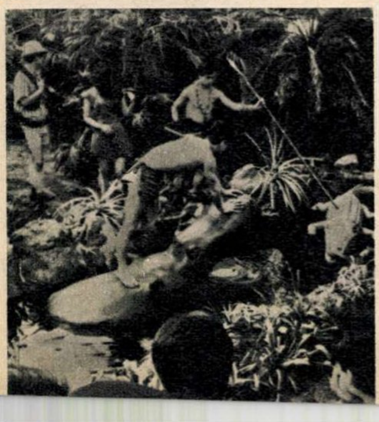

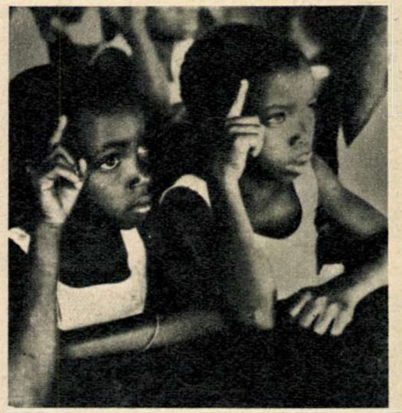

Și-n Guineea, ca-n toate celelalte țări africane care și-au cucerit independența, copiii învață. Setea lor de cultură e așa de mare, încît reușește să învingă multe dificultăți de ordin material, ca lipsa unor localuri de școală corespunzătoare și insuficiența manualelor.

Doi copii polonezi în împărăția basmelor, legendelor și aventurilor palpitante pe care în fiecare an scriitorii și editurile din R.P. Polonă le pun la dispoziția celor mai mici cititori ai lor în sute de mii de exemplare.

Opt eroi: patru păpuși și «însuflețitorii» lor. Le spunem «eroi» acestor păpuși și acestor copii din Vapalotaiak, o localitate din R.P. Ungară — deoarece ei sînt laureații Festivalului național al teatrelor de păpuși (amatori), ediția 1969.

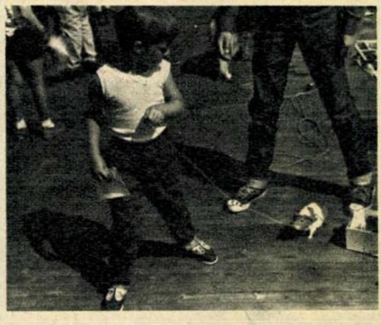

De curînd la Copenhaga s-a deschis o originală expoziție: 5 000 de copii au prezentat 1 000 de mici viețăți, de la maimuțe pînă la gîndăcei. Toți participanții au primit premii în... animale, numai că de ciocolată. În fotografie, micuța Anette împreună cu prietenul ei, un șoricel vărgat.

Risete, voie bună, larmă. Copiii din Baia Mare sînt în lumea lor. Trenulețul din Parcul «23 August», pe care de curînd l-au primit în dar, îi poartă pe un circuit închis lung de 600 de metri. De fiecare dată, cele 8 vagoane transportă cîte 96 de mici pasageri.

Ce poate fi mai atrăgător, în zilele calde de vară, decît sporturile nautice! Iată un grup de pionieri sovietici întrecîndu-se în acest frumos sport.

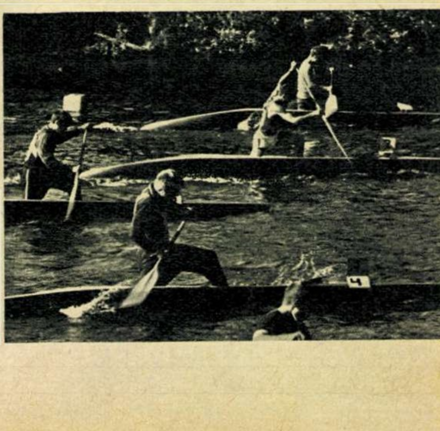

REZULTATELE CONCURSULUI

Eu IN ANUL 2000

PREMII

PREMIUL I (un magnetofon): **DANIELA ANDREICA — Turda,** pentru lucrarea «Poveste despre Micul Prinț»

PREMIUL II (o chitară electrică): **DINU TUȚU — comuna Lugașu de Sus, Bihor,** pentru lucrarea «Reportaj din anul 2000»

PREMIUL III (cîte un aparat de fotografiat): **CARMEN LUCACI — Bacău,** pentru povestirea «Planeta Cuki-amata-ku», **MITICĂ VIȘNIEC — Rădăuți,** pentru povestirea în imagini «Emoție pe Venus»

MENȚIUNI

(în obiecte, cărți, albume, echipament sportiv)

AURICA VLĂDONI — Deva, pentru reportajul «Eu în anul 2 000»
DAN PREOȚESCU — București, pentru povestirea științifico-fantastică «Un vizitator extraterestru»
MIRCEA VOICULESCU — Mediaș, pentru scrisoarea literară «Dragi copii»
GABRIEL MĂLUREANU — București, pentru poezia «Vocație de cutezător»
CĂTĂLINA STOENESCU — București, pentru reportajul «Eu în anul 2 000»
DORINA EMILIA IANCU — Botoșani, pentru povestirea «Misterul farfuriilor zburătoare»
ILEANA DINULESCU — București, pentru schița științifico-fantastică «Din — 57 — 1»
DAN PĂCURARIU — București, pentru desenul «Podul Izvor în anul 2 000».
PETRUCZ JOZSEF — Bihor, pentru desenul «Mesaj de pace către anul 2 000»

PREMII SPECIALE

ZENO BOGDĂNESCU — Timișoara, pentru povestirea în imagini «În cetatea anului 2 000»
DUMITRU TOMEGEA — Siret, pentru «Trei peisaje din viitor»
VIORICA MUNTEANU — satul Țîrdeni, comuna Blăgești-Bacău, pentru desenul «Peisaj lunar»
CONSTANTIN ZELCAȘ — Constanța, pentru desenul «Oraș subacvatic»
MARIA SUCIU — București, pentru desenul «Fantezie în Cosmos»
IONEL TUCULINE — București, pentru desenul «Oraș al viitorului»

URMĂTORII PARTICIPANȚI PRIMESC CÎTE UN ABONAMENT PE UN AN LA «CUTEZĂTORII»

Marcel Sămînță — comuna Ferendia — Timiș; **Alexandru Mihuț** — Săcele — Brașov; **Mihail Pandelaș** — București; **Alexandru Cazan** — Deva; **Vasile Ihistea** — București; **Dănuț Filipescu** — Piatra Neamț; **Corneliu Negulescu** —Lehliu — Ialomița; **Adrian Radu Solomon** — București; **Ioan Szabo** — Turda; **Artopolescu I. Ovidiu** — București.

Toți premiații și menționații primesc, de asemenea, cîte un abonament pe un an la revista «Racheta Cutezătorilor»

Copiii, tehnica și florile

de EUGENIA TUDOR

Imaginația copiilor cunoaște poate cel mai îndrăzneț zbor dintre toate cîte se pot imagina. De aceea mi se pare deosebit de valoroasă inițiativa «Cutezătorilor» de a organiza un concurs literar intitulat «Eu în anul 2000».

Nu știm cîți dintre semnatarii celor aproape 300 de scrisori și de «scrieri» vor deveni scriitori. E prea devreme să anticipăm. Dar din ceea ce am putut citi, ne-am dat seama cît de frumoasă, cît de umană este radiografia sufletească a generației de mîine. Unii participanți la concurs au trimis compuneri naive, puerile, alții scrieri izbutite cu veritabile calități literare: au ritm, acțiune, plasticitate, imaginînd cosmosul, lumea noastră terestră și pe cea interplanetară în culori și dimensiuni fabuloase. Unii și-au imaginat cum va arăta România în anul 2000 și foarte mulți au plasat-o într-o constelație a valorilor universale, prima, sau printre primele într-o competiție interplanetară. Printre aceștia și autorul reportajului «Eu în anul 2000», care imaginează, dezinvolt și frumos, o Românie foarte avansată din punct de vedere tehnic. Alții au încercat salturi mai mari în spațiu, fantazînd călătorii stranii, dar totdeauna biruitoare pentru pămînteni, pe alte planete. Băieții își închipuie cu mai multă ușurință lupta, fetele visează o planetă ai cărei locuitori sînt pașnici, nu cunosc războiul.

Copiilor le plac teribil amănuntele tehnice și folosesc familiar terminologia respectivă. Îngrămădesc termeni care denumesc azi obiecte abia în sta-

(Continuare în pag. 5)

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

Autostrada luminii

Însemnări de **TRAIAN FILIP**

Inginerul Constantin Ispășoiu mă însoțește de-a lungul celei mai frumoase șosele din țară, autostrada care se întinde de la Turnu Severin pînă la Orșova. Ne-am oprit pe viaductul de la Slătinicul Mare, la șaizeci de metri înălțime, privind fluviul care, în aceste momente trăiește emoția trecerii prin ecluză, a schimbării albiei, bararea cursului direct. Știm că e pentru ultima oară cînd vedem imaginea insulei Ada Kaleh, care se va scufunda curînd sub apele mării alpine. Soarele de vară luminează pilonii portului din amonte, avîntatul turn de comandă al ecluzei. În aceste clipe, pe crestele munților se pregătește ultimul act al construcției, darea în funcțiune a șoselei, la un an după ce primul tren a trecut pe terasamentul liniei ferate. Constantin Ispășoiu este de loc din Turnu Severin. A copilărit la picioarele podului lui Apollodor. Anii marilor construcții l-au chemat în tinerețe pe șantierul de la Bumbești-Livezeni. Acolo a învățat știința de a arunca punți peste prăpăstii de munte. A lucrat pe multe șantiere, perfecționîndu-se. Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier l-a adus din nou pe meleagurile copilăriei.

Îmi vorbește cu multă dragoste despre episoadele construcției la care a participat. Mi le arată cu un sentiment de stăpînită mîndrie. Puse cap la cap, podurile și viaductele de pe această autostradă ating trei mii șase sute de metri lungime. Adică, efectiv, volumul a cel puțin două poduri peste Dunăre. Aceste viaducte au luat numele locurilor unde au fost amplasate: Vir, Vodița, Bahna, Valea Tîrziului, Valea Palăngii, Slătinicul Mic, Slătinicul Mare, Oreva. A fost una din marile încercări în care s-a verificat talentul, în care s-a măsurat potențialul creator al constructorilor noștri de drumuri și căi ferate. Spre deosebire de Bumbești-Livezeni și Salva-Vișeu, la Porțile de Fier s-a lucrat concomitent la două obiective, la două nivele diferite, fără ca circulația de la poalele munților să fie întreruptă. Privind crestele amețitoare, ne amintim de acei șoimi de munte, care au lucrat atîrnați în cabluri, ca alpiniștii, care au lucrat cu plase, ca la triplurile salturi, au stat în vîrful unor piloni care ating șaizeci de metri înălțime, înălțimea unor blocuri cu douăzeci de etaje. Te întrebi cum au putut să instaleze mașinile lor, cum au putut să cucerească fiecare palmă de loc deasupra prăpăstiilor, cum au izbutit să unească munte cu munte și vale cu vale. Constantin Ispășoiu îmi vorbește despre această bătălie a constructorilor de la Porțile de Fier cu multă însuflețire. Mai întîi au trebuit să se aburce pe simple cărări. Și-au făcut loc prin vegetație, ca în junglă. Au tăiat terase, platforme. Au sculptat munții cu dalta. I-au dinamitat. I-au modelat și, treptat, au apărut pîrtii, apoi drumuri de șantier, făcînd să urce și să coboare pe ele autocamioanele puternice, încărcate cu stînci din tunele și galerii, cu material de construcții și utilaje. Mai tot timpul, cei care treceau pe sub acoperișul munților întîlneau acele pancarte care avertizau asupra exploziilor, a căderii stîncilor. Acum, cînd străbatem cea mai frumoasă șosea din țară, cînd privim fluviul de pe cerdacul viaductelor, cînd ne oprim ca într-un amfiteatru pe Slătinic, cînd ascultăm răsunetul viaductelor cu bolte flexibile, răsunetul galeriilor de tuneluri, facem un bilanț impresionant. Aici s-au deblocat patru milioane de metri cubi de stîncă și s-a turnat un milion de metri cubi de betoane. Operă colectivă, aici și-au dat contribuția multe întreprinderi însemnate din țară și, bineînțeles, vrednicii ei muncitori. Ne oprim, după splendida traversare a trecătorii, la portul cel nou de la Orșova. Instalată la noua sa cotă, Orșova a luat forma viitoarei mări alpine. Este un oval care urmează conturul unui estuar,

File din cronica vacanței

DOUĂ ZILE DE NEUITAT

În vacanța aceasta, mai mult decît oricînd, drumețiile, excursiile și expedițiile pe jos, cu rucsacul și cortul în spate, au fost la mare cinste. Dar... să nu uităm: trăim în secolul tehnicii și al vitezei și-ar fi cu totul greșit să nu profităm măcar din cînd în cînd, și în anume situații, de aceste avantaje, atunci cînd sîntem mai grăbiți, cînd vrem ca într-un timp scurt să vedem cît mai multe, nimeni nu ne poate acuza de comoditate dacă apelăm la ajutorul celor patru roți puse-n mișcare de herghelia cailor-putere ascunși în motoare.

Pionierii din detașamentul clasei a IV-a de la Liceul pedagogic din Odorheiul Secuiesc au procedat astfel. Și n-au greșit. Dimpotrivă. Ei au hotărît ca-n două zile să parcurgă un interesant itinerar de cîteva sute de kilometri. Și-au reușit. Într-o dimineață s-au urcat într-un elegant autobuz și-au pornit la drum, trecînd și poposind, rînd pe rînd, prin Sighișoara, Mediaș, Copșa-Mică, Sibiu, Avrig, Brașov, Tușnad și Miercurea-Ciuc. Cam în grabă, poate veți zice. Numai că de data aceasta graba n-a stricat treaba. Micii excursioniști au avut timp să vadă cum se fabrică vasele de sticlă și ceramică, tractoarele și camioanele, să numere chiar scările celebrului turn-muzeu al vechii cetăți Sighișoara, să mănînce și să se joace pe pajiștea Dumbravei de lîngă Sibiu, unde se află o grădină zoologică cu animale, pe care «pînă atunci nu le cunoșteam decît din cărți», *să admire picturile din Bruckenthal, să cunoască, la fața locului, ruinele cetății făgărășene în care a locuit Doamna Stanca... N-avem loc să deșertăm aici toată tolba lor cu «descoperiri» și impresii din această scurtă dar frumoasă excursie. Vă mai spunem numai că, așa cum ne scrie pioniera Felicia Băcanu, președinta detașamentului, «au fost două zile de neuitat».*

«TEMERARII» DE LA BABARUNCA

Mai «romantici» decît colegii lor din Odorhei, 15 pionieri din Săcele, constituiți într-un echipaj care și-a spus «Temerarii», și-au petrecut, mai bine de două săptămîni din această vacanță într-o tabără cu corturi la Babarunca. «Am vrea să vă povestim amănunțit tot ceea ce am făcut în fiecare din zilele de tabără — despre meciurile și jocurile încinse pe poieni, despre peșterile și stînele vizitate, despre tablourile și compunerile noastre literare inspirate de frumusețile peisajului, despre felul în care ne pregătim mîncarea și rapiditatea cu care o facem să dispară. Dar pentru că am consuma prea multă cerneală, hîrtie și timp, ne-am hotărît să vă descriem numai o zi, luată la-ntîmplare».

O zi în care cei 15 temerari de la Babarunca au parcurs, pe jos, 36 de kilometri pe cărări de munte străjuite de păduri bătrîne, trecînd peste hotarul dintre cele două județe vecine — Brașov și Prahova. Drumeția aceasta le-a dat posibilitatea să adune plante și roci, să admire muntele Roșu, apoi să cunoască frumoasa stațiune prahoveană Cheia, unde au vizitat și mănăstirea, impresionantă operă arhitectonică a trecutului. «N-o să uităm prea repede această minunată excursie în care am cunoscut un nou colț de țară» — ne asigură ei.

CUM A IEȘIT ADRIAN DIN ANONIMAT

Și pînă acum pionierul Adrian Vlad (clasa a VII-a, Liceul nr. 3 din Constanța) era un... nume: elev silitor (majoritatea mediilor de 9 și 10), fotbalist talentat, pasionat filatelist (colecția sa «Autografele cosmonauților lumii» a obținut anul trecut o medalie de bronz la expoziția națională filatelică a tineretului). Dar în vacanța aceasta a ieșit definitiv din anonimat. Cum? Foarte simplu: cu ajutorul unui obișnuit cîrlig de undiță, al unei sfori și a unei simple prăjini tăiată cu briceagul dintr-un tufiș.

Nu prea de mult, într-una din însoritele zile ale acestei veri, la Constanța, pe malul lacului Siut-Ghiol, Casa pionierilor a organizat un concurs de pescuit. Au participat zeci de pionieri, printre care și Adrian. Iar după două ore, cînd juriul a-nceput numărarea, măsurarea și cîntărirea peștilor prinși, el a fost declarat cîștigătorul, acordîndu-i-se drept premiu un sac de sport, cărți și bomboane, plus o diplomă care-i recunoaște calitatea de cel mai bun (și norocos!) dintre micii pescari amatori din Constanța.

CONSTANTIN DIACONU

Încă un vîrf cucerit. Și dacă ne-ați vedea la școală, în uniforme și cuminți în banca noastră, nici n-ați crede că sîntem în stare de asemenea performanțe turistice.

Între «pe jos» și «pe patru roți» mai există o minunată posibilitate de drumeție: pe bicicletă.

Un scurt popas, o clipă de reculegere într-una din încăperile Casei memoriale a lui Tudor Vladimirescu.

Vacanța are însă și momente solemne. Ca acesta, de pildă, cînd pionierii constănțeni aflați în tabăra «Timișul de sus» au participat la dezvelirea unui bust al lui Mihai Eminescu.

Cine crede că vacanța se compune numai din excursii și joacă, uită că mai există și «gospodine» harnice ca niște albine.

marcat de blocuri înalte, de noua gară şi de noul port fluvial. Vom avea aici, graţie constructorilor, un adevărat litoral. «*Este un sentiment plăcut să vezi încheiată o asemenea operă şi să te afli în faţa alteia de aceleaşi dimensiuni*», ne spune Constantin Ispăşoiu. *Ne aşteaptă Oltul, cu salbele lui de hidrocentrale, ne aşteaptă noi şosele moderne şi noi linii ferate. Vom construi porturi, gări, tuneluri, poduri, viaducte şi toate acestea sînt opere de artă industrială care însumează o vastă experienţă şi o inspirată muncă de creaţie.*»

Constantin Ispăşoiu este unul dintre cei aproape patru mii de meşteri ai drumurilor internaţionale din zona Porţilor de Fier. Fiecare clipă a vieţii lui este legată de construcţiile moderne. În gînduri, în sentimente, în visuri, el vede ţara ca pe o grădină în care comuniştii, întregul nostru popor, sădesc zi de zi plantele luminoase ale anotimpului numit socialism.

COPIII, TEHNICA ŞI FLORILE

(Urmare din pag. 3)

diul de experiment (televideofon, magnetovideofon etc., inventează altele şi se mişcă printre ele cu o uşurinţă şi o familiaritate demne de invidiat. Vorbesc despre ei înşişi ca despre viitoare mari personalităţi, cu respect, cu prea multă consideraţie chiar, cu emfază uneori. Se văd profesori celebri, se vor savanţi vestiţi, solicitaţi în toată lumea. Dincolo de partea amuzantă a problemei, descoperim încrederea pe care o are în ea însăşi această generaţie de mîine. Apoi se închipuie mame, taţi, cu o familie numeroasă. O concurentă, Cătălina Stoenescu, face lucrul acesta cu o foarte mare naturaleţe. Alta însă — şi de aceea mi-a plăcut cel mai mult — s-a imaginat tot copil, — e drept, se metamorfozase în băiat, dar tot copil de vîrsta ei. E vorba de deţinătoarea premiului întîi al acestui concurs, Daniela Andreica din Turda.

Dar ceea ce se remarcă, totuşi, în mai toate aceste «salturi» peste timp ale concurenţilor, cînd fascinatia tehnicii este foarte mare, este faptul că foarte mulţi dintre ei nu uită să vorbească despre vegetaţie şi despre flori. Mulţi vor să răsădească flori, să fertilizeze deşerturi, să aducă şi să aclimatizeze arbori uriaşi sau plante stranii de pe alte planete. Visul lor, imaginaţia lor include, ca pe un act perfect uman, permanent uman, răsădirea şi îngrijirea florilor, a grădinilor viitorului. Constatarea mi se pare tulburătoare, căci în ciuda celor mai îndrăzneţe, a celor mai mari perfecţiuni de ordin tehnic la care visează oamenii de mîine, ei nu uită vegetaţia, ca parte importantă a naturii noastre pămîntene, nu uită florile. Ba au de gînd să le inventeze, atunci cînd ar risca să se piardă, să fie uitate.

Gestul şi gîndul este dintre cele care ne fac să ne mîndrim cu generaţia de mîine, care continuă ceva frumos din noi.

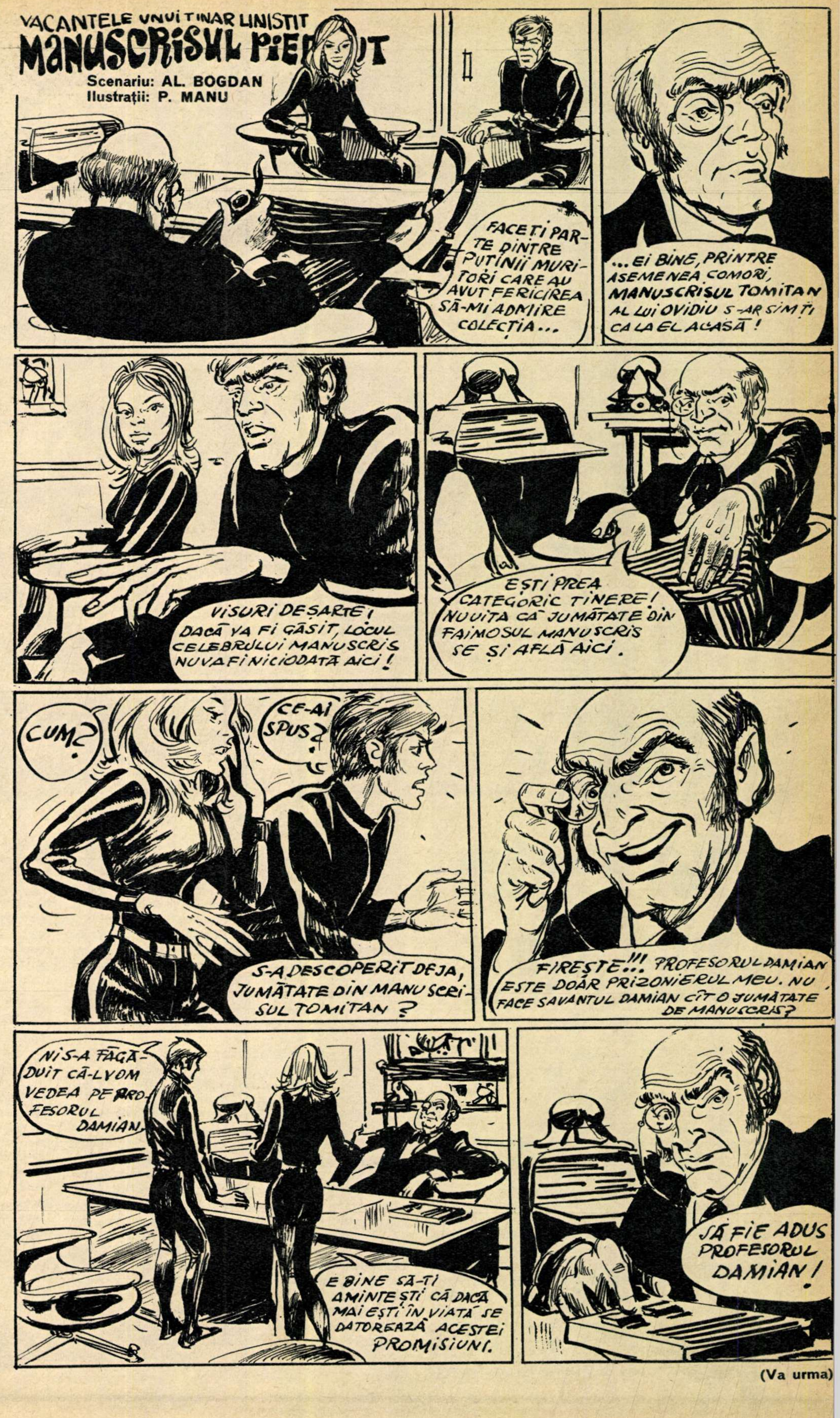
VACANTELE UNUI TINAR LINISTIT
MANUSCRISUL PIER UT
FACEŢI PARTE DINTRE PUŢINII MURITORI CARE AU AVUT FERICIREA SĂ-MI ADMIRE COLECŢIA...
...EI BINE, PRINTRE ASEMENEA COMORI, MANUSCRISUL TOMITAN AL LUI OVIDIU S-AR SIMŢI CA LA EL ACASĂ!
VISURI DEŞARTE! DACĂ VA FI GĂSIT, LOCUL CELEBRULUI MANUSCRIS NU VA FI NICIODATĂ AICI!
EŞTI PREA CATEGORIC TINERE! NU UITA CĂ JUMĂTATE DIN FAIMOSUL MANUSCRIS SE ŞI AFLĂ AICI.
CUM?
CE-AI SPUS?
S-A DESCOPERIT DEJA, JUMĂTATE DIN MANUSCRISUL TOMITAN?
FIREŞTE!!! PROFESORUL DAMIAN ESTE DOAR PRIZONIERUL MEU. NU FACE SAVANTUL DAMIAN CÎT O JUMĂTATE DE MANUSCRIS?
NI S-A FĂGĂDUIT CĂ-L VOM VEDEA PE PROFESORUL DAMIAN.
E BINE SĂ-ŢI AMINTEŞTI CĂ DACĂ MAI EŞTI ÎN VIAŢĂ SE DATOREAZĂ ACESTEI PROMISIUNI.
SĂ FIE ADUS PROFESORUL DAMIAN!

Scenariu: **AL. BOGDAN**
Ilustraţii: **P. MANU**

(Va urma)

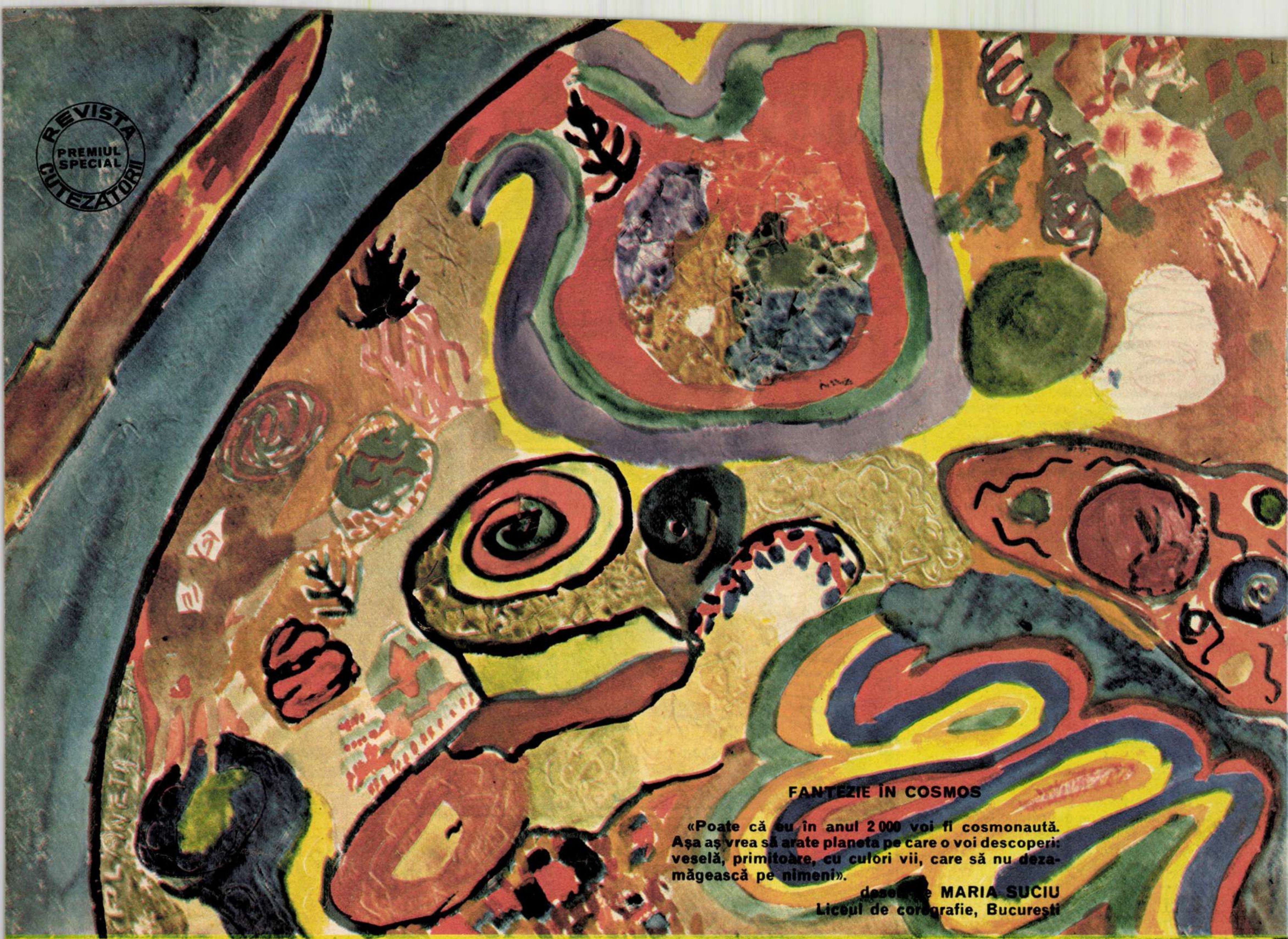

REVISTA PREMIUL SPECIAL CUTEZATORII

FANTEZIE ÎN COSMOS

«Poate că eu în anul 2000 voi fi cosmonaută. Așa aș vrea să arate planeta pe care o voi descoperi: veselă, primitoare, cu culori vii, care să nu dezamăgească pe nimeni».

desen de MARIA SUCIU
Liceul de coregrafie, București

Poveste
DESPRE
MICUL PRINȚ

REVISTA PREMIUL I CUTEZATORII

— Mihai, vino te rog! Unde ești?

Vocea metalică a robotului de la postul central răsuna în toate încăperile și coridoarele stației cosmice. Mihai sări enervat de pe scaun, bombănind:

«Iarăși! Și dacă nu răspund la apel, dacă nu mă duc la postul de control în 15 minute, te pomenești că «tartorul» dă iarăși alarma în tot spațiul YB. Of, și mama! Parcă n-aș fi împlinit 12 ani! Trebuie mereu să stau în afurisita asta de stație și «să nu mă depărtez mai mult de 50 de kilometri». Da' ce-s 50 de kilometri? Dacă m-ar lua și pe mine pe asteroid... Să-i dau un nume ca lumea, să-i botez mările și munții... Așa, cincizeci de kilometri în spațiu, zece minute în costum. Ia poftim de te depărtează mai mult de-atît, nu dă «tartorele» alarma? Și pe urmă vine mama și-ți spune: «Mihai, te trimit pe satelit!» Cu concepții cam arhaice mama, dar nu e de mirare: bunicul arheolog, mama la fel. Și ce nume i-a pus: Mihai! Atît de lung! Ce-au mai rîs colegii de el. Și Inș, și To, și Ben, și Li, prietenii lui, și atunci el a chemat la videofon muzeul de istorie veche și le-a arătat ce oameni mari din istoria țării lui l-au purtat: Mihai Viteazul, Mihai Eminescu, din perioada de dinaintea și după cucerirea sistemului solar, și n-au mai rîs de el.

— Aha, e ora 9, încep lecțiile, gîndi Mihai. «Tartorul», robotul de la postul central, poate singurul din tot spațiul YB atît de învechit, cu articulații mecanice și înfățișare cubistă îi spuse cu glasul său hîrîit:

— Peste cinci minute începi lecțiile. Te rog așează-te în fotoliul videofonului, deschide-l și așteaptă semnalul de apel. Pregătește magnetovideofonul pentru înregistrarea lecției».

— Taci odată, înțelegi? Taci, că te deconectez!, îi strigă Mihai furios. Parcă eu nu văd că e ora 9?

— Dacă mă deconectezi, mîrîi robotul, se declanșează automat semnalul de alarmă.

Știa Mihai și asta, chiar foarte bine, și nu-l deconecta niciodată, dar îi părea rău că măicuța nu-i dăduse un robot cum avea To, un cățeluș care era ca și viu, ba mai mult, vorbea, te înțelegeai cu el, pe cînd «Seneca», cum îi spunea mama, nu știa de ce, «tartorului», cu toate că era mai larg programat, era tare vechi și mare cît un dulap. Era totuși bine cu pasiunea asta a mamei pentru arheologie, cu felul ei de-a face toate ca în epoca dinaintea cuceririi sistemului solar, căci de-asta îl luase cu ea aici, în stație, că să-l știe lîngă ea. Acuma, lui începea să-i pară rău. Acolo, pe satelit, erau totuși colegii lui și dacă mama nu-l lua pe asteroid... Dar el spera pe ascuns că într-o zi tot o să-l ia.

Ascultă liniștit ce le spuse profesoara de astronomie, se strîmbă la Li cînd acesta răspundea, bineînțeles, ferindu-se să-l vadă profesoara, apoi salută și el cînd lecția se sfîrși și se ridică. Astăzi nu l-a ascultat. Și învățase așa de bine...

Intră încet în biroul mamei. Avea o oră la dispoziție, în liniște, fiindcă după o oră nebunul de «Seneca» îl chema iarăși la postul central să-l vadă și să transmită mamei că e sănătos și tot pomelnicul. Cu mama îi plăcea lui «Seneca» să discute. Discutau despre literatură, despre meniu și de bunăseamă despre arheologie. Dacă ar fi aici tatăl său... Oho, l-ar fi adus desigur și pe Ozi, robotul său, care era ca un om adevărat. Rîdea, avea niște dinți albi-albi, răspundea rîzînd la orice întrebare hazlie și puteai să i te urci chiar pe genunchi. «O bijuterie», zicea tata. Dar tot mai bine era pe genunchii tatii... Dar tata era departe, era comandantul unei rachete fotonice și zbura spre sistemul planetar al unei stele duble, tare departe. Mihai știa că poate să fie mîndru de tatăl său. La televizor fuseseră numiți eroi și cuceritori, iar tatăl său era comandantul!

Se apropie de dulapul unde ținea mama sa obiectele vechi, cărțile de muzeu. Lui îi plăceau cele lucioase, cu fotografii. Nu erau fotografii în relief, ca cele de acum, erau vechi, cu oameni negri, arși de soare, așa, ca tatăl său. Dar de data asta luă o carte mică și subțire, fiindcă avea pe copertă desenat un băiețaș mic și ciufulit, așa, ca el, care zîmbea unei stele. Puse cartea în traducătorul automat și ascultă cufundat în fotoliul mamei vocea molcomă, catifelată, (nu ca a «tartorului») gîndi el, care povestea despre un prinț mic, rătăcit în deșert, și care, undeva, pe o stea, crescuse o floare și o păzise de toți și de toate, o iubise și o ocrotise. Și era o poveste cum el nu mai auzise niciodată, un basm vechi de sute de ani poate, atît de frumos, încît uită de toate și nu auzi nici chemarea «tartorului» și nu simți nici zumzetul alarmei ce umplu încăperile ca o orgă. Abia cînd mama intră, se uită rușinat în jos și suspină:

— Iartă-mă, dar e o poveste atît de frumoasă!...

Mama sa ascultă cîteva clipe vocea melodioasă și-i spuse ciufulindu-i părul auriu:

— Micul meu prinț... Mîine te duc cu mine pe asteroid.

Planeta CUKI-AMATA-KU

REVISTA CUTEZĂTORII
PREMIUL III

E pe la începutul primăverii și crizalbii strălucesc în lumina soarelui ca mici steastrulețe, dînd impresia unei bolți verzi, presărată ici și colo cu nourași albi. Nezi mă strigă: «Lu-Carmen, astronava e gata! Lasă terranatura și vino!» «Mai stai, Nezi! Știi cît de mult îmi place să privesc soarele soastrului»!

După vreo cinci astminute, mă îndrept spre navă, în ușa căreia Nezi mă aștepta, spunîndu-mi puțin ironic: «În sfîrșit, te-ai hotărît să te desparți de cîmpia ta de smarald. Of, terranatura ta!»

Odată instalate în spațioasa cameră de comandă, Nezi aprinse un bec roșu, care avu proprietatea să declanșeze agerimea robotului Tel, mecanicul inițiat în conducerea astronavei. Pentru un moment, se creează un zgomot puternic, care tace desprinderea de pe Terra, urmînd apoi o liniște deplină, în care astronava se înalță în direcția planetei Cuki-amata-ku.

În cîteva clipe, lumina care învăluie nava se transformă într-un întuneric deplin. Tel, specialistul nostru, aprinde becurile de serviciu și o lumină lăptoasă înconjură mijlocul nostru de locomoție. Peste două astere coborîm pe planeta Cuki-amaților care ne întîmpină cu binecunoscuta lor politețe. Prin intermediul atafonului, Nezi chemă un quintobuz, care cu viteza luminii ne duse de pe rachetodrom spre centrul capitalei cuki-amaților-Calambrida.

Interesant! Casele din Calambrida și în general din orașele cele mai moderne ale acestei planete sînt într-o veșnică mișcare. Ocupă un spațiu mic și totuși mare. Sînt construiți niște piloni uriași pe care, în formă circulară, sînt atașate, sînt construite ca într-un leagăn gigantic, mii de căsuțe care la anumite ore fixe încep să se rotească încet în sensuri inverse în așa fel încît stînd undeva jos și privind acest dans uriaș de case înnebunitor de frumos, de fascinant, să te cuprindă o bucurie uriașă că ești om, indiferent pe ce planetă locuiești!

Și dacă sînt oameni, sînt și flori, și aceste flori sînt plantate pe acoperișul locuințelor, plante teribil de curioase unde predomină jocul de culori al frunzelor violete și albastre. În atmosferă plutește un parfum nemaiîntîlnit pe Terra, parfum pe care-l emană aceste plante și care stăruie în întreaga atmosferă.

În adevăr, e fascinant!

Am stat împreună cu Nezi 20 de zile, timp în care am vizitat mult din Cuki-amata-ku. Trebuie să menționez că dacă pe planeta noastră sînt țări diferite cu capitalele specifice, pe planeta vizitată de mine nu există decît o singură lume, imensă, uriașă, unde domnește în permanență o atmosferă de pace, de liniște, unde stăruie mereu dorința de progres, de cucerire, de imensă civilizație. Singurul element total străin cuki-amaților este războiul. Nu cunosc și nici nu pot să înțeleagă, să priceapă ce poate însemna o luptă între doi sau o imensitate de oameni. Nu pot concepe acest lucru.

Formidabilă această culoare albastră care domnește aproape peste tot. Ea, de fapt, deosebește pe omul pămîntean de cuki-amat.

Acești oameni, da, oameni cu pielea albastră ca azurul nostru, cu reflexe spre verde, de o înălțime considerabilă — în jurul a 2 și 2,50 metri — cu un cap aproape triunghiular, din care scînteie ochii pe o linie perfect dreaptă, cu nas drept sub care domină o gură splendidă, cu buze frumos arcuite, și care, curios, la femei sînt de culoarea portocalei, iar la bărbați ca zmeura. E totuși ceva curios la ei, ceva interesant și nu pricepeam la început ce?! — podoaba capilară. Este mai mult un gen de puf de culoarea aurului roșu, fin, subțire și ca un joc de inele, care nu crește niciodată mai mult de maximum 7 cm.

M-am frămîntat enorm, întrebîndu-mă prin ce anume aduc femeile cu Gioconda? Da, prin lipsa sprîncenelor, și prin zîmbetul enigmatic, prin blîndețea pură care le caracterizează și prin absoluta lor sinceritate. Cîtă deosebire totuși de multe dintre femeile Terrei!!

Cîte nu aș putea să spun din impresiile mele de pe această planetă de vis!? De pe această planetă a albastrului și a violetului, de pe această planetă a liniștii și a vieții totuși destul de trepidantă, unde totul este destinat armoniei și omului!...

Timpul care este același și la noi și la cuki-amati, cu toate că ei trăiesc în jurul a 175 de ani vîrsta medie, timpul acesta a trecut teribil de repede și vestește reîntoarcerea pe Terra. Ca și la sosire, quintobuzul ne duce spre rachetodrom, lăsînd în urmă frumoasa Calambrida de care mă leagă atîtea amintiri splendide, atîtea vise...

Tel își face datoria, iar eu, cu inima grea, îmi iau un ultim rămas bun de la Cuki-amata-ku, de la iubita Nezi cu care am petrecut atîtea zile plăcute. Și totuși reîntoarcerea mi-a adus o mare bucurie, mie, care tînjeam după cîmpia de smarald presărată cu crizalbi, după albaștrii croazini și frumoasele gorandele roșii, galbene și mov. Cît e de frumos și pe Pămîntul meu!

....

Lucrez de cîtva timp la un album în care descriu călătoria mea pe planeta Cuki-amaților. L-am terminat! Îl mai răsfoiesc încă o dată și din ochi încep să-mi curgă mici mărgăritare. Gîndul îmi zboară către prietena mea și în gînd îmi spun, și-i spun: «Cînd vei reveni, tu vei fi în floarea vîrstei, iar eu doar o simpatică bătrînică. Deci... adio, Cuki-amata-ku! Adio, Calambrida! Adio, enigmatică Nezi!!

CARMEN LUCACI, cl. a. VII-a B,
Liceul nr. 3, Bacău,

— Adevărat? Mamă, o să cresc și eu acolo o floare! Vreau un clopot de sticlă s-o apăr de vînt și de fiare!

— Doar tu știi bine că acolo e pustiu, Mihai! E adevărat că de mult, acum cîteva sute de mii de ani, a fost acolo o civilizație pe care noi, astroarheologii o dezgropăm și o studiem, dar acum pe asteroid nu sînt nici fiare, nu e nici vînt, dar nici apă și nici aer ca să-ți poți crește floarea, nu-i decît piatră și praf.

— Totuși, mămico, am s-o cresc. Am să-l întreb și pe «Seneca» cum să fac, am să aduc apă, am să-i fac un microclimat artificial, am să lupt! Micul prinț cum a putut? Ce frumoase povești erau în antichitate, mămico!

— Asta e o poveste și pentru oameni mari, și nu e chiar din antichitate, dar îmi pare bine că ți-a plăcut. Și-acum, hai la masă!

Mîncară și după aceea toată ziua Mihai făcu pregătiri pentru marea lui aventură. Mergea pe asteroid! Se sfătui cu tartorul și aduse tot ce spuse acesta, își făcu un plan de «bătaie». Mîine va avea și el floarea lui, va avea de cine să îngrijească, pe cine să vegheze... Ba nu! El va crește o grădină întreagă! Doar trăiește în era rachetei fotonice! Multe flori. O grădină! De ce să fie acolo numai piatră și praf? Sînt doar atîția copii în spațiul YB! Și pe To l-a luat tatăl său pe asteroid încă de acum o lună. Și poate o lasă și pe Li măicuța ei... Dacă punem toți umărul și dacă mama mi-l dă și pe «tartor» în ajutor, nu mai încape vorbă că facem grădina! Și cînd vine tata, ce-o să mai rîdă, așa, tare, cînd o să vadă și poate o să-l ia pe genunchi, ca acum trei ani, cînd a plecat... Ei, pe genunchi! Acum e prea mare ca să-l mai ia pe genunchi! O să-i strîngă mîna voinicește: «Bravo măi, omule!»

DANIELA ANDREICA
cl. a VI-a A,
Șc. generală nr. 1, Turda

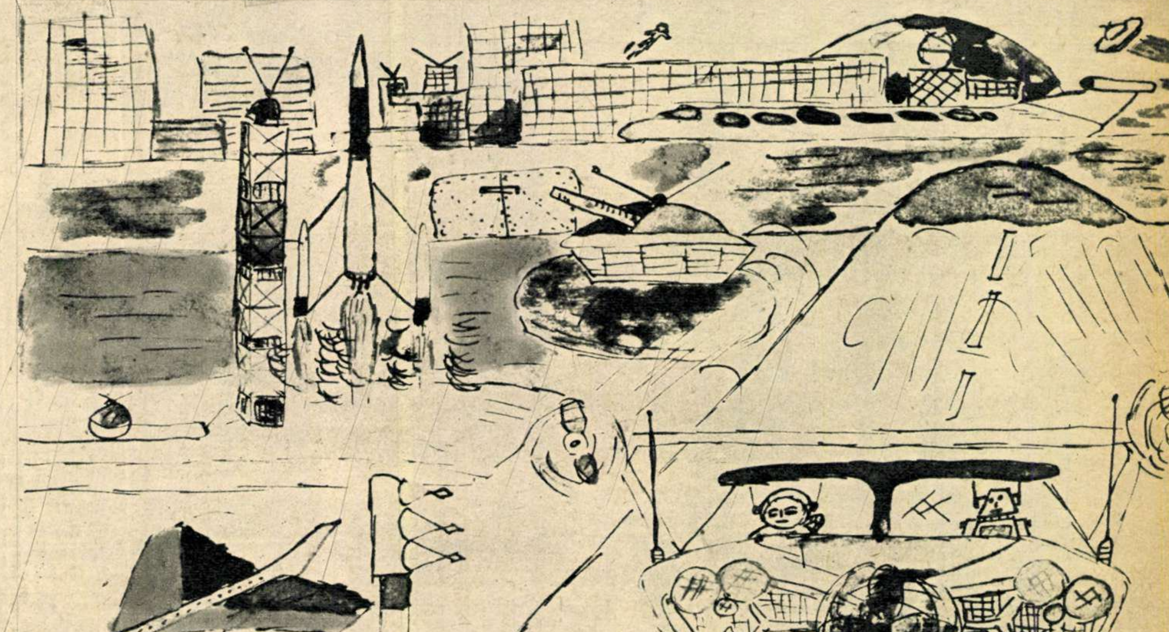

ORAȘUL ANULUI 2000
Constantin Zelcaș,
Constanța

REVISTA
MENȚIUNE
CUTEZĂTORII

În ziua aceea înăbușitoare a anului 2050, împreună cu colegii mei, profesori de astronomie și ei la aceeași universitate marțiană, ne pregăteam să luăm masa în «Salonul de sare». Vă închipuiți că era cel mai retras locaș natural în care te puteai apăra de razele soarelui. Spun natural, pentru că în vremurile astea nu e deloc greu să obții, prin simpla manevrare a unui buton, orice temperatură, indiferent de condițiile climaterice. Ne așezarăm cu toții, conform unui vechi obicei, în jurul unui disc de sticlă pe niște cuburi de argint care simbolizau un valoros monument pămîntean realizat cu aproximativ un secol în urmă. Din mijlocul mesei se ridică o micuță «coloană a infinitului», plăsmuită după un model ce data cam din aceeași epocă. Pe suprafețele ei netede se aprindeau lumini colorate care ne sugerau conținutul diferitelor preparate. Le-am ales pe cele bogate în glucide, căci la etatea mea aveam nevoie de energie ca să fac față cu succes conferinței ce urma să o țin peste puțin timp în «Amfiteatrul Soarelui» de pe Terra. În timpul acestui intim' dejun, nu se vorbi deloc, fiecare meditînd la întîlnirea ce urma să aibă loc. Am terminat destul de repede, ne-am urcat într-un taxi spațial și am făcut o mică plimbare pînă pe Saturn, de unde urma să-i luăm pe ceilalți și să întregim astfel echipajul care acum 50 de ani a pornit întîia oară în căutarea unor corpuri cerești locuite de ființe raționale, în afara sistemului solar. Toți 15 eram bucuroși că vom putea vorbi tineretului de temerara expediție din anul 2000. Am fost întîmpinați cu ovații, cu urale și, închipuiți-vă, cu flori, flori adevărate, cultivate în niște sere subacvatice. Ne-au condus în «Amfiteatrul Soarelui» care fremăta de glasurile atît de felurite ale spectatorilor veniți de pe 5 planete ale sistemului solar. Erau tineri indigeni sau coloniștii tereștri (dacă populația va continua să crească în ritmul actual vom fi nevoiți să colonizăm toate cele 9 planete) și erau nerăbdători să afle acea uimitoare povestire din glasul unora care au trăit-o. Astfel că, după o scurtă introducere, președintele marelui prezidiu, adică cel care în anul 2000 fusese comandantul navei cosmice «Terra», îmi dădu cuvîntul, ca unuia ce mă pricepeam mai bine, deoarece pe vremuri îndeplinisem misiunea de reporter al expediției. Mă sculai și, după ce am domolit aplauzele sălii, adresai tuturor cîteva cuvinte de mulțumire pentru buna intenție de a reuni după atîția ani pe veteranii teribilei expediții. Dar pentru că în privirile tuturor se citea nerăbdarea, am trecut deîndată la subiectul povestirii. Așadar, să ne întoarcem cu 50 de ani în urmă...

...Ce mai forfotă era atunci în jurul rampei de lansare a rachetelor! Mulțimea se agita gesticulînd, ziariștii se îngrămădeau cu aparatele lor indiscrete de filmat și fotografiat, cu magnetofoane miniatură. Dar pe toți îi liniști pe dată numărătoarea inversă care răsuna în niște amplificatoare uriașe ...5, 4, 3, 2, 1, 0. Racheta țîșni cu o viteză uluitoare chiar pentru vremurile acelea pe care oamenii le numeau «epoca marilor viteze». Într-adevăr, în mai puțin de 1 an trebuia să ajungem în afara sistemului solar, pe o planetă, o anume A_5, pe care se bănuia că ar exista viață într-un stadiu foarte înaintat. Calculele de pe Pămînt se dovediră exacte căci «Terra» atinse suprafața planetei A_5. Dar spre surprinderea noastră, a tuturor, am aterizat pe o pistă specială destinată navelor cosmice, care după cum am constatat puteau atinge dimensiuni mult mai mari. Nu ne-am mirat atît de existența rampei — doar bănuiam că A_5 e locuită — cît de faptul că după datele furnizate de observatoarele noastre de pe Lună aici se afla un deșert, dar ce să-i faci, necunoscutul îți oferă întotdeauna surprize, după cum ne-am convins imediat. Cum am pășit pe A_5, ne întîmpinară glasuri vesele care strigau la noi într-o limbă necunoscută. Pista era înconjurată de o mulțime de oameni, da, oameni, căci natura îi croise exact după tiparul nostru, atîta doar că aveau dimensiuni ceva mai mari. Apoi se apropie de noi un vehicul ciudat, un fel de «ciupercă» cu pereții pneumatici, care sălta pe unicul picior. Din ea au coborît două ființe asemenea întru totul cu cele de pe pistă, adică niște oameni mai mari decît noi, care ne-au invitat zîmbind în straniul lor «automobil» ca să folosesc un termen la modă atunci. Am urcat toți 15 și abia înăuntru ne-am dat seama că «ciuperca» era destul de încăpătoare. Oamenii ne-au urat «bun-venit», într-una din limbile considerate universale în acea vreme, ne-au asigurat că ne aflăm între prieteni și ne-au rugat să avem puțină răbdare pînă vom ajunge la destinație. După cîteva minute am coborît cu toții în fața unei clădiri de formă sferică, am pătruns înăuntru și cei doi ne poftiră să ne așezăm. Se ivi apoi un al treilea care ținea în mîini un fel de papirus dintr-un metal foarte maleabil. Individul se înclină în fața noastră zîmbind, desfăcu sulul, îl introduse într-o fisură a peretelui și apăsă pe un buton albastru. Atunci văzurăm proiectată imaginea unui obiect zburător, turtit dorsoventral, care executa mișcări circulare, emițînd niște sunete ciudate. Deodată se opri și din el se desprinseră alte corpuri semisferice, mai mici, dar cu o viteză mult mai mare.

— Sînt niște stații de cercetare — vorbi omul de lîngă ecran — însă nu toate. Printre ele sînt și simpli bolovani de materie care ne-au acoperit acțiunile.

Urmăream drumul jumătăților de sferă și o bănuială mi se strecură în suflet... Și cred că nu numai mie... Privi cu neîncredere pe cel de lîngă ecran. El zîmbi și dădu afirmativ din cap. Lîngă mine auzi o șoaptă»:

— Nu cumvaa!?

Micuțele nave se apropiau de o planetă, sus, în stînga ecranului apăru o notiță explicativă: «Terra». Așadar, acesta era Pămîntul învăluit în albastrul atmosferei! Cele cîteva puncte albe fulgerară cu foc voalul protector al planetei.

— Farfurii zburătoare! spuse deodată comandantul nostru. Vorbise în numele tuturor, căci toți gîndeam la fel. Gazda noastră de pe A_5 apăsă din nou pe butonul azuriu, imaginea se întrerupse și «papirusul» fu zvîrlit afară. După ce îl puse cu grijă într-un buzunar al costumului, începu:

— În urmă cu multe mii de ani pe Terra se petrecu zguduitoarea scufundare a Atlantidei, continentul cel mai vechi, scufundare la care au asistat din întîmplare și cîteva nave de recunoaștere, pe care locuitorii de pe A_5 le-au trimis pentru a vedea ce se întîmplă pe Pămînt. Nu ar fi reușit să salveze nimic dacă coborau, astfel că au privit totul de la înălțimea de cîteva sute de kilometri la care se aflau. Calamitatea s-a petrecut într-o singură noapte, astfel că a doua zi caravanele care voiau să ajungă din Peru în Egipt s-au pomenit în fața unui ocean care luase locul Atlantidei. Una dintre nave s-a îndreptat totuși spre Pămînt, a aterizat pe continentul Eurasiei și cosmonauții au căutat să ia legătura cu băștinașii; au căutat să-i îmbuneze cu arme și daruri, dar acestea nu făceau decît să sporească neîncrederea oamenilor care atribuiau străinilor aceștia puternici catastrofa de peste noapte. Oricît s-au străduit astronauții să afle ceva de la ei nu au reușit decît să-i înspăimînte. Pe A_5 Consiliul suprem a hotărît atunci să nu mai intervină în viața pămîntenilor pînă cînd aceștia nu vor atinge o anumită treaptă de dezvoltare. Acest fapt s-a petrecut în urmă cu aproximativ 2000 de ani pămîntești și cam 30 de ani de pe A_5. S-a hotărît totuși supravegherea atentă a procesului de dezvoltare prin observatoare de felul celor care le-ați văzut la început pe ecran și a căror acțiune era camuflată de bulgării aceia de materie care reacționează absolut la fel pătrunzînd în atmosferă. Astfel noi, cei de pe A_5, am remarcat deosebitul salt pe care oamenii l-au făcut în ultimele două secole pămîntene și de aceea ne-am intensificat cercetările, ba chiar am și coborît de cîteva ori, dar nu ne-am arătat. Acum că ați reușit să pătrundeți în cosmos, să colonizați cîteva din planetele sistemului solar, v-ați aventurat cu explorările pînă în zona planetei noastre, noi am considerat că veți putea ateriza și de aceea nu v-am stingherit acțiunile. Sper că sînteți mulțumiți că ați elucidat problema O.Z.N.-urilor care v-a frămîntat atîția ani.

Omul de lîngă ecran tăcu.

— Da, asta e într-adevăr extraordinar — spuse comandantul nostru cu un calm desăvîrșit. Așadar, desenele misterioase din Sahara ce înfățișau oameni cu un fel de cască de cosmonaut...

— Da.

— Și basoreliefurile de pe piramida Meuja care înfățișează un aparat de zbor în atmosferă — se auzi un glas tremurînd.

— Da, ·da.

MISF
FARF
ZB

EMOȚIE PE VENUS

SERIAL ȘTIINȚIFICO-FANTASTIC

de MITICĂ VIȘNIEC
Rădăuți

REVISTA
PREMIUL III
CUTEZĂTORII

Anul 2 000. Eu și un prieten de-al meu trebuia să întreprindem niște cercetări subacvatice într-un mare lac de pe Venus.

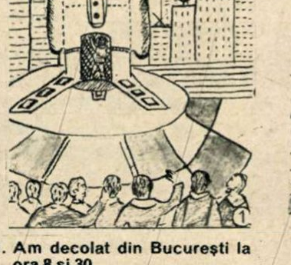

1. Am decolat din București la ora 8 și 30.

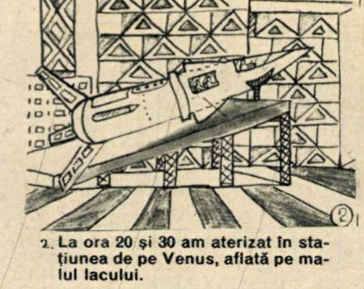

2. La ora 20 și 30 am aterizat în stațiunea de pe Venus, aflată pe malul lacului.

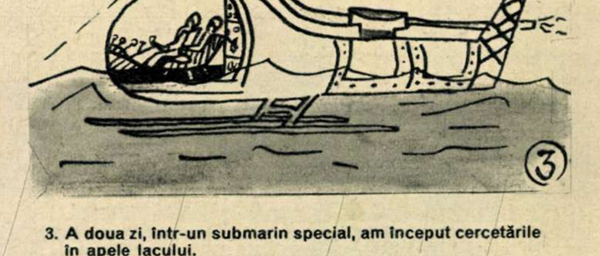

3. A doua zi, într-un submarin special, am început cercetările în apele lacului.

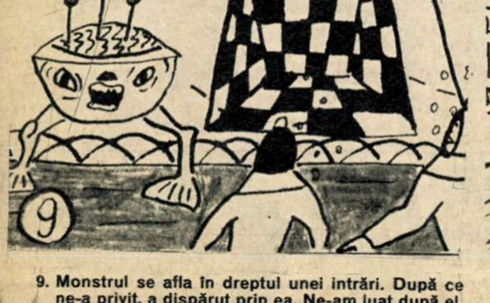

9. Monstrul se afla în dreptul unei intrări. După ce ne-a privit, a dispărut prin ea. Ne-am luat după el.

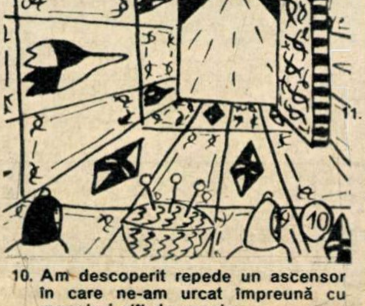

10. Am descoperit repede un ascensor în care ne-am urcat împreună cu monstrul atît de pașnic.

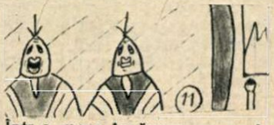

11. Într-o mare încăpere, ne-au întîmpinat doi venusieni care ne-au spus: *«Bine ați venit, dragi pămînteni, în laboratorul nostru. Noi știm că voi ați aterizat pe Venus, că ați ridicat aici stațiuni și orașe. Tot timpul v-am urmărit din umbră. Pînă acum ați crezut că planeta noastră e nelocuită. După cum vedeți, v-ați înșelat. Noi trăim în apă, iar pe uscat ieșim numai în costume de protecție. Tocmai voiam să ne arătăm, cînd cu ajutorul unor aparate electronice am aflat despre expediția voastră subacvatică. De aceea v-am construit cu ajutorul tubului electronic niște tunele, care să vă apere de primejdii, și v-am trimis această călăuză. Și acum iată-vă aici.»*

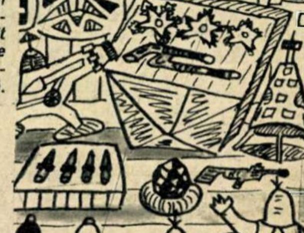

12. Venusienii ne-au prezentat întreg laboratorul lor, iar noi ne-am dat seama că aveau o civilizație la fel de avansată ca și a noastră, numai că le lipseau posibilitățile de a călători în cosmos.

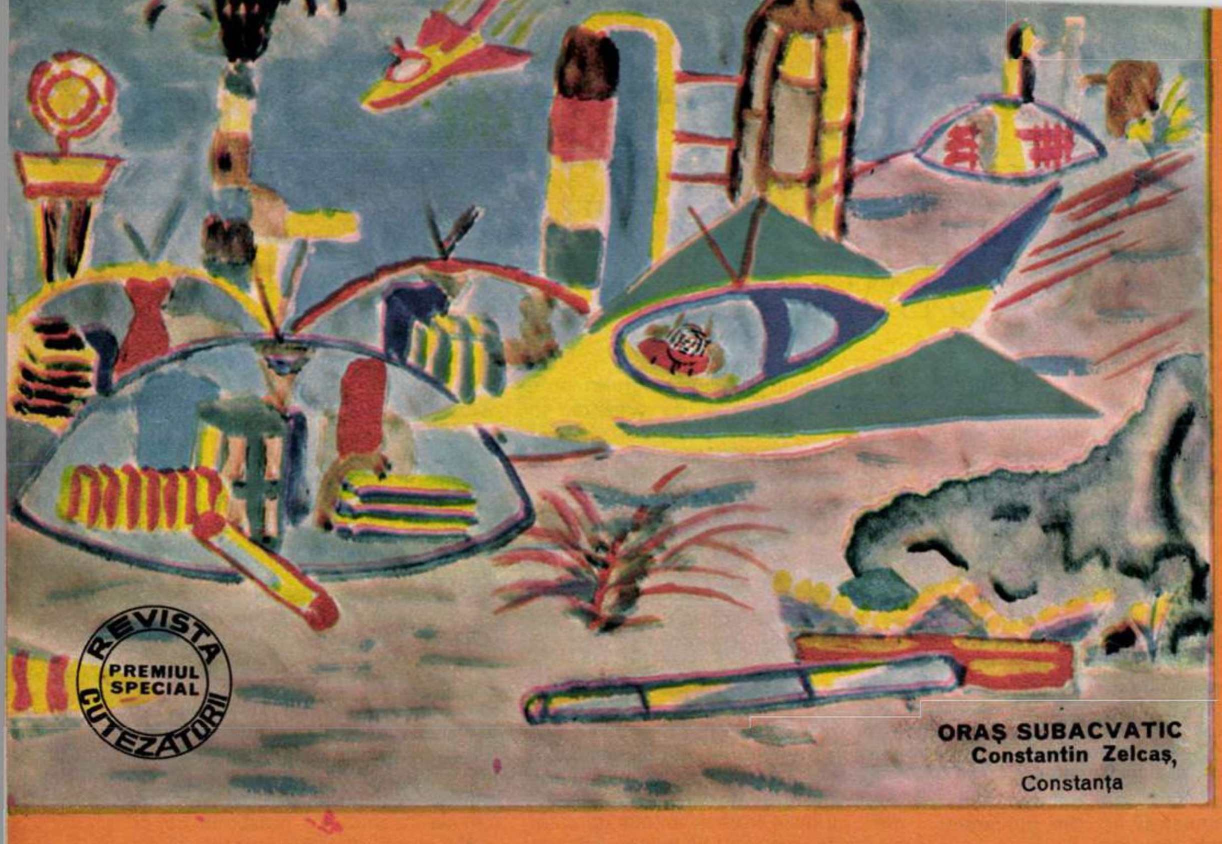

ORAȘ SUBACVATIC
Constantin Zelcaș,
Constanța

REPORTAJ DIN ANUL 2000

REVISTA CUTEZĂTORII PREMIUL II

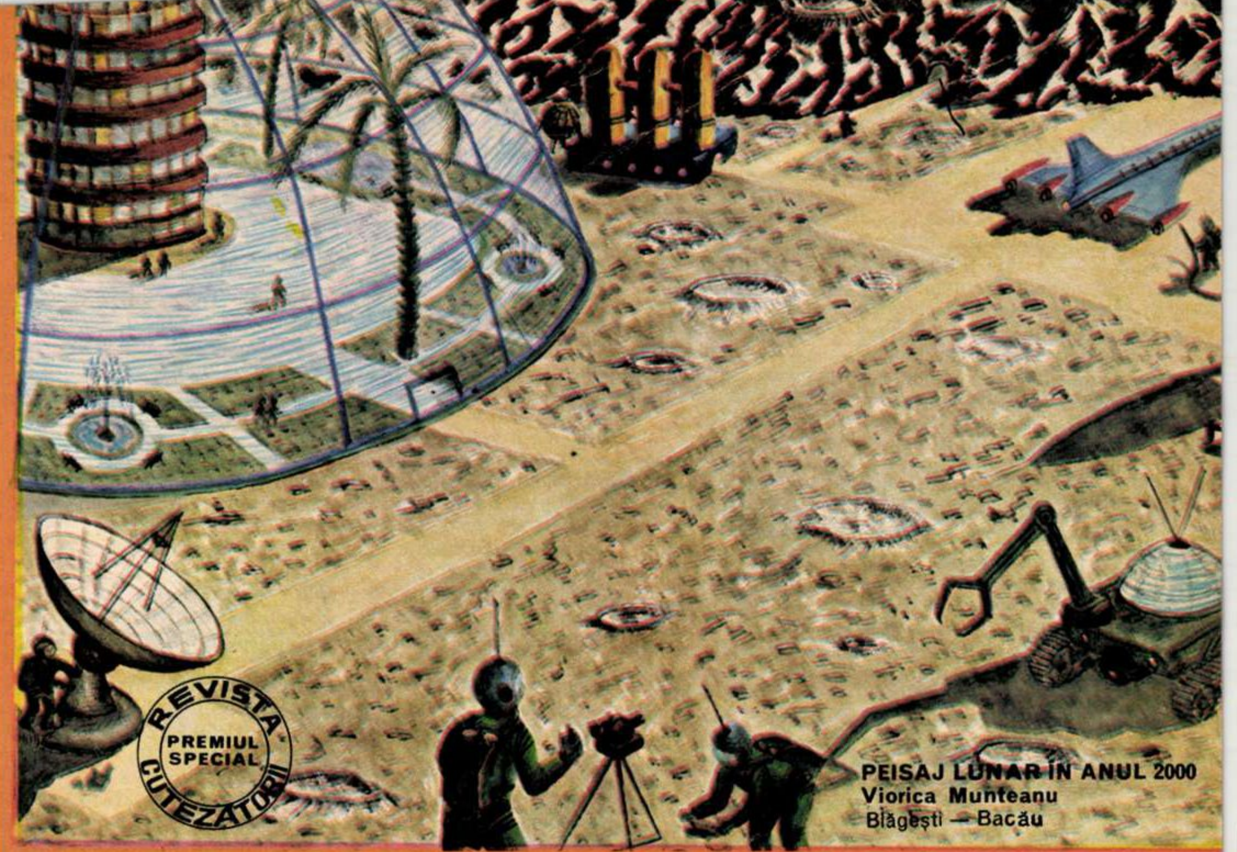

PEISAJ LUNAR ÎN ANUL 2000
Viorica Munteanu
Blăgești — Bacău

Parcă anii au fost purtați pe aripa vîntului, așa de repede s-a scurs șirul unduitor, ajungînd la 45. Sîntem în anul 2000, în România, țara minunatelor realizări în domeniul științei, tehnicii și culturii, țara care pornise de la o agricultură slab dezvoltată și care a ajuns pe drumul socialismului și apoi în comunism cu o industrie înfloritoare, industrie ce se bazează pe tehnica cea mai modernă și crește și în prezent într-un ritm alert. Multe dintre renumitele industrii capitaliste au rămas în urma noastră și nu este posibil să ne ajungă, fiindcă ritmul nostru de dezvoltare este mult mai rapid.

În asemenea stadiu de creștere se află România, acum, cînd eu îmi încep călătoria în circuit. Pornesc din fostul orășel Aleșd, azi oraș mare, cu industrie modernă, cu cea mai mare fabrică de ciment din țară, cu trenul electric ce merge cu 700 km/h și pe o singură șină suspendată. Locomotiva este teleghidată. În aproximativ 11 minute sîntem în frumoasa gară din Cluj. Iau apoi un taxi teleghidat și merg la vechea grădină botanică pe autostrăzile binecunoscute. Spre uimirea mea constat că în prezent aceasta găzduiește toate speciile florei terestre și subacvatice de pe glob. Într-o seră special amenajată sînt cultivate algele aduse de pe alte planete.

Adînc impresionat, mă urc în trenul cu ruta Oradea—Cluj—Brașov—București și nu cobor decît în orașul de la poalele Tîmpei. În țara noastră acum nu avem decît trenuri electrice de mare viteză, teleghidate, care au înlocuit definitiv locomotivele Diesel și Diesel-electrice. La căile ferate totul este automatizat. Aici, la Brașov, este un mare nod de căi ferate. Gara mi-a plăcut foarte mult, cu toate că are vreo 40 de ani.

Am vizitat uriașa uzină brașoveană «Tractorul», ale cărei produse sînt mult solicitate peste mări și țări. După vizitarea uzinei am urcat la Poiana-Brașov pentru a asista la un concurs de schi în plină vară. Am coborît cu telefericul. Acesta rămăsese aproape ca pe vremea cînd eram copil. În aceste locuri întîlnești veselia la tot pasul. Lume mai veselă nu prea cred că întîlnești să tot mergi. Locurile acestea mi-au luat cam mult timp. Am petrecut noaptea la noul hotel turistic «Capra neagră», unde mi s-a oferit o cameră foarte confortabilă.

În zori, cînd ne-am trezit, cerul era înnourat. Împreună cu mai mulți cunoscuți am plecat cu un autocar O.N.T. spre Colibași, la marea uzină de autoturisme românești, unde au început să fie fabricate mașini cu marca «Dunărea 58» care s-au dovedit deja excelente la concursurile recente de mare viteză.

Aici, la Colibași, la trei minute coboară de pe banda rulantă o nouă mașină «Dunărea 58». Despre vechea marcă «Dacia 1100» știm cu toții că nu demult a participat la un concurs de automobile vechi.

M-am despărțit cu o impresie plăcută de marea uzină de la Colibași și m-am îndreptat spre Pitești oraș vechi, reînnoit. Aici am făcut cunoștință cu podul suspendat deasupra orașului. Suind podul, ai o privire generală a orașului cu blocuri înalte de 15—20 de etaje. Centrul orașului este dominat de un falnic zgîrie-nori.

Poposind la vechiul hotel «Argeșul», am avut prilejul să constat și aici confortul și buna primire de la Brașov. Parcă nu-ți vine să calci pe covoarele ce strălucesc de curățenie. Noaptea am visat că sînt acasă și le povestesc celor din familie lucrurile văzute.

Pornind a doua zi spre București cu același autocar, am avut prilejul să constat că Bărăganul își păstrează cu cinste numele de «grînarul țării». Spicele mari, aurii, se leagănau în adierea vîntului. Ajungem la București după cîtva timp (nu știu precis, pentru că mi-a stat ceasul). Autostrăzile largi de material plastic fac cunoștință cu roțile autocarului. Ne primesc în vechea capitală blocuri foarte înalte, parcuri întinse, oameni harnici și veseli.

Teatrul Național din centrul Bucureștiului se înalță falnic, asemeni unui ostaș ce păzește liniștea în acest furnicar de oameni. Palatul Republicii, strălucind în lumina reflectoarelor, devine nou și splendid. Palatul Poștelor, renovat de curînd, arată ca Făt-Frumos în cămașa-i albă. Bătrînul Ateneu plutește într-o mare de liniște. Cîte-o mașină mai tulbură din cînd în cînd profunda liniște în care această parte a Capitalei este cufundată. Aeroportul Otopeni primește din ce în ce mai multe avioane «Concorde» și altele de mare tonaj pe platoul de beton.

Dornic să văd cerul de azur ce străjuiește deasupra mării, m-am despărțit de scumpa Capitală. Trenul cu care am călătorit semăna cu acela cu care venisem de la Cluj.

Vechiul Tomis, loc trist pentru marele Ovidiu, Constanța, loc vesel pentru toți cei ce fac cunoștință cu ea, primește an de an oameni tot mai mulți atrași ca de un magnet de bătrînul Pont Euxin ce găzduiește primul oraș subacvatic românesc cu același nume. Mamaia a predat de mult Mangaliei ștafeta în ceea ce privește renumele de cea mai vestită stațiune de pe malul mării. De aici, de la Mangalia, luînd un costum de scafandru, am pornit cu un fel de teleferic pe sub apă pînă la orașul subacvatic. Sub apă orașul este splendid. Becuri electrice imense luminează drumul pînă la oraș. Peștii se plimbă ca la ei acasă pînă la intrarea în oraș. Le e teamă să meargă mai departe.

Aici e ca în oricare oraș. Aici poți merge și la cinema. La intrare, într-o cameră dai costumul de scafandru. După ce ai văzut filmul, vii și iei de la garderobă costumul și pleci mai departe. La întoarcere, după scurta vizită, am plecat cu un submarin spre suprafață, care aici are rol de autobuz.

Am vrut neapărat să văd și balene dacă am ajuns pînă la Constanța. Pentru aceasta am vizitat acvariul construit cu mulți ani în urmă. În bazinele luminate mișună tot felul de specii de pești de la cei mai mici pînă la «uriașii mărilor». Am văzut și balene albastre, rechini de toate felurile și alte animale marine interesante. Am luat apoi o masă foarte gustoasă la Cazino. Trecînd spre sala sporturilor, am aruncat o privire și spre vechiul far care în prezent este socotit ca piesă de muzeu.

Am părăsit apoi Constanța îndreptîndu-mă spre Galați, vechi port naval și centru siderurgic.

În legătură cu acest oraș mi-a rămas o amintire nu prea plăcută de prin anul 1966 cînd, aflîndu-mă tot într-o călătorie prin țară, m-am rătăcit de părinți. Faleza mi-a adus noroc, căci aici m-au regăsit părinții, privind la un vapor care ancorase în acel loc. Aici am făcut cunoștință cu cel de-al doilea pod suspendat, de unde ai o imagine clară a orașului cu stația sa de radar.

Nezăbovind prea mult la Galați, m-am îndreptat spre inima Moldovei, spre cetatea de scaun a lui Dimitrie Cantemir, Iașul, leagănul lui Eminescu. Orașul de pe malul Bărăganului și-a deschis porțile și înaintea noastră, a celor ce mergeau să-i vadă nenumăratele locuri minunate ca biserica Trei Ierarhi, Palatul culturii ce se află sub oblăduirea măreței statui a lui Ștefan cel Mare, Bojdeuca din Țicău, teiul din dealul Copoului sub care stătea deseori geniul poeziei românești. Din toate acestea nimic nu mi-a scăpat din memorie. Iașul nu și-a dezmințit renumele în fața nimănui și nu și-l va dezminți niciodată. El arată la fel de proaspăt și nou ca orice alt oraș.

M-am despărțit cu greu de acest oraș al amintirilor plăcute. Turboreactorul m-a purtat peste falnicul lanț Carpatin. Iată-mă din nou în Ardeal, loc minunat pe care Bălcescu l-a știut descrie în adevărata lui culoare.

După un scurt popas la Cluj, m-am reîntors pe meleagurile natale.

DINU ȚUȚU
com. Lugașul de Sus,
jud. Bihor

●

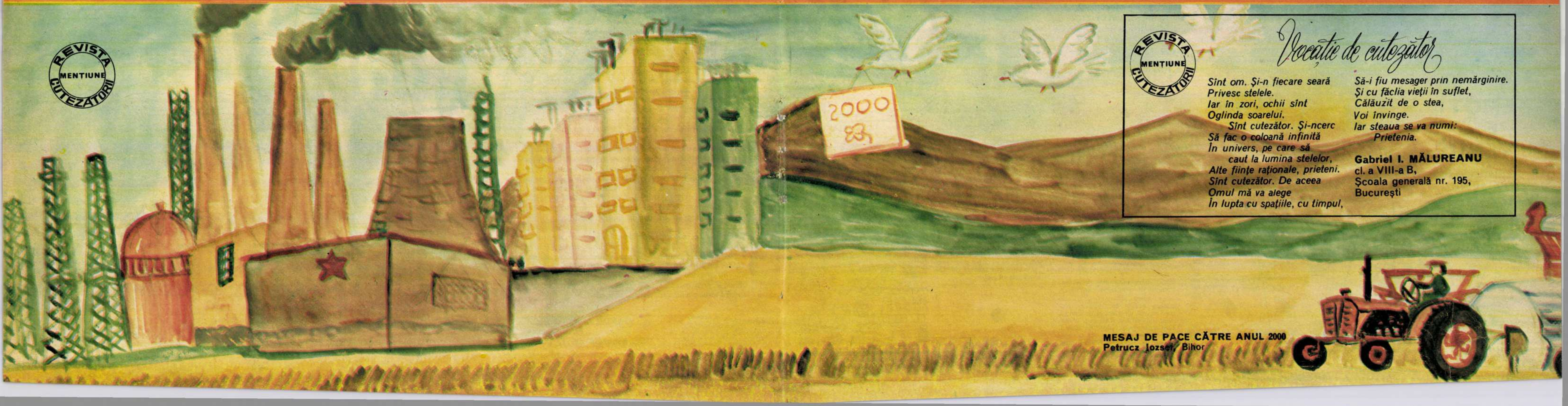

MESAJ DE PACE CĂTRE ANUL 2000
Petrucz Iozsef, Bihor

REVISTA CUTEZĂTORII MENȚIUNE

Vocație de cutezător

Sînt om. Și-n fiecare seară
Privesc stelele.
Iar în zori, ochii sînt
Oglinda soarelui.
Sînt cutezător. Și-ncerc
Să fac o coloană infinită
În univers, pe care să
caut la lumina stelelor,
Alte ființe raționale, prieteni.
Sînt cutezător. De aceea
Omul mă va alege
În lupta cu spațiile, cu timpul,
Să-i fiu mesager prin nemărginire.
Și cu făclia vieții în suflet,
Călăuzit de o stea,
Voi învinge.
Iar steaua se va numi:
Prietenia.

Gabriel I. MĂLUREANU
cl. a VIII-a B,
Școala generală nr. 195,
București

REVISTA MENŢIUNE CUTEZĂTORII

Mis FARF ZB

În ziua aceea înăbuşitoare a anului 2050, împreună cu colegii mei, profesori de astronomie şi ei la aceeaşi universitate marţiană, ne pregăteam să luăm masa în «Salonul de sare». Vă închipuiţi că era cel mai retras locaş natural în care te puteai apăra de razele soarelui. Spun natural, pentru că în vremurile astea nu e deloc greu să obţii, prin simpla manevrare a unui buton, orice temperatură, indiferent de condiţiile climaterice. Ne aşezarăm cu toţii, conform unui vechi obicei, în jurul unui disc de sticlă pe nişte cuburi de argint care simbolizau un valoros monument pămîntean realizat cu aproximativ un secol în urmă. Din mijlocul mesei se ridică o micuţă «coloană a infinitului», plăsmuită după un model ce data cam din aceeaşi epocă. Pe suprafeţele ei netede se aprindeau lumini colorate care ne sugerau conţinutul diferitelor preparate. Le-am ales pe cele bogate în glucide, căci la etatea mea aveam nevoie de energie ca să fac faţă cu succes conferinţei ce urma să o ţin peste puţin timp în «Amfiteatrul Soarelui» de pe Terra. În timpul acestui intim' dejun, nu se vorbi deloc, fiecare meditînd la întîlnirea ce urma să aibă loc. Am terminat destul de repede, ne-am urcat într-un taxi spaţial şi am făcut o mică plimbare pînă pe Saturn, de unde urma să-i luăm pe ceilalţi şi să întregim astfel echipajul care acum 50 de ani a pornit întîia oară în căutarea unor corpuri cereşti locuite de fiinţe raţionale, în afara sistemului solar. Toţi 15 eram bucuroşi că vom putea vorbi tineretului de temerara expediţie din anul 2000. Am fost întîmpinaţi cu ovaţii, cu urale şi, închipuiţi-vă, cu flori, flori adevărate, cultivate în nişte sere subacvatice. Ne-au condus în «Amfiteatrul Soarelui» care fremăta de glasurile atît de felurite ale spectatorilor veniţi de pe 5 planete ale sistemului solar. Erau tineri indigeni sau coloniştii tereştri (dacă populaţia va continua să crească în ritmul actual vom fi nevoiţi să colonizăm toate cele 9 planete) şi erau nerăbdători să afle acea uimitoare povestire din glasul unora care au trăit-o. Astfel că, după o scurtă introducere, preşedintele marelui prezidiu, adică cel care în anul 2000 fusese comandantul navei cosmice «Terra», îmi dădu cuvîntul, ca unuia ce mă pricepeam mai bine, deoarece pe vremuri îndeplinisem misiunea de reporter al expediţiei. Mă sculai şi, după ce am domolit aplauzele sălii, adresai tuturor cîteva cuvinte de mulţumire pentru buna intenţie de a reuni după atîţia ani pe veteranii teribilei expediţii. Dar pentru că în privirile tuturor se citea nerăbdarea, am trecut deîndată la subiectul povestirii. Aşadar, să ne întoarcem cu 50 de ani în urmă...

...Ce mai forfotă era atunci în jurul rampei de lansare a rachetelor! Mulţimea se agita gesticulînd, ziariştii se îngrămădeau cu aparatele lor indiscrete de filmat şi fotografiat, cu magnetofoane miniatură. Dar pe toţi îi linişti pe dată numărătoarea inversă care răsuna în nişte amplificatoare uriaşe ...5, 4, 3, 2, 1, 0. Racheta ţîşni cu o viteză uluitoare chiar pentru vremurile acelea pe care oamenii le numeau «epoca marilor viteze». Într-adevăr, în mai puţin de 1 an trebuia să ajungem în afara sistemului solar, pe o planetă, o anume A_5, pe care se bănuia că ar exista viaţă într-un stadiu foarte înaintat. Calculele de pe Pămînt se dovediră exacte căci «Terra» atinse suprafaţa planetei A_5. Dar spre surprinderea noastră, a tuturor, am aterizat pe o pistă specială destinată navelor cosmice, care după cum am constatat puteau atinge dimensiuni mult mai mari. Nu ne-am mirat atît de existenţa rampei — doar bănuiam că A_5 e locuită — cît de faptul că după datele furnizate de observatoarele noastre de pe Lună aici se afla un deşert, dar ce să-i faci, necunoscutul îţi oferă întotdeauna surprize, după cum ne-am convins imediat. Cum am păşit pe A_5, ne întîmpinară glasuri vesele care strigau la noi într-o limbă necunoscută. Pista era înconjurată de o mulţime de oameni, da, oameni, căci natura îi croise exact după tiparul nostru, atîta doar că aveau dimensiuni ceva mai mari. Apoi se apropie de noi un vehicul ciudat, un fel de «ciupercă» cu pereţii pneumatici, care sălta pe unicul picior. Din ea au coborît două fiinţe asemenea întru totul cu cele de pe pistă, adică nişte oameni mai mari decît noi, care ne-au invitat zîmbind în straniul lor «automobil» ca să folosesc un termen la modă atunci. Am urcat toţi 15 şi abia înăuntru ne-am dat seama că «ciuperca» era destul de încăpătoare. Oamenii ne-au urat «bun-venit», într-una din limbile considerate universale în acea vreme, ne-au asigurat că ne aflăm între prieteni şi ne-au rugat să avem puţină răbdare pînă vom ajunge la destinaţie. După cîteva minute am coborît cu toţii în faţa unei clădiri de formă sferică, am pătruns înăuntru şi cei doi ne poftiră să ne aşezăm. Se ivi apoi un al treilea care ţinea în mîini un fel de papirus dintr-un metal foarte maleabil. Individul se înclină în faţa noastră zîmbind, desfăcu sulul, îl introduse într-o fisură a peretelui şi apăsă pe un buton albastru. Atunci văzurăm proiectată imaginea unui obiect zburător, turtit dorsoventral, care executa mişcări circulare, emiţînd nişte sunete ciudate. Deodată se opri şi din el se desprinseră alte corpuri semisferice, mai mici, dar cu o viteză mult mai mare.

— Sînt nişte staţii de cercetare — vorbi omul de lîngă ecran — însă nu toate. Printre ele sînt şi simpli bolovani de materie care ne-au acoperit acţiunile.

Urmăream drumul jumătăţilor de sferă şi o bănuială mi se strecură în suflet... Şi cred că nu numai mie... Privi cu neîncredere pe cel de lîngă ecran. El zîmbi şi dădu afirmativ din cap. Lîngă mine auzi o şoaptă»:

— Nu cumvaa!?

Micuţele nave se apropiau de o planetă, sus, în stînga ecranului apăru o notiţă explicativă: «Terra». Aşadar, acesta era Pămîntul învăluit în albastrul atmosferei! Cele cîteva puncte albe fulgerară cu foc voalul protector al planetei.

— Farfurii zburătoare! spuse deodată comandantul nostru. Vorbise în numele tuturor, căci toţi gîndeam la fel. Gazda noastră de pe A_5 apăsă din nou pe butonul azuriu, imaginea se întrerupse şi «papirusul» fu zvîrlit afară. După ce îl puse cu grijă într-un buzunar al costumului, începu:

— În urmă cu multe mii de ani pe Terra se petrecu zguduitoarea scufundare a Atlantidei, continentul cel mai vechi, scufundare la care au asistat din întîmplare şi cîteva nave de recunoaştere, pe care locuitorii de pe A_5 le-au trimis pentru a vedea ce se întîmplă pe Pămînt. Nu ar fi reuşit să salveze nimic dacă coborau, astfel că au privit totul de la înălţimea de cîteva sute de kilometri la care se aflau. Calamitatea s-a petrecut într-o singură noapte, astfel că a doua zi caravanele care voiau să ajungă din Peru în Egipt s-au pomenit în faţa unui ocean care luase locul Atlantidei. Una dintre nave s-a îndreptat totuşi spre Pămînt, a aterizat pe continentul Eurasiei şi cosmonauţii au căutat să ia legătura cu băştinaşii; au căutat să-i îmbuneze cu arme şi daruri, dar acestea nu făceau decît să sporească neîncrederea oamenilor care atribuiau străinilor aceştia puternici catastrofa de peste noapte. Oricît s-au străduit astronauţii să afle ceva de la ei nu au reuşit decît să-i înspăimînte. Pe A_5 Consiliul suprem a hotărît atunci să nu mai intervină în viaţa pămîntenilor pînă cînd aceştia nu vor atinge o anumită treaptă de dezvoltare. Acest fapt s-a petrecut în urmă cu aproximativ 2000 de ani pămînteşti şi cam 30 de ani de pe A_5. S-a hotărît totuşi supravegherea atentă a procesului de dezvoltare prin observatoare de felul celor care le-aţi văzut la început pe ecran şi a căror acţiune era camuflată de bulgării aceia de materie care reacţionează absolut la fel pătrunzînd în atmosferă. Astfel noi, cei de pe A_5, am remarcat deosebitul salt pe care oamenii l-au făcut în ultimele două secole pămîntene şi de aceea ne-am intensificat cercetările, ba chiar am şi coborît de cîteva ori, dar nu ne-am arătat. Acum că aţi reuşit să pătrundeţi în cosmos, să colonizaţi cîteva din planetele sistemului solar, v-aţi aventurat cu explorările pînă în zona planetei noastre, noi am considerat că veţi putea ateriza şi de aceea nu v-am stingherit acţiunile. Sper că sînteţi mulţumiţi că aţi elucidat problema O.Z.N.-urilor care v-a frămîntat atîţia ani.

Omul de lîngă ecran tăcu.

— Da, asta e într-adevăr extraordinar — spuse comandantul nostru cu un calm desăvîrşit. Aşadar, desenele misterioase din Sahara ce înfăţişau oameni cu un fel de cască de cosmonaut...

— Da.

— Şi basoreliefurile de pe piramida Meuja care înfăţişează un aparat de zbor în atmosferă — se auzi un glas tremurînd.

— Da, ·da.

EMOŢIE PE VENUS

SERIAL ŞTIINŢIFICO-FANTASTIC

de **MITICĂ VIŞNIEC**
Rădăuţi

REVISTA PREMIUL III CUTEZĂTORII

Anul 2 000. Eu şi un prieten de-al meu trebuia să întreprindem nişte cercetări subacvatice într-un mare lac de pe Venus.

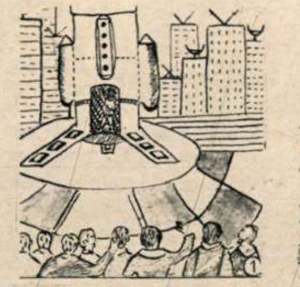

1. Am decolat din Bucureşti la ora 8 şi 30.

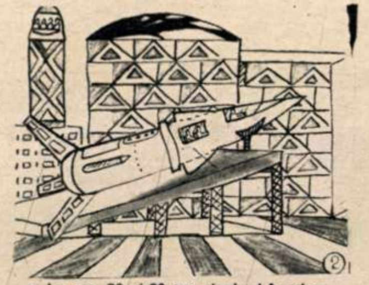

2. La ora 20 şi 30 am aterizat în staţiunea de pe Venus, aflată pe malul lacului.

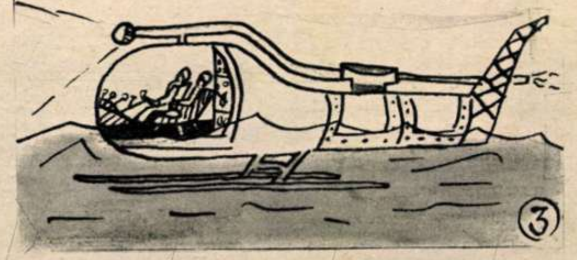

3. A doua zi, într-un submarin special, am început cercetările în apele lacului.

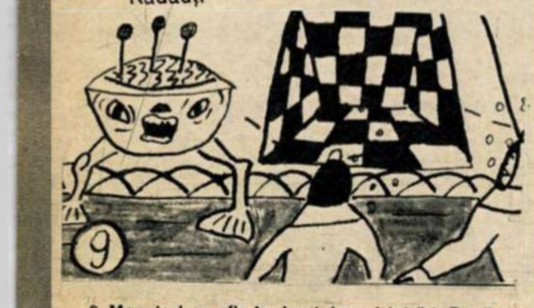

9. Monstrul se afla în dreptul unei intrări. După ce ne-a privit, a dispărut prin ea. Ne-am luat după el.

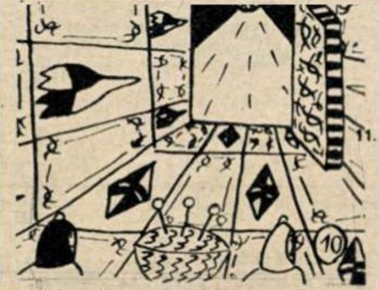

10. Am descoperit repede un ascensor în care ne-am urcat împreună cu monstrul atît de paşnic.

11. Într-o mare încăpere, ne-au întîmpinat doi venusieni care ne-au spus: *«Bine aţi venit, dragi pămînteni, în laboratorul nostru. Noi ştim că voi aţi aterizat pe Venus, că aţi ridicat aici staţiuni şi oraşe. Tot timpul v-am urmărit din umbră. Pînă acum aţi crezut că planeta noastră e nelocuită. După cum vedeţi, v-aţi înşelat. Noi trăim în apă, iar pe uscat ieşim numai în costume de protecţie. Tocmai voiam să ne arătăm, cînd cu ajutorul unor aparate electronice am aflat despre expediţia voastră subacvatică. De aceea v-am construit cu ajutorul tubului electronic nişte tunele, care să vă apere de primejdii, şi v-am trimis această călăuză. Şi acum iată-vă aici.»*

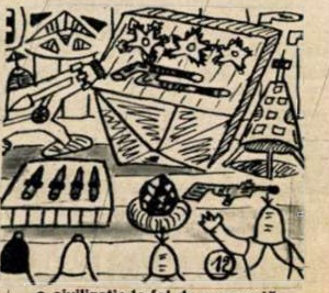

12. Venusienii ne-au prezentat întreg laboratorul lor, iar noi ne-am dat seama că aveau o civilizaţie la fel de avansată ca şi a noastră, numai că le lipseau posibilităţile de a călători în cosmos.

Planeta CUKI-AMATA-KU

REVISTA PREMIUL III CUTEZĂTORII

E pe la începutul primăverii şi crizalbii strălucesc în lumina soarelui ca mici steastruleţe, dînd impresia unei bolţi verzi, presărată ici şi colo cu nouraşi albi. Nezi mă strigă: «Lu-Carmen, astronava e gata! Lasă terranatura şi vino!» «Mai stai, Nezi! Ştii cît de mult îmi place să privesc soarele soastrului»!

După vreo cinci astminute, mă îndrept spre navă, în uşa căreia Nezi mă aştepta, spunîndu-mi puţin ironic: «În sfîrşit, te-ai hotărît să te desparţi de cîmpia ta de smarald. Of, terranatura ta!»

Odată instalate în spaţioasa cameră de comandă, Nezi aprinse un bec roşu, care avu proprietatea să declanşeze agerimea robotului Tel, mecanicul iniţiat în conducerea astronavei. Pentru un moment, se creează un zgomot puternic, care face desprinderea de pe Terra, urmînd apoi o linişte deplină, în care astronava se înalţă în direcţia planetei Cuki-amata-ku.

În cîteva clipe, lumina care învăluie nava se transformă într-un întuneric deplin. Tel, specialistul nostru, aprinde becurile de serviciu şi o lumină lăptoasă înconjură mijlocul nostru de locomoţie. Peste două astere coborîm pe planeta Cuki-amaţilor care ne întîmpină cu binecunoscuta lor politeţe. Prin intermediul atafonului, Nezi chemă un quintobuz, care cu viteza luminii ne duse de pe rachetodrom spre centrul capitalei cuki-amaţilor-Calambrida.

Interesant! Casele din Calambrida şi în general din oraşele cele mai moderne ale acestei planete sînt într-o veşnică mişcare. Ocupă un spaţiu mic şi totuşi mare. Sînt construiţi nişte piloni uriaşi pe care, în formă circulară, sînt ataşate, sînt construite ca într-un leagăn gigantic, mii de căsuţe care la anumite ore fixe încep să se rotească încet în sensuri inverse în aşa fel încît stînd undeva jos şi privind acest dans uriaş de case înnebunitor de frumos, de fascinant, să te cuprindă o bucurie uriaşă că eşti om, indiferent pe ce planetă locuieşti!

Şi dacă sînt oameni, sînt şi flori, şi aceste flori sînt plantate pe acoperişul locuinţelor, plante teribil de curioase unde predomină jocul de culori al frunzelor violete şi albastre. În atmosferă pluteşte un parfum nemaiîntîlnit pe Terra, parfum pe care-l emană aceste plante şi care stăruie în întreaga atmosferă.

În adevăr, e fascinant!

Am stat împreună cu Nezi 20 de zile, timp în care am vizitat mult din Cuki-amata-ku. Trebuie să menţionez că dacă pe planeta noastră sînt ţări diferite cu capitalele specifice, pe planeta vizitată de mine nu există decît o singură lume, imensă, uriaşă, unde domneşte în permanenţă o atmosferă de pace, de linişte, unde stăruie mereu dorinţa de progres, de cucerire, de imensă civilizaţie. Singurul element total străin cuki-amaţilor este războiul. Nu cunosc şi nici nu pot să înţeleagă, să priceapă ce poate însemna o luptă între doi sau o imensitate de oameni. Nu pot concepe acest lucru.

Formidabilă această culoare albastră care domneşte aproape peste tot. Ea, de fapt, deosebeşte pe omul pămîntean de cuki-amat.

Aceşti oameni, da, oameni cu pielea albastră ca azurul nostru, cu reflexe spre verde, de o înălţime considerabilă — în jurul a 2 şi 2,50 metri — cu un cap aproape triunghiular, din care scînteie ochii pe o linie perfect dreaptă, cu nas drept sub care domină o gură splendidă, cu buze frumos arcuite, şi care, curios, la femei sînt de culoarea portocalei, iar la bărbaţi ca zmeura. E totuşi ceva curios la ei, ceva interesant şi nu pricepeam la început ce?! — podoaba capilară. Este mai mult un gen de puf de culoarea aurului roşu, fin, subţire şi ca un joc de inele, care nu creşte niciodată mai mult de maximum 7 cm.

M-am frămîntat enorm, întrebîndu-mă prin ce anume aduc femeile cu Gioconda? Da, prin lipsa sprîncenelor, şi prin zîmbetul enigmatic, prin blîndeţea pură care le caracterizează şi prin absoluta lor sinceritate. Cîtă deosebire totuşi de multe dintre femeile Terrei!!

Cîte nu aş putea să spun din impresiile mele de pe această planetă de vis!? De pe această planetă a albastrului şi a violetului, de pe această planetă a liniştii şi a vieţii totuşi destul de trepidantă, unde totul este destinat armoniei şi omului!...

Timpul care este acelaşi şi la noi şi la cuki-amati, cu toate că ei trăiesc în jurul a 175 de ani vîrsta medie, timpul acesta a trecut teribil de repede şi vesteşte reîntoarcerea pe Terra. Ca şi la sosire, quintobuzul ne duce spre rachetodrom, lăsînd în urmă frumoasa Calambrida de care mă leagă atîtea amintiri splendide, atîtea vise...

Tel îşi face datoria, iar eu, cu inima grea, îmi iau un ultim rămas bun de la Cuki-amata-ku, de la iubita Nezi cu care am petrecut atîtea zile plăcute. Şi totuşi reîntoarcerea mi-a adus o mare bucurie, mie, care tînjeam după cîmpia de smarald presărată cu crizalbi, după albaştrii croazini şi frumoasele gorandele roşii, galbene şi mov. Cît e de frumos şi pe Pămîntul meu!

....

Lucrez de cîtva timp la un album în care descriu călătoria mea pe planeta Cuki-amaţilor. L-am terminat! Îl mai răsfoiesc încă o dată şi din ochi încep să-mi curgă mici mărgăritare. Gîndul îmi zboară către prietena mea şi în gînd îmi spun, şi-i spun: «Cînd vei reveni, tu vei fi în floarea vîrstei, iar eu doar o simpatică bătrînică. Deci... adio, Cuki-amata-ku! Adio, Calambrida! Adio, enigmatică Nezi!!

CARMEN LUCACI, cl. a VII-a B,
Liceul nr. 3, Bacău,

— Adevărat? Mamă, o să cresc şi eu acolo o floare! Vreau un clopot de sticlă s-o apăr de vînt şi de fiare!

— Doar tu ştii bine că acolo e pustiu, Mihai! E adevărat că de mult, acum cîteva sute de mii de ani, a fost acolo o civilizaţie pe care noi, astroarheologii o dezgropăm şi o studiem, dar acum pe asteroid nu sînt nici fiare, nu e nici vînt, dar nici apă şi nici aer ca să-ţi poţi creşte floarea, nu-i decît piatră şi praf.

— Totuşi, mămico, am s-o cresc. Am să-l întreb şi pe «Seneca» cum să fac, am să aduc apă, am să-i fac un microclimat artificial, am să lupt! Micul prinţ cum a putut? Ce frumoase poveşti erau în antichitate, mămico!

— Asta e o poveste şi pentru oameni mari, şi nu e chiar din antichitate, dar îmi pare bine că ţi-a plăcut. Şi-acum, hai la masă!

Mîncară şi după aceea toată ziua Mihai făcu pregătiri pentru marea lui aventură. Mergea pe asteroid! Se sfătui cu tartorul şi aduse tot ce spuse acesta, îşi făcu un plan de «bătaie». Mîine va avea şi el floarea lui, va avea de cine să îngrijească, pe cine să vegheze... Ba nu! El va creşte o grădină întreagă! Doar trăieşte în era rachetei fotonice! Multe flori. O grădină! De ce să fie acolo numai piatră şi praf? Sînt doar atîţia copii în spaţiul YB! Şi pe To l-a luat tatăl său pe asteroid încă de acum o lună. Şi poate o lasă şi pe Li măicuţa ei... Dacă punem toţi umărul şi dacă mama mi-l dă şi pe «tartor» în ajutor, nu mai încape vorbă că facem grădina! Şi cînd vine tata, ce-o să mai ridă, aşa, tare, cînd o să vadă şi poate o să-l ia pe genunchi, ca acum trei ani, cînd a plecat... Ei, pe genunchi! Acum e prea mare ca să-l mai ia pe genunchi! O să-i strîngă mîna voiniceşte: «Bravo măi, omule!»

DANIELA ANDREICA
cl. a VI-a A,
Şc. generală nr. 1, Turda

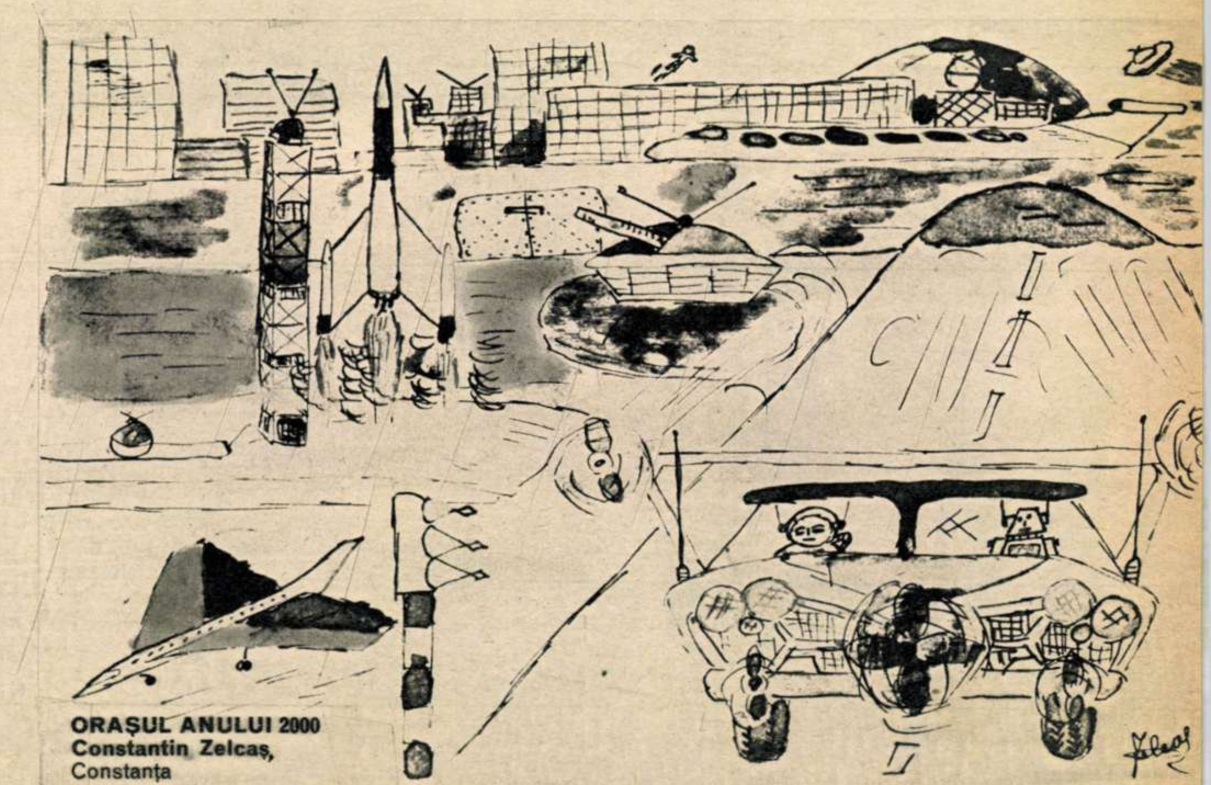

ORAŞUL ANULUI 2000
Constantin Zelcaş,
Constanţa

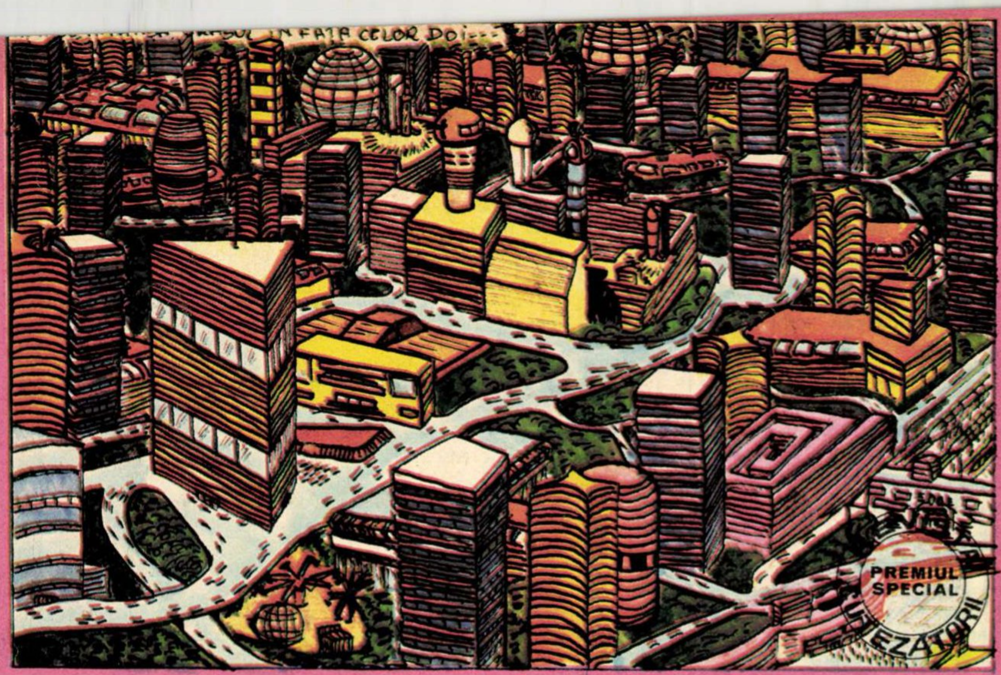

ÎN CETATEA ANULUI 2000

În pragul dintre cele două milenii — al doilea și al treilea — un tînăr student are de executat proiectul unui oraș. Pentru aceasta îi face o vizită unchiului său, care lucrează într-un institut de cercetări și căruia vrea să-i ceară niște consultații în această privință. Dar impresionat de frumusețea și modernitatea marelui oraș în care locuiește unchiul său, nepotul uită de proiect și ne descrie, în cuvinte și imagini color, tot ceea ce vede.

Acesta este, pe scurt, rezumatul serialului aparținînd elevului **Zeno Bogdănescu** din Timișoara, din care, din lipsă de spațiu, vă prezentăm numai o imagine.

erul
uriilor
urătoare

— Și pictura aceea dintr-o biserică iugoslavă care înfățișează o navă cosmică...

— Da, toate acestea sînt mărturii ale prezenței străbunilor noștri pe Pămînt.

— Bine, dar capetele acelea uriașe, sculptate în blocuri masive de piatră, n-au putut fi realizate de oamenii acelor timpuri, cu uneltele lor care... oricum..

— Nu, acelea sînt mici amintiri pe care bunicii noștri le-au plăsmuit cu aparatele lor perfecționate.

În ciuda numeroaselor întrebări care curgeau ca o avalanșă spre gazda noastră de pe A_5, pînă tîrziu nu ne-am săturat să mai aflăm ceva nou. Orișicum, o dată ce aflasem secretul «farfuriilor zburătoare» se cuvenea să-l cunoaștem în amănunte.

Stăteam puțin cam înghesuiți în micul nostru vehicul spațial, dar nimeni nu se sesiza, parcă ne-ar mai fi răsunat încă în auz aplauzele sălii, sau parcă am mai fi încă asaltați de ziariștii la fel de nerăbdători ca în urmă cu 50 de ani... Ne îndreptam spre Marte... Masa de seară o vom lua de astă dată toți 15, împreună

DORINA EMILIA IANCU
cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 4,
Botoșani

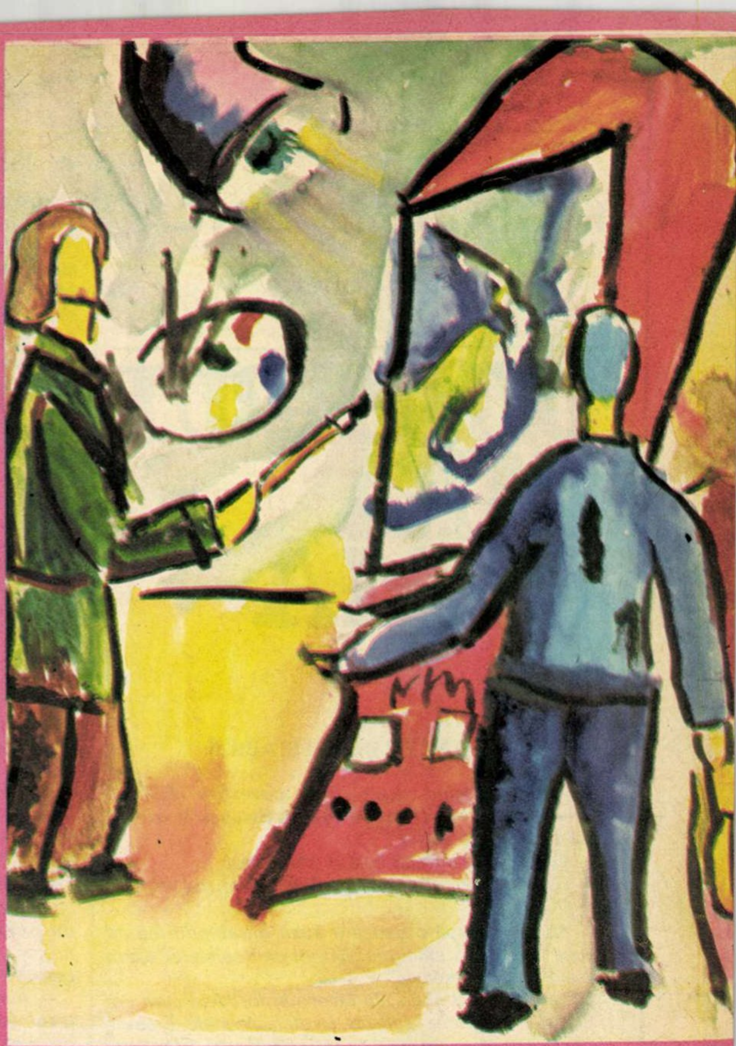

Eroii elevului Alexandru Dohi *din Sighetul Marmației se angajează și ei într-o călătorie spațială. Scopul pe care și-l propun, după cum rezultă din serialul distins cu premiul revistei Jóbarát, este de a regăsi o cosmonavă pierdută pe o planetă îndepărtată. Imaginea alăturată ne arată cum își închipuie Alexandru momentul hotărîtor al startului. Cosmonauții Terrei trec prin multe peripeții, servesc o masă copioasă de... pastile, se luptă vitejește cu niște cactuși, îi înfruntă pe locuitorii nu prea prietenoși ai acelei planete și... ca să nu lungim vorba, în cele din urmă omul iese și de astă dată biruitor.*

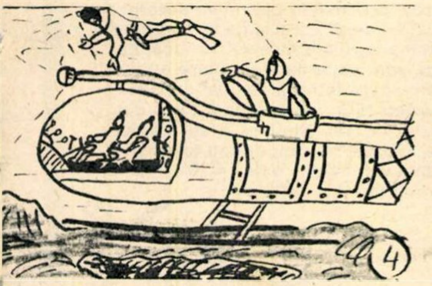

4. Ajunși în adînc, am oprit submarinul, am ieșit amîndoi din el și am pornit mai departe.

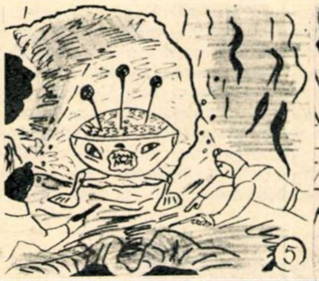

5. Deodată, din umbră, apăru un monstru ciudat. Dar nu ne-a atacat, ci s-a întors și a plecat, depărtîndu-se de noi.

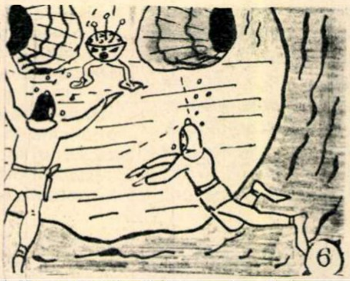

6. Ne-am luat după el și am ajuns în fața unui perete în care se vedeau intrările a două tunele. Monstrul s-a oprit între ele.

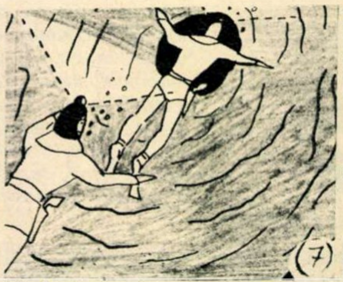

7. Apoi monstrul a intrat într-unul dintre tunele. Ne-am luat după el.

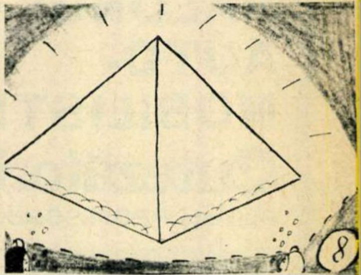

8. La un moment dat tunelul se lărgea și în fața noastră a apărut o superbă piramidă.

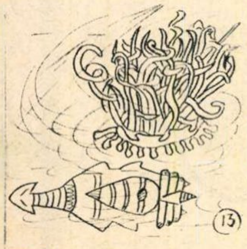

13. Împreună cu cei doi venusieni am urcat într-un submarin. Deodată o creatură înfricoșătoare...

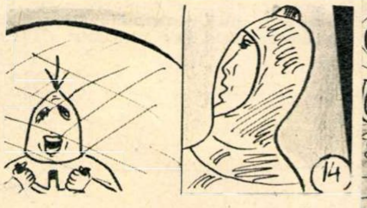

14. Venusienii erau îngroziți. Nici una dintre armele lor nu puteau doborî acest monstru subacvatic.

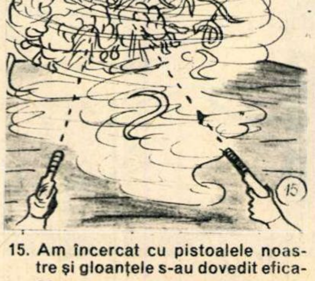

15. Am încercat cu pistoalele noastre și gloanțele s-au dovedit eficace.

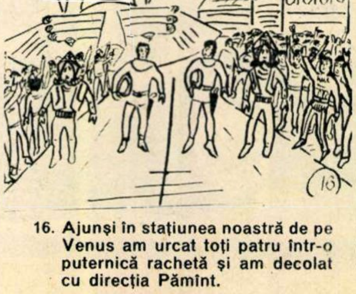

16. Ajunși în stațiunea noastră de pe Venus am urcat toți patru într-o puternică rachetă și am decolat cu direcția Pămînt.

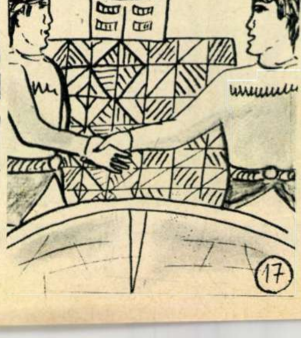

17. Prietenii ne-au făcut o primire călduroasă, iar directorul institutului nostru de cercetări cosmice ne-a felicitat pentru încheierea cu succes a misiunii.

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

VI
O REACŢIE INEXPLICABILĂ

Primul meu gînd, după citirea povestirii «Botezul focului», a fost să-l chem pe Dragoş Balaban la telefon şi să-l invit la o cafea.

— Cînd? mă întrebă fostul paraşutist.

— Chiar acum, precizai eu. Aveai ceva mai bun de făcut?

— Nu, nu! După o pauză îl auzii întrebîndu-mă cu o voce înecată în sfiiciune: Mi-aţi citit caietele? Cum vi se par? Ce credeţi?

Uf, eternele întrebări ale începătorilor! Aşa cum era şi firesc, el se gîndea la ale lui, iar eu la ale mele. Trebuie să recunosc că se crease o situaţie neplăcută. El aştepta un răspuns la întrebarea: «Ce credeţi, am talent?», iar eu un răspuns la o întrebare pe care Dragoş Balaban n-avea nici cum, nici de unde s-o bănuiască.

— Veniţi la mine, vă aştept la o cafea şi o să stăm de vorbă pe îndelete.

— Vă mulţumesc. Într-un sfert de oră sînt la dumneavoastră, îmi făgădui Dragoş Balaban.

Am pus de cafea. Mi-o pregătesc singur şi în timp ce ochii mi se fixaseră pe ibricul de aramă, gîndurile au prins să zburde. «Ce coincidenţă fantastică ar mai fi dacă aviatorul din povestirea paraşutistului s-ar dovedi una şi aceeaşi persoană cu Puiu Tudoran! mă minunam eu. Să-l regăsesc deodată pe cel dispărut fără urmă *într-o împrejurare atît de dramatică?! Nu, nu, ar fi fost mult prea frumos şi mult prea simplu. Dacă faptele descrise de Balaban nu erau decît nişte simple plăsmuiri ale unui pensionar dornic să-şi treacă zilele într-un chip cît mai folositor?»*

Chinuit de tot felul de gînduri şi întrebări, mi-am amintit că, în urmă cu cîţiva ani, vizitînd o unitate a Miliţiei unde se dresau cîini poliţişti, un instructor mi-a povestit, printre altele, cîtă bătaie de cap a avut cu Ingro, un pui de lup care, dacă adulmeca în plin cîmp urma unui iepure, o abandona pe aceea a infractorului şi o pornea cu coada în sus în căutarea lui «roade-varză».

Am izbucnit în rîs. Pornisem în cercetările mele de la o urmă reală, iar acum, întocmai ca şi Ingro, adulmecînd o altă urmă, răsărită pe neaşteptate dintr-o povestire scrisă cu oarecare talent, de un om care în zilele războiului suferise o gravă contuzie cerebrală. În ce măsură mă puteam bizui pe memoria sa?

Dragoş Balaban se ţinu de cuvînt. Curînd, îşi anunţă prezenţa la uşă. Îi ieşii în întîmpinare şi-l condusei în camera mea de lucru. Şi eu mă ţinusem de cuvînt — cafeaua era gata. Iscodindu-l, observai că invitatul meu îşi stăpînea cu greu tulburarea: o roşeaţă copilărească îi împurpurase faţa energică, brăzdată în jurul gurii de două cute adînci. Îl poftii să ia loc într-un fotoliu. Mă aşezai şi eu. Ne despărţea o măsuţă scundă şi rotundă. Cafeaua aburea în ceşcuţe chiar sub nasul nostru, gîdilîndu-ne nările cu aroma sa plăcută.

Am început, bineînţeles, prin a-i aprecia caietele, făgăduindu-i că îl voi recomanda Editurii militare. Nu mă jucam cu promisiunile. Însemnările, observaţiile, trăirile fostului paraşutist militar meritau să vadă lumina tiparului. Mă asculta fericit — nu-i venea să creadă că eforturile literare îi fuseseră încununate de un prim succes. Urmărindu-i în continuare reacţiile, mi-am spus că sosise şi momentul cînd îmi puteam permite să intru în fondul problemei care mă interesa.

— Îndeosebi, spusei, mi-a plăcut foarte mult «Botezul focului», iar în legătură cu această povestire aş avea să vă pun cîteva întrebări.

Dragoş Balaban puse ceşcuţa golită de cafea pe măsuţă şi asemenea unui şcolar cuminte, îşi încrucişa braţele la piept, arătînd, astfel, că era gata nu numai să mă asculte, ci şi să-mi răspundă.

— Ce-i realitate şi ce-i ficţiune în această povestire?

Oaspetelui meu îi scăpă un zîmbet ironic. Părea sincer amuzat de întrebare. Nu se aşteptase, pesemne, s-o audă rostită tocmai din gura unui scriitor. Nu mă supărai, ci dimpotrivă... Într-adevăr, întrebarea mea părea mai curînd a unui profan decît a unui cunoscător în ale literaturii. Nu aveam însă cum s-o ocolesc.

— Ştiţi, unele întîmplări le povestiţi la persoana întîia, altele la persoana a treia, mă explicai. Pe eroul povestirii «Botezul focului» îl cheamă Noran...

— Am înţeles, mă întrerupse Dragoş Balaban. Tot ce povestesc în «Botezul focului» s-a petrecut aievea... eu le-am trăit... 24 august 1944 e prima mea zi de război...

— Cînd aţi scris-o?

— Acum o lună.

— Deci, după 17 ani.

— Exact.

— Şi vă mai amintiţi perfect ce s-a întîmplat în ziua aceea?

Încercai să-i surprind privirile. Se feri brusc şi ochii săi coborîră pe fundul ceşcuţei ca şi cînd, dintr-o dată, l-ar fi interesat zaţul cafelei. Reacţia sa mă surprinse şi o pusei pe seama emotivităţii.

— Eu cred că da, murmură el şovăitor. Îmi amintesc totul...

— Ce vă face să fiţi atît de sigur?

În sfîrşit, se uită la mine scrutător, ca şi cînd ar fi dorit să-mi pătrundă în suflet.

— Deşi nu prea înţeleg sensul întrebărilor dumneavoastră, o să vă răspund, continuă el şovăind. Pentru că n-am încetat nici o clipă să mă gîndesc la zilele acelea de război... iar în ceea ce priveşte memoria mea...

Ultimele cuvinte abia le mai desluşii. Dragoş Balaban tăcu, apoi tuşi nervos.

— Mda, mormăii eu, atunci întîlnirea pe cîmpul de luptă cu acel aviator este reală?

Peste chipul său trecu o urmă de nelinişte. Ochii i se micşorară, deveniră bănuitori. Înainte de a-mi răspunde, îl văzui muşcîndu-şi buza inferioară. Ce se întîmplase? Ce anume îi stîrnise neliniştea pe care nu izbutea să şi-o stăpînească sau să şi-o ascundă?

— Întîlnirea e reală. Văd că aviatorul vă interesează mai mult chiar decît paraşutistul, sesiză interlocutorul meu.

Vocea, de astă dată, îi era rece. chiar duşmănoasă.

— L-aţi mai întîlnit?

— Nu.

— Cum v-aţi explicat prezenţa unui aviator pe cîmpul de luptă? continuai eu încercînd să fac abstracţie de nervozitatea crescîndă a interlocutorului.

— În nici un fel.

— Aş vrea să vă arăt o fotografie.

— O fotografie?!? tresări Dragoş Balaban.

Mă prefăcui că nu-i observ crisparea nervoasă a degetelor. Îmi ceru permisiunea să-şi aprindă o ţigară. Eu mă ridicai din fotoliu îndreptîndu-mă spre birou cu gîndul să scot din sertar fotografia lui Tudoran. În acelaşi timp, încercam să nu-l scap din ochi pe Balaban, schimbarea bruscă a atitudinii sale mă făcu bănuitor. Acum trăgea însetat din ţigară, supărat parcă pe cineva.

Revenii la locul meu şi-i întinsei fotografia. O luă şi o privi îndelung. Păli. Se încruntă. Pe frunte îi răsăriră broboane de sudoare...

(Va urma)

ŞI TU TREBUIE SĂ PARTICIPI LA...

SALONUL AUTO-MOBILISTIC
Cutezătorii

Prezintă PROFESORUL PARBRIZ

Japonia: crizanteme, kimonouri, umbreluţe... sau mai precis crizanteme şi electronică, kimonouri şi vase maritime uriaşe, umbreluţe şi o mare industrie automobilistică. Iată un «Toyota 2 000 GT», cu cîteva date prestigioase: o caroserie modernă, faruri escamotabile, un motor cu 6 cilindri, cu capacitatea de 1 968 cm³, dezvoltînd 150 CP (SAE) şi o viteză maximă de 220 km pe oră.

CORESPONDENŢA «SALONULUI»

Mai mulţi cititori mă întreabă *ce fel de cart va primi cîştigătorul marelui premiu al concursului*. Dragii mei, un cart, ca orice maşină, se recomandă numai pe... traseul de concurs! Pot să vă spun că al nostru (care însă în curînd va deveni... al unuia dintre voi!) are un motor robust, un sistem de direcţie şi de frînare bine puse la punct şi o... mare dorinţă să ştie pe mîna căruia dintre voi va încăpea! Dar, după cum v-am anunţat în numărul trecut, vom decerna şi un mare număr de premii speciale. Deocamdată, însă, gîndiţi-vă la întrebările din concurs, străduiţi-vă să daţi răspunsuri cît mai bune. Aveţi *15 întrebări* (adică de la cea publicată în nr. 29 pînă la cea care va apărea în nr. 43). Sper că n-aţi pierdut nici unul din desenele pe care, decupîndu-le, trebuie să răspundeţi la aceste întrebări! Urmează să mi le trimiteţi pe *toate* odată la redacţie, pînă cel tîrziu luni, 27 octombrie 1969 (data poştei la oficiul de expediţie).

Cupon 9

Întrebare: Am pornit la drum, motorul merge bine. Sîntem încîntaţi! Unde se formează amestecul exploziv — combustibil şi aer — destinat cilindrilor? Alegeţi, din următoarele trei răspunsuri, pe cel just: *A) În cutia de viteze. B) În carburator. C) În baia de ulei.*

Răspunsul vostru: ....

....

....

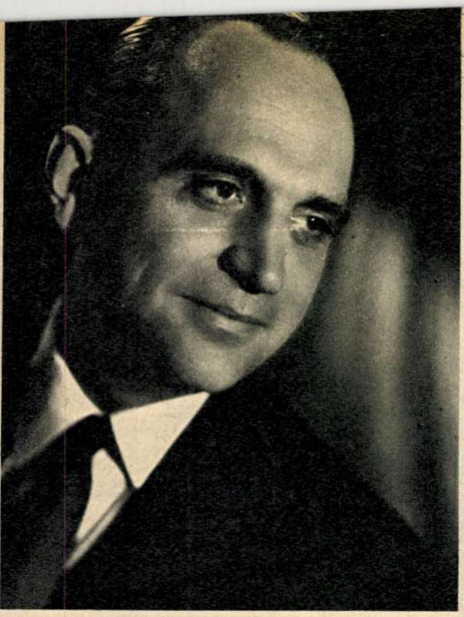

UN MARATON senzaţional

Cu prilejul recentei apariţii a suplimentului tehnico-ştiinţific «Racheta cutezătorilor», editat de revista noastră, tovarăşul profesor inginer doctor docent RADU VOINEA, membru corespondent al Academiei, secretar general al Academiei R.S.R., a ţinut să vă adreseze, dragi cititori, prin cuvîntul alăturat, un îndemn către cunoaşterea şi însuşirea a ceea ce este «iarba fiarelor» în timpul nostru: ştiinţa şi tehnica.

«Racheta cutezătorilor»! Un nou prilej de plăcută recreere, de îmbogăţire a cunoştinţelor voastre tehnice! Dragostea de tehnică este înnăscută în fiecare dintre noi. Ea s-a manifestat din cea mai fragedă copilărie, cînd, cuceriţi de frumuseţea unei jucării mecanice şi pradă unei curiozităţi de nestăvilit, am stricat-o ca să vedem «ce este înăuntru», pentru ca, după aceea, să încercăm zadarnic s-o reconstituim, s-o facem din nou «să meargă».

Dragostea de tehnică, atît de firească, poate să se stingă, dar poate, totodată şi să facă minuni, numai să fie cultivată şi completată cu cunoştinţe solide căpătate printr-o muncă asiduă. Marele inventator Thomas Alva Edison spunea cu multă dreptate că geniul este 99% transpiraţie şi 1% inspiraţie. Într-adevăr, istoria ştiinţei arată că acele străfulgerări, acele idei inspirate care au însemnat tot atîtea cotituri epocale în mersul spre progres al ştiinţei şi tehnicii au apărut numai în minţile acelor oameni care au muncit intens şi perseverent.

Acest adevăr se impune cu atît mai mult astăzi, cînd tehnica a atins un nivel de dezvoltare foarte înalt şi cînd imaginaţia singură, nedublată de serioase cunoştinţe şi de o cultură corespunzătoare, nu mai poate constitui nici pe departe motorul care să promoveze efectiv tehnica.

Trăim astăzi zilele unei revoluţii tehnico-ştiinţifice de proporţii uriaşe. Dacă pînă nu demult maşinile înlocuiau munca fizică a omului scutindu-l de eforturi istovitoare, în prezent calculatoarele electronice înlocuiesc tot mai mult munca intelectuală de rutină a omului. Eliberat astfel de calcule elementare plictisitoare, care îl copleşesc nu prin dificultate, ci prin numărul lor mare, omul va putea să se dedice în viitor exclusiv unei activităţi intelectuale creatoare.

Inginerul elveţian Eichelberg făcea chiar o comparaţie foarte sugestivă între istoria omenirii de aproximativ 600 de mii de ani şi o cursă de maraton de 60 km, care ar începe undeva, în mijlocul unei cîmpii, şi s-ar termina în centrul unui mare oraş modern. Fuga maratonistului ar sugera desfăşurarea în timp a întregii istorii. În această competiţie, un metru din cursa alergătorului ar corespunde cu 10 ani din trecutul omenirii.

Şi astfel îl vedem pe maratonist alergînd 59 km prin pustiuri şi locuri pline de bălării (epoca de 590 000 de ani despre care nu ştim aproape nimic), pentru ca numai cu un kilometru înainte de finiş să-i apară în cale primele peşteri cu desene rudimentare, vestigii ale unui firav început de cultură (de acum 10 000 de ani). Cu numai 200 m înainte de sosire, maratonistul trece pe lîngă primele drumuri romane (de acum 2 000 de ani!), iar cu 50 m înainte de finiş (acum aproximativ 500 ani) pe marginea drumului îl vede pe Leonardo da Vinci, acea minte genială care a imaginat primele maşini simple. Mai sînt numai 10 m de parcurs din cei 60 km şi maratonistul aleargă printre case iluminate cu opaiţe şi lumînări (acum 100 de ani nu exista iluminatul electric). Dar, deodată, se întîmplă o minune: pe ultimii 5—6 m maratonistul este asurzit de uruitul automobilelor, al avioanelor, este orbit de reflectoarele reporterilor de radio şi de televiziune şi pe ultimul metru priveşte uluit la calculatoarele electronice, la sateliţii artificiali şi la rachetele cosmice care cuceresc Luna.

Într-adevăr, pe aceşti ultimi 10 metri din cei 60 de kilometri ai maratonului, în aceşti 100 de ani din cei 600 000 ai întregii omeniri, tehnica a progresat de la opaiţ la calculatorul electronic, de la diligenţă la racheta cosmică. E uluitor, dar frumos! Este nespus de frumos!

Fiţi siguri, copii, că în ţara noastră, în care înfloreşte şi se desăvîrşeşte cea mai dreaptă orînduire, socialismul, voi veţi putea, dedicîndu-vă activităţilor tehnice, să faceţi ca viaţa patriei să fie mereu mai bună, mai prosperă, mai frumoasă. «Racheta cutezătorilor» vine să vă îndrume paşii pe drumul greu dar plin de satisfacţii al tehnicii. Iar voi să nu uitaţi că dintre toate realizările omenirii au rămas nepieritoare numai acelea în care autorii lor au pus suflet din sufletul lor, pasiune din pasiunea lor.

Munciţi cu perseverenţă şi cu dragoste şi, mai devreme sau mai tîrziu, veţi fi răsplătiţi din plin, veţi avea satisfacţii de neuitat, pe care nimic altceva în afară de munca făcută cu toată dăruirea nu vi le poate oferi.

CU MICROFONUL
PRINTRE COPII

Risipitorul de cuvinte

de MIHAI STOIAN

Cuvintele, aceste cărămizi ale gîndurilor noastre — fie că sîntem adulţi sau, nişte copii, elevi de şcoală — se cer respectate. Ce vreau să zic cu asta? Recent, o întîmplare m-a pus pe gînduri. Iat-o pe scurt:

Un băieţel de 7 ani, cerîndu-i altui băiat (de 14 ani) o simplă coală de hîrtie, acesta din urmă în loc de orice alt răspuns, i-a adresat o înjurătură groaznică, folosind cuvinte pe care cel mic nu le cunoştea pînă la ora aceea. Ajuns acasă, băiatul de 7 ani, fiind la masă cu părinţii şi rudele lui, a întrebat, cu uimire, de ce i-a răspuns băiatul acela ce i-a răspuns, cînd nu i-a cerut, de fapt, decît o coală de hîrtie (şi voia să ştie ce înseamnă... mă opresc, nu doresc să reproduc porcăria).

Înarmat cu nelipsitul magnetofon, am pornit să-l găsesc pe «risipitorul de cuvinte urîte» (cunoşteam blocul în care stă şi mai aveam, drept amănunt, faptul că are un braţ în ghips, pe semne tot o «probă» a cumsecădeniei sale). L-am găsit şi-am discutat:

Rep.: Te rog să mă lămureşti de ce atunci cînd un băieţel îţi cere o biată coală de hîrtie, tu, în loc să i-o dai, sau în loc să-l refuzi, mai drăgălaş ori mai sec, te apuci să-i trînteşti o înjurătură, ba mai mult chiar, îl înveţi, *astfel*, nişte cuvinte murdare pe care el, pînă atunci, nici nu le auzise vreodată. Mi se pare ieşirea ta nu numai grosolană, vulgară, dar şi ilogică, ceea ce dintr-un anumit punct de vedere, este chiar mai grav. Ce rost *logic* are să-i răspunzi unui băieţel printr-o grosolănie la o cerere de-a lui care poate fi respinsă printr-un singur cuvînt: «Nu!»

C. (iniţiala numelui său e autentică, mă feresc totuşi să-i dau întreg numele, fiindcă sper că a înţeles ceva, pînă la urmă, din dialogul nostru): Eram foarte necăjit. Un unchi de-al meu avusese tocmai un accident de motocicletă, mai grav...

Rep.: Lipsa ta de logică mă înspăimîntă din nou. Ce vină are băieţelul că unchiul tău a avut un accident? Cuvintele murdare pe care i le-ai adresat copilului, crezi că l-ar fi bucurat, sau măcar însănătoşit pe unchiul tău accidentat? Şi apoi, culmea lipsei de logică este următoarea: zici că erai necăjit de starea sănătăţii unchiului tău, ceea ce dovedeşte că eşti cumva, un băiat simţit, sensibil, şi tocmai fiindcă eşti un băiat simţit, sensibil (apropo de unchiul rănit) adresezi, în gura mare (puteai să i le spui la ureche, în fond tot aia era, nu?) nişte josnice cuvinte învăţate unde? (Pe fostele *maidane* se înalţă astăzi blocuri)...

L-am părăsit pe interlocutorul meu şi m-am gîndit, nu fără strîngere de inimă, la toţi acei băieţi care, de la o anumită vîrstă în sus, cînd încep să culeagă de ici şi de colo cuvintele care se află, oricum, dacă sînt rostite, la marginea buneicuviinţe, repet, la aceşti băieţi care, una, două, cu creta sau cuiul, înşiră porcării pretutindeni, pe uşi, pe pereţi, în lifturi. De ce oare aceşti băieţi atît de dornici să-i înveţe (probabil) şi pe alţii, nu se apucă să le vorbească celor mici despre zborul în Lună, ori despre rotaţia Pămîntului sau mai ştiu eu ce alte lucruri pe care ei, indiscutabil, le ştiu mai bine? I-am pus întrebarea respectivă şi lui *C.*, însă el a lăsat privirea în jos. Probabil că aşa ar face şi ceilalţi, pe care îmi permit să-i asemuiesc cu «purtătorii de microbi». *Copii sănătoşi* (sănătoşi şi în comportare, în vocabular): *feriţi-vă de purtătorii de microbi!* Urechea se «îmbolnăveşte» prima, apoi creierul, pe urmă mîna şi, încet, încet, întreaga fiinţă. Şi ce se învaţă cînd eşti mic, se uită greu cînd eşti mare.

▸ UN VEHICUL DE NEINLOCUIT IN COSMOS:

Racheta

▸ UN VEHICUL DE NEINLOCUIT PENTRU FIECARE ELEV:

RACHETA cutezătorilor 1969

●●●●● SUPLIMENT TEHNICO-ŞTIINŢIFIC EDITAT LUNAR DE REVISTA «CUTEZĂTORII»

A PLECAT LA TIPAR NUMĂRUL 2 START!

DIN SUMAR: Orizont 2000 ● Galeria cosmonauţilor ● Transporturile viitorului ● Zoo-parc în cosmos ● Asaltul imposibilului ● 7 pagini de Atelier ● Construcţia numărului: un magnetofon! ● Microenciclopedie: Televiziunea ● Clubul Minitehnicus

«Racheta cutezătorilor» se găseşte la toate chioşcurile de ziare. Abonamentele se fac la toate oficiile poştale şi factorii poştali

„Marele drum al INCAȘILOR”

6

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: FĂCUT PRIZONIER, ATAHUALPA REFUZĂ SĂ SE SUPUNĂ LUI PIZARRO. TAMPU S-A ELIBERAT DE COPACUL DE CARE ÎL LEGASERĂ TUPAC ȘI MANCO. ACEȘTIA DOI PĂRĂSESC PALATUL, DISPĂRÎND PE MARELE DRUM AL INCAȘILOR, SPRE TEMPLUL CELOR TREI FERESTRE.

Scenariu: **DARIE NOVĂCEANU**
Desene: **MIHAI SÎNZIANU**

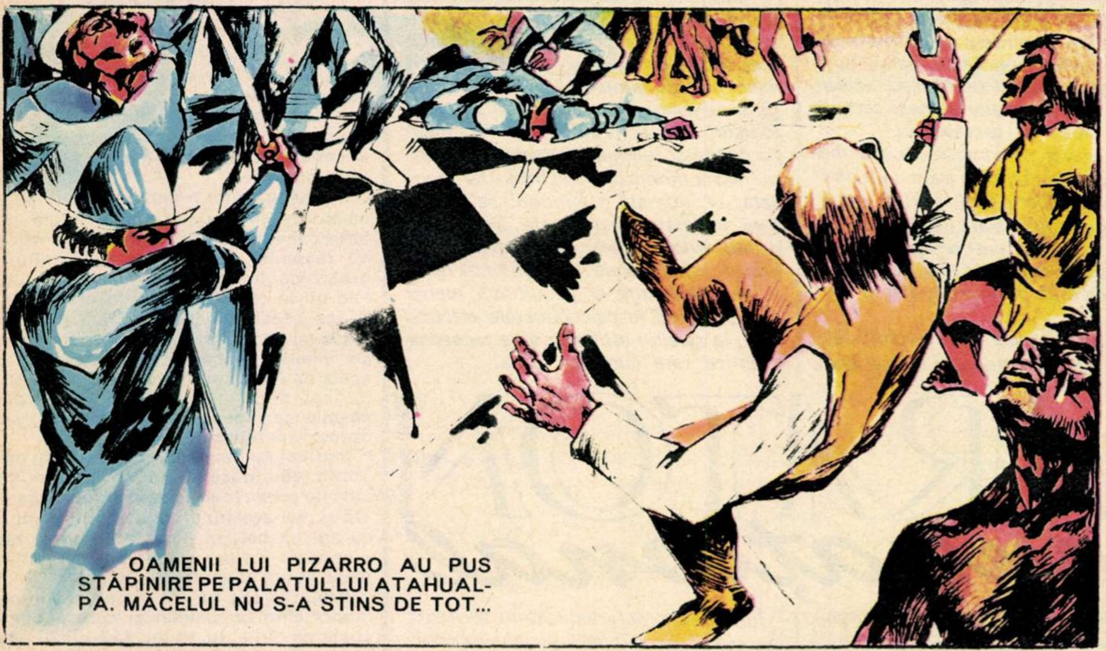

OAMENII LUI PIZARRO AU PUS STĂPÎNIRE PE PALATUL LUI ATAHUALPA. MĂCELUL NU S-A STINS DE TOT...

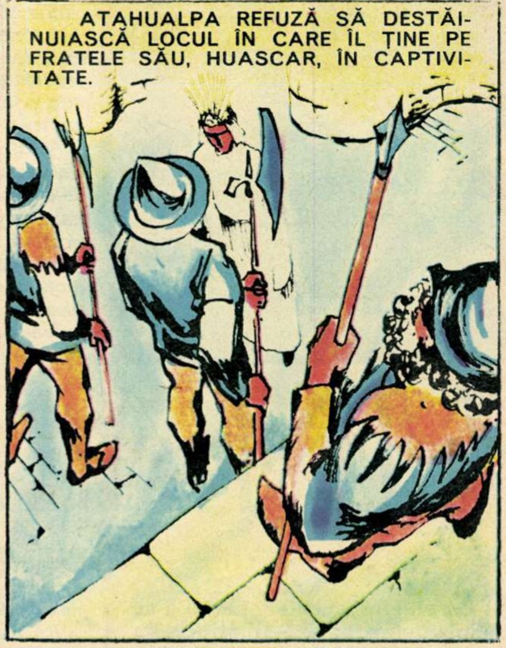

ATAHUALPA REFUZĂ SĂ DESTĂINUIASCĂ LOCUL ÎN CARE ÎL ȚINE PE FRATELE SĂU, HUASCAR, ÎN CAPTIVITATE.

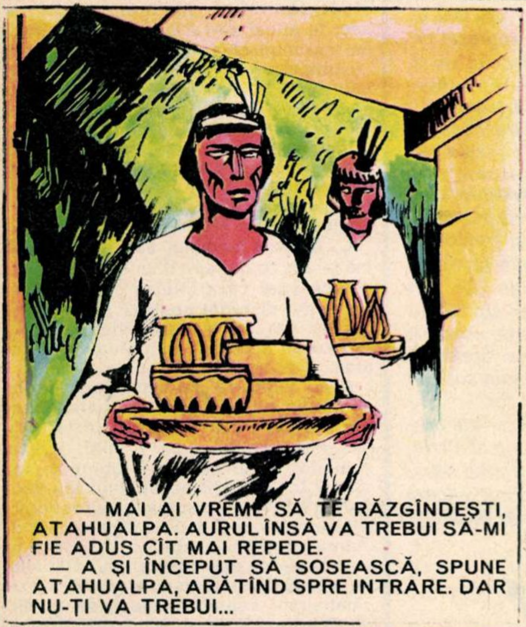

— MAI AI VREME SĂ TE RĂZGÎNDEȘTI, ATAHUALPA. AURUL ÎNSĂ VA TREBUI SĂ-MI FIE ADUS CÎT MAI REPEDE.
— A ȘI ÎNCEPUT SĂ SOSEASCĂ, SPUNE ATAHUALPA, ARĂTÎND SPRE INTRARE. DAR NU-ȚI VA TREBUI...

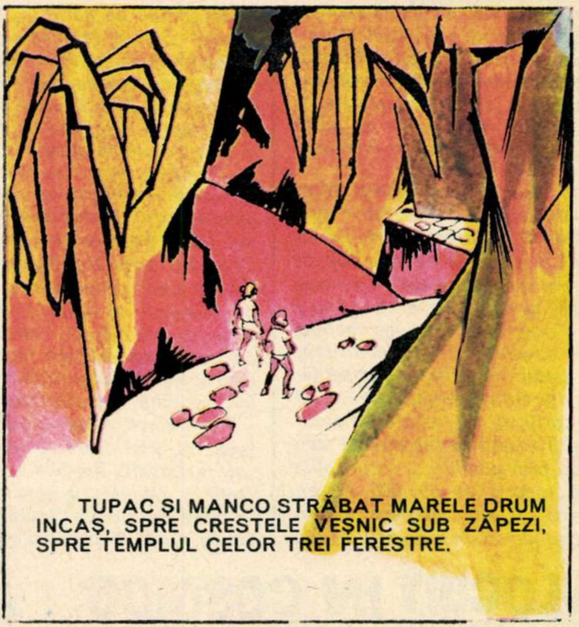

TUPAC ȘI MANCO STRĂBAT MARELE DRUM INCAȘ, SPRE CRESTELE VEȘNIC SUB ZĂPEZI, SPRE TEMPLUL CELOR TREI FERESTRE.

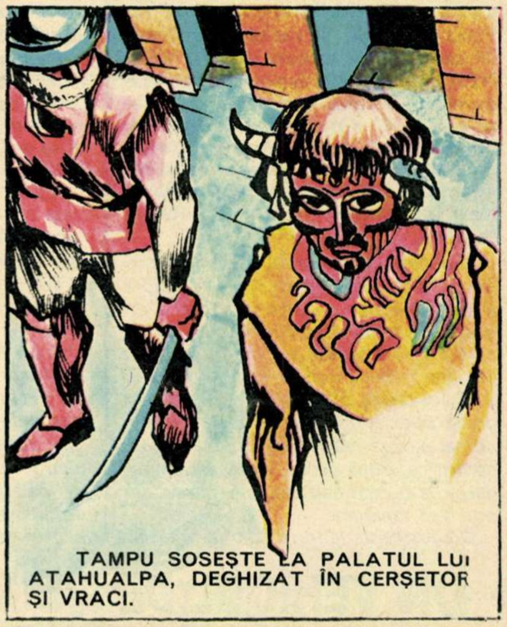

TAMPU SOSEȘTE LA PALATUL LUI ATAHUALPA, DEGHIZAT ÎN CERȘETOR ȘI VRACI.

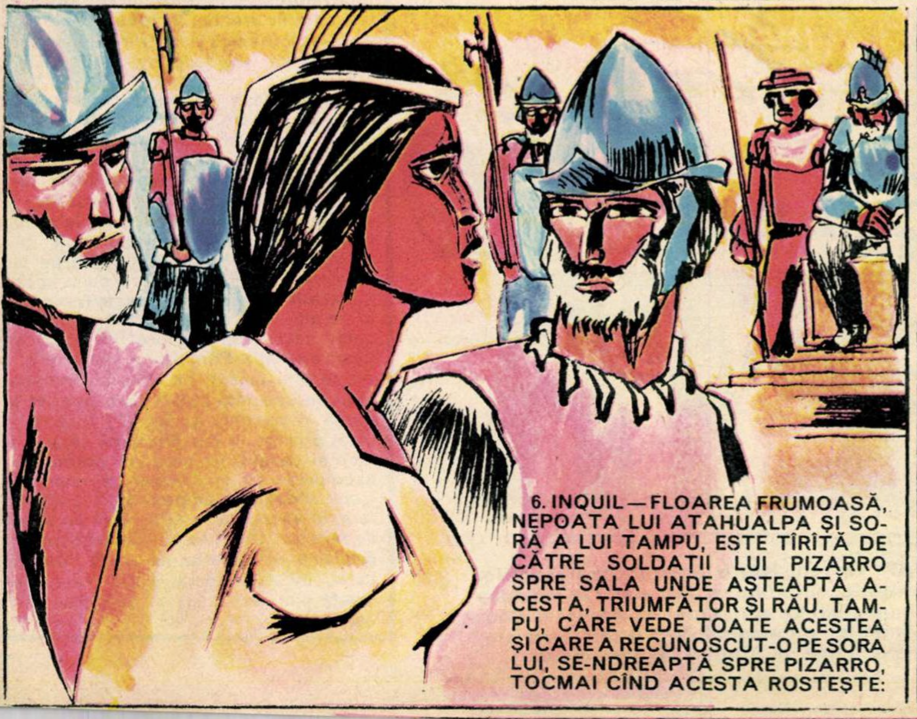

6. INQUIL — FLOAREA FRUMOASĂ, NEPOATA LUI ATAHUALPA ȘI SORĂ A LUI TAMPU, ESTE TÎRÎTĂ DE CĂTRE SOLDAȚII LUI PIZARRO SPRE SALA UNDE AȘTEAPTĂ ACESTA, TRIUMFĂTOR ȘI RĂU. TAMPU, CARE VEDE TOATE ACESTEA ȘI CARE A RECUNOSCUT-O PE SORA LUI, SE-NDREAPTĂ SPRE PIZARRO, TOCMAI CÎND ACESTA ROSTEȘTE:

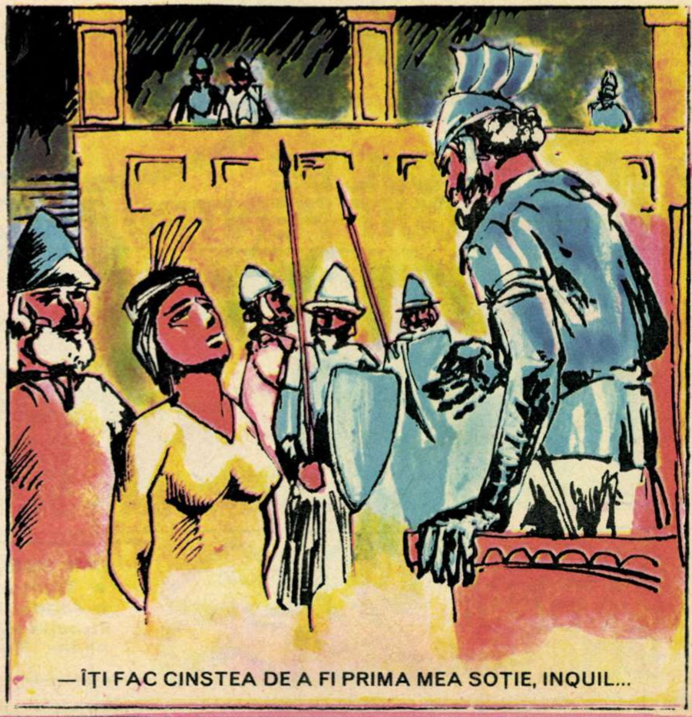

— ÎȚI FAC CINSTEA DE A FI PRIMA MEA SOȚIE, INQUIL...

(Va urma)

CLUBUL LOGICIENILOR

Iată şi a 18-a problemă de logică din cadrul concursului cu premii «Clubul logicienilor», oferită spre rezolvare de către **profesorul universitar Edmond Nicolau.**

Aranjîndu-mi pe birou caietele mele cu însemnări, am observat un fenomen curios: nu există două caiete care să aibă exact acelaşi număr de cuvinte scrise în el. Şi am mai observat încă ceva interesant: numărul caietelor de pe birou este mai mare ca numărul cuvintelor scrise în caietul în care se află scrise cele mai multe cuvinte. Am aşezat caietele în ordine, după numărul de cuvinte scrise în ele. Şi am observat că primul, cel în care sînt scrise cele mai puţine cuvinte, conţine doar...

Dăm mai jos răspunsul la Clubul logicienilor nr. 17 apărut în numărul 32 din 7 august al revistei «Cutezătorii».

Răspuns: 15 minute, căci după primele cinci minute scoate una din chiftelele prăjite pe o parte şi o introduce pe cealaltă.

Iată şi pe cei 5 cîştigători ai acestui club:

Gabriel Minculescu, Şc. generală nr. 151, Bucureşti; **Dragoş Hrimiuc,** com. Rădăuţi — Prut; **Daniel Mat,** Arad; **Iordache Bucălău,** com. Pîngăraţi, Neamţ; **Constantin Bele,** Cluj.

FANTEZIE MONOVOCALICĂ

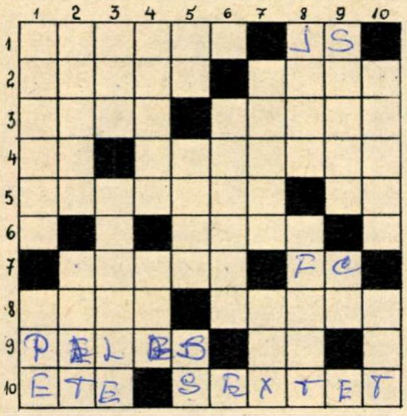

ORIZONTAL: *1) Şepci marinăreşti — Jercan Stoia; 2) Plase de prins peşte — Locaş încîntător; 3) Număr — Norod în accepţia vechilor greci; 4) Ene! — Panglică la o haină (reg.); 5) Inventator sovietic al cauciucului sintetic, plecînd de la alcool etilic — Case! 6) Mare; 7) Dispozitive metalice de prins şi agăţat — Fotbal club (abr.); 8) Falsă credinţă — De pildă un pod! 9) Castel — muzeu la Sinaia — Unu la table; 10) Vara francezului — Formaţie de şase.*

VERTICAL: *1) Prăjituri... vaporoase!*
E
——! 2) Clasă de hidrocarburi nesatu-
E
rate — Ondulat; 3) Bară la gimnastică — Necazuri (pop.) 4) Specie de uliu — Est—Sud-Est! 5) Cute! — Depozitorii de apă în ţesuturile organismelor — Şes! 6) Şovăială; 7) Şcolăriţe — Nume canin; 8) Animal cu blană preţioasă — Produs de o cauză; 9) Orăşel situat în vestul ţării noastre — Cec! — Răsărit; 10) Nume des întîlnit în Ardeal.

Cuvinte rare: *ETE; REC.*

Ing. Cornel M. DUMITRESCU

JOCUL PROVERBELOR

SE DAU URMĂTOARELE PROVERBE:

1) Cum e sacul, şi peticul.

2) Cine-şi mănîncă sămînţa de cînepă, rămîne gol.

3) Pisica cu clopoţei nu prinde şoareci.

4) Cine stă pe două scaune cade rău, cînd cade.

5) Cine s-a ars cu ciorbă, suflă şi în iaurt.

6) Minciuna are picioare scurte.

Luînd din fiecare proverb cîte un cuvînt în ordinea dată, veţi afla un alt proverb.

MIHAI PĂTRAŞCU

ROMB ŞCOLAR

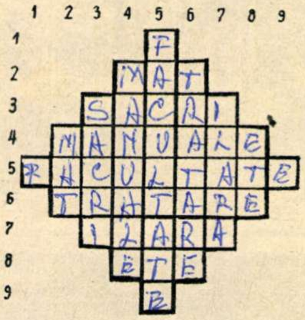

ORIZONTAL ŞI VERTICAL:
1) —Din faţă! 2) Bătut la şah; 3) De neatins; 4) Cărţi şcolare; 5) Din învăţămîntul superior; 6) Comportare faţă de cineva; 7) Stîrneşte rîsul; 8) Vară la Paris!; 9) Singure!

GLUME

Profesorul:
— Ionescule, spui că ai lipsit ieri de la şcoală, fiindcă ai fost bolnav. Totuşi eu te-am văzut pe bicicletă!
Elevul:
— Mă duceam să-mi cumpăr medicamente.

Băiatul a venit de la şcoală cu carnetul de elev plin de 2. Numai la muzică avea zece.
— Dumnezeule! — exclamă tatăl său, îngrozit. Cum poţi să mai cînţi după atîţia 2?!...

Un poliţist l-a oprit pe Charlie Chaplin, care conducea maşina cu viteză nereglementară. L-au amendat cu 20 de dolari, apoi, uitîndu-se atent la el, îi spuse:
— Dacă nu mă înşel, am mai întîlnit undeva chipul d-tale...
— Este foarte posibil — zîmbi Chaplin.
— Ai văzut? Imediat mi-am dat sea-—ma că nu te amendez pentru prima oară.

Un zîmbet cu Aşciu

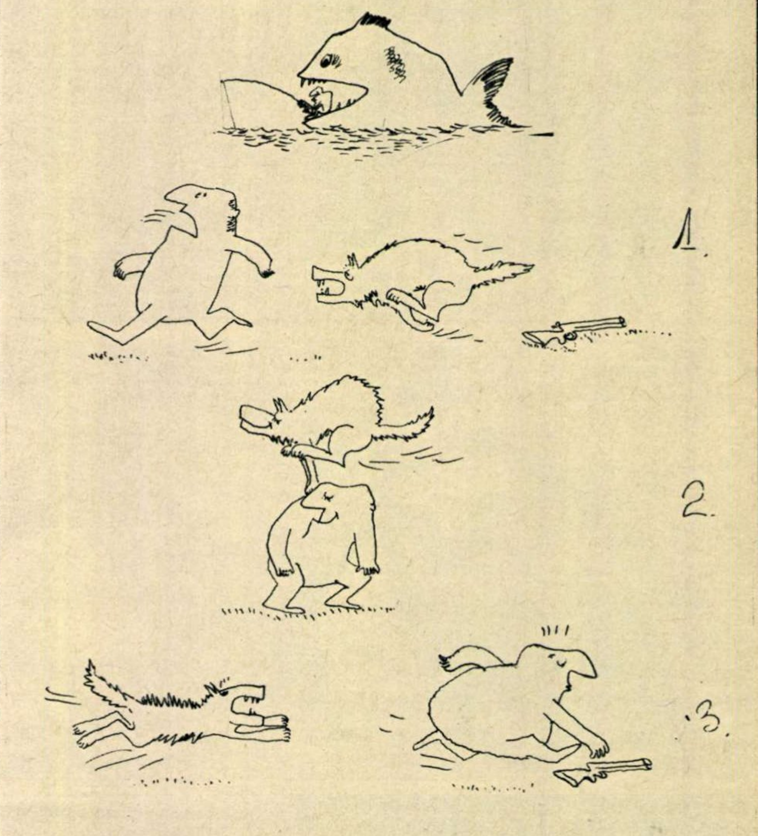

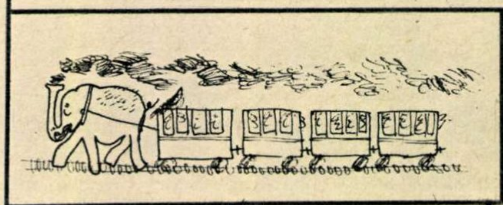

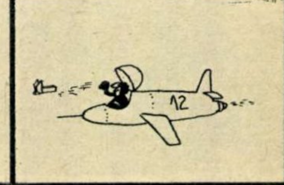

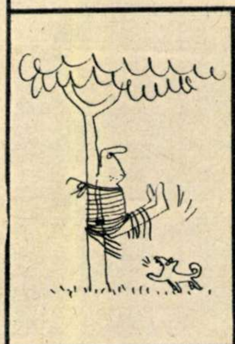

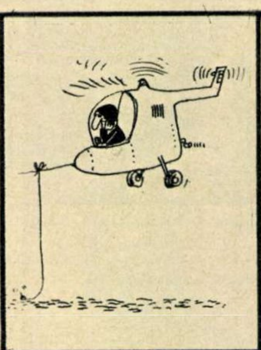

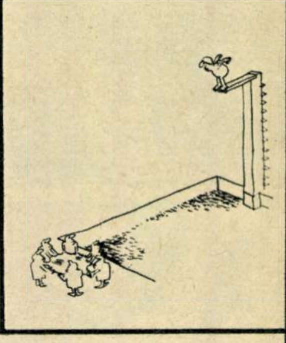

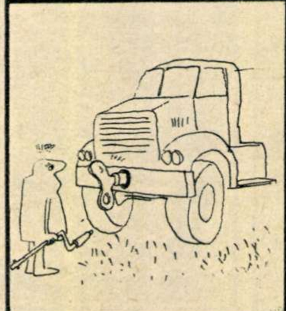

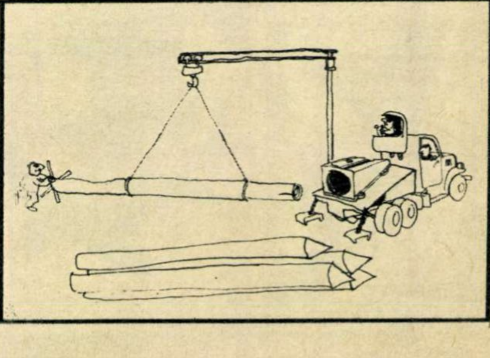

ȘOIMII CARPAȚILOR

8

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

UNCHIUL MATEI ȘI TOVARĂȘII SĂI AU PRIMIT CU FOC VIU ÎNAINTAREA GRUPELOR HITLERISTE. ÎN ACEST MOMENT DEASUPRA CASEI PĂDURARILOR APARE AVIAȚIA INAMICĂ.

Scenariu: **PETRE GHELMEZ**
Desene: **POMPILIU DUMITRESCU**

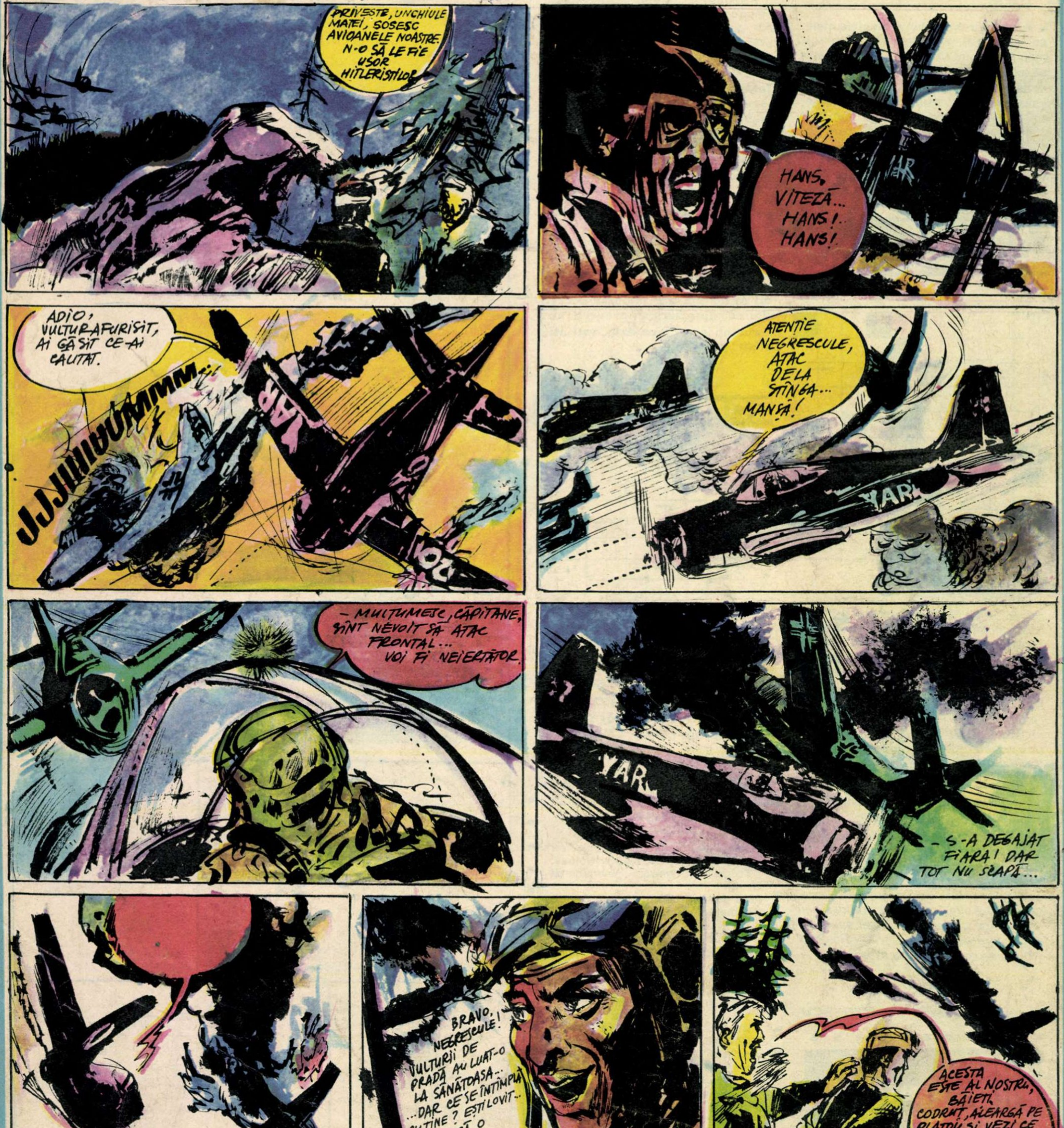
PRIVEȘTE, UNCHIULE MATEI, SOSESC AVIOANELE NOASTRE. N-O SĂ LE FIE UȘOR HITLERIȘTILOR
HANS, VITEZĂ... HANS! HANS!
ADIO, VULTUR AFURISIT, AI GĂSIT CE-AI CĂUTAT.
JJJIIIIUUMMM...
ATENȚIE NEGRESCULE, ATAC DE LA STÎNGA... MANȘA!
YAR
– MULȚUMESC, CĂPITANE, SÎNT NEVOIT SĂ ATAC FRONTAL... VOI FI NEIERTĂTOR.
– S-A DEGAJAT FIARA! DAR TOT NU SCAPĂ...
BRAVO, NEGRESCULE! VULTURII DE PRADĂ AU LUAT-O LA SĂNĂTOASA... ...DAR CE SE ÎNTÎMPLĂ CU TINE? EȘTI LOVIT... ÎNCEARCĂ O ATERIZARE FORȚATĂ...
ACESTA ESTE AL NOSTRU, BĂIEȚI. CODRUȚ, ALEARGĂ PE PLATOU ȘI VEZI CE SE ÎNTÎMPLĂ CU EL LA ATERIZARE.

Cutezătorii

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor, Rozalia BARANY

37

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă. 41033

1 LEU

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

38

(104)

JOI, 18 SEPTEMBRIE 1969, ANUL III

Biblioteca Municipală
Tîrgu Mureș

EXCEPȚIONAL! NUMĂR DUBLU

Sfîrșit de vacanță, început de an școlar...
Foto: GR. PREPELIȚĂ

DIN SUMAR:

o RĂSFOIND... CRONICA UNEI VACANȚE! o PENTRU PRIMA OARĂ: AVENTURILE PROFESORULUI PARBRIZ! o NEAȘTEPTAT: ÎNTÎLNIRE PE MARTE! o TREI PAGINI, 18 FOTOGRAFII ȘI MULTE ÎNTÎMPLĂRI DE NECREZUT CU... CÎINELE, PRIETENUL OMULUI! o O CĂLĂTORIE ULUITOARE PRIN... ORAȘE GIGANT! o 4 PAGINI DE ȘTIINȚĂ, 2 PAGINI DE SPORT, PAGINI DISTRACTIVE... ȘI ALTE SURPRIZE!

«Elevi și eleve, aveți fericirea de a trăi în cea mai luminoasă epocă din istoria poporului nostru, în care vă sînt create toate condițiile pentru a vă realiza cele mai cutezătoare gînduri și aspirații. Datoria voastră este să învățați cu sîrguință, să urmați cu încredere sfaturile învățătorilor și profesorilor, să folosiți din plin acești ani, anii dezvoltării și modelării personalității, pentru a vă însuși temeinic comorile științei și culturii, pentru a aprofunda și îmbogăți printr-un studiu perseverent și sistematic cunoștințele dobîndite în școală. Răspundeți prin muncă și comportare în școală și în societate, grijii pe care v-o poartă partidul și întregul popor, dovediți prin rezultatele obținute la învățătură că veți fi un schimb de nădejde al părinților și fraților voștri, animați de dorința de a ridica pe cele mai înalte culmi patria noastră socialistă».

Din Salutul Comitetului Central
al Partidului Comunist Român,
Consiliului de Stat,
și Consiliului de Miniștri
ale Republicii Socialiste România
adresat cadrelor didactice și elevilor
cu prilejul deschiderii noului an școlar

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

SENSUL ADÎNCURILOR

Există profesii parcă prin însăși natura lor predestinate unei aure romantice. Mulți vorbesc, bunăoară, de romantismul profesiei de geolog, și pe bună dreptate, deoarece puține profesii umane solicită cu atîta intensitate însușiri fizice și morale de cea mai mare bogăție și complexitate.

Puțini cunosc însă cu adevărat coordonatele muncii cotidiene a geologilor, condițiile specifice unei meserii care îl pune pe om față în față cu sensurile cele mai adînci ale personalității sale. E o continuă confruntare cu sine, o confruntare mai ales de ordin moral, cu atît mai puternică și, uneori, mai dramatică cu cît are loc, de obicei, la mare depărtare de orice așezare omenească, în locuri ferite de ochiul veghetor al opiniei publice și unde unicul reper de conduită e propriul spirit de răspundere, propriul simț al datoriei.

Geologii, după cum se știe, lucrează în echipe restrînse sau, adesea, chiar individual. De aceea, în această profesie calitățile cele mai prețuite sînt **tenacitatea și aptitudinea de a trăi și a munci întotdeauna ca și cum ai fi în văzul lumii.**

Într-o anume perioadă, geologii **Florian Tănăsescu** și **Gheorghe Pitulescu,** ambii comuniști, primiseră drept sarcină de serviciu să prospecteze într-o regiune a țării zăcăminte de metale neferoase. Săptămîni în șir de eforturi istovitoare, de aventurare adesea în necunoscut, de escaladare a unor versanți muntoși plini de primejdii le-au trebuit spre a alcătui harta geologică amănunțită a zăcămintelor pe care le descoperiseră. Cu harta în rucsac, s-ar fi putut declara mulțumiți, și fără îndoială că aveau tot dreptul la un asemenea sentiment de satisfacție. Avînd conștiința datoriei împlinite, ce era mai firesc decît să-și strîngă corturile și s-o pornească înapoi, spre casă? «Firescul» însă a căpătat aici o altă înfățișare.

În pofida succesului cu care fusese încununată misiunea lor, ei erau de fapt... nemulțumiți. De ce? Doar, în ciuda faptului că o altă echipă de geologi, care-i precedase, stabilise că prin acele locuri nu se găseau zăcăminte de baritină, cercetările lor îi duseră la concluzia că meleagurile respective ascundeau și acest deosebit de prețios minereu. Unde? Pentru a detecta cu precizie locurile ar fi trebuit să mai zăbovească, să mai investigheze.

Zis și făcut! Fără să stea mult pe gînduri, au străbătut cele cîteva zeci de kilometri care-i despărțeau de cea mai apropiată comună cu oficiu poștal și au trimis la București o telegramă în care, după ce comunicau despre îndeplinirea misiunii ce le fusese încredințată, solicitau permisiunea să mai rămînă pentru a-și putea continua cercetările. Răspunsul a venit neîntîrziat: Urări de succes în noua misiune!

Au fost nevoiți să ia investigațiile de la capăt, să stră-

VICTOR BÎRLĂDEANU

(Continuare în pag. 4)

LA ÎNCEPUT DE AN ȘCOLAR

Cu toate pînzele sus!

A început noul an școlar, cutezătorule, și trebuie să spunem deschis că, odată cu tine, emoția ne-a cuprins și pe noi. Este o emoție *aparte*, pe care o așteptăm în fiecare toamnă cu o bucurie *aparte*, aproape cu neputință de descris: bucuria revederii colegilor și profesorilor dragi, după zilele însorite ale vacanței, petrecute în tabără la munte, sau la mare, în drumeții și excursii, la bunicii care nu te-ar mai fi lăsat să pleci de la ei; bucuria primului pas făcut în clasa curată și luminoasă, care atîtea săptămîni a dus dorul veseliei tale exuberante; bucuria deschiderii cărților tale de școală, care, ca în fiecare an, te întîmpină surîzătoare, împreună cu florile cele ma frumoase, pe care profesorii și învățătorii tăi ți le-au așezat pe bancă.

Cărțile acestea care, ca niște puternice și miraculoase pînze de corabie, te vor purta mereu mai departe, în lumea minunată a științei și culturii, a cunoașterii, dîndu-ți forțe pe care aproape că nici nu le bănuiai, sîn darul frumos pe care în fiecare toamnă partidul și statul nostru, poporul nostru, ți-l fac ție, celui care te pregătești încă de pe acum, din anii cei mai fragezi ai vieții, pentru a deveni un constructor de nădejde al socialismulu în patria noastră, un fiu demn al României socialiste. Împreună cu tine, cutezătorule, în prima zi de școală, au primit gratuit cărțile lor dragi și alți peste 2 900 000 de colegi de-ai tăi, elevi la cursurile de zi ale școlii generale obligatorii de zece ani, numărul total al acestor cărți ridicîndu-se la 26 de milioane!

Dar emoția noastră are o nuanță deosebită în această toamnă și pentru că începutul anului școlar reprezintă în același timp, începutul unei perioade noi în învățămîntul românesc: trecerea la școala generală de zece ani în lumina principiilor fundamentale ale Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român.

Tuturor — pionierilor, elevilor, învățătorilor, profesorilor, comandanților de pionieri și părinților, acum l început de an școlar: spor la muncă, sănătate și cît mai multe succese!

CUTEZĂTORII

ARITMETICA

FOTO: GRIGORE PREPELIȚĂ

CRONICA unei VACANŢE

EXPEDIŢIILE CUTEZĂTORII

Şi iată-ne trecuţi de prima etapă, cea mai grea, dar şi cea mai pasionantă a expediţiilor, care s-a încheiat cu un succes deplin: 60 de zile de concurs; peste 500 expediţionari, fete şi băieţi; aproximativ 10 000 de kilometri parcurşi la peste 500 m altitudine; mii de obiecte şi alte mărturii concrete ale diverselor cercetări desfăşurate de-a lungul itinerariilor.

Munţii, cu drumurile şi cărările, cu satele şi stînele, cu pădurile şi poienele, cu peşterile misterioase, cu ruinele vechilor cetăţi înălţate pe culmi, cu obiectivele industriale şi şantierele alpine, cu toate bogăţiile şi inegalabilele lor frumuseţi au rămas departe, în urmă. Expediţionarii s-au întors cu toţii acasă, sănătoşi, voinici, bronzaţi şi bine dispuşi. Dar mai ales... bogaţi.

De cîtva timp, pe adresa Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor sosesc, din diverse părţi ale ţării, colete care, dintr-un punct de vedere, îi cam pun în încurcătură pe cei de la poştă, expeditorii avînd nişte nume ciudate:

(Continuare în pag. 4)

ARTIŞTII DE LA HOMOROD

Şi în acest an concursul de creaţie literară iniţiat de Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor a cunoscut un succes răsunător. Ca membru al juriului aş putea să consemnez — cel puţin în privinţa poeziei — o creştere îmbucurătoare a calităţii artistice a creaţiei pionereşti, rod al unor experienţe cîştigate între timp şi al unei selecţii mult mai exigente.

Şi din nou tabăra de la Homorod a fost aleasă ca loc de întîlnire pentru cei mai buni dintre cei buni. Este drept că la Homorod a plouat din belşug. A fost însă o întrecere între cer şi purtătorii cravatelor roşii, pentru că în aceste două săptămîni «ploaia» de creaţii n-a fost mai prejos de cea care prefăcuse măruntul Homorod într-o vijelioasă cascadă.

În cele 14 zile de veselie şi febră creatoare am avut prilejul să văd la «lucru» pe cei mai mulţi dintre laureaţi. Şi dacă adesea cabinetul medical era asaltat de vocile care puseseră prea multă pasiune în trăirea dramaticelor meciuri de handbal sau fotbal, nu-i mai puţin adevărat că şi condeiele au fost tocite din belşug. Am citit promiţătoarele creaţii scrise în tabără de Vasile Poenaru, Mihai Dragoman, Ştefania Grădinaru, Dan Petruşca, Anca Bojan, Raluca Macovei, Miruna Rădulescu, Virgil Şte-

(Continuare în pag. 4)

ÎN TABĂRA MINI TEHNICUS '69

Mărturisesc că atunci cînd am pornit spre tabăra Minitehnicus de la Sinaia aveam idei preconcepute. Tehnicieni? Hm! Tocilari superstudioşi Scheme! Discuţii interminabile despre mecanisme, tranzistori, circuite. Uf, ce plictiseală!

De unde să ştiu că «superstudioşii» cîştigători ai unui concurs prin excelenţă tehnic sînt nişte simpatici şugubeţi cu o fantezie efervescentă, dornici de veselie, cîntece şi dans.

Seara, în aer liber, la lumina lămpilor cu vapori de mercur, superstudioşii minitehnicieni deveneau nişte cavaleri desăvîrşiţi care invitau în cel mai desăvîrşit mod fetele la dans şi tot în cel mai desăvîrşit mod evoluau în ritmurile cele mai moderne.

Poate că momentele cele mai distractive au fost mesele. Detaşamentul de serviciu se străduia să-şi pregătească propriile-i surprize, care să nu semene cu ale detaşamentului anterior. Caricaturile, epigramele, rebusurile-păcăleală, umorul de bun gust au

(Continuare în pag. 4)

TELEGA - START !

Locul, data şi chiar ora întîlnirii au fost respectate! Aşa că, iată-i aici, la Telega, pe cei mai vestiţi rachetişti, navo şi aeromodelişti din întreaga ţară. Momentul festiv al deschiderii taberei i-a reunit pe toţi. Apoi, încă de-a doua zi, au început să meşterească la «minunile» lor zburătoare sau înotătoare. Din cînd în cînd însă, atraşi de minunatul decor ce-i înconjura, îi întrebau, ca din întîmplare, pe comandanţi: «În partea aceea ce este?» «Dar acolo?» «Pînă la Peleş e departe?»

Întrebările lor şi-au găsit răspunsul în zilele următoare. Excursiile la muzeul de la Doftana, la muzeul «N. Grigorescu», la castelul Iuliei Haşdeu, la castelul Peleş le-au satisfăcut pe deplin dorinţele. Şi, cum astfel de momente trebuie neapărat imortalizate, iată-i pe toţi într-un mic popas pe dealul Rotunda şi oglindindu-se în apa băilor Telega.

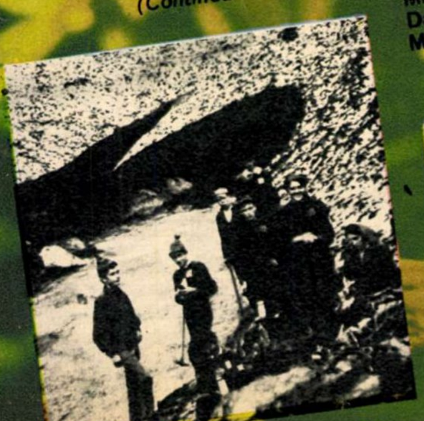

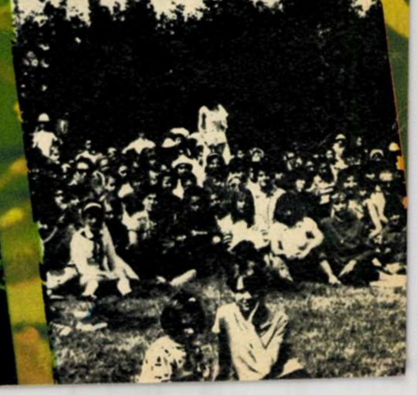

(Urmare din pag. 3)

«Borcea», «Șoimii Făgărașului», «Îndrăzneții», «Tudor Vladimirescu», «Temerarii», «Zorile», «Bucur», «Vulturii» ...În pachetele acestea — unele mai mici, altele însă atît de mari că-i nevoie de mașină ca să poată fi transportate, — dar toate ambalate cu grijă, solid și înflorate cu peceți de ceară roșie, sînt tot felul de «comori», unele mai

Expedițiile Cutezătorii

interesante decît altele: fragmente de vase antice din care probabil că au mîncat geții și dacii, plante rare, minerale, vechi obiecte de uz casnic și de artă populară, caiete cuprinzînd culegeri de folclor, benzi cu înregistrări de cîntece populare, zeci de metri de film, fotografii și jurnale de bord. «Comorile» acestea s-au constituit într-un original tezaur a cărui valoare va fi în curînd apreciată de specialiști. Dar oricare ar fi calificativul pe care-l vor pronunța aceștia, noi putem spune, încă de pe acum, că de la prima ediție «Expedițiile Cutezătorii» au pășit cu dreptul!

CONSTANTIN DIACONU

În fotografii: pagini din albumul echipajului «Șoimii Făgărașului».

ÎN TABĂRA MINI-TEHNICUS' 69

(Urmare din pag. 3)

transformat cele 3 mese pe zi (plus două gustări) în festinuri ale veseliei.

Ceea ce nu i-a împiedicat pe minitehnicieni să fie în același timp vajnici excursioniști, dibaci parteneri în jocurile de orientare, cîteodată curajoși piloți de carturi sau adevărați savanți (la proporția vîrstei lor) în probleme tehnice.

Am plecat la tabăra minitehnicienilor convins că voi muri de plictiseală, dar nicăieri n-am petrecut mai bine!

A. WEISS

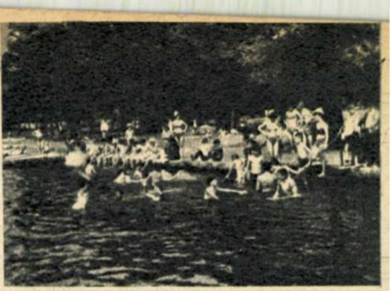

La Mogoșoaia, umbra secolelor ocrotește voioșia nestăvilită a unei vacanțe fără seamăn de frumoasă.

În tabăra de la Bușteni, un moment de neuitat l-a constituit întîlnirea pionierilor cu participanți la vara fierbinte a anului 1944, vara eliberării.

Snagovul, cu lacul și pădurea sa străveche, și-a pus tot farmecul la dispoziția tinerilor aflați într-un binemeritat «armistițiu» între doi ani de bătălii ale învățăturii.

ARTIȘTII DE LA HOMOROD

(Urmare din pag. 3)

faniu, Pintea Adrian, Florin Dumitrache *— descoperiri ale acestui concurs, speranțe certe ale literaturii de mîine. M-a bucurat de asemenea hărnicia celor mici, încă prezenți sau abia săltați din primul ciclu al școlii generale.* Leila Platon, Gabriel Bitică, Camelia Rîcu, Delia Procopiuc, Diana Dragoș, Maria Tănase, *ca să nu amintesc decît pe cîțiva, ne-au dovedit că, în pofida handicapului de vîrstă, pot sta cu cinste în rîndul premiaților.*

Vor rămîne neuitate micile cenacluri de detașament risipite pe dealuri, prin luminișuri tăinuite de brazi, întîlnirile emoționante și pregătite cu tot dichisul gospodăresc dintre reprezentanții unor județe, marele cenaclu al taberei, în care, paralel cu o îndîrjită dispută critică pe marginea scrierilor unor laureați, s-a făcut o trecere în revistă a celor mai izbutite creații scrise în tabără, în lectura autorilor.

«Scriitorii» nu au fost singuri. În acest an ei au împărțit bucuriile taberei cu cei 400 de plasticieni la fel de talentați și la fel de harnici. În diminețile însorite, pajiștile homorodene erau smălțuite de flori, dar și de foile de bloc ce se acopereau cu o paletă cromatică pe care natura ar fi putut fi invidioasă. Sub amenințarea ploii, vilele deveneau ateliere de pictură. Aici, «școala» de pictură de la Vulturești-Argeș, adevărată explozie de culori vii; alături cea din Bolintin-Vale, cronică a vieții satului, dincolo, cea hunedoreană, cu ingenioase efecte de bej și maro scoase din aplicarea pe hîrtie a unor suprafețe de nisip sau humă.

Să nu se creadă cumva că între «scriitori» și «pictori» au existat bariere. Poate că niciodată aceste arte nu au conlucrat mai armonios ca aici.

Cîți scriitori nu dădeau tîrcoale plasticienilor, trădînd măcar pentru un ceas condeiul cu penelul și cîți pictori nu-și găseau în poeziile colegilor lor izvoare de inspirație! Gazeta de perete sau interesantul album de versuri sînt doar dovezi palpabile ale colaborării celor două «secții».

Că mica încercare a avut efecte favorabile s-a văzut în ultimele zile de tabără. Cenaclului final al literaților plasticienii i-au dat o replică la fel de expresivă: expoziția de pictură cu peste 200 de exponate, unele din ele remarcabile.

Întrecerea de la Homorod a avut un mare cîștigător — frumosul — și un rezultat de o neprețuită valoare: descoperirea cu un ceas mai devreme și confruntarea pe plan național a talentelor în mugur, care vor cinsti peste cîțiva ani arta și literatura românească.

TUDOR OPRIȘ

În drumeție la Iezer

Autobuzul ne-a lăsat nu departe de frumosul lac Iezer, din apropierea comunei Sadova.

Expediția noastră de recunoaștere a început. N-a fost de loc lipsită de peripeții. O baie... nedorită în albia pîrîului, un spin intrat în picior sau o «colecție» de pietre într-un pantof ne-au înveselit și ne-au îndemnat să fim ceva mai atenți.

Am pornit prin pădure și, cam după o jumătate de oră de mers, am întîlnit un șarpe. O urmărire palpitantă și, peste cîteva minute, șarpele (ce-i drept, nu prea mare), era captiv într-un borcan. Tritoni, lipitori, diverse larve au părăsit rînd pe rînd apa lacului și au luat loc în pungi de plastic. Acestora li s-au adăugat, mai tîrziu, o frumoasă șopîrlă verzuie și o broască foarte frumos colorată.

Ne-am reîntors la «bază», am amenajat un bazin pe cursul pîrîiașului și, după ce le-am dat drumul în bazin, am început să selecționăm animalele pe care aveam să le luăm cu noi. În toiul operațiilor de selecționare, broasca a profitat de o neatenție de moment și a luat-o la sănătoasa. Oricît am căutat-o mai tîrziu, n-am mai dat de ea.

Și cînd te gîndești că era cel mai frumos exemplar capturat în «expediția» noastră!

În timp ce doi dintre membrii expediției trăiau aventuri palpitante cu pluta pe lac, noi, ceilalți, ne pregătisem pentru prepararea ceaiului. Venise timpul ca ceaunul luat de-acasă să-și îndeplinească misiunea. Apa începu să clocotească; în curînd ceaiul fu pus la fiert. Ne-am fotografiat lîngă ceaun și... ceaiul nostru a fost gata. Dacă a fost bun? Pot să vă asigur că da, întrucît nu a mai rămas nici o picătură.

Soarele asfințise de mult, se făcuse tîrziu. Pe drum, se auzea zgomotul autobuzului care venea să ne ducă înapoi. Ne-am despărțit cu greu de aceste locuri minunate, făgăduindu-ne că vom mai reveni.

ȘTEFAN TITĂ Șc. generală nr. 2, Cîmpulung Moldovenesc, jud. Suceava

SENSUL ADÎNCURILOR

(Urmare din pag. 2)

bată din nou, petic cu petic, zona respectivă. Între timp, venise o iarnă timpurie, aspră și nemiloasă în acel an. Noaptea cădea o zăpadă abundentă pe care soarele din timpul zilei nu prea izbutea s-o topească. Desele vîntoase montane răscoleau zăpada, făcînd și mai anevoioase cercetările. Uneori, semnele cu care delimitau ziua perimetrele unde prezența baritinei fusese constatată cu certitudine erau smulse noaptea de cîte o rafală de vînt. Florian Tănăsescu și Gheorghe Pitulescu nu se lăsau descurajați de aceste neașteptate obstacole ridicate de natură, care parcă își păzea cu străşnicie tezaurul. Luau cercetările de la capăt, cu și mai mare îndîrjire, cu ambiția neînduplecată de a-și duce la bun sfîrșit misiunea pe care ei înșiși și-o asumaseră cu spiritul de răspundere propriu comuniștilor.

La sfîrșitul toamnei, cei doi geologi — bărboși, cu chipurile ostenite — și-au făcut apariția la București purtînd în rucsac și prețioasa hartă a zăcămîntului de baritină.

Reflectînd la fapta celor doi geologi, am înțeles dintr-o dată că în ea se oglindește o elocventă realitate interioară. Sensul simbolic al adîncurilor explorate de ei acesta e: să descoperi, să scoți mereu la iveală tot ce e mai bun în tine, să valorifici, laolaltă cu inepuizabilele avuții ale țării, și marile avuții lăuntrice ale omului!

30 DE ZILE ÎN ORAŞUL CRAVATELOR ROŞII

După două ore de zbor deasupra teritoriului sovietic, turboreactorul Tu-104 aterizează pe aeroportul din capitala Crimeei — oraşul Simferopol. Din avion, alături de alte delegaţii, coboară şi un grup de pionieri români. Urcaţi în autobuze, ne-am îndreptat spre litoralul sudic al Crimeei. Şi iată că, după trei ore de mers, la orizont apare oraşul cravatelor multicolore — Artekul.

Aşezat într-un amfiteatru natural, străjuit pe de o parte de muntele Aiu-Dag, iar pe de alta scăldat de valurile Mării Negre, Artekul oferă locuitorilor săi privelişti de neuitat. Unele dintre vile sînt înconjurate de livezi de măslini şi palmieri, iar altele de chiparoşi şi dafini, magnolii şi leandri.

Artekul este compus din 9 tabere, fiecare dintre ele avînd o denumire proprie. Delegaţia noastră a fost repartizată în unitatea «Morskaia», unde se aflau şi pionierii din Anglia, Franţa, Polonia, Luxemburg, Cehoslovacia, Italia, S.U.A., Suedia şi mai multe detaşamente de pionieri sovietici.

În cele 30 de zile de la Artek, pionierii români au participat la numeroase acţiuni organizate la nivelul taberei: Ziua păcii şi solidarităţii cu copiii eroicului Vietnam, evocarea locurilor legate de numele lui Lenin, întîlnirea cu cosmonautul sovietic Beleaev, vizitarea expoziţiei dedicate cuceririlor cosmice, vizitarea palatului prinţului Voronţov, excursii la Yalta etc. Au mai fost organizate pentru fiecare delegaţie în parte plimbări de agrement cu vaporaşul pe litoralul sudic al Crimeei. Pionierii români au organizat şi o temerară expediţie pe vîrful muntelui Aiu-Dag, care a durat două zile.

A intrat în tradiţia Artekului de a se organiza de către fiecare delegaţie în parte o zi denumită naţională. Delegaţiei noastre i s-a rezervat ziua de 31 iulie. La careul de dimineaţă, în acordurile Imnului de stat al României, pionierii noştri au ridicat pe cel mai înalt catarg tricolorul românesc.

Un viu interes în rîndul tuturor delegaţiilor l-a stîrnit deschiderea expoziţiei din activitatea pionierilor României, urmată de o conferinţă de presă la care au participat şi delegaţii din alte tabere. In după-amiaza aceleiaşi zile, au fost organizate audiţii de cîntece şi învăţarea celor mai cunoscute jocuri pionereşti. Seara, delegaţia noastră a prezentat un interesant program artistic la care au participat peste 500 de pionieri. În timpul spectacolului, pionierii noştri au fost filmaţi şi fotografiaţi, iar cu ocazia încheierii taberei am trăit emoţii plăcute, văzîndu-ne pe ecranul cinematografic de la Artek.

După o şedere de 30 de zile la Artek, am fost oaspeţii capitalei Uniunii Sovietice. Aici, la Moscova, împreună cu 34 de delegaţii de la Artek, am depus o coroană la Mausoleul lui V.I. Lenin, din Piaţa Roşie, am vizitat Kremlinul, renumitele Galerii de artă Tretiakov, Universitatea Lomonosov, Panorama «Bătălia de la Borodino», Expoziţia realizărilor economiei nationale a Uniunii Sovietice şi altele. În ajunul plecării, gazdele ne-au oferit un excepţional recital de balet, susţinut de renumiţii balerini sovietici.

Prof. DUMITRU BUSURCĂ

Filă de album

Pe coordonatele copilăriei vacanţa mare este sinonimă cu una dintre cele mai frumoase file de album ale vietii. Am fost martori la naşterea unei astfel de nepreţuite zile în tabăra de pionieri de la Costineşti.

DOI CĂPITANI

Dimineaţă de vară. Soarele îşi cerne bronzul peste sutele de copii prezenţi la finala Olimpiadei sportive. Ca la un semn răsună aplauze. Sînt pentru jucătorii celor două echipe, de baschet şi fotbal, cîştigătoarele locului întîi. Profesoara de educaţie fizică, Edit Pîrvu, îmi prezintă pe cei doi căpitani:

— Răzvan Firea, căpitanul echipei de fotbal, din Bucureşti.

— Eugen Manu, căpitanul echipei de baschet, tot din Bucureşti.

Nu am emoţii, deşi intervievez deodată doi căpitani! Aflu despre scorurile strînse la care s-au desfăşurat meciurile anterioare, multe amănunte despre Vasile Văcaru, Adrian Vîrţanu, Florin Dumitru, Lucian Roşianu, adevăraţi maeştri ai fentelor.

Privim fotografiile echipelor.

— Amintiri frumoase, spune cineva.

— Şi un gînd frumos, adaugă Răzvan. Ne-am hotărît să ne întîlnim, peste cîţiva ani, în reprezentative mai... serioase!

Urărilor de succes li s-au adăugat o mulţime de planuri... Fiecare va duce cu el o fotografie pe care o va arăta prietenilor, colegilor. Şi cînd vor spune: «Am fost campioni», să ştiţi, copii, că ei vor rosti un mare adevăr!

O TROMPETĂ, O CHITARĂ...

O melodie caldă se aude de undeva, de pe malul mării. O clipă de tăcere şi... aplauze, felicitări. Sînt aici, printre ceilalţi copii, şi laureati ai Festivalului cultural-artistic al pionierilor şi şcolarilor din anul 1969. Facem cunoştinţă cu Mircea Kirali din Turda, Iosif Fleischer din Sibiu, Rodica Bartiş din Iacobeni, Gabriela Dobru din Caracal şi MartaMancaş din Piatra Neamţ. Aceştia sînt doar cîţiva dintre artiştii care au înveselit serile colegilor de tabără cu cîntece, glume, povestiri şi dansuri. În seara aceasta ei întîrzie puţin privind în tăcere neliniştita mare. De ce?!

Mîine dimineaţă, cînd soarele va răsări, va observa surprins că prietenii de cîteva zile i-au furat bronzul şi au plecat... Nu-i nimic, va spune prietenosul astru. Drum bun celor care pleacă, bun venit celor care vin! Şi o dată cu toţi copiii ţării îşi va scrie şi el în album o filă de neuitat.

GEORGE FILIP

Cei doi băieţi care vă zîmbesc din fotografie sînt doi premianţi: **CRISTIAN POPESCU** (clasa a VII-a — Constanţa) şi **ALEXANDRU NESTOR** (clasa a VIII-a — Bucureşti). Vă povesteam, nu de mult, despre un concurs organizat de «Cutezătorii» împreună cu ziarul francez «Le Figaro»: în taberele de pe litoral, pionierii s-au întrecut în a modela în nisip. Cristian şi Alexandru, primii clasaţi, au participat la faza finală desfăşurată în Franţa. De data aceasta Cristian a ocupat locul 6, iar Alexandru locul 8. Un frumos final de vacanţă!

ÎNOTĂTORII DIN... MUNŢI TRANSMIT

La poalele Apusenilor, acolo unde şesul vrea parcă să ţină piept muntelui, acolo unde brazii sînt vecini cu izvoarele termale se află un loc minunat — Moneasa.

Şaptezeci de mici înotători au făcut să răsune de glasuri şi urale acest colţ al liniştii. Era ziua concursului pentru «Cel mai rapid înotător». Pînă la fluierul arbitrului a mai putut fi auzit foşnetul brazilor. Apoi au intrat în acţiune suporterii:

— Hai-de, Da-ne!

— Hai-de, Fran-cisc!

— Mi-ha-e-la, Mi-ha-e-la!

Şi tot aşa pînă cînd au fost anunţaţi culegătorii de lauri. La băieţi: Viorel Balmuş, *jud. Galaţi;* Dan Bucăţea, *Reşiţa;* Francisc Turóczy, *jud. Bihor; iar la fete:* Georgeta Ghiuro, *jud. Hunedoara;* Clara Dentesh, *jud. Mureş şi* Mihaela Barbu, *Constanţa.*

LUMINIŢA SĂNDULESCU
Tabăra natională de natatie
Moneasa — jud. Arad

În fotografie: Dinu Giugulean *din Arad, cîştigătorul locului I la 25 m spate.*

AMINTIRI DE NEUITAT

La 60 de kilometri de Berlin, pe malul lacului Werbellinsee, într-o pitorească pădure de pini și mesteceni, se află cea mai mare și cea mai frumoasă tabără de pionieri și școlari din R.D. Germană, cunoscută sub denumirea de Republica pionierilor. Aici și-a petrecut vacanța și un grup de pionieri din România.

Zilnic în fața vilei locuite de delegația română își făceau apariția grupuri de copii germani, maghiari, belgieni care veneau să se întîlnească cu pionierii români.

În timpul șederii în tabăra de pe malul lacului Werbellinsee, pionierii români au participat la nenumărate acțiuni. Serbarea «Neptun», întîlnirile de prietenie cu pionierii din R.D.G., Uniunea Sovietică, R.P. Ungară, R.P. Bulgaria, Franța, Belgia și alte țări, jocurile de orientare turistică, acțiunile din cadrul Casei pionierilor și a Centrului cosmonauților din tabără sînt doar cîteva.

Despre activitățile desfășurate de pionierii români vorbesc și cele 7 diplome cu certificatul de excepțional, foarte bine și bine obținute la Festivalul tinerelor speranțe, locul I obținut la activitățile practice desfășurate în atelierul taberei, o medalie de argint la spartachiada taberei, locul III la concursul de desene pe asfalt, calificativul excepțional la parada costumelor pionierești și a portului național și multe altele.

N. CONSTANTINESCU

În sudul Bavariei într-un splendid peisaj se află localitatea Schwangau Füssen (R.F. a Germaniei). În tabăra internațională de aici și-au petrecut vacanța 900 de copii din România, Anglia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Vietnamul de Sud și din țara gazdă. Frumoasele activități din tabără s-au desfășurat sub semnul păcii, prieteniei și înțelegerii între popoare. Acesta a fost de altfel și mesajul înscris de participanți pe cele 900 de baloane lansate în ziua închiderii taberei.

Grupul de pionieri români care și-a petrecut o parte din vacanță într-o tabără internațională din R.P. Mongolă a avut prilejul să cunoască multe din sporturile tradiționale ale gazdelor. În mod deosebit i-au impresionat întrecerile de cai, tragerile cu arcul și întrecerile de lupte. Aceste sporturi sînt practicate și de copii.

CAVALCADE DE L'AMITIE

O CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ DE LA PARIS PENTRU «CUTEZĂTORII»

CAVALCADA PRIETENIEI

...este o sărbătoare care lasă o amintire de neuitat copiilor care au avut norocul să participe la ea. Organizată de Uniunea pionierilor francezi «Les Vaillants», serbarea se desfășoară în localitatea franceză Malakoff, desemnată ca cetate a prieteniei internaționale. În anul acesta, la cea de a II-a ediție a Cavalcadei au participat ca invitați copii din România, Bulgaria, Ungaria și Italia.

Pe stadionul orașului, sub cerul curat de vară, a avut loc una din cele mai originale demonstrații. Sub ochii fermecați ai unui public numeros, de toate vîrstele, s-a revărsat pe stadion fantezia nenumăratelor care alegorice, fiecare avînd o anumită semnificație. «Soare pentru toată lumea» a fost carul alegoric care a deschis demonstrația cu o ploaie de confetti și serpentine. A urmat apoi carul reprezentînd învățătura. Dar unul dintre cele mai strălucitoare care alegorice

DOI SCRIITORI ÎN CONSTELAȚIA VACANȚEI

În vara ale cărei ecouri le adună aceste pagini, scriitorii CONSTANTIN GEORGESCU și ANATOLIE PANIȘ și-au propus, într-un itinerar de o rară frumusețe, să viziteze o seamă de regiuni ale țării, urmărind cu deosebire să descopere cît mai multe dintre taberele purtătorilor cravatelor roșii. De pe încîntătorul circuit, parcurs pe șeaua bicicletelor, cei doi autori au ținut, zilnic, legătura cu redacția noastră, prin mesajele care, alăturate, constituie o filă mișcătoare în caleidoscopica noastră Cronică a unei veri.

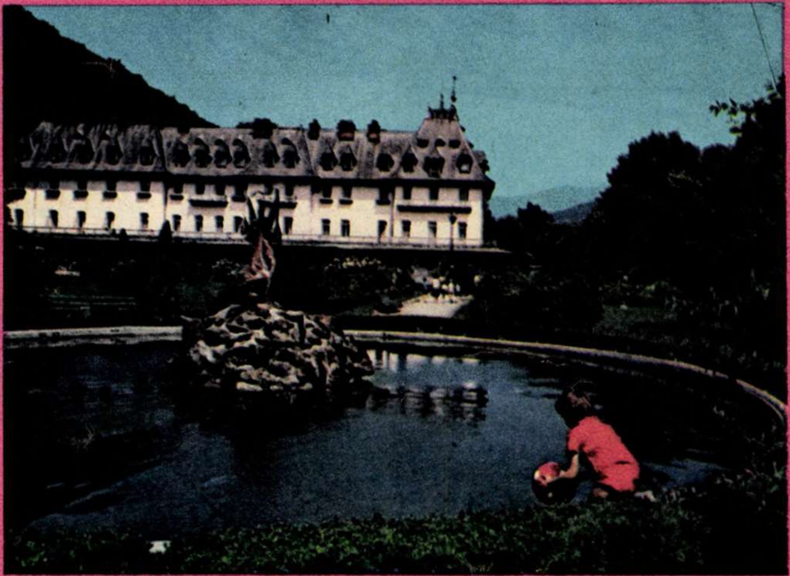

Popas la Călimănești

16 iulie 1969 (dimineața)

De aici, din tabăra de corturi de la Snagov, începe călătoria noastră pe bicicletă. Începe în aceeași zi cu zborul lui Apollo 11. Noi însă nu zburăm spre Lună, ci spre Buzău. Prima etapă va măsura 104 kilometri. Apoi vor urma Focșanii, Bacăul, Piatra Neamț și așa mai departe. Ne vom întîlni cu pionierii din taberele de vară. Poate ne vom lua la întrecere și cu profesorul Parbriz. Pe curînd!

17 iulie 1969

Sîntem oaspeții pionierilor și școlarilor din municipiul Buzău. În tovărășia lor am făcut o plăcută excursie în parcul orașului. Ne-au privit cu destulă curiozitate, interesîndu-se în amănunt de traseul pe care îl vom parcurge. Ne-au cerut amănunte despre profesorul Parbriz.

17 iulie 1969

O emoționantă șezătoare literară, pe o pajiște de un verde crud, la casa memorială «Alexandru Vlahuță» din Dragosloveni, județul Vrancea. Participanții, elevi ai școlii din comună, proaspăt reîntorși dintr-o tabără de pe Valea Oltului.

Cu aceasta se termină cea de a doua zi a excursiei noastre. Aproximativ 200 km fără pană de... motor. Profesorul Parbriz ține cu noi!

18 iulie 1969

Dragă Adina,

La despărțirea noastră din Snagov ți-am promis o ilustrată sau chiar și mai multe. Începutul îl facem cu imaginea Teatrului din Focșani, localitate pe unde am trecut aproape spre amurgul serii. Ne-am continuat apoi drumul pe șoseaua ce taie-n două imensele vii de dincolo de oraș și, nu știu de ce, în a purtat copiii veniţi din diferite regiuni ale Franţei, îmbrăcaţi în frumoase costume naţionale. Mulţi dintre ei erau costumaţi în personaje cunoscute din istorie. Cînd, în cele din urmă, a apărut, conform unei vechi tradiţii franceze, regina Malakoffului, împrăştiind flori pe tot drumul, entuziasmul spectatorilor nu a mai cunoscut limite.

Dar acesta a fost numai începutul. Fiindcă punctul culminant avea să fie, după terminarea defilării, spectacolul prezentat de copiii fiecărei ţări. Pionierii români au făcut o impresie copleşitoare. Deşi de la acest eveniment au trecut mai multe săptămîni, copiii din ţara mea mai vorbesc încă despre cîntecele şi jocurile româneşti, despre culorile minunate ale costumelor lor, pe care ar dori să le revadă. Cînd şi-a făcut apariţia echipa de jocuri româneşti, publicul a rămas ca vrăjit. După o clipă de uimire, a izbucnit o furtună de aplauze, ce păreau că nu vor mai conteni. Acolo, pe stadionul de la Malakoff, li s-a făcut românilor o mare demonstraţie de prietenie.

Tîrziu, cînd s-a lăsat înserarea şi serbarea a luat sfîrşit,a mai răsunat încă mult timp, intonat de mii de voci, frumosul cîntec al lui Mikis Theodorakis închinat păcii.

Ultima filă a celei de a doua ediţii a Cavalcadei a fost întoarsă. Trăiască cea de a treia!

MIREILLE RIVAT

Concertino
300 Km prin Suedia

Concertino, formaţia de muzică de cameră a Palatului pionierilor din Bucureşti, este foarte tînără, dar a şi cunoscut bucuria succeselor. După două concerte la Ateneu, vacanţa i-a adus o invitaţie în Suedia. Membrii formaţiei, împreună cu dirijorul *Mircea Luculescu*, au tacut un prim popas la Växyő, în tabăra pentru muzicieni, o aşezare ca de basm, pe marginea unui lac înconjurat de o pădure imensă. Aici, împreună cu un grup de elevi şi eleve de la şcoala de canto suedeză, au pregătit un concert cu fragmente din opere. Cum era şi firesc, în timpul repetiţiilor prieteniile s-au legat repede şi zilele de muncă laolaltă au lăsat amintiri de neuitat. La concert orchestra noastră s-a dovedit la înălţime şi a cules multe aprecieri. Dar succesul cel mare al copiilor români l-a constituit programul de muzică românească. «Balada» lui Ciprian Porumbescu, «Ciocîrlia», «Hora Stacatto» au avut un ecou extraordinar în rîndul auditoriului.

Cititorii «Cutezătorilor» au avut prilejul să citească în paginile revistei despre *Zamfir Iulian*, unul din bine cunoscuţii fluieraşi din Dobroteşti, care ştie a zice cu foc din două fluiere deodată. Dacă orchestra a binemeritat laude pentru capacitatea de a stăpîni instrumentele, pentru interpretare nuanţată, prezenţa lui Iulian pe podiumul de concerte a stîrnit valuri de entuziasm. «Bravo, români!» se auzea necontenit.

Suedezii, atît de potoliţi de obicei, şi-au pierdut cunoscutul lor calm. Drept urmare, formaţia orchestrală pionierească a fost invitată să prezinte concerte şi în alte oraşe. Cu un confortabil autobuz, foarte tinerii soli ai artei româneşti au străbătut Suedia pînă aproape de cercul polar. La Arvika, oraş în care se află unul din cele mai vestite conservatoare din peninsula scandinavă şi o celebră tabără internaţională de muzică, pionierii români au obţinut un succes răsunător. A urmat apoi o înregistrare de muzică românească la posturile de radio suedeze.

Anika, Eva şi Gunar, prietenii suedezi ai copiilor noştri, au învăţat binişor româneşte. La plecarea tinerilor din România ei n-au ezitat să străbată 200 km ca să-i ajungă la aeroport şi să le spună «la revedere».

---

acele momente am fi dorit să fie toamnă, pentru că ne-am fi închipuit că am fi văzut pe dinaintea ochilor şiraguri nesfîrşite de struguri şi rîuri întregi cu must.

19 iulie 1969

A treia zi de drum; popas la redacţia revistei «Ateneu». Pentru pionierii care ne urmăresc, autografele poeţilor şi prozatorilor de la «Ateneu»: Ovidiu Genaru, Radu Cârneci, Sergiu Adam, Mihai Sabin.

Ovidiu Genaru
Radu Cârneci
Sergiu Adam
Mihai Sabin

20 iulie 1969

Şi pentru ca drumul nostru să nu fie monoton, vreo două ceasuri am umblat prin ploaie. La Piatra-Neamţ, munţii şi-au clătinat vîrfurile de cetină şi au zîmbit într-un soare palid, pe care l-am primit cu urale. Seara de sîmbătă am petrecut-o la Gîrcina, sat mare şi frumos, aşezat pe valea Cuiejdiului. Avem şi prieteni: Dana, clasa a II-a, Margareta, clasa a III-a şi starostele lor Nelu, băiat mare: clasa a IV-a.

21 iulie 1969

Am vegheat ceasuri întregi în faţa minunii albastre de la Voroneţ. Există o solemnitate a acestor meleaguri care te obligă să-ţi pleci fruntea în faţa măreţiei trecutului, chiar dacă baţi la porţile cetăţii de albastru pentru a mia oară! Bat clopotele mănăstirii, trezind legendele de veacuri; se clatină brazii în ritmul lor, de parcă ar fi oştenii lui Ştefan în zi de duminică...

Vom face un scurt popas la mănăstirea Humor, după care ne vom continua călătoria spre Vatra-Dornei.

21 iulie 1969

Pe malul «Ozanei cea frumos curgătoare», urmărindu-l cu ochii minţii pe bădia Ion, ne-am umplut sufletul de semeţia Cetăţii Neamţului. Am stat îndelung de vorbă cu o mulţime de copii veniţi de pe toate meleagurile ţării, aici, la Humuleşti. Şi de ce n-aş spune, am zîmbit auzindu-l pe unul cum întreabă: «— Dar pupăza, pupăza lui Nică o mai fi trăind?...»

Instantaneu la Piatra Neamţ

23 iulie 1969

Expediţia «Scriitori pe bicicletă», aflată în oraşul Bistriţa, felicită din toată inima expediţia astronauţilor Neil Armstrong, Edwin Aldrin şi Michael Collins pentru îndeplinirea cu succes a programului lor de pe Selena!

23 iulie 1969

Ajunşi la tabăra de pionieri şi şcolari de la Bucşoaia, prima întrebare pe care am adresat-o tovarăşului director a fost aceasta: «Cum decurge zborul lui Apollo 11»? «Perfect, entuziasmant».

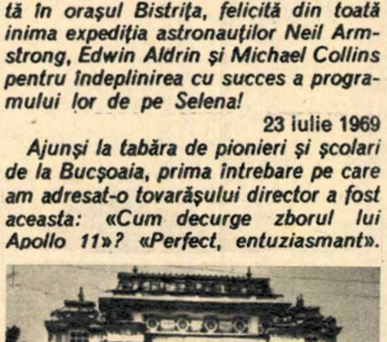

Teatrul din Focşani

Acesta a fost unul din «necazurile» acestei călătorii pe bicicletă: nu am putut urmări şi noi în direct cum s-au făcut primii paşi ai întîiului om pe Lună.

...Dar cei peste 900 de pionieri erau la masă şi noi le-am dorit «poftă bună».

23 iulie 1969

Poate că drumul nostru n-ar fi avut nici un haz, dacă n-ar fi existat surprizele. După o zi epuizantă, un popas la Tîrgu Mureş. Pe stradă ne-am întîlnit cu vechi «cunoştinţe». Elevi din acest oraş ne-au condus la expoziţia «25 de ani în judeţul Mureş». Urmează îngheţată, strîngeri de mînă, «drum bun» şi... spre Sibiu.

Sibiul romantic

25 iulie 1969

Încetul cu încetul, ne apropiem de punctul ultim al acestei nemaipomenite călătorii, Bucureşti. De la Tg. Mureş pînă la Sibiu, etapă calmă, dar plină de dealuri care ne-au obligat să facem o bună parte de drum pe jos. În cîteva rînduri ne-am gîndit la profesorul Parbriz. Dacă ne-ar fi ajuns din urmă, era o salvare! Intrăm în Valea Oltului. Speranţa supremă. Coborîm. Sperăm într-o odihnă (nu pe veci) pe care o merităm cu prisosinţă.

27 iulie 1969

Ne despărţim de copiii din taberele de la «Brezoi», «Cozia» şi «Păuşa». Promisiuni de revedere. Pentru noi, călătoria se apropie de sfîrşit. După Piteşti, ne reîntoarcem în cîmpia Bărăganului nostru. Păcat că peste cîteva zile vom fi din nou acasă. Ne obişnuisem să fim pe biciclete. Vă vom ţine la curent cu eventualele surprize.

30 iulie 1969

Oraşul automobilului românesc ne-a întîmpinat cu soare şi cu zîmbet, flori pe fiecare stradă, iederă căţărată sus pe blocuri.

Ne îndreptăm spre Tabăra «Valea Mare» unde vom încerca să povestim copiilor frumuseţile acestei călătorii.

3 august 1969

Din nou la Snagov. Ne-au întîmpinat alţi copii. Cei care ne-au condus vor fi de mult oaspeţi ai altor meleaguri. Tuturor, vacanţă plăcută! Şi pentru că ne-am întors cu bine, iubite profesore Parbriz, ţinem să-ţi spunem că am verificat pe propria noastră piele că pămîntul e rotund. Zîmbeşti?...

CONSTANTIN GEORGESCU
ANATOLIE PANIŞ

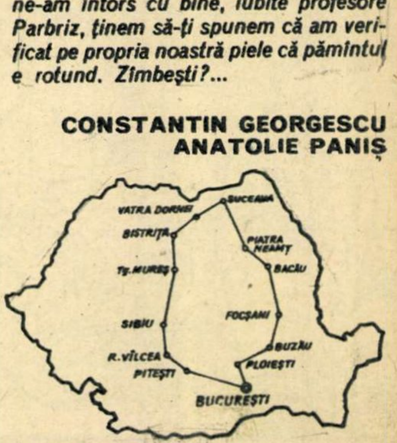

Itinerarul expediţiei

AVENTURILE PROFESORULUI PARBRIZ:

Transcrise de OVIDIU ZOTTA după însemnările profesorului **PARBRIZ** și desenate de **IOSIF TEODORESCU**

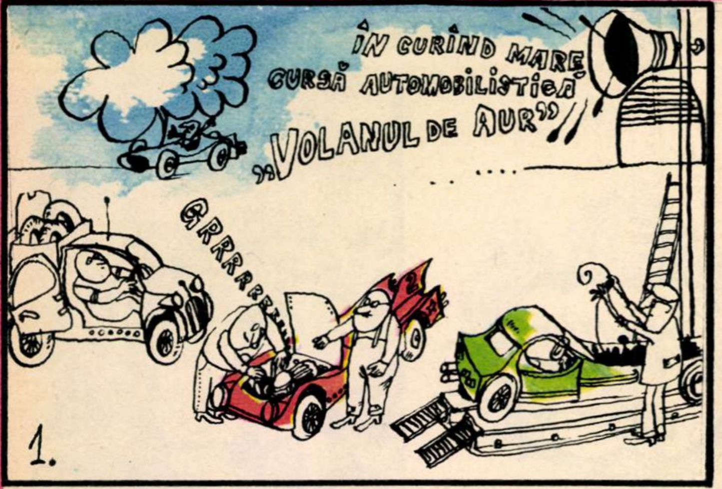

ÎN CURÎND MARE CURSĂ AUTOMOBILISTICĂ „VOLANUL DE AUR"
GRRRRRRRR
1.

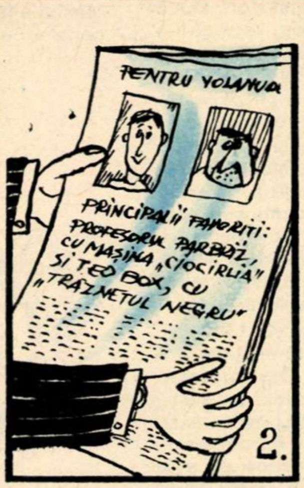

PENTRU VOLANUL
PRINCIPALII FAVORIȚI: PROFESORUL PARBRIZ, CU MAȘINA „CIOCÎRLIA" ȘI TEO BOX, CU „TRĂZNETUL NEGRU"
2.

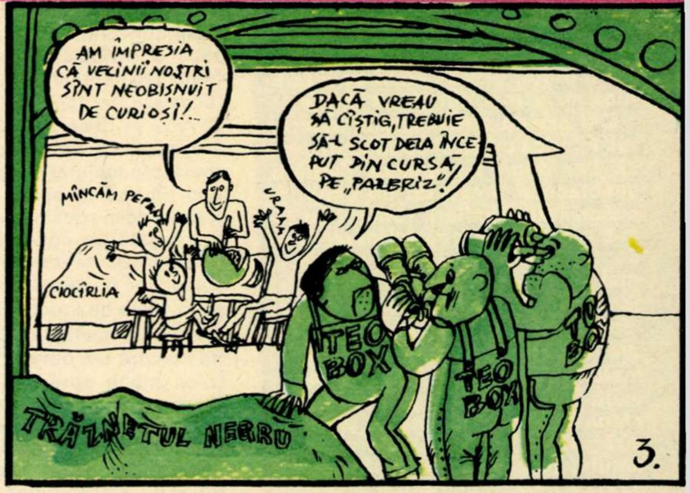

AM IMPRESIA CĂ VECINII NOȘTRI SÎNT NEOBIȘNUIT DE CURIOȘI!...
DACĂ VREAU SĂ CÎȘTIG, TREBUIE SĂ-L SCOT DE LA ÎNCEPUT DIN CURSĂ PE „PARBRIZ"!
MÎNCĂM PEPENE
URAAA
CIOCÎRLIA
TEO BOX
TEO BOX
TEO BOX
TRĂZNETUL NEGRU
3.

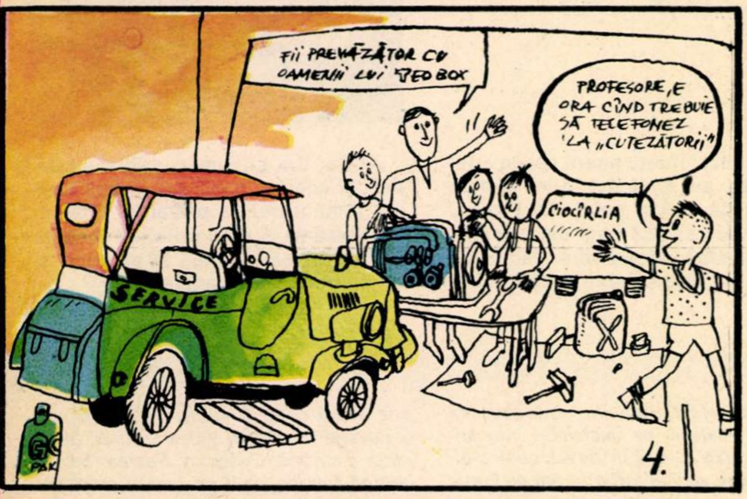

FII PREVĂZĂTOR CU OAMENII LUI TEO BOX
PROFESORE, E ORA CÎND TREBUIE SĂ TELEFONEZ LA „CUTEZĂTORII"
CIOCÎRLIA
SERVICE
4.

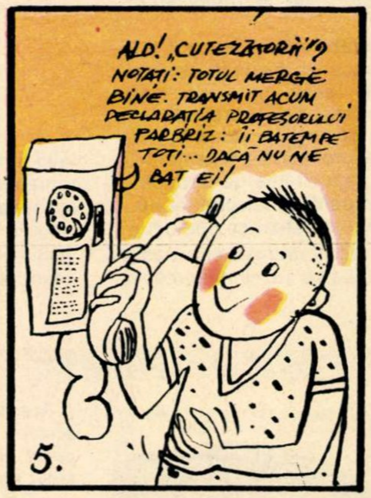

ALO! „CUTEZĂTORII"? NOTAȚI: TOTUL MERGE BINE. TRANSMIT ACUM DECLARAȚIA PROFESORULUI PARBRIZ: ÎI BATEM PE TOȚI... DACĂ NU NE BAT EI!
5.

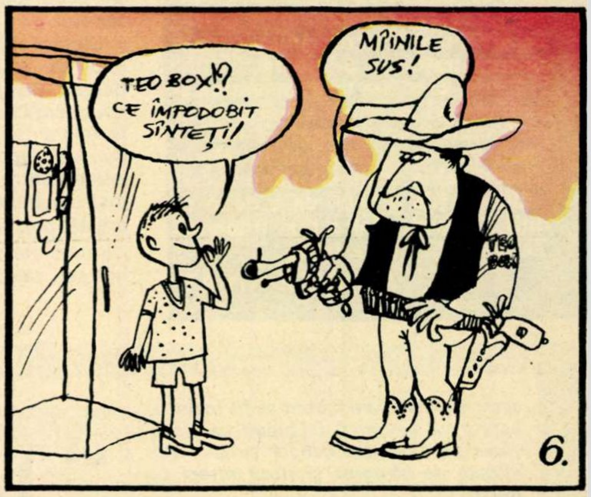

TEO BOX!? CE ÎMPODOBIT SÎNTEȚI!
MÎINILE SUS!
TEO BOX
6.

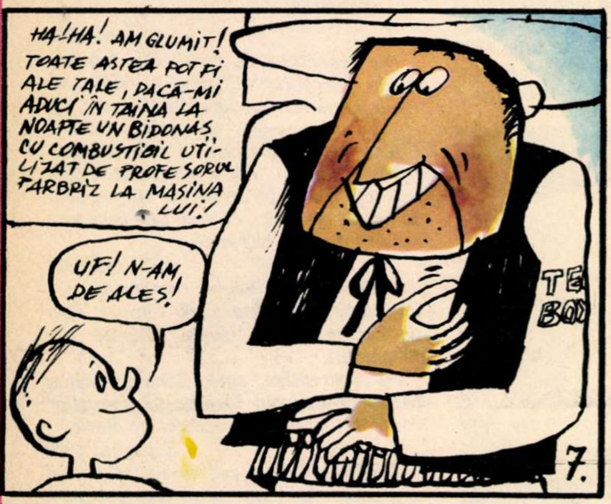

HA! HA! AM GLUMIT! TOATE ASTEA POT FI ALE TALE, DACĂ-MI ADUCI ÎN TAINĂ LA NOAPTE UN BIDONAȘ CU COMBUSTIBIL UTILIZAT DE PROFESORUL PARBRIZ LA MAȘINA LUI!
UF! N-AM DE ALES!
TEO BOX
7.

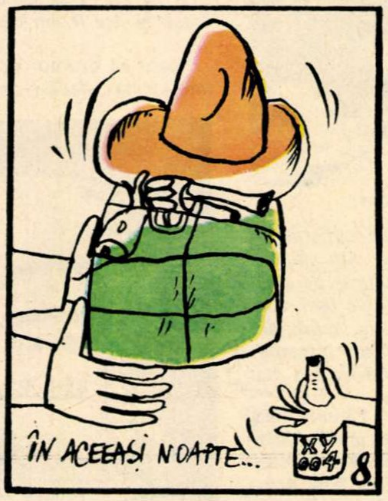

ÎN ACEEAȘI NOAPTE...
XY 004
8.

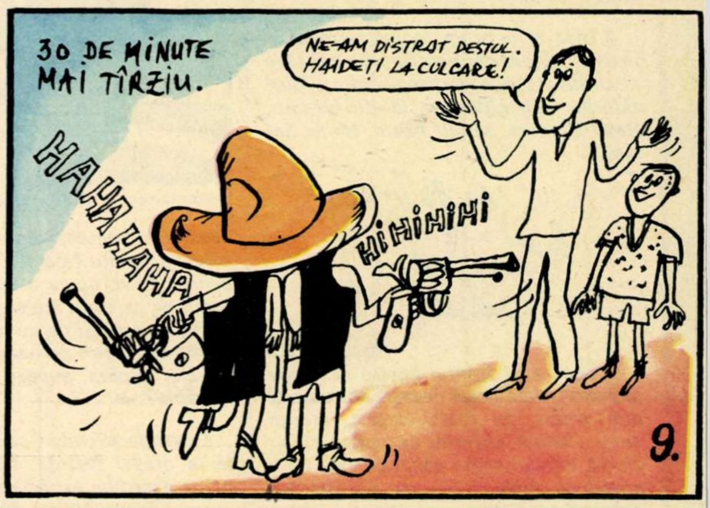

30 DE MINUTE MAI TÎRZIU.
NE-AM DISTRAT DESTUL. HAIDEȚI LA CULCARE!
HAHAHAHA
HIHIHIHI
9.

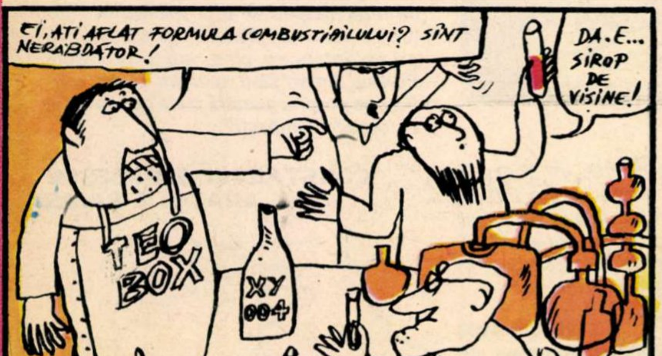

EI, AȚI AFLAT FORMULA COMBUSTIBILULUI? SÎNT NERĂBDĂTOR!
DA. E... SIROP DE VIȘINE!
TEO BOX
XY 004
10.

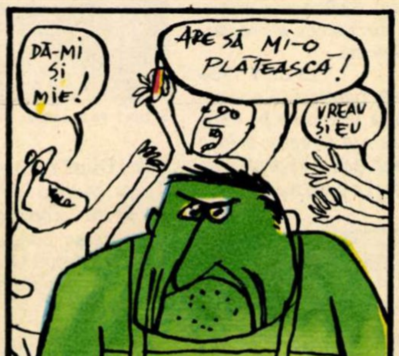

DĂ-MI ȘI MIE!
ARE SĂ MI-O PLĂTEASCĂ!
VREAU ȘI EU
11.

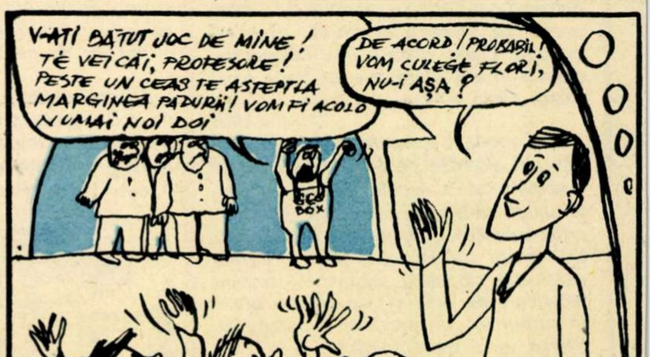

V-AȚI BĂTUT JOC DE MINE! TE VEI CĂI, PROFESORE! PESTE UN CEAS TE AȘTEPT LA MARGINEA PĂDURII! VOM FI ACOLO NUMAI NOI DOI
DE ACORD! PROBABIL VOM CULEGE FLORI, NU-I AȘA?
TEO BOX
12.

„CIOCÎRLIA" CONTRA „TRĂZNETUL NEGRU"

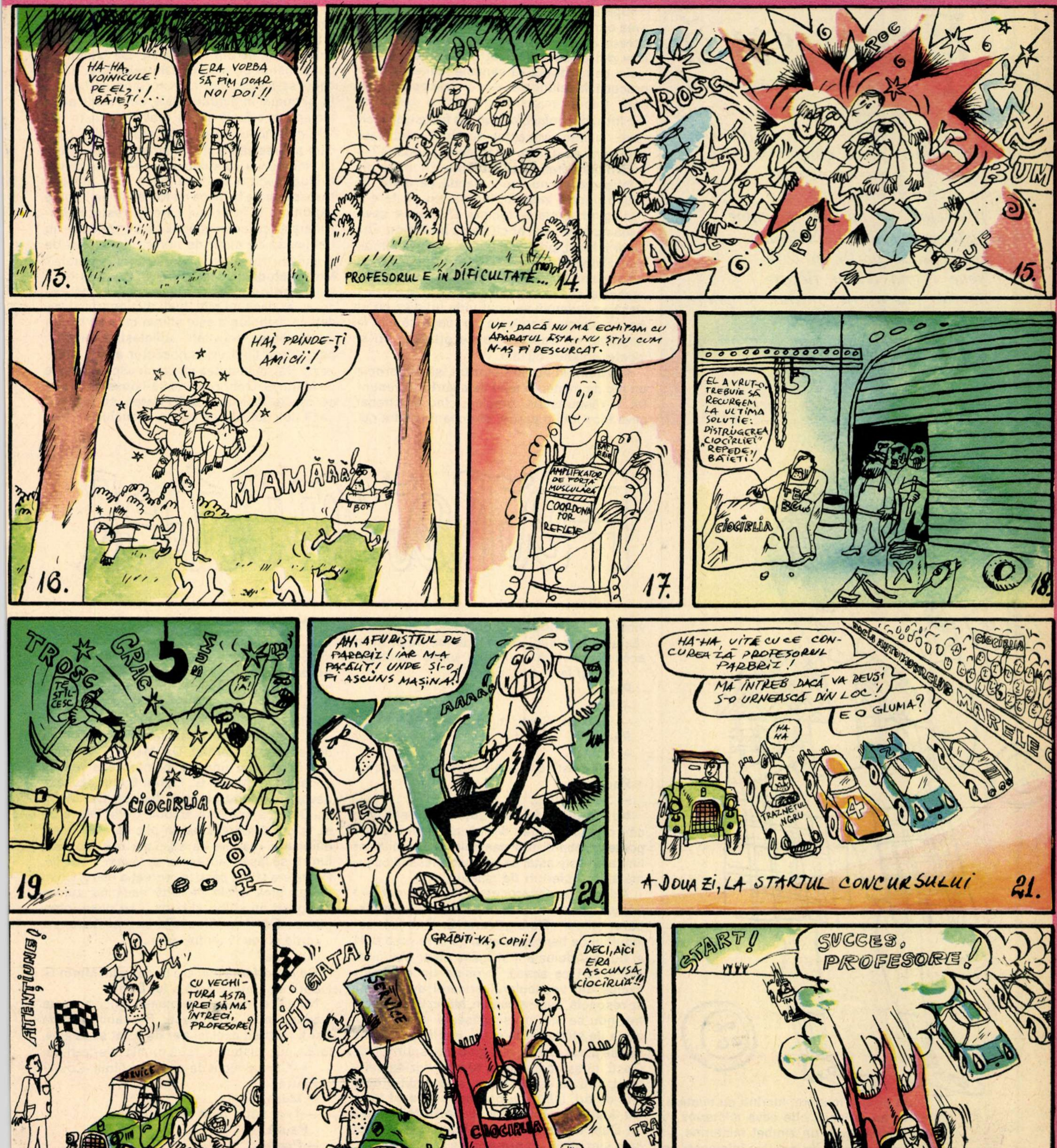
HA-HA, VOINICULE! PE EL, BĂIEȚI!...
ERA VORBA SĂ FIM DOAR NOI DOI!!
TEC BOX
13.
PROFESORUL E ÎN DIFICULTATE...
14.
AUU
TROSC
POC
BUM
AOLEU
POC
BUF
15.
HAI, PRINDE-ȚI AMICII!
MAMĂĂĂ!
BOX
16.
UF! DACĂ NU MĂ ECHIPAM CU APARATUL ĂSTA, NU ȘTIU CUM M-AȘ FI DESCURCAT.
BATERIE
AMPLIFICATOR DE FORȚĂ MUSCULARĂ
COORDONATOR REFLEXE
17.
EL A VRUT-O. TREBUIE SĂ RECURGEM LA ULTIMA SOLUȚIE: DISTRUGEREA „CIOCÎRLIEI". „REPEDE, BĂIEȚI!
TEC BOX
CIOCÎRLIA
18.
TROSC
CRAC
BUM
TE STÎLCESC
PE-A!
CIOCÎRLIA
POCH
19.
AH, AFURISITUL DE PARBRIZ! IAR M-A PĂCĂLIT! UNDE ȘI-O FI ASCUNS MAȘINA?!
AAAAA
TEC BOX
20.
HA-HA, UITE CU CE CONCUREAZĂ PROFESORUL PARBRIZ!
MĂ ÎNTREB DACĂ VA REUȘI S-O URNEASCĂ DIN LOC!
E O GLUMĂ?
HA HA
CIOCÎRLIA
AUTOMOTOCLUB MARELE
TRĂZNETUL NEGRU
4
2
A DOUA ZI, LA STARTUL CONCURSULUI
21.
ATENȚIUNE!
CU VECHITURA ASTA VREI SĂ MĂ ÎNTRECI, PROFESORE?
SERVICE
TRĂZNETUL NEGRU
22.
FIȚI GATA!
GRĂBIȚI-VĂ, COPII!
DECI, AICI ERA ASCUNSĂ CIOCÎRLIA!!
SERVICE
CIOCÎRLIA
23.
START!
SUCCES, PROFESORE!
CIOCÎRLIA
24.